T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Kırk üçüncü İnikat

15 . II . 1954 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	**288**
2. — Havale edilen kâğıtlar	**288:289**
3. — Yoklama	**289,322**
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	**289**
1. — Milletvekilleri Seçimi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası ile Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve üç arkadaşının, Milletvekilleri Seçimi Kanununun bâzı maddelerinin, Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve Hamdi Orhon'un, Milletvekilleri Seçimi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Dahiliye Encümeni mazbatası ile Trabzon Mebusu Hamdi Orhon ve iki arkadaşının, Milletvekilleri Seçimi Kanununa ek, Tokad Mebusu Ahmet Gürkan'ın, Milletvekilleri Seçimi Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tekliflerinin görüşülmesi için muvakkat bir encümen kurulması (1/763, 2/278, 422, 602, 611)	289:290
5. — Müzakere edilen maddeler	**290**
1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihasiyle İdare Âmiri Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen ve İzmir Mebusu Mehmet Aldemir'in, Riyaseticumhur, Divanı Muhasebat Reisliği 1953 yılı bütçelerinde ve 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifleri ve Bütçe Komisyonu raporu (1/745, 2/568, 584, 587)	290:300,310,321,378:381
2. — Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve İçişleri, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/611)	300:301
3. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/754)	301,310,321,382:385
4. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/755)	301:302,310,321, 386:389
5. — Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/738)	302,310,321: 322,390:393

Sayfa

6. — İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/756) 302:303,310, 322,394:397

7. — Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/706) 303

8. — Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyanları raporları (1/709) 304

9. — Gazianteb Mebusu Cevdet San ve 15 arkadaşının, Nizipli Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/580) 304:306

10. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Adalet ve Bütçe komisyonları raporları (1/747) 306:307,310,322,398:401

11. — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine, süresinin uzatılmasına ve aynı kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası ve Ticaret, Adalet, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/454) 307:310,310:312

12. — Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları hakkındaki Kanuna bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe komisyonları raporları (1/743) 312

13. — Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/372) 312:313,315,322,402:405

14. — Çorum Mebusu Hasan Ali Vural ve 23 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin II nci fıkrası C bendinde yazılı (Kurumların serbest ve sözleşmeli avukatları) tâbirinin tefsiri hakkında takriri ve Geçici Komisyon raporu (4/396) 313:314

15. — Manisa Mebusu Refik Şevket İnce'nin, Dilekçe Komisyonunun 20 . IV . 1953 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 5751 sayılı Kararın Umumi Heyette görüşülmesine dair takriri ve Dilekçe Komisyonu raporu (4/351) 314:315,315:321

16. — Tokad Mebusu Sıtkı Atanç ve iki arkadaşının, Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/505) 322:323

17. — Bursa Mebusu Hulûsi Köymen ile Rize Mebusu İzzet Akçal ve Kastamonu Mebusu Hamdi Türe'nin, Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/511, 591) 323

18. — Bingöl Mebusu Feridun Fikri Düşünsel ve Kars Mebusu Abbas Çetin'in, Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/166) 323:325

19. — Siird Mebusu Baki Erden'in, Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu düşüncesiyle Millî Eğitim ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (2/441) 325:326

20. — Orman kanunu lâyihası, Zonguldak mebusları Fehmi Açıksöz ve Rifat Sivişoğlu'nun, Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkındaki 5677 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu, Bolu Mebusu Kâmil Kozak ve iki arkadaşı ile Tokad Mebusu Sıtkı Atanç'ın, orman ka-

Sayfa

nunu teklifleri ve Tekirdağ Mebusu Şevket Mocan'ın, Orman ve Orman Teşkilât kanunlariyle 4785 sayılı Kanuna ek Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi, İstanbul Mebusu Ahmet Hamdi Başar'ın, Orman Kanununa Bâzı Maddeler Eklenmesine ve bu Kanunun Birinci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına dair olan Kanuna ek 5658 sayılı Kanunun birinci maddesinin ilk fıkrasının ve Orman Kanununun 5653 sayılı Kanunla değiştirilen 105 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ile Orman Kanununa Bâzı Hükümler Eklenmesine ve Bu Kanunun Birinci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına dair olan 4785 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası hakkında Geçici Komisyon ve Bütçe Komisyonu raporları (1/170, 2/170, 200, 224, 254, 275, 276 ve 1/179) 327 :348

6. — **Sualler ve cevaplar** 349

A — Tahrirî sualler *349*

1. — Trabzon Mebusu Cemal Reşit Eyüboğlu'nun, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin hukuki mahiyetinin ne olduğuna ve bu hususta Birleşmiş Milletler camiasına dâhil memleketlerin hükümetleri arasında görüş farkları bulunup bulunmadığına dair sualine Hariciye Vekili Fuad Köprülü'nün tahrirî cevabı (6/1046) 349 :350

2. — Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu'nun, Malatya'ya bağlı kaza ve nahiyelerin elektrik ve su işleriyle köy içme sularına ve yollarına dair süaline Dahiliye Vekili Etem Menderes'in tahrirî cevabı (6/1174) 350 :354

3. — Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in, memleketimizin iktisadi ve içtimai kalkınmasını sağlamak maksadiyle bir plân - proğram yapılması ve tatbik edilmesi hususunda her hangi bir teşebbüste bulunulup bulunulmadığına dair süaline İktisat ve Ticaret Vekili Fethi Çelikbaş'ın tahrirî cevabı (6/1251) 354 :356

4. — Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in 1951 yılı Sanayi Kongresinde alınan kararlardan bugüne kadar hangilerinin ne surettle tahakkuk ettirildiğine ve Sanayii Teşvik Kanununun niçin ihzar edilmediğine dair süaline İktisat ve Ticaret Vekili Fethi Çelikbaş'ın tahrirî cevabı (6/1290) 356 :360

5. — Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerine 1953 senesi Bütçesi ile verilen tahsisatla bu vilıyetlerin herbirinde kaç köye su getirildiğine, kaç köyün yola kavuşturulduğuna ve Kocaeli Vilâyetinin küçük işlerine dair süaline Nafıa Vekili Kemal Zeytinoğlu'nun tahrirî cevabı (6/1310) 360 :371

6.— Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in, memleketimizde zirai sigortaların tesis edilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair süaline İktisat ve Ticaret Vekili Fethi Çelikbaş'ın tahrirî cevabı (6/1314) 372

7. — Malatya Mebusu Nurî Ocakcıoğlu'nun, Malatya Vilâyeti köylerinin içme suyuna dair sualine Dahiliye Vekili Etem Menderes'in tahrirî cevabı (6/1326) 373 :374

8. — Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, mahpusların çalıştırılması husunda ne düşünüldüğüne dair süaline Adliye Vekili Osman Şevki Çiçekdağ, Dahiliye Vekili Etem Menderes ve İşletmeler Vekili Sıtkı Yırcalı'nın tahrirî cevabı (6/1381) 374 :376

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Birinci celse

Ruznamede mevcut kanun lâyiha ve tekliflerinin diğer maddelerden evvel müzakere edilmesi, kabul olundu.

İlkokul öğretmenleriyle ilkokul öğretmenliğinden gelip de muhtelif dereceli okullarda ve Millî Eğitim Vekâleti teşkilâtında çalışanların aylık dereceleri hakkındaki kanun lâyiha ve teklifinin maddeleri müzakere edildi.

İnikada ara verildi.

İkinci celse

1954 yılı Bütçesinin müzakeresine 18 Şubat Perşembe günü saat 10 da başlanılması, kabul edildi.

İlkokul öğretmenleriyle ilkokul öğretmenliğinden gelip de muhtelif dereceli okullarda ve Millî Eğitim Vekâleti Teşkilâtında çalışanların aylık dereceleri hakkındaki kanun lâyiha ve teklifinin muvakkat 2 nci maddesi nazarı itibara alınan takrirlerle birlikte encümene verildiğinden lâyihanın müzakeresi, tehir edildi.

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin İçişleri Vekâletine ait kısmında değişiklik yapılmasına dair Kanun, kabul olundu.

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin İçişleri Vekâleti taşra teşkilâtı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki Kanun, kabul edildi.

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihasının birinci maddesi nazarı itibara alınan takrirle birlikte Bütçe Encümenine verildiğinden lâyihanın müzakeresi tehir edildi.

2 Mayıs 1927 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahilî Nizamnamesinin tekrar meriyete konulmasına dair nizamname teklifi, kabul olundu.

Köy Kanununun 14 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi ve 44 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki Kanun, kabul edildi.

Askerî Polis birlikleri astsubay ve eratına müteferrika verilmesi hakkındaki Kanun, kabul olundu.

Gerillâ, komando, dağ veya paraşütçü kıtaları yetiştirme kurslarına iştirak edeceklerin iaşeleri hakkındaki Kanun, kabul olundu.

Basın Meslekinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi hakkındaki 5953 sayılı Kanunun 10, 15, 17, 20 ve 28 nci maddelerinin değiştirilmesine ve aynı kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun, kabul edildi.

Kahire'de Camiülezher'de tahsil görmekte olan Türk talebenin askerliklerine dair Arzuhal Encümeni mazbatası üzerinde bir müddet görüşüldükten sonra,

15 . II . 1954 Pazartesi günü saat 15 te içtima edilmek üzere inikada nihayet verildi.

Reisvekili	Kâtip
Manisa Mebusu	Çanakkale Mebusu
Muzaffer Kurbanoğlu	*Ömer Mart*

Kâtip
Gaziantep Mebusu
Ali Ocak

Sual

Şifahi sual takriri

1. — Yozgad Mebusu Faik Erbaş'ın, Yozgad Vilâyetine bağlı bâzı kaza, nahiye ve köylerin yollarına ve Kazankaya Köyündeki köprünün inşasının tehiri sebebine dair, şifahi sual takriri, Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (6/1389)

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyihalar

1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü Tadilnamesinin tasdikına dair kanun lâyihası (1/762) (Hariciye ve Çalışma encümenlerine)

2. — Milletvekilleri Seçimi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası (1/763) (Dahiliye, Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerine)

3. — Karayolları yapımı için girişilecek sâ-

ri taahhüt işlerinde kullanılmak üzere bono ihracına yetki verilmesi hakkında kanun lâyihası (1/766) (Nafıa, ve Bütçe encümenlerine)

4. — Neşir yoliyle veya radyo ile işlenecek bâzı cürümler hakkında kanun lâyihası (1/767) (Adliye Encümenine)

5. — Ulaştırma Vekâleti Görevleri ve Kuruluşu hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası (1/764) (Münakalât ve Bütçe encümenlerine)

6. — Türk Ceza Kanununun 161 nci maddesinin son fıkrasının tadili ve bu maddeye bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası (1/768) (Adliye Encümenine)

7. — Van Vilâyetine bağlı Gürpınar Kaza merkezinin aynı kazanın Havasor Nahiye merkezine kaldırılması hakkındaki kanun lâyihası (1/765) (Dahiliye ve Bütçe encümenlerine)

Teklifler

8. — Muğla Mebusu Nâtık Poyrazoğlu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64 ncü maddesinin tadili hakkında kanun teklifi (2/612) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

9. — Tokad Mebusu Ahmet Gürkan'ın, Milletvekilleri Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılması hakkında kanun teklifi (2/611) (Dahiliye, Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerine)

Mazbatalar

10. — Hemşirelik kanunu lâyihası ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/380) (Ruznameye).

11. — Kars Mebusu Tezer Taşkıran ve Rize Mebusu İzzet Akçal'ın, Erzurum'lu Kara Fatma'ya vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/605) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 10,10

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın

KÂTİPLER : Ömer Mart (Çanakkale), Ali Ocak (Gazianteb)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız.

(Maraş Mebuslarına kadar yoklama yapıldı)

REİS — Çoğunluğumuz var, oturumu açıyorum.

4. — RİYASET DİVANININ UMUMİ HEYETE MARUZATI

1. — Milletvekilleri Seçimi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası ile Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve üç arkadaşının, Milletvekilleri Seçimi Kanununun bâzı maddelerinin, Trabzon Mebusu Faik Ahmed Barutçu ve Hamdi Orhon'un, Milletvekilleri Seçimi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Dahiliye Encümeni mazbatası ile Trabzon Mebusu Hamdi Orhon ve iki arkadaşının, Milletvekilleri Seçimi Kanununa ek, Tokad Mebusu Ahmet Gürkan'ın Milletvekilleri Seçimi Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tekliflerinin görüşülmesi için muvakkat bir encümen kurulması (1/763, 2/278, 422, 602, 611)

REİS — Söz Adliye Vekilinindir.

ADLİYE VEKİLİ OSMAN ŞEVKİ ÇİÇEKDAĞ (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım, Seçim Kanununun bâzı maddelerinin tadili hakkındaki lâyiha Meclis Riyasetince Teşkilâtı

Esasiye, Adliye ve Dâhiliye encümenlerine havale edilmiş bulunmaktadır.

Bu lâyihanın tetkik ve müzakeresi için bu encümenlerin beşer âzasının dâhil olacağı muvakkat bir encümen kurulmasına karar verilmesini arz ve teklif ediyorum.

REİS — Adliye Vekilinin; Teşkilâtı Esasiye, Adliye ve Dâhiliye encümenlerinden beşer üye alınmak suretiyle muvakkat bir encümen teşkili hakkındaki şifahi teklifini reyi âlinize arz ediyorum; kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Ahmet Gürkan arkadaşımızın bir takrirleri vardır, okuyoruz :

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Mebus Seçim Kanununun 155. maddesinin tadilini istiyen kanun teklifimin muvakkat bir komisyonda görüşülmesini teklif ederim.

Tokad Mebusu
Ahmet Gürkan

REİS — Muvakkat bir encümen teşkiline karar ittihaz buyurulmuştu. Ahmet Gürkan'ın bu teklifinin, kurulan muvakkat encümene verilmesini reyi âlilerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Faik Ahmed Barutçu.

FAİK AHMED BARUTÇU (Trabzon) — Muhterem arkadaşlar, aynı konu ile ilgili bizim de muhtelif tadil tekliflerimiz vardır. Biri Adalet Encümeninde, diğeri İçişleri Encümeninde, biri de Anayasa Encümenindedir. Müsaade buyurursanız bu tekliflerimiz de aynı encümene tevdi buyurulsun. Bunu arz ve teklif ediyorum.

REİS — Faik Ahmed Barutçu ve arkadaşlarının, Seçim Kanunu hakkındaki kanun tekliflerinin şimdi kurulan Muvakkat Encümene tevdiini reyi âlilerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemle ilgili bir takrir var, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Bugünkü ruznameye dâhil soruların diğer işlerden sonraya tehirini arz ve teklif ederim.

Urfa Mebusu
Necdet Açanal

REİS — Teklifi reyi âlilernnize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Söz Maliye Vekilinindir.

MALİYE VEKİLİ HASAN POLATKAN (Eskişehir) — Efendim, ruznamenin bir defa müzakereye tâbi maddeleri arasında bulunan ve 40, 41, 42, 43 ve 44 ncü numaraları teşkil eden, bâzı dairelerin 1953 yılı bütçelerinde münakale yapılmasına dair kanun lâyihalariyle, yine ruznamenin birinci defa görüşülecek maddelerinin 34, 35 ve 36 ncı sıra numaralarında bulunan ve Arazi Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına, Memurin Kanununa ek 2685 sayılı Kanunun bir maddesinin değiştirilmesine ve Bina Vergisine mütaallik kanun lâyihasının takdimen müzakerelerini rica ederim.

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin bir defa müzakereye tâbi olan maddeleri arasında 40, 41, 42, 43 ve 44 numarada bulunan (1953 yılı bütçesinde münakale yapılmasına dair kanun lâyihalarının) diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Maliye Vekili
Hasan Polatkan

REİS — Maliye Vekilinin takririni reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihasiyle İdare Âmiri Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen ve İzmir Mebusu Mehmet Aldemir'in, Riyaseticumhur, Divanı Muhasebat Reisliği 1953 yılı bütçelerinde ve 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifleri ve Bütçe Komisyonu raporu (1/745, 2/568, 584, 587) [1]

REİS — Tümü üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

---

[1] *120 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin, ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (3 654 435) lira ve (A/2) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerden (4 150 910) lira tenzil edilerek, (7 044 845) lirası aynı kanuna bağlı (A/1) işaretli cetvelin ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine, (760 500) lirası da (A/2) işaretli cetvelin ilişik (4) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine aktarılmıştır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

İDARE ÂMİRİ İHSAN ŞERİF ÖZGEN (Kütahya) — Muhterem arkadaşlar, Biz Münakale Kanununu teklif ettikten sonra Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun geçen hafta Meclisten çıkmıştır. Bu itibarla Emekli Sandığı kesenekleri için bu münakale lâyihasına bağlı 3 sayılı cetvelin Büyük Millet Meclisi kısmında açılacak 209 ncu (5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrası ile 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler) faslına (180) bin lira, keza ölen mebuslar için de tefsir kararı mucibince yine bu münakale lâyihasına bağlı (6) sayılı cetvelin Büyük Millet Meclisi kısmındaki (104) ncü (Ölen Mebusların ailelerine 2507 sayılı Kanun gereğince ödenecek ölüm tazminatı faslına 3 600) liranın ilâvesi icabetmektedir. Bu hususta Bütçe Encümeni Reisi de izahat verecektir. Yapılmasını teklif ettiğimiz değişikliklerin kabulünü rica ederim.

BÜTÇE ENCÜMENİ REİSİ İZZET AKÇAL (Rize) — Bütçede aktarma rakamları tesbit edildikten sonra bu iş Komisyona aksetmiştir. Karşılığı (1) sayılı cetvelin Millî Eğitim Vekâleti kısmının (201) nci faslının 12 nci maddesine (180) bin lira ilâve suretiyle tenzildilerek (3) sayılı cetvelin Büyük Millet Meclisi kısmında açılacak (209) ncu (5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin D fıkrası ile 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler) faslına (180) bin lira zamedilmesi, (5) sayılı cetvelin Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti kısmının (201) nci faslının 12 nci maddesindeki tahsisatın 3 600 lira ilâvesiyle indirilmesi ve buna mukabil de (6) sayılı cetvelin (104) ncü (ölen mebusların ailelerine 2507 sayılı Kanun gereğince ödenecek ölüm tazminatı) faslına 3 600 liranın zamedilmesi uygundur. Arz ederim.

REİS — Zamları fasıllarında tesbit edelim de ondan sonra okuyup reylerinize arz edeceğiz.

Cetveli okuyoruz efendim.

[1] SAYILI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Tenzil
	Cumhurbaşkanlığı	
307	**Yolluklar**	8 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
309	**Taşıt masrafı**	8 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
402	**Bahçe ve su ile işçi ücreti masrafları**	2 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Divanı Muhasebat	
305	**Kira bedeli**	14 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
306	**Giyecekler**	2 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
307	**Yolluklar**	3 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Başvekâlet	
307	**Yolluklar**	48 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
303	**Basılı kâğıt ve defterler**	50 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
306	**Giyecekler**	40 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
309	**Taşıt masrafları**	95 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	

F.	Tahsisatın nev'i	Tenzil
476	Kurs ve okullar genel masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	23 500
	Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	76 390
	Adalet Vekâleti	
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	135 000
502	Eski yıllar borçları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	68 000
	İçişleri Vekâleti	
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	35 000
476	Kaymakamlık ve meslek kursları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	15 000
	Emniyet Umum Müdürlüğü	
410	Giyecek ve teçhizat masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	117 000
	Jandarma Umum Kumandanlığı	
308	4598 ve 5501 sayılı kanunlar gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	4 000
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	5 000
	Maliye Vekâleti	
303	Basılı kâğıt ve defterler REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	150 000
423	5420 ve 5826 sayılı kanunlar gereğince yapılacak ödemeler karşılığı REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	30 000
476	Kurs masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	35 000
	Millî Eğitim Vekâleti	
201	Maaşlar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 180 000
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	26 000
425	Ecnebi memleketlere gönderilecek öğrencilerin her çeşit masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	82 785
450	Üniversite ve yüksek okullarda okutulan öğrencilere verilecek burslar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	58 000
	Ekonomi ve Ticaret Vekâleti	
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	4 000
	Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
201	Maaşlar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	701 750
202	Ücretler REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	331 010
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	15 000
430	Kan Bankası umumi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	100 000
450	Üniversite ve yüksek okullarda öğrencilere verilecek burslar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	50 000
452	Staj masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	12 000

F.	Tahsisatın nev'i	Tenzil
	Gümrük ve Tekel Vekâleti	
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	23 000
452	Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere staj için gönderileceklerin yolluk ve masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	12 000
478	1950 Brüksel Gümrük Tarife Nomanklâtürünün hazırlanmasında hariçten bilirkişi sıfatiyle çalıştırılacaklara verilecek ücretlerle tabı ve teksir masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	13 000
	Tarım Vekâleti	
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	34 000
417	Zirai savaş REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	20 000
424	Veteriner savaş, tahaffuz evleri, hastaneler, bakteriyoloji ve serum kurumları ve lâboratuvarlar kurma ve yönetim işleri umumi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	30 000
428	Sulama, toprak etüd ve tahlil ve kimyevi gübre, küçük su ve arteziyen işleri umumi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	164 000
	Çalışma Vekâleti	
476	Kurs masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	13 500

[2] SAYILI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Tenzil
	Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
741	Radyo istasyonları yapımı her türlü masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	230 000
761	Yeniden radyo istasyonları kurulması ve mevcut istasyonların esaslı surette genişletilmesi ve düzenlenmesi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	66 500
	Emniyet Umum Müdürlüğü	
751	Satın alınacak makine, araç ve gereçler REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	66 500
	Bayındırlık Vekâleti	
742	5011 ve 5855 sayılı kanunlar gereğince Büyük Millet Meclisi binası ve eklentileri yapımı REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	500 000
782	Limanlar yapım masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 060 000
783	5414 sayılı Kanun gereğince yapılacak iskele ve ufak barınaklar yapımı masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	210 000
784	5775 sayılı Kanun gereğince yapılacak liman ve sair deniz tesisleri REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 986 110
	Gümrük ve Tekel Vekâleti	
701	Yapı onarım REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	8 000
751	Satınalınacak makine, alet ve gereçler REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	7 000
	Ulaştırma Vekâleti	
742	Limanları temizleme tarama ve mendirek masrafları REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	16 800

[3] SAYILI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	Büyük Millet Meclisi	
207	Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	1 500
212	4367 sayılı Kanun gereğince kolluk memurlarına verilecek er tayın bedeli REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	250
	Riyaseti Cumhur	
301	Umumi masraflar REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	8 000
304	Haberleşme REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	10 000
	Divanı Muhasebat Reisliği	
207	Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	1 500
206	4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak zam ve yardımlar REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	1 000
301	Büro masrafları REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	6 000
	Başvekâlet	
301	Merkez daireleri büro masrafları REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	41 500
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	15 000
306	Giyecekler REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	3 000
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	10 500
4	Örtülü tahsisat REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	100 000
	Şûrayı Devlet Reisliği	
3	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	300
	sın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
3	Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	3 000
3	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	14 000
3	Taşıt masrafları REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	2 000
4	Ankara, İstanbul ve İzmir radyo istasyon ve stüdyoları yönetim ve işletme masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	30 000
4	Yayın, turizm ve propaganda masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	230 000
4	Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	16 400
	Diyanet İşleri Reisliği	
2	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	2 500
3	Kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	11 700
3	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları REİS — Kabul edenler... Et-	2 000

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	miyenler... Kabul edilmiştir.	
	Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
418	Tapulama Kanunu uygulama umumi masrafları	250 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
450	Tenik okulda kadastro mühendisi olarak yetiştirilecek öğrencilere verilecek burslar	23 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
305	Kira bedeli	19 700
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
309	Taşıt masrafları	50 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
451	Yayın masrafları	5 580
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Adalet Vekâleti	
209	5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	80 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
305	Vilâyetler kira bedeli	100 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
417	Kovuşturma masrafları	200 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
451	Yayın masrafları	35 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	İçişleri Vekâleti	
201	Maaşlar	137 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	20 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
209	5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	20 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
305	Kira bedeli	47 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	12 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
453	Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	3 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Emniyet Umum Müdürlüğü	
305	Kira bedeli	65 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
453	Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	1 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Jandarma Umum Kumandanlığı	
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	10 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
210	Temsil tahsisatı	150
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
305	Kira bedeli	142 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
307	Yolluklar	30 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
409	Muayyenat	300 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
412	Tıbbi ecza ve sağlık gereçleri	4 000
	REİS — Kabul edenler... Etmi-	

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	yenler... Kabul edilmiştir.	
414	Taşıma masrafları	150 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Dışişleri Vekâleti	
301	Merkez daireleri büro masrafları	10 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	50 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
307	Yolluklar	140 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
309	Taşıt masrafları	5 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
403	Temsil ve ağırlama masrafları	50 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
453	Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	50 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı	
201	Maaşlar	128 795
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
302	Ecnebi memleketlerdeki teşkilâtın büro masrafları	20 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Maliye Vekâleti	
201	Maaşlar	100 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	57 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	100 000
	REİS — Kabul edenler... Etmi-	

Tahsisatın nev'i	Zam
yenler... Kabul edilmiştir.	
Taşıt masrafları	3 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Temsil masrafları	20 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Millî mülkler muameleleri masrafları	25 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Kızılay Kurumuna yardım	120 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Devlet Borçları	
2094 sayılı Kanun gereğince çıkarılan (ikramiyeli % 5 faizli 1933 istikrazı) tahvilleri	1 120
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Hükme bağlı borçlar	500 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Millî Eğitim Vekâleti	
4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	750 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Kanunları gereğince verilecek ücret ve tazminatlar	650 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Merkez daireleri büro masrafları	6 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Kira bedeli	20 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
Yüksek okulların umumi masrafları	80 000
REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin yollukları ile baş-	

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	ka her çeşit masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	53 000
609	Memleket içi ve dışı bilim, öğretim ve meslek kurumlariyle gençlik teşekküllerine yapılacak yardımlar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	8 000
611	Devlet Tiyatrosuna yardım REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	450 000
	Bayındırlık Vekâleti	
305	Vilâyetler kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	200
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	5 000
403	Temsil masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 000
452	Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere gönderileceklerin yolluk ve gündelikleri REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	8 000
	Ekonomi ve Ticaret Vekâleti	
305	Vilâyetler kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	2 500
306	Giyecekler REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	2 650
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 500
403	Temsil masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	2 000
	Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
301	Merkez daireleri büro masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	15 000
305	Kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	35 000
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	30 000
425	Sıtma ile savaş umumi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	750 000
426	Verem savaşı umumi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	100 000
	Gümrük ve Tekel Vekâleti	
210	Temsil tahsisatı REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	175
305	Vilâyetler kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	40 525
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	13 000
308	4598 ve 5501 sayılı kanunlar gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	3 000
414	Taşıma masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	100 000
419	Mahkeme masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	2 000
423	Para gönderme masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	12 000
453	Milletlerarası kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	6 000
	Tarım Vekâleti	
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar REİS — Kabul edenler... Etmi-	63 000

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	yenler... Kabul edilmiştir.	
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	10 000
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	8 000
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	40 000
419	Bahçe ziraati işleri, bağcılık, meyvacılık, sebzecilik, süs nebatları, zeytin ve çay umumi masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	50 000
429	Kimyevi madde, ecza ve ilâçlar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	100 000
	Ulaştırma Vekâleti	
207	Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 000
301	Merkez daireleri büro masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	400
302	Vilâyetler büro masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 000
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	3 500
305	Kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	4 400
307	Yolluklar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	5 000
309	Taşıt masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 000
403	Temsil masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	500
	Çalışma Vekâleti	
301	Merkez daireleri büro masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	1 500
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	3 500
305	Kira bedeli REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	8 500
	[4] SAYILI CETVEL	
	Divanı Muhasebat Reisliği	
701	Yapı onarımı ve küçük yapılar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	11 000
	Jandarma Umum Kumandanlığı	
701	Yapı onarımı ve küçük yapılar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	142 500
	Dışişleri Vekâleti	
701	Yapı onarımı REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	75 000
	Bayındırlık Vekâleti	
741	Yapı işleri ve esaslı onarmalar REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	117 000
781	Demiryolları yapımı giderleri REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	400 000
788	Teknik hizmetler geçici görev yollukları REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	15 000

Birinci maddeyi tekrar okutuyorum:

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin, ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (3 834 435) lira ve (A/2) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (4 150 910) lira tenzil edilerek, (7 224 845) lirası aynı kanuna bağlı (A/1) işaretli cetvelin ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine, (760 500) lirası da (A/2) işaretli cetvelin ilişik (4) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine aktarılmıştır.

REİS — Cetvelle beraber maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Bayındırlık Vekâleti kısmının 784 ncü (5775 sayılı Kanun gereğince yapılacak liman ve sair deniz tesisleri) faslının 10 ncu (Yapım masrafları) maddesinden (333 390) lira ve (A/1) işaretli cetvelin ilişik (5) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden de (416 100) lira ki, ceman (749 450) lira tenzil edilerek (A/1) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (6) sayılı cetvelde yazılı tertiplere fevkalâde tahsisat olarak aktarılmıştır.

[5] SAYILI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Tenzil
	Büyük Millet Meclisi	
101	Tahsisatlar	140 950
	REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	
404	Koruyucu asker müfrezesi maaşları	103 000
	REİS — Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	
	Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
201	Maaşlar	172 150
	REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.	

[6] SAYILI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	Büyük Millet Meclisi	
104	Ölen mebusların ailelerine 2507 sayılı Kanun gereğince ödenecek ölüm tazminatı karşılığı	416 100
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
453	Milletlerarası kurum ve derneklere katılma payı	1 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Adalet Vekâleti	
505	Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	43 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Emniyet Umum Müdürlüğü	
461	5677 sayılı Af Kanunundan faydalanan mahkûmların nakil masrafları	23 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
462	6136 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi gereğince ödenecek ateşli silâhlar ve bıçaklar bedeli karşılığı	135 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
505	Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	83 500
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı	
201	Maaşlar	1 650
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Devlet Borçları	
829	Mülga 1683 sayılı Kanunun 58 nci maddesi gereğince tahakkuk eden emekli ikramiyesi	5 280
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
830	Mülga 4992 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince eski yıllarda tahakkuk eden çocuk zammı	460

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım Vekâleti

505	Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	40 000

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(İkinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmının 752 nci (3827 sayılı Kanun gereğince satınalınacak taşıtlar) faslının 21 nci (Jandarma Umum Kumandanlığı) maddesine konulan tahsisattan 6139 sayılı Kanunla tenzil edilmiş bulunan (400 000) lira (355 000) lira olarak düzeltilmiş, buna mukabil aynı faslın 24 ncü (Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti) maddesinden (45 000) lira tenzil edilmiştir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümünü açık reyinize arz ediyorum efendim.

2. — Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve İçişleri, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/611) [1]

REİS — Bir takrir var, okutuyorum:

Yüksek Reisliğe

Gündemin iki defa müzakereye tâbi maddeleri arasında, 35 nci sıra numarasında bulunan (Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası) nın diğer işlere takdimen ve müstaceliyetle müzakeresini arz ve teklif ederim.

Maliye Vekili
H. Polatkan

REİS — Lâyihanın takdimen müzakeresini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir. Müstaceliyetle müzakeresini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Memurin Kanununa ek Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Memurin Kanununa ek 23 Aralık 1934 tarihli ve 2658 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kadro yüzünden açıkta kalmış memurlar varken bunların derecelerinde veya bir derece aşağısındaki açıklara dışardan memur alınmaz. Bu açık memuriyetlere ilk önce açıkta kalanlar yerleştirilir.

Şukadar ki, memurun açıkta kaldığı servis dışında vukubulacak münhallere ilgili vekilin tasvibi şartiyle dışardan memur tâyini caizdir.

Dereceleri içinde veya bir derece aşağısında teklif edilen memuriyetleri kabul etmiyen açıktaki memurlarla Vekâlet emrindeki memurların açık maaşları kesilir. Kabul edenlerin kendi derece ve sınıfları içinde ilk açılacak memuriyetlere tâyinde üstün tutulmak hakları mahfuzdur.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

[1] *122 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/754) [1]

REİS — Bir defa görüşülecek işler arasında olan bu lâyihanın takdimen görüşülmesi evvelce kararlaştırılmıştı.

Tümü üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelin Devlet borçları hakkındaki 823 ncü (5358, 5480, 5582 sayılı kanunlar gereğince Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yaprlacak ödemeler karşılığı) faslından 7 500 000 lira tenzil edilerek A/2 işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 792 nci (5539 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin 5 nci fıkrası gereğince Karayolları Umum Müdürlüğüne) faslına aktarılmıştır.

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
	Maliye Vekâleti	
792	5539 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin 5 nci fıkrası gereğince Karayolları Umum Müdürlüğüne	12 500 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
	Bayındırlık Vekâleti	
791	Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım	5 000 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	

(Birinci madde tekrar okundu.)

[1] *127 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Cetveliyle birlikte maddeleri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1953 Yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı fasıllarına 17 500 000 lira ek ödenek verilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler.. Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümünü açık oyunuza arz ediyorum.

4. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/755) [1]

REİS — Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı? Maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 ve B işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin 781 nci (Yollar ve köprüler) faslının 10 ncu (yapım) maddesine 10 000 000 lira ve 783 (Vilâyet ve köy yolları yapımına yardım) faslına da 10 000 000 lira ki, ceman 20 000 000 lira ek ödenek verilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Karayolları Umum Müdürlü-

[1] *126 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

ğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı B işaretli cetvelin 2 nci (Hazineden yardım) faslına 20 000 000 lira eklenmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Nafıa vekilleri memurdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümü açık oya arz edilmiştir.

5. — Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/738) [1]

REİS — Tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli Cetvelde Değişiklik Yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin 452 nci (Staj masrafları) faslının 10 ncu (4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin yollukları ile başka her çeşit masrafları) maddesinden 2 000 lira ile 20 nci (Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere staj için gönderileceklerin yolluk ve masrafları) maddesinden 6 500 lira ki, ceman 8 500 lira düşülerek 206 ncı (4178 ve 4598 sayılı kanunlar geerğince yapılacak zamlar ve yardımlar) faslının 13 ncü (İşletmeler ve merkez atelyesi memurları çocuk zammı) maddesine aktarılmıştır.

[1] *128 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ziraat vekilleri yürütür.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümünü açık reyinize arz ediyorum.

6. — İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/756) [1]

REİS — Tümü üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin 751 nci «Satınalınacak makine, alet ve gereçler» faslının 15 nci «Elektrik Fakültesi» maddesinden 12 000 lira tenzil edilerek A/1 işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine aktarılmıştır.

[1] NUMARALI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Zam
307	Yolluklar	2 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	
420	Lâboratuvar ve atelyeler işletme masrafları	10 000
	REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	

(Madde 1 tekrar okundu)

[1] *129 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Maddeyi cetvelle beraber reye arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Mezkûr üniversitenin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden 115 375 lira tenzil edilerek 40 875 lirası A/1 işaretli cetvelde «Geçici hizmetliler ücreti» adiyle yeniden açılan 203 ncü fasla ve 74 500 lirası da A/2 işaretli cetvelin 751 nci «Satınalınacak makine, alet ve gereçler» faslında yeniden açılan 16 ncı «Maden Fakültesi» maddesine fevkalâde tahsisat olarak konulmuştur.

[2] NUMARALI CETVEL

F.	Tahsisatın nev'i	Tenzil
742	Özel Kanunu gereğince yapılacak Maden Fakültesi binaları inşaatı REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	95 875
751	Satınalınacak makine, alet ve gereçler REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.	19 500

(Madde 2 tekrar okundu.)

REİS — Maddeyi cetvelle beraber kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Maarif vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümünü açık oyunuza arz ediyorum.

7. — Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/706) [1]

[1] *121 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Bu madde hakkında bir takrir var, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci defa müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 34 numarada bulunan (Arazi Vergisi Kanununda değişiklik yapılması) hakkındaki kanun lâyihasının diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Maliye Vekili
H. Polatkan

REİS — Takdimen görüşülmesi hususunu reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen var mı? (Yok sesleri).

Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Müstaceliyetle görüşülmesi raporda yazılı olarak teklif edilmektedir. Reyinize arz ediyorum. Müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair Kanun

MADDE 1. — 27.VI.1931 tarihli ve 1833 numaralı Arazi Vergisi Kanununun 3585 numaralı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur.

Taksit zamanları, her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetlerine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir ve keyfiyet münasip vasıta ile ilân olunur.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümünü reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... kanunun tümü kabul edilmiştir.

8. — Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/709) [1]

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci defa müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 36 numarada bulunan (Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihasının) diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Maliye Vekili
H. Polatkan

REİS — Takdimen görüşülmesini reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmiyenler ... kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Kabul etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Raporda müstaceliyetle müzakeresi teklif edilmektedir. Müstaceliyetle müzakeresini kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek Kanun

MADDE 1. — Bina Vergisi, binanın bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahallin iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak, Maliye Vekâletince tâyin edilir ve keyfiyet münasip vasıta ile ilân olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye ve Maliye ve İktisat ve Ticaret Vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tamamını reyinize arzediyorum. Kabul edenler ... Etmyenler ... Kabul edilmiştir.

9. — Gazianteb Mebusu Cevdet San ve 15 arkadaşının Nizipli Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/580) [1]

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci defa müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 25 numarada bulunan (Nizipli Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifinin) diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe Komisyonu reisi
İzzet Akçal

REİS — Takdimen görüşülmesini reyinize arzediyorum. Kabul eedenler ... Etmiyenler ... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen?

Sinan Tekelioğlu.

SİNAN TEKELİOĞLU (Seyhan) — Arkadaşlar, bu kanun teklifini okuduğum zaman gayriihtiyari ıstırap içinde kıvrandım. Anteb gibi bir yerde Türk Milletinin bayrağını ta Arşıalâya çıkaran kahraman diyarda yalnız tek bir adam mı var acaba muhtaç? Soruyorum arkadaşlar! Bunu nasıl tetkik ettiler de buraya getirdiler acaba? Anteb'in sînesinde ayağını kaybetmiş, gözünü kaybetmş, kulağını kaybetmş, anasını ve babasını kaybetmiş birçok muhtaç insanlar varken Nizipli Habeş, yalnız bu kahramanlar arasından teferrüdetmiş, yalnız başına maaşa müstahak olmuş. O fedakârlık yapmıştır, hiçbir zaman fedakârlığını inkâr etmiyorum. Arkadaşlar sizden rica ediyorum, arkadan daha gelecekler var. Bunlar 1 - 2 kişi değil, çoktur. O kadar çoktur ki, ıstırap içerisinde kıvranıyorlar. Sefalet, açlık içinde, açlıktan ölenleri de biliyorum, bunlar için birçok kanunlar getirdim, bu Meclis reddetti. Muhtaç olanların içerisinden böyle bir tanesini, iki tanesini ayırır ve yalnız onları terfih edersek, ötekilerini ıstıraba sevkederiz. Onun için bunları toplıyalım, çünkü bunlar bir, iki kişiden ibaret değildir. Bunları toplıyalım, tesbit ettirelim ve heyeti umumiyesini bir kanun halinde Meclise getirelim, bu büyük işi de böyle neticelendirelim. Muhterem arkadaşlarım, bugün ıstırap içinde kıvranan insanların bu Meclisin temelinde, taşında ve toprağında mübarek kanları vardır.

[1] *123 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *87 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

Arkadaşlar, böyle bir kişi, iki kişi için kanun çıkarmak ve koca bir Cenup mıntakasındaki pek çok kahramanları bu haktan mahrum etmek doğru olmaz. Onların içinde de sürünenleri, ıstırap içinde olanları çoktur. Antep mebuslarından tekrar rica ediyorum, bu gibi vatandaşlarımızı toplasınlar, bir cetvel haline getirsinler, çünkü diğerleri böyle ıstırap içinde kıvranırken bir, iki kişi için kanun çıkmasına gönlüm razı olmuyor.

REİS — Galip Kınoğlu.

GALİP KINOĞLU (Gazianteb) — Efendim; sayın arkadaşımın beyanı hakikaten yerindedir. Fakat biz şöyle düşündük, ıstırap çeken arkadaşları birer birer arayıp bulmak ve onları tesbit etmek oldukça uzun zaman istiyor. Fakat önümüze çıkan hakikaten muhtaç vaziyete düşmüş olan 90 yaşında Gazianteb'de büyük kahramanlık yaratan bu arkadaşı ilk olarak öne sürdük. Her halde bundan sonra gelecekler de olacaktır. Gazianteb'in kahraman evlâtlarının hakikaten o zaman gösterdikleri kahramanlıklarını ne kadar övsek ve söylesek yeridir. Tabiî tarih de bunu söyliyecektir. Arkadaşım merak etmesinler; muhakkak ki arkadan gelecekler olacaktır. Şimdilik istirhamımız önden verilmiş olan bu lâyihanın kabul edilmesidir. Bundan sonrakileri arkadan getiririz.

REİS — Süleyman Kuranel.

SÜLEYMAN KURANEL (Gazianteb) — Efendim; paşanın heyecanına ve Antep hakkında göstermiş olduğu teveccühe bilhassa teşekkür ederiz. Kendisi de bizim kadar Anteb'i yakinen bilirler ve bu savaşlara katılmışlardır. Biz, demin Galip Bey arkadaşımızın da söylediği gibi yaşı 90 ı bulmuş ve Antep savaşına kaniyle ve caniyle iştirak etmiş ve büyük fedakârlıklarda bulunmuş olan ve Anteb tarihine bilhassa mal olmuş ve İstiklâl Madalyasiyle taltif edilmiş bir arkadaşımızın Habeş Böler'in ıstırap içerisinde bulunduğunu biliyoruz. Kendileri de eğer arzu ederlerse diğer kahramanları da müştereken getirmeye çalışacağız, şimdi yalnız bu arkadaşın teklifini getirmiş bulunuyoruz. Bunu kabul buyurmanızı ve bilhassa bir an evvel kanuniyet kesbetmesini rica ediyoruz.

REİS — Sinan Tekelioğlu.

SİNAN TEKELİOĞLU (Seyhan) — Arkadaşlar, Türkiye'de bir Kuvayi Milliye Mücahit ve Gazileri Cemiyeti vardır. Bu cemiyetin muhtelif yerlerde, Gazianteb'te, Maraş'ta, Udfa'da, Adana'da, ve sair yerlerde şubeleri mevcuttur. Kuvayi Milliye harekâtına iştirak etmiş bu aziz insanlardan terekküp etmiş olan bir cemiyet her vilâyette şubeler kurulmaktadır. Fakat bu cemiyetin bu insanlara yapacağı yardım kâfi gelmemektedir. Ancak B. M. Meclisinin yapacağı yardım onları sefaletten kurtaracaktır. Bunların perişan halleri beni bu kürsüden bu sözleri söylemeye icbar etti. Istırap içinde bulunanları çoktur.

B. M. Meclisinin kendilerini düşündüğünü göstermek için ilk defa bu arkadaşın maaşının kabul edilmesini rica ederim. Hattâ imkân varsa bu gibi birkaç vatandaş da Adana'da vardır, onlara da yardım elimizi uzatalım. Hiç olmazsa bu suretle birkaç vatandaşımızı kazanmış olalım, sefaletten, hattî dilenci durumundan kurtarmış olalım. Bunlardan birisi kadındır, bugün gözleri bile görmemektedir. Tarsus'ta bir medrese köşesinde barınmaktadır, arasıra ben yardım ediyorum. Eğer imkân varsa bunları da bu teklife ithal edelim. (Getir sesleri). Şimdi 50 imzalı bir takrir hazırlarız.

LÂTİF AKÜZÜM (Kars) — Çok muhterem arkadaşlarım, yurdumuz büyük istilâsını gördüğü zaman Gazianteb'in kahramanlığı çok büyüktür. Yurdun muhtelif yerlerinde bu şekilde kahramanlık yapan hemşehrilerimiz çoktur. Derhal arzedeyim ki Gazianteb o zaman karşılaştığı müşkül şartlar içinde millî mücadele ruhunu şahlandırarak yurdun her tarafında örnek telâkki edilen kahramanlık ve şaamet manzarası husule geldi. Yıllarca bu memleketin hizmetinde, mücadelesinde çalışan birçok kimseler esefle arz edeyim ki haklarını alamamışlardır. Onun için 90 yaşına giren yaşlı bir mücahit hemşerimizin bugün dilenecek durumda olduğunu öğreniyoruz. Bu şekilde çalışan vatandaşlara bir ümit kapısı açmak ve Yüksek Meclisin bu şekilde yurt için çalışmış kimselerin elinden tuttuğunun bir örneğini vermek için bu çok muhterem kahraman ve fedai bir vatandaşımız hakkındaki teklifin derhal kabulünü ve emsallerine de hizmetlerinin tanınarak haklarının teslim ve takdir edileceği kapısının bu suretle açılmasını ben de istirham ederim.

REİS — Efendim; maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Raporda yazılı olarak müstacelen görüşülmesi teklif edilmiştir. Müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmiyenler... Müstacelen müzakeresi kabul edilmiştir.

Nizip'li Habeş Böler'e Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması hakkında Kanun

MADDE 1. — Nizip'li Hacı Kasımoğlu 1880 doğumlu Habeş Böler'e hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda 170 lira aylık bağlanmıştır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümünü reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

10. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Adalet ve Bütçe komisyonları raporları (1/747) [1]

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 38 numarada bulunan (Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ile Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihasının) diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe E. Reisi
İzzet Akçal

[1] *131 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Takriri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Takrir kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda müstaceliyetle görüşülmesi teklif edilmektedir. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında Değişiklik Yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü taşra kısmında ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve bağlı (2) sayılı cetvelde derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar Adalet Vekâleti vilâyetler kısmına eklenmiştir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tapulama Kanununun uygulanmasında çalışan hâkimlerle memur ve hizmetlilerin maaş ve ücretleriyle, 4178, 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar ve Emekli Sandığına yapılacak ödemeler ve hâkim tahsisatı Adalet Vekâleti Bütçesinden ve diğer bütün masrafları da Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Bütçesinden ödenir.

REİS — Söz istiyen yoktur. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü 1954 yılı Bütçesine bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı istihkaklar karşılığı konulmuş olan tahsisatları Adalet Vekâleti Bütçesinin ilgili tertiplerine arktarmaya Maliye Vekili mezundur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanuna ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1954 malî yılı içinde kullanılamaz.

REİS — Söz istiyen yoktur. Madd... bul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunla kaldırılan maaşlı kadrolarda halen çalışmakta olanların, yeni tâyin muamelesine lüzum kalmaksızın Adalet Vekâleti teşkilâtına eklenen kadrolarda istihdamlarına devam olunabilir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADE 3. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

REİS — Lâyihanın tümünü açık oyunuza arz ediyorum.

11. — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine, süresinin uzatılmasına ve aynı kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası ve Ticaret, Adalet, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/454) [1]

MALİYE VEKİLİ HASAN POLATKAN (Eskişehir) — Bu lâyihanın takdimen ve müstaceliyetle görüşülmesini rica deiyorum.

REİS — Bu hususiaki takriri okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 24 numarada bulunan (Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihasının) diğer işlerden evvel takdimen ve müstaceliyetle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Maliye Vekili
H. Polatkan

REİS — Takdimen görüşülmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Takdimen görüşülmesi kabul edilmiıtir. Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmseini oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir. Maliye Vekilinin takririnde müstaceliyet teklifi de vardır, reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Parasının kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci, üçüncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair Kanun

MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla tadil edilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kambiyo, nutuk, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla tadil edilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) İcra Vekilleri Heyetince birinci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 1 000 liradan 200 000 liraya kadar ağır para cezası ve 7 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki olan memurları yukardaki cezalara zamimeten 7 aydan 5 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Ancak, karara aykırı olan fiil birinci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıkarılması veya izinsiz olarak memlekete sokulması veya bunlara teşebbüs edilmesi mahiyetinde ise hükmolunacak para cezası 1 000 liradan az olmamak üzere yakalanan eşya ve kıymetlerin değerlerinin üç mislinden, yakalan-

[1] *56 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

maksızın kaçırılan eşya ve kıymetlerin değerlerinin de beş mislinden az olamaz.

İzinsiz olarak memleketten çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil teşebbüs derecesinde kalsa bile, zabıt ve müsadere olunur.

Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkında iki nüsha zabıt varakası tanzim edilerek bir nüshası maznuna verilir.

Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmaya teşebbüs olundukları tarihe göre Maliye Vekâletince gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.

B) Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir ve kendilerinden yazılı olarak bir beyanname alınır. Bu beyanname alındıktan sonra yolcunun üzerinde veya eşyaları arasında yazılı beyanı hilâfına çıkan kıymetlerin tutarı 100 lirayı geçmezse yalnız bu kıymetlerin müsaderesi ile iktifa olunur. Beyan dışı çıkan kıymetler 100 liradan fazla ve fakat 1 000 liradan az ise hâmiline üç misli ağır para cezası hükmolunur ve mezkûr kıymetler müsadere edilir. Mezkûr para cezasının hâmil tarafından gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tanzim edilecek ve kendisine imzalattırılacak zabıt varakasına yazılmakla iktifa olunup hakkında takibat yapılmaz.

C) Bir defaya mahsus olsa dahi her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenler veya bankacılık ve Milletlerarası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komüsyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün eden alacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetler içinde memlekete getirilmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdiyle muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya icabı hale göre düşük veya fazla kıymetli fatura ve vesikalar tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi şahıslar 10 000 liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları veya kaçırdıkları yahut da kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasiyle tutarlarının beş misli ağır para cezasiyle birlikte hakiki şahıslarla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları 1 seneden beş seneye kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılacakları gibi bu cezalara zamimeten bir seneden 5 seneye kadar yukarıki işlerden her hangi birisi ile iştigalden de menolunurlar.

D) Yukardaki A, B, C fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir ve bunlar bu kabil meslekî ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunur.

A, B, C, fıkralarında yazılı suçlar, hükmi şahısların merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat veya daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtına şâmildir.

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olan hakiki ve hükmi şahısların, ancak evvelce başlamış olup da üçüncü şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni müddete tâbi olan işlerine kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

E) Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan hakiki ve hükmi şahıslarla 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu teminatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.

Teminatın irat kaydedildiği tarihi takibeden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde 100 liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 10 u Hazineye maledilerek mütebaki kısmı alâkalıya iade olunur.

F) Birinci madde mucibince ısdar edilecek kararlarla tâyin edilen müddetlerin temdidini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmi-

yenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 1567 sayılı Kanunun 4328 sayılı Kanunla tadil edilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye müsteniden ittihaz edilecek kararlara aykırı hallere ait takip ve duruşma meşhut suçların muhakeme usulü hükümleri mucibince yapılır. Bu dâvaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza çevreleri Adalet ve Maliye Vekâletlerince müştereken tâyin ve ilân olunur. Cumhuriyet müddeiumumileri, doğrudan doğruya veya Maliye Vekâleti veya tavzif edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine mezkûr kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler.

Kararlara aykırı fiillere sair suretlerle ittıla hâsıl eden Cumhuriyet müddeiumumileri hemen Maliye Vekâletini veya tavzif edeceği mercileri haberdar ederek keyfiyetin tetkikını talebedebilirler.

Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat icrasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fâsıla verilemez.

Mahkeme lüzum gördüğü takdirde duruşmanın sonunu beklemeksizin maznunların müessese-lerinin muvakkaten faaliyetten men'ine karar verebilir. Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemeler bu kanun hükümlerine tevfikan cereyan edecek takip ve duruşmalarda ehlihibre teşkiline lüzum gördükleri takdirde munhasıran resmî ehlihibre listesinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri ehlihibrenin rey ve mütalâasını alırlar. Resmî ehlihibre listeleri, her kaza çevresi için dokuzar kişiden aşağı olmamak üzere, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin mütalâası alınmak suretiyle Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekâletleri tarafından tesbit olunur.

Maliye Vekâleti, Vekâletin veya tavzif edeceği mercilerin Cumhuriyet müddeiumumiliğine yazılı müracaatta bulunmasiyle müdahil sıfatını iktisabeder.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı olup 6060 sayılı Kanunla uzatılmış olan müddet, hitamı tarihinden itibaren beş yıl daha uzatılmıştır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Maliye müfettişleri ile maliye müfettiş muavinleri, hesap uzman ve yardımcıları, kambiyo kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salâhiyetini haizdirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Muhacir ve mültecilerin İskân Kanununun 32 nci maddesi mucibince yapacakları ithalât hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur ve bu husus ayrı bir İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tanzim olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tesbit olunur.

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Bu kanuna tevfikan hükmi şahıslara hükmedilecek para cezaları, Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki 6183 numaralı Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

A. FAHRİ AĞAOĞLU (Konya) — Tümü hakkında söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

Oylama muamelesi bitmiştir.

A. FAHRİ AĞAOĞLU (Konya) — Muhterem arkadaşlar, bizde Türk parasının kıymetini Koruma hakkındaki ilk kanun 1567 sayılıdır ve 25 . II . 1930 tarihinden itibaren üç sene müddetle muteber olmak üzere kabul edilmiş ve birinci maddesiyle de Hükümete, kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım satımının, memleketten ihracının tanzim ve tahdidi ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında salâhiyet verilmiştir.

Bundan sonra ne olmuştur : Çeşitli kanunlarla bu kanundaki üç senelik müddet uzatılmıştır ve halen de uzatılmaktadır. Ayrıca yine çıkarılan muhtelif kanunlarla Hükümetin salâhiyeti genişletilmiş ve cezalar da ağırlaştırılmıştır. Tetkik ettim, kanunun neşrinden itibaren 16 sene içinde 58 kararname çıkmış ve o tarihten bugüne kadar da 20 - 25 kararname çıkmış olacağına göre demek ki, 20 küsur sene içerisinde yüze yakın kararname çıkmıştır. Bu kadar karışık hükümler karşısında paramıza kim itimat edebilir. Hususiyle 7 Eylûl kararları namiyle anılan meşhur kararlarla paramızın kıymeti de düşürülmüştür. Halbuki kanunun maksadı Türk parasının kıymetini korumaktır. Kanunun bu maksadına göre paramızın kıymetinin asla düşürülmemesi lâzımgelir. Böyle iken düşürülmüştür. Şimdiki lâyiha ise döviz kaçakçılığını önlemek maksadiyle yapılmıştır. Maksat gayet iyidir. Mevcut mevzuat kaçakçılığı önlemeye kâfi görülmemiştir. Bu itibarla bu lâyihada hem takyidat artırılmıştır hem de cezalar ağırlaştırılmıştır. Böyle olmasına rağmen kaçakçılık önlenebilir mi? Benim kanaatime göre asla önlenemez. Bilâkis suiistimale daha çok meydan verir. Buna mukabil mevzuatımızı bilmiyen ve gümrük giriş kapılarında kendilerine mevzuatımızın lâyıkiyle anlatılmasına imkân olmıyan seyyahların Türkiye'ye gelmesini önler.

Nitekim bu sene yazın Mısır'a yaptığım seyahatte bunu yakînen gördüm. Mısır evvelce para serbestisini tatbik ederken senede binlerce seyyah geliyormuş, dövizi tahdidatının tatbikından sonra seyyah gelmesi önlenmiş, azalmış.

Benim kanaatimce kaçakçılığı önlemek kambiyo tahdidatını artırmakla mümkün olmaz.

Gerekçede, kambiyo kontrol sisteminin bir müddet daha devam ettirmek mecburiyetinde olduğumuz yazılıdır. Gerekçede yalnız İsviçre ve Amerika'da kambiyonun serbert olduğu diğerlerinde tahdide tâbi olduğu ifade ediliyor, seyahatimde gördüm : Suriye, Lübnan, Ürdün istihsal ve imalât noktasından geri memleketler olmasına rağmen kambiyo kontrolü olmadığı için istihsalleri bize nazaran çok düşük olduğu halde buraların halkı bizden çok zengindir. Bu da sırf kambiyonun serbest olmasındandır. Bunda gümrük mevzuatının da tesiri vardır ama daha çok kambiyonun serbest oluşunun tesiri vardır.

Döviz kaçakçılığının birinci sebebi, her şeyden evvel kambiyonun kontrola tâbi olmasıdır. Eğer bu sistem kalkarsa döviz kaçakçılığı diye bir şey kalmaz. İthalât ve ihracatta nasıl döviz kaçakçılığına dair birçok misaller dinledik. Faraza yapağı ihraç eden tüccar Türkiye'de kilosunu dört liraya alıyor. Bunu dört buçuk, beş, altı liraya kadar satıyor. Fakat döviz takyidatı yüzünden dört liraya aldığı yapağıyı iki liraya almış gibi fatura alıyor ve harice iki buçuğa satmış gibi gösteriyor. Bu suretle 1950 sonlarında pamuk ve yapağı ihracatı işleriyle meşgul olan tüccarların kanatine göre hariçte 400 - 500 milyon lira para kalmıştır. Başka türlü suiistimal de yapılıyor. Amerikaya makine ve saire ısmarlıyor, bir buçuk, iki milyonluk döviz alıyorlar.

Hakikaten de lâzımdır. Fakat oradaki firma kendi adamıdır. Aralarındaki anlaumaya göre istenilen malı göndermeyip kapalı sandıklarda hurda demir göndermektedir. Bu şekilde

bir buçuk iki milyon döviz vardır. Firma bundan istifade ederek bunları döküp gidiyor. Buna dair misaller vermişlerdir.

Muhttrem arkadaşlar bilirsiniz ki Türkiye için alacak verecek muvazenesi, ithalât ve ihracat muvazenesine dayanır. Bizde İngiltere gibi Türk sermayesi geliri yoktur, istifade edemeyiz, zengin ticaret filomuz olmadığından navlun gelimiz azdır. Dışarda işçilerimiz yoktur ki memlekete para göndersin. Bu suretle % 100 e yakın alacak verecek muvazenesi ithalât ve ihracat muvazenesi demektir.

O halde ithalâtı, zaruri ihtiyaçlara, maddelere hasretmek suretiyle Hükümetin kontrolünü, murakabesini temin etmek yerindedir. Buna karşılık ihracatı geniş ölçüde serbest bırakmak, ona kolaylık göstermek zarureti vardır. Ancak memleket için, vatanın müdafaası için lâzımgelen maddelerin ihracı menedilebilir. Memleket ihtiyacına göre bâzı maddelerin ihracını menetmek isabetli olur.

İhracını serbest bıraktığımız mallar üzerindeki kontrol bilhassa döviz kontrolü bakımından ihracatımız büyük bir tazyik altındadır. Bâzı tüccarlar ihracattan vaz geçmişlerdir. Birisine şahit oldum, yanımda telefon etti, 3 - 4 ay içerisinde ihraç ettiği malın bedelini Türkiye'ye getirmek mecburiyetindeyiz, ben nasıl getirebilirim, bu parayı müddeti içinde getiremezsem beni mahkemeye veriyorlar diyor. Bu nasıl olur diyor. İhracatta mahza döviz kontrolü bakımından, Ekonomi ve Ticaret Vekâletinin mevzuatı bakımından değil, ihracat fiyatlarını gayrimesul bâzı tüccarlar takdir ediyormuş. Bu yüzden meselâ bir barsak şirketi iflâs etmiş, yahut hâli iflâsa gelmiş. Bilmiyorum, bağırsak başına 150 - 200 kuruşa müşteri bulmuşlar. İhraç edecek, bu heyet az diyor, noksan diyor. İhraca müsaade edilmiyor. Nihayet uzun müddet sonra 50 kuruşa ihraç ediliyor. Bu yüzden şirket de 300 - 400 bin lira gibi büyük bir zarara uğramış.

Bugünkü lâyiha, bilhassa ikinci maddesinin C fıkrası ihracat işini o kadar sıkı kaytılara tâbi tutuyor ve ağır cezalar veriyor ki bu hüküm karşısında ihracatçı tacirlerimizin nasıl iş yapabileceklerini şimdiden düşünüyorum ve hayret ediyorum. Bilmiyorum, bu durum karşısında nasıl tahammül edebilirler ve nasıl iş yapabilirler?.

Bu mütalâalardan sonra Hükümetten bir sual sormak istiyorum. Bu kanunun adı, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunudur. Maalesef mazide bir misali geçmiştir, Hükümet paramızın kıymetini düşürmüştür. Halbuki bendeniz şuna kaaniim ki, bu kanuna istinaden Hükümete verilen salâhiyetle Hükümet paramızın kıymetini asla düşüremez. Acaba Hükümet de benimle aynı kanaatte midir? Yani Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu ile paramızın kıymetini düşürme salâhiyetini kendilerinde görüyorlar mı, görmüyorlar mı? Bunun açıklanmasında fayda vardır.

Bu mâruzatımdan sonra kısaca mütalâamı hulâsa edeyim : Birincisi, kambiyo kontrol sisteminin bizde devamına artık lüzum yoktur. Şayet kontrol sisteminin mutlaka devamını Hükümet lüzumlu görüyorsa hiçbir sebep ve bahane ile paramızın kıymetini düşürmemelidir. Hattâ paramızın kıymetinin düşürme salâhiyetinin kendisinde olmadığını Hükümet buradan beyan etmelidir, bunda fayda vardır.

İhracat kambiyo kontrolünden hariç tutulmalıdır. Çünkü kambiyo kontrolü ihracatı aksatmaktadır. Ben bu kanunun esasına muhalifim. Fakat bu kanun kabul edileceğine göre Hükümetten temennim ihracatın kontrolden hariç tutulması ve paramızın kıymetinin hiçbir zaman düşürülmemesidir. Ve aynı zamanda tatbikatta kararname hükümlerinde istikrarın sağlanmasıdır.

REİS — Maliye Vekili.

MALİYE VEKİLİ HASAN POLATKAN (Eskişehir) — Fahri Ağaoğlu arkadaşımızı tatmin etmek için bir iki cümle ile cevap arz etmek istiyorum. Fahri Ağaoğlu Türk parasının kıymetini koruma mevzuu ile ilgili olarak çıkarılan kararnamelerin çokluğundan bahsettiler. Bu doğrudur. Ancak müzakeresi yapılmakta olan kanun lâyihası Yüksek Heyetinizce kabul buyurulduğu takdirde; bu kararnameler tek bir kararname halinde tevhit olunacaktır.

Arkadaşımız, Suriye ve Lübnan'da kambiyo kontrolü olmadığını, bizde de kambiyo kontrolünün kaldırılmasını ileri sürmektedir. Bu mevzu çok mühim ve derin tetkiklerden sonra konuşulabilecek bir mevzudur. Suriye ve Lübnan'ın iktidasi bünyeleri ise bizim iktisadi bünyemizden tamamen başkadır.

Asıl cevap arz etmek istediğim nokta, arkadaşımızın sonuncu cümlesidir. Sanki, Türk parasının kıymetinin değiştirilmesi düşünülüyormuş da, bunun üzerine arkadaşımız kanaatini izhar ediyormuş gibi konuştular. Hükümetiniz, paramızın kıymetinin değiştirilmesini düşünmemiştir. Paramızın kıymetinin değiştirilmiyeceğini beyanatla, tebliğler ile umumi efkâra mükerreren arz ettik.

Paramızın kıymetinin değiştirileceğine dair bundan 5-6 ay önce çıkarılmış olan bâzı yersiz şayialar üzerine bu hususu mükerreren ifade ettik, tebliğ neşrettik. Böyle bir şey yoktur. Bunu bilhassa arz etmek isterim.

NACİ BERKMAN (Samsun) — Dışarda parası mevcut olanlar bu kanuna göre paralarını getirebilecekler midir?

MALİYE VEKİLİ HASAN POLATKAN (Devamla) — Hayır. O başka bir mevzudur.

REİS — Lâyihanın tamamını reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

12. — Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları hakkındaki Kanuna bâzı rükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe komisyonları raporları (1/743) [1]

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 39 numarada bulunan (Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihasının) diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe Encümeni Reisi
İzzet Akçal

REİS — Takdimen görüşülmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir. Maddelere geçilmesini kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Raporda müstaceliyetle görüşülmesi teklif olunmaktadır. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 11 . II . 1946 tarihli ve 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve (2) sayılı cetvelde derece, memuriyeti, aded ve maaşları yazılı kadrolar eklenmiştir.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış ve (4) sayılı cetvelde memuriyet ve ücretleri yazılı kadrolar eklenmiştir.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Mezkûr kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı (Hastabakıcı ve Laborant Yetiştirme okulları) unvanı kaldırılarak yerine (Ebe - Laborant Hemşire okulları) unvanı konulmuştur.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun 31 . VIII . 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet vekilleri memurdur.

REİS — Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tamamını reyinize arz ediyorum: Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

13. — Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/372) [1]

[1] *132 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *103 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

REİS — Bir takrir var, okutuyorum :

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 29 numarada bulunan (Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihasının) diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili
E. H. Üstündağ

REİS — Takdimen görüşülmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Takdimen görüşülmesi kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda müstaceliyetle müzakeresi teklif olunmaktadır. Müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmiyenler... Müstacelen müzakeresi kabul edilmiştir.

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair Kanun

MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, sulh ve harb zamanlarında taze kan ve kuru plazma stokları yapmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri alım ve satışı yapmak üzere (2 000 000) liralık (Kan Bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Kan Bankası döner sermayesinin kaynakları şunlardır :

A) Devlet Bütçesine konulacak ödenekler;
B) Satışların maliyetine ilâve edilecek % 10 lar;
C) Bağışlar;
D) Diğer çeşitli gelirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Divanı Muhasebatın tetkikına arz olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kendilerine ek görev olarak döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermayenin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince takdir olunacak ücret verilebilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım ve bağış muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilliklerince müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tümünü açık oya arz ediyorum.

14. — Çorum Mebusu Hasan Ali Vural ve 23 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin II nci fıkrası C bendinde yazılı (Kurumların serbest ve sözleşmeli avukatları) tâbirinin tefsiri hakkında takriri ve Geçici Komisyon raporu (4/396) [1]

REİS — Bir takrir var :

Yüksek Başkanlığa

Gündemin bir defa görüşülecek işleri arasında 38 nci maddedeki tefsirin diğer işlere tak-

[1] *118 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

dimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Komisyon Sözcüsü
Çankırı Mebusu
Hayri Tosunoğlu

REİS — Raporun takdimen görüşülmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(Geçici Komisyon raporu okundu)

REİS — Rapor hakkında söz istiyen yoktur, reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

15. — Manisa Mebusu Refik Şevket İnce'nin, Dilekçe Komisyonunun 20 . IV . 1953 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 5751 sayılı kararın Umumi Heyette görüşülmesine dair takriri ve Dilekçe Komisyonu raporu (4/351)

REİS — Bu hususta bir takrir vardır, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Geçen Celsede diğer işlere tercihan müzakeresine karar verilmiş bulunan Ezher Üniversitesine ait raporun müzakeresine devam olunmasını arz ve teklif ederim.

Dilekçe Komisyonu Reisi
Maraş Mebusu
Abdullah Aytemiz

REİS — Teklifi reyinize arz nediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

ARZUHAL ENCÜMENİ REİSİ ABDULLAH AYTEMİZ (Maraş) — Muhterem arkadaşlar, geçen celsede Ezher müessesesine devam eden talebenin askerlikten teciline dair olan raporumuzun reddini istiyen muhterem muarızlarımızı çok şiddetli ve ağır konuştukları halde Riyaset Makamını işgal eden zat müsamahalı bir huzur ve sükûn içinde dinledi ve dinlettirdi. Komisyonun başkanı sıfatiyle konuşmaya başlayınca ihtarlarla bizi susturdu. Bereket versin ki, Meclis imdadıma yetişti, konuşmama karar verdi, binaenaleyh devam ediyorum.

Kifayeti müzakere takrirlerinin kabul veya reddi şimdiden kestirilemez. Reddedildiği takdirde Ezher müessesesindeki müşahede ve tetkikatına dayanarak bu müessetsenin teşkilâtı, tedrisatı talebesinin durumu, ahvali şahsiyeleri ve beynelmilel ilmî mevkii ve ehemmiyeti hakkında izahat verecek arkadaşlarımız vardır. Bilhassa bu işin sözcüsü olan Sayın Fahri Ağaoğlu.

Şimdi ben ahleyhte konuşan arkadaşların itirazlarını gayet kısa ve numara altında sıra ile arz edeceğim.

1. Verilen karar acaba ilkokul taleberine de şâmil midir? denildi. Biz bu kararı 1111 numaralı Askrelik Kanununun (C) bendine istinaden verdik. Bu bentte orta, lise ve yüksek okullarda, ve bu vasıftaki ecnebi mekteplerde okuyan talebenin 29 yaşına kadar askerlikten tecil edileceği yazılıdır. Binaenaleyh verdiğimiz karar umumi gibi görülüyor. Fakat istinadettiğimiz maddeye göre mukayyettir ve bunda Ezher Üniversitesinin ilk kısmı dâhil değildir. Çünkü orta, lise ve yüksek okullarda okuyanlara mahsus ve munhasırdır.

2. Muhterem Maarif Vekilimiz buyurdular ki, bu çocuklar Maarif Vekâletine başvurmadan, izin almadan gitmişlerdir.

Arkadaşlar, bugün samiin meyanında bizi dinliyen Camiülezher talebesi tarafından gönderilen resmî bir temsil heyetiyle görüştüm. Bunlardan biri liseyi ikmal ve askerliğini ifa ettikten sonra Ezher Üniversitesine gitmek için Maarif Vekâletinden müsaade istediği halde kendilerine izin verilmemiştir.

3. Ve yine oradaki talebelerin durumlarını, kılık ve kıyafetlerini çok fena gösteren fotoğraflardan bahsedildi.

Arkadaşlar, bize iyi gözle bakmıyan bir seyyahın geldiğini farzedelim. Elbette çirkin binaları ve birtakım münasebetsiz yerlerin resimlerini çeker. Muhteşem, modern ve güzel binaların resimlerini çekip teşhir edecek değilya. Sözü geçen fotoğraflar bu kabîllen olmalıdır. Binaenaleyh söze sözle, fotoğrafa fotoğrafla mukabele etmek lâzımsa işte oradaki talebemizin grup halindeki fotoğrafı. Buradaki talebe grupu aynen İstanbul ve Ankara üniversiteleri talebelerini tanzir etmektedir. Ama o fotoğrafı gönderen işine öyle gelmiş öylesini çekmiş, göndermiş. Bunların bizim Türk talebesine taallûku yoktur.

4. Bu müeessesede okuyan talebenin imtihana tâbi olmadığını söylediler.

Gelen temsil heyetinin reisiyle görüştüm. İmtihan için Ezher müessesesinde bir imtihan müdürlüğü mevcutmuş. Zamanı gelince sualler tertip olunur, mühürlü zarf içinde sak-

lanır, imtihan zamanında açılır ve okunur. Hulâsa rasgele bir tahsil değil, her sınıftaki talebesi imtihana tâbidir.

5. İtirazlardan biri de bizde İlâhiyat Fakültesi varken Kahire'ye gitmeye ne lüzum vardır diyorlar.

Bizde, Hukuk, Tıp, İktisat, Sanayi fakülteleri de vardır. Binaenaleyh bizde bu mektepler mevcut iken tam bir ihtısas ve bilgi edinmek üzere Hükümet birçok yabancı memleketlere talebe gönderiyor. Kendiliğinden gidenlere de kolaylık gösteriyor ve askerlikten tecil ediyor...

REİS — Oy vermiyen var mı?.

Oylama muamelesi bitmiştir.

ABDULLAH AYTEMİZ (Devamla) — Binaenaleyh, her işte olduğu gibi din işlerinde de daima kemale doğru gitmek, ilerlemek esastır. Böyle olunca din işlerimiz de bu kabîldendir. Bugün İlâhiyat Fakültesi namiyle memleketimizde bir mektep mevcuttur. Fakat bu mektepte esaslı ders, din ilmidir. Her mektepte olduğu gibi, hukuk fakültesinde medeni hukuktan başka, meselâ hukuku hususiyei düvel de okunur. Fakat esas ve o mektebin mezunlarının tatbik edeceği ilim hukuk ilmidir, diğer ilimler ikinci derecede kalır. İlâhiyat Fakültesinde de okunan derslerin en esaslı ve mühimi dine mütaallik derslerdir. Bu mektepte din ve Arapçanın elifbasından başlanmaktadır. Halbuki âli tahsil yapabilmek, ve bu unvanı bihakkin haiz olabilmek için ihzari, tâli bâzı ilimlerin de okutturulması icabeder. Aksi takdirde böyle bir mektepten lâyiki veçhile istifade edilemez.

Aynı zamanda bu mekteplerin tahsil müddeti de dört senedir. Camiülezhere ne hacet ve zaruret vardır? Denemez.

Bin seden beri devam eden, asri, fennî, dinî birçok ilimleri tedris eden ve Arapçadan başka iki ecnebi dil okunan bu müessesede tahsil müddeti on dört senedir. Binaenaleyh dört senelik bir tahsil ile on dört senelik tahsil bir midir? Binaenaleyh, diğer mekteplerde olduğu gibi din bakımından eksikliklerimizi tamamlamak için Ezher Müessesesine ihtiyacımız vardır. Yakın bir zamanda, İmam - Hatip mekteplerinden mezun olanlar bu mektebe alındığı takdirde o zaman bir ilerleme ve salâh başlıyacaktır.

Tabiri mazur görünüz, İlâhiyat Fakültesinin unvanı âlidir, ama tahsil gayriâlidir, İtirazların en ehemmiyetlisi de vazife itirazıdır. Bu husus hakkında uzun boylu izahat vermek mecburiyetini hissediyorum. Sayın Bahadır Dülger, çok muhtemeldir ki, bir de aleyhte konuşulacağına göre kürsüye gelerek, bu meseleyi mevzuubahis edecektir.

Binaenaleyh, müzakerenin kifayeti hakkındaki önerge şayanı kabul görülür de konuşma imkânı kalmazsa çok mühim olan bu itiraz, zâhiri hale göre, kendisine hak verici bir mahiyette ise de haddi zatında vârit değildir. Dilekçe Komisyonu bu işte kendisini vazifeli görmüştür.

Ama şu anda hakikaten sizlerde bir sabırsızlık husule gelmesi mülâhazası ve korkusu ile izah edip etmemekte tereddüt ediyorum. Çünkü izahını yapsam biraz uzun sürecek, yapmasam cevapsız kalma ihtimali vardır. Çok şayanı temennidir ki, önerge reddedilsin ve iki taraf da kana kana konussun, o zaman bu vazife itirazını esbabı mucibesiyle huzurunuzda cevaplandırmayı bir vazife bilirim.

Şu halde başlıyayım mı, başlamıyayım mı, hakikaten biraz uzunca belki de Sayın Bahadır Bey çıkıp itirazda bulunmazlar, ama bana koridorda hamleli bir surette konuşacağını ihsas etti. , Çok ihtimal dâhilindedir ki, mevzuubahis edeceklerdir.

Arkadaşlar, biraz afakî gibi görünen bir noktaya yine temas edeceğim.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti de dâhil olduğu halde, ilim dünyasının üniversite olarak kabul ettiği bir müessese talebinin bu kürsüde topyekûn yobazlıkla itham edilmiş olması, haddinden fazla bir insafsızlıktır. Cidden hazin bir manzaradır. Ben aksi kanaatteyim. Bu memlekette din adamlarının azaldığını gören refahlı meslekleri bırakıp da icabında kanaati katık yapan, bir meslek din aşk ve şevkiyle seçen, birçok mihnetlere, zorluklara katlanan bu fedakâr talebeyi ben istikbalin vatan mücahitleri, islâm dininin mürşitleri, namzetleri olarak tavsif edeyim ki, müspet, menfi verilen bu iki vasıflar arasında bir âdil muvazene hâsıl olsun. Yüksek Heyetiniz de bu işin ortasını bulsun, ifrat ve tefrite gidilmesin.

İslâm ve Türk camiasının mebusları : Milyon-

lara malolan hac yolunu açtık. Ehemmiyetçe bundan hiç de geri kalmıyan Ezher gibi yüksek bir din müessesesinin kapısını da müslüman ilim tâliplerine, okuyucularına açalım. Binaenaleyh, vazife hakkındaki izahatım biraz uzıyacağı için bundan şimdilik sarfınazar ediyorum. İtiraz vuku bulur ve müzakere açılırsa tekrar kürsüye gelerek izahını yaparım.

REİS — Buyurun Fahri Ağaoğlu..

FAHRİ AĞAOĞLU (Konya) — Ben mazbata muharriri değilim. Geçen sene idim. Şimdi kendi namıma konuşacağım.

REİS — O halde söz sırası Bahadır Dülger arkadaşımızındır.

BAHADIR DÜLGER (Erzurum) — İki günden beri Meclisimizi işgal eden bu meseleyi, bu kürsüde münakaşa eden arkadaşlarımız, mahiyetini tamamen tebdil ederek, bir usul meselesinden ibaret olan, bir kanunun filân veyahut falan şekildeki bir zümreye tatbikını derpiş etme mahiyetindeki bir meseleyi akademik bir münakaşa mevzuu haline getirdiler. Hissiyata dokunan içtimai mevzular haline getirilmek istenen bu meselenin hakiki haline irca edilmesi Büyük Meclisin bu mevzuda doğru bir karara sevketmek için lüzumludur kanaatindeyim. Alelâde bir dileği ele alarak içtimai inkilâbımızdan bahsetmek bunu din, diyanet meselesi haline getirmek, bu mevzuda birtakım münakaşalar açmak, meselenin mahiyeti ile hakikaten alâkalı değildir. B. M. Meclisinde bu meseleler bir kanun mevzuunda, bir sözlü soru mevzuunda veya başka bir mevzuda konuşulabilir. Fakat dışardaki bir müesseseye filân surette tahsile gitmiş olan talebelerin askerlik vazifelerinin tecili meselesine mütaallik olan bir talep ile ortaya getirmeleri bence yersizdir. Ben nasıl meseleyi ortaya atmadan, din adamı yetiştirmek gayesi gibi bir meseleyi ortaya atmanın veyahut Ezher Üniversitesi, yahut Ezher Medresesi beynelmilel kıymeti haiz bir ilim müessesesi midir değil midir gibi bir münakaşa açmanın bu meseleyi B. M. Meclisinde bir karara bağlamak için hissiyattan istifade etmek endişesinin taşındığı mânasına alırım. Bu Meclis, her hangi bir karar verirken hissiyattan tecerrüdeder. İkinci derecedeki meseleleri bir kenara atar. Ve zati meseleyi ele alır. Ancak bu suretle meseleler hakkında doğru kanaatlere varmak ve doğru kararlar vermek imkânı hâsıl olur. Onun için bu meseleyi burada müzakere ederken ne din adamı yetiştirmek hususundaki ihtiyaçlarımızın var olup olmadığı ne bu zamana kadar takibedilmiş olan usullerin kifayeti veya kifayetsizliği hakkında, ne bizim müesseselerimiz ne de Ezher Müessesesi hakkında bir mütalâa dermeyan etmeye lüzum görmüyorum. Hattâ bunu yersiz görüyorum. Evvelâ bunları tamamen bertaraf ettikten sonra çıplak olarak meseleyi ele alalım. Çıplak olarak mesele nedir?.

Birtakım talebeler şu veya bu suretle, ne suretle giderlerse gitsinler, pasaport almış memleketten dışarıya gitmiş. Ezhere gitmiş olabilir, Sorbon'a gitmiş, olabilir, Kolombiya Üniversitesine gitmiş, olabilir. Ama, bu, Kolombiya Üniversitesi olabilir. Kanunu tatbik etmek bakımından, üniversitenin mahiyeti ve üniversitede okuyanların gidiş şekli beni şahsan alâkadar etmez.

Şimdi, mesele nedir? Birtakım talebeler oraya gitmişler, askerlik zamanları gelmiş; askerliklerinin tecilini istiyorlar. Askerliğin tecili hakkında bir usul vardır ve bir Askerlik Kanunu vardır; 1111 sayılı Kanun. Bu kanun, hangi şartlarla talebeleri askerlikten tecil edeceğini kaydetmiştir. Kanun diyor ki; orta ve daha yüksek derecede tahsilde bulunan talebeler askerlikten tecil edilir. Bu vaziyette iş gayet basit; bu talebeler askerlik şubelerine müracaat edecekler, diyecekler ki, benim okuduğum mektep, Maarif Vekâletinin şu kararı gereğince orta derecede veyahut ortadan yüksek derecededir. Binaenaleyh 1111 sayılı Kanunun falan maddesi hükmü gereğince beni askerlikten tecil ediniz, ya bu tecili yapılır, veyahut yapılmaz. Yapılırsa febiha... Şikâyet mevzuu ortada kalmaz.

Tecil yapılmıyacak olursa bu bir idari meseledir. Bir kanunun bir şahıs hakkında tatbik edilip edilmemesinden mütevellit idare ile, vatandaş arasındaki bir hukuki ihtilâftır. Bu ihtilâfın hal mercii de Şûrayi Devlettir. Vatandaş hakkında kanun iyi tatbik edilmiyorsa hakkında kanunu iyi tatbik edilmiyen kararı Şûrayi Devlete götürür, itiraz eder, idari dâva açar. Yani lehinde veya aleyhinde bir karar alır.

HÂMİD ŞEVKET İNCE (Ankara) — Kanun adamı böyle düşünür.

BAHADIR DÜLGER (Devamla) — Şimdi meselenin mahiyeti böyle olduğu halde Dilekçe Komisyonunun raporunda bu hususların tamamiyle noksan olduğu görülüyor. Bence Dilekçe Komisyonunun iki tane büyük hatası vardır; bir tanesi şudur: (Vazifeye mütaalliktir. Dilekçe Komisyonu kendi vazifesini tâyin eden İçtüzüğün 53 ncü maddesi hükümlerine tebaiyet etmekle mükelleftir. Dilekçe Komisyonu kendisine yapılan bütün müracaatı keyfemayeşa kabul edemez. Bütün müracaatlar hakkında hüküm veremez, bütün müracaatları karara bağlıyamaz. Böyle bir şey yoktur. Burası bir hukuk Devletinin mevcut olduğu bir memlekettir. Meseleler hakkında mercilerin karara varacakları alâkadar kanunlarla tâyin edilmiştir. Bu arada Dilekçe Komisyonunun vazifesi de İçtüzüğün 53 ncü maddesinin birinci fıkrasiyle tâyin edilmiştir. Bu fıkrada deniyor ki;

(Madde 53, Fıkra 1. — Dilekçe Komisyonu son karara iktiran etmemiş olan meselelere veyahut mahkemeler tarafından halledilmesi lâzımgelen meselelere bakamaz.) Şimdi bizim elimize almış olduğumuz mesele de idarenin son kararına iktiran etmiş değildir. Yani; Hükümete, muhtelif mercilere müracaat etmek suretiyle bu meseleyi de son karara bağlamamıştır. Hattâ Dilekçe Komisyonunun raporunda da yazılı. Diyor ki; Vekâletçe, zikredilen muadelet meselesi mevzuubahis olmuş da Maarif Vekâleti Ezher müessesesinin enstitüleri veya medreselerinin muadeletini dahi tesbit etmemiş. Bunda evvelâ muadelet tesbit edilecek ve ondan sonra askerlik müesseselerine müracaatta bulunulacaktır ve ancak o zaman 1111 numaralı Kanun tatbika geçecektir. Demek bu, halen tam manasiyle idarenin üzerinde durması lâzımgelen bir meseledir ve Meclisin bununla uğraşması icabetmiz. Eğer Meclisin bu çeşit işlerle uğraşması icabederse, her an Hükümetin yaptığı muamelâta müdahale neticesini tevlit eder.

HÂMİD ŞEVKET İNCE (Ankara) — Ortada yapılmış bir iş yok ki.

BAHADIR DÜLGER (Devamla) — Kaldı ki ortada yapılmış bir iş de yoktur. Hükümet bu işe dair bir karar vermiş değildir. Tabiî yol şudur: Bunlar bu iş için Hükümete müracaat edecekler ve onun kararını aldıktan sonra, kaani olmazlarsa Meclise başvuracaklardır. Bunların yaptığı ise bir taraftan Hükümete müracaat etmişler ve aynı zamanda Meclise de müracaata bulunmuşlardır. Zaten âdet böyledir, Dilekçe Komisyonunda çalıştığım zamandan biliyorum. Her hangi bir kimse, meselâ bir vatandaş sünger ihraç etmek için Ticaret Vekâletine bir müracaat yapar. Bir de Dilekçe Komisyonuna müracaat yapar. Eğer karar cetvellerini tetkik edecek olursanız bu çeşit müracaatları görürsünüz. O zaman Dilekçe Komisyonunun vereceği cevap şudur: Henüz hakkında idarî bir karar verilmediği için hıfzı. Veyahut alâkalı vekâlete son karar verilmek üzere havale eder. Bunun hakkında her hangi bir rapor tanzim etmesi ve bir karar alması idarenin salâhiyetine müdahaledir. Kaldı ki bu mesele idare tarafından son bir karara bağlansa dahi Dilekçe Komisyonunun salâhiyeti dışında kalan bir mevzudur. Bu karar hakkında itiraz mercii Şûrayı Devlettir, kaza merciidir. O halde hiçbir suretle vazife bakımından Dilekçe Komisyonunun bu işi ele alması iktiza etmezdi.

İkinci bir nokta: Dilekçe Komisyonu ancak şahsi kararlar verebilir. Dilekçe Komisyonu tefsir yapamaz, tıpkı mahkeme gibi. Bir mahkeme bir alacaktan dolayı bir adam hakkında bir karar verir, fakat aynı şekilde bir alacak meselesi için mahkemeye ayrıca müracaat etmek lâzımdır. Mehmet hakkında bir alacağın tahsili için verilen bir mahkeme kararını Ahmet o ilâmı alıp da benim de vaziyetim böyledir, işte bunun hakkındaki mahkeme ilâmı, benim de alacağımı bu ilâma istinaden tahsil ediniz, diyemez. Tıpkı bunun gibi Dilekçe Komisyonunun vermiş olduğu kararlar şahsi kararlardır. Yani kimin hakkında karar verilmişse o şahıs hakkında mer'i ve mütebердir. Şimdiye kadarki emsal de böyledir.

Halbuki bu seferki Dilekçe Komisyonu Ezher Üniversitesinin talebesi hakkında vermiş olduğu kararda diyor ki: «Vukubulan ihbarın kül halinde tecezzi olunamıyan bir esasa yani âmme hukukuna taallûk etmesi itibariyle kararımızın Ezher Üniversitesi ile emsali müesseselerde bulunan ve aynı durumda olan bütün Türk talebeye teşmili tabiî ve zaruri..»

Bunu arkadaşlar, Dilekçe Komisyonu diyemez. 1111 sayılı Kanunun tefsiri mahiyetindedir. Muadeleti belli olmıyan, belli olmamış olan bir müessesede okuyan kimselerin askerlikten tecili hakkında bir hüküm veriyor ve bu

hükmünü diğerlerine teşmil ediyor. Yani 1111 sayılı Kanunda esas teşkil eden orta ve ortadan yüksek müesseselerde okuyanların muadeletlerini tesbit ettirdikten sonra askerliği tecil etmek hususundaki hüküm de ortadan kalkıyor. Bu, tamamiyle vazife hudutlarını aşmaktır ve tefsir müessesesine girmektir, yeni bir hüküm ihdasetmektir. Binaenaleyh ben bu bakımdan Dilekçe Komisyonunun bu kararını muallel görüyorum. Ama ortada şöyle bir şey vardır; arkadaşlarımız elbette, Abdullah Bey biraz evvel konuşurken söylediği gibi, vazifelerine taallûk eden hususatı düşüneceklerdir, Dilekçe Komisyonu bakar mı, bakamaz mı, meselesini, arkadaşlarımızın mütalâa etmemesi ihtimalini uzak bir ihtimal olarak görüyorum. Yani, arkadaşlarımız bunu ele almışlar ve vazife meselesini mevzuubahis etmiş olmaları lâzımgelir.

Şimdi ben şahsan bu meseleyi hallederken Dilekçe Komisyonunun vazife hudutlarını tamamen aşmış olduğunu ve İçtüzüğün 53 ncü maddesi hükümlerini aşmış olduklarını zannediyorum, kanaatim böyledir.

Ama Dilekçe Komisyonu meseleyi mütalâa ederken vazife hususunda bir karara varmış ve bu meseleyi kendi vazifeleri hududu içinde görmüştür. O halde Dilekçe Komisyonunun bu kararı ile İçtüzüğün tatbikatı bakımından bir ihtilâf mevzuubahistir. Bence Dilekçe Komisyonundaki arkadaşlarımızı da tatmin etmek için bu meselenin İçtüzük tefsiri ile vazifeli olan komisyona, yani Anayasa Komisyonuna havale edilmesini isterim. Külliyen reddedilmesi fikrinde değilim, kanaatimce ortada tamamen bir usul ve hukuk meselesi mevzuubahistir. Eğer Yüksek Meclis tasvibederse bu meseleyi Anayasa Komisyonuna havale edelim, bunu tetkik etsin ve bir karara bağlasın. (Bravo sesleri) Vazifesi dâhilinde görürse o zaman meseleyi ayrıca münakaşa ederiz.

Bendeniz bu kanaatle bir takrir veriyorum ve raporun Teşkilâtı Esasiye Encümenine havale edilmesini rica ediyorum. (Alkışlar)

REİS — Söz Maarif Vekilinindir.

ABDULLAH AYTEMİZ (Maraş) — Reis Bey söz istiyorum.

REİS — Komisyon adına mı?

ABDULLAH AYTEMİZ (Maraş) — Hayır efendim, şahsım adına.

SADRİ MAKSUDİ ARSAL (Ankara) — Bendeniz de Vekil Beyden evvel söz istemiştim.

REİS — Hükümet takaddüm eder, hem sizin söz sıranıza daha çok var.

MAARİF VEKİLİ RIFKI SALİM BURÇAK (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, üzerinde müzakere cereyan etmekte olan mesele hakkında geçen celse Yüksek Heyetinize oldukça etraflı malûmat arz etmiştim.

Fakat geçen celsedeki münakaşaların almış olduğu istikameti göz önünde tutarak şimdi bu meseleye başka bir cepheden temas etmekde Hükümet olarak zaruret görüyoruz.

O gün bâzı arkadaşlar Türkiye'de din tedrisatına kâfi derecede ehemmiyet verilmediği intibaını uyandıran konuşmalar yapmışlar, sanki memleketimizde din öğretimi yapan her kademeden müesseselerimizin bulunmadığı zehabını uyandırmışlardır. Hiçbir arkadaşın böyle bir iddia ile ortaya çıkmak istemiyeceğinden emin olmakla beraber Türk vatandaşlarının din tedrisatı bakımından dahi her hangi yabancı bir memleketin bu çeşit müesseselerine asla muhtaç bulunmadıklarını kısaca belirtmekte memleket bakımından fayda mülâhaza ediyoruz. Çünkü bugün memleketimizde dinî tedrisatın her türlü kademelerini tesis etmiş bulunuyoruz. Dinin bir cemiyet içerisinde millî birliğin kurulması ve takviyesi yolunda ne derece kuvvetli bir unsur olduğuna inandığımız cihetle bu sahada hakiki bir reform ve inkılâp sayılacak kadar cesur adımlar atılmış bulunmaktadır. Her şeyden evvel, islâmiyete kuvvetle bağlı olan milletimizin bu yolda hissettiği ihtiyacı karşılıyacak her çeşit müesseseler kurulmuştur. Yüksek Meclisinizin malûmu olduğu üzere ilkokullarımıza din dersleri koyduk. Müslüman çocuğunun öğrenmesi lâzımgelen bilgiler buralarda kâfi derecede verilmektedir. Öğretmenlerimizin bu dersi yetkiyle ve vukufla öğretebilmelerini teminen öğretmen okullarımızın müfredatı arasına din derslerini almış bulunuyoruz. Halen öğretmen namzetleri olarak kendileri dinî bilgilerle mücehhez olarak yetişiyorlar. Ve ondan sonra da çocuklarımıza bu bilgileri öğretiyorlar.

Hükümetimiz bununla da iktifa etmiyerek, memleketimizin muhtaç bulunduğu din eleman-

larını yetiştirmek maksadiyle İmam, Hatip okullarını açmış bulunuyor. Bugün yurdumuzun muhtelif bölgelerinde 15 İmam hatip okulu vardır. Bu okulları geliştirmek ve onların inkişaflarını temin etmek için her türlü gayreti sarfediyoruz. Çocuklarımız bu müesseselerde kafaları aynı zamanda müspet ilimlerle mücehhez, münevver din adamları olarak yetiştirilmektedirler.

Bundan başka, din ve islâmî bilgiler üzerinde ihtısas temin eden ve gittikçe gelişen İlâhiyat Fakültesi açılmıştır. Biz bu fakültenin mezunlarını İmam - Hatip okullarına öğretmen tâyin ediyor, ve okullarımızda din derslerinin öğretimini bunlara tevdi ediyoruz.

Yakında İlâhiyat Fakültemizde İslâm Tetkikleri Enstitüsü adiyle bir Enstitü açılacak ve burada munhasıran islâm dinin üzerinde tetkikler ve araştırmalar yapılacaktır. Böylece çocuklarımıza yurt içerisinde din bilgilerini mazbut bir surette verecek tahsil kademelerinin hepsi tesis edilmiş bulunuyor. Bugün bu müesseseler şüphe yok ki, henüz yenidir, fakat onların tekâmül ve inkişafları için hiçbir fedakârlıktan çekinmemekteyiz. Bütün bunları söylemekten maksadım, Hükümetin daha şimdiden en büyük din âlimlerinin yetişmelerine imkân verecek zemini hazırlamış bulunduğunu ifade etmek içindir. (Bravo sesleri) Halkımızın nazarında sadece muhayyel bir kıymet hükmü taşımakta olan yurt dışındaki bu çeşit bir müesseseye Türk milletinin behemehal ihtiyacı vardır denilemez.

Tarih boyunca islâm dinine en büyük hizmette bulunmuş olan Türk milleti, yine en büyük din âlimlerinin kendi içinden çıkaracaktır.

Muhterem arkadaşlarım, Türk maarifinin gidişinden ve onun istikametinden mesul bir arkadaşınız sıfatiyle ve Hükümetim namına bu hakikatları buradan sizlere ve umumi efkâra açıklamayı bir vazife bilirim. (Bravo sesleri, alkışlar).

Dilekçe Encümeninin raporu geçen gün burada görüşülürken bâzı arkadaşlar Hükümetinizin vicdan hürriyetine ve din tedrisatına verdiği bu büyük ehemmiyeti âdeta unutmuş gibi göründüler ve sanki Türkiye'de dinî tedrisat veren müesseselerin mevcut olmadığı intibaını uyandıran konuşmalar yaptılar. Böylece bir usul ve kanun meselesinin mahiyeti tamamen değişti ve mesele bambaşka bir şekle sokulmuş oldu.

Yüksek Meclisinize şunu arz etmek mecburiyetini hissediyoruz ki, bugünkü Türkiyenin her kademeden din tedrisatını veren müesseseleri vardır ve bunların her gün biraz daha inkişaf ve tekâmüllerine gayret sarfedilecektir. (Alkışlar).

Şimdi Dilekçe Encümeninin vermiş olduğu rapor üzerindeki Bahadır Dülger arkadaşımızın teklifine biz de iştirak ediyoruz. Dilekçe Encümeninin raporunun bir kere de Anayasa Encümenine havale buyurulmasını Yüksek Heyetinizden rica ediyorum. (Alkışlar).

REİS — Vasfi Mahir Kocatürk. (Kâfi, kâfi sesleri) (Reye, reye sesleri)

VASFİ MAHİR KOCATÜRK (Gümüşane) Muhterem arkadaşlar; Bahadır Dülger arkadaşımızın ve Maarif Vekilinin konuşmaları bana büyük bir inşirah verdi. Daha evvelki konuşmalarımızda meselenin müdafileri tarafından muayyen bir şekilde poze edilişi, bizi gayet tabiî olarak bâzı konuşmalara sevk etmişti. Ama, artık objektif olarak mevzuun üzerine dönmemiz lâzımgeldiği zarureti tezahür ediyor.

Ancak bir nokta var; Maarif Encümeni Reisi Mustafa Reşit Tarakçıoğlu arkadaşımız bu işin Maarif Encümenine tevdiinin uygun olacağını işaret etmişti. Mesele, kısaca şu olmak gerektir ki, bir dilekçinin müracaatı mevzuubahistir. Ama dilekçe sahibinin isteği kabul edildiği takdirde bu hareket şümûl ifade etmektedir.

Bu şümulün tetkiki da meslekî bir hususiyet arz etmektedir. Gerçi meslekî hususiyet bakımından adı geçen müessese hakkında yapılacak muamelenin diğer müeesseselere yapılan muameleler cinsinden olmadığı teşrih edilmiştir. Millî Eğitim Vekili Mecliste vesikalara dayanarak huzurunuzda arz etti, bu izahatla iktifa etmek uygun görünürse Büyük Millet Meclisi teklifin reddine doğru gidebilir. Ve şüphesiz uygun bir şey olur. Şayet bu kâfi görülmezse, madem ki, şümul ve meslekî hususiyetler ifade eden bir mesele mevzuubahistir, Millî Eğitim Komisyonuna da havalesi bendenizce uygun olur. Zira Anayasa Komisyonuna havalesi sadece Dilekçe Komisyonunun yaptığı muamele bakımından Tüzüğe uygun olup olmıyacağı etrafında toplanabilir. Ama dileğin şümulü bakımından yerine getirilip getirilmemesi meselesi daha ziyade maarif ihtısasını ilgi-

lendirir gibi görünür. Eğer arzu buyurursanız Teşkilâtı Esasiye ve Maarif Komisyonundan mürekkep bir Karma Komisyona, arzu buyurursanız Millî Eğitim Komisyonuna, arzu buyurursanız Dilekçe Komisyonuna karar verilirse zannediyorum ki, bu teklifi ileri süren arkadaş da buna iltihak edecektir, ben de buna iltihak etmeye âmadeyim, yeter ki, şu anda teebellür eden sarih vaziyete göre dilekçe yoliyle dilekçede adı geçen müessese hakkında akademik münakaşa açılmasın ve uzun sözler söylemeye meydan verilmesin. Bendeniz, tensibederseniz Teşkilâtı Esasiye veyahut Maarif Komisyonuna havale buyurulmasını arz ediyorum.

MUAMMER ALAKANT (Zonguldak) — Usul hakkında söz istiyorum.

REİS — Kifayet takrirlerini henüz okumadık. Yalnız usul hakkında söz istiyen arkadaşlara söz veriyorum. Buyurun Müfit Bey.

MÜFİT ERKUYUMCU (Balıkesir) — Kısaca arz edeyim. Kararın Teşkilâtı Esasiye Komisyonuna havalesi muvafıktır. Aynı zamanda Maarif Encümenine de gönderilmesi lâzımdır. Benim arz edeceğim bir üçüncü komisyon daha var. O da Millî Müdafaa Komisyonudur. Çünkü askerliğin tecili bahis mevzuudur. Böyle bir işte ise Millî Müdafaa Komisyonunun mütalâasının alınması lâzımgelir.

REİS — Muammer Alakant.

MUAMMER ALAKANT (Zonguldak) — Bahadır Dülger arkadaşımız ortaya bir usul, bir vazife meselesi atmış ve müzakerenin devamından evvel komisyonun vazife bakımından bu işi tetkik edip etmemesi mevzuunun Teşkilâtı Esasiye Encümeni tarafından halledilmesini istemiştir. Böyle bir teklif ortaya atılınca müzakerenin kendiliğinden kesilerek işin Teşkilâtı Esasiye Encümenine verilmesi icabeder. Bu vaziyette kifayeti müzakere takrirlerinin reye konmasına da lüzum yoktur.

Binaenaleyh, Bahadır Dülger arkadaşımızın teklifi mucibince evvelâ vazife meselesinin de tetkik edilmesi ve ondan sonra meselenin müzakere ve münakaşa edilmesi için bu teklifin, yani meselenin Teşkilâtı Esasiye Encümenine havale edilip edilmemesi meselesinin Makamı Riyasetçe reye arzedilmesini ve bunun halledilmesini teklif ederim. (Doğru, doğru sesleri).

REİS — Usul hakkında söz istiyen arkadaşlar çoğaldı. İçtüzük gereğince yana ve karşıya olmak üzere ancak iki kişiye söz verilir. İki arkadaş da konuştu. şimdi kifayeti müzakere takrirleri vardır, okuyoruz. Kabul veya ademikabulü reylerinize muhavveldir.

Yüksek Reisliğe

Müzakerenin kifayetini arz ve teklif ederiz.

Rize Mebusu A. Morgil — Rize Mebusu O. Kavrakoğlu

Yüksek Başkanlığa

Konu aydınlandı. Müzakere yeter. Raporun reye konulmasını arz ve teklif ederim.

12 . II . 1954
Niğde Mebusu
Ferit Ecer

Yüksek Başkanlığa

Rapor üzerindeki müzakereler kâfidir. Keyfiyetin oya konulmasını arz ederim.

Bursa Mebusu
R. Aybar

REİS — Şimdi kifayet aleyhinde söz Sadri Maksudi'nindir.

SADRİ MAKSUDİ ARSAL (Ankara) — Arkadaşlar, ben kifayetin aleyhindeyim demekle iktifa etmek istemiyorum. Niçin kifayetin aleyhindeyim izah edeceğim, izah etmek mecburiyetindeyim. (O, olmadı sesleri, gürültüler).

Arkadaşlar, her şeyden evvel bir demokrat arkadaşınız olarak aynı zamanda her türlü taassuptan, her türlü yobazlıktan uzak kalmaya çalışmış bir arkadaşınız olarak fikrimi arz edeceğim. Bu sahada iki cereyan mücadele halindedir. (Esasa giriyorsunuz sesleri). Tabiî esası da arz etmek mecburiyetindeyim.

Birisi dinî taassup, diğeri onun aksine olan taassuptur.

REİS — Efendim, rica ederim, esasa girişirseniz olmaz, Kifayet aleyhinde konuşacaksınız.

SADRİ MAKSUDİ ARSAL (Devamla) — Benim samimî tavsiyem, dinî taassup taraftarları gibi, bunun aksine din taassubundan tamamen azade olarak başka türlü taassuba kaymakta olan arkadaşlara tavsiyem, bu yola gitmemeleridir. Bunun çok menfi neticeleri görülecektir. Binaenaleyh, ben müzakerenin devamı taraftarıyım. Ne kadar söz almış arkadaş varsa hepsi konuşsun-

lar. Benim de bu hususta çok söyliyeceklerim var.

REİS — Kifayet takrirleri okundu, aleyhinde de bir arkadaş konuştu. Şimdi kifayet takririni reye arz ediyorum: Kifayeti kabul edenler... Etmiyenler ...

Efendim, tesbit edemedik, tereddüt hâsıl oldu, tekrar rica edeceğim : Kabul edenler ... Etmiyenler ... Kifayet takriri kabul edilmiştir efendim.

Takrirler var, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim sebeplerle Dilekçe Komisyonu raporunun Teşkilâtı Esasiye Encümenine havalesini arz ve teklif ederim.

Erzurum Mebusu
Bahadır Dülger

Yüksek Reisliğe

İşin Anayasa, Millî Eğitim ve Millî Müdafaa komisyonlarına da havalesini arz ve teklif ederim.

Balıkesir Mebusu
Müfit Erkuyumcu

Yüksek Reisliğe

Âdilâne bir karara varmak için meselenin iyi bir tetkikten geçirilmesi lâzımdır. Binaenaleyh meselenin Millî Eğitim Komisyonuna havalesini arz ve teklif ederim.

Kayseri Mebusu
İ. Berkok

Başkanlığa

Meselenin bir defa da Millî Eğitim Komisyonunda incelenmesi için sözü geçen komisyona havale buyurulmasını teklif ederim.

Millî Eğitim Kamisyonu
Başkanı
Mustafa Raşit Tarakçıoğlu

Yüksek Reisliğe

Mısır'daki Camiülezher Müessesesinde iki ayrı kısım vardır. Bunlardan biri eski medrese usulü ile çalışır ve hiç bir ilmî hüviyeti yoktur. Diğeri statüsü kanunlarla tesbit edilen ve sınıf sistemine göre müfredat proğramları ile tedrisat yapan ve bu suretle Milletlerarası bir ilmî değer taşıyan üniversite kısmıdır.

Şu hale göre Ezher'e devam ettiklerini iddia eden Türk vatandaşları arasında bu üniversite kısmına veya ona hazırlayıcı lise kısmına devam ettiğini ve muntazaman sınıf geçtiğini ispat edenlere 1111 sayılı Kanunun C fıkrası geregince tecil hakkı tanınmak icabeder.

Bu hususun Yüksek Meclisin nazarı dikkatine sunulmasını arz ederim.

Urfa Mebusu
Necdet Açanal

REİS — Efendim, takrirleri okuduk. Bunlarda evvelâ Teşkilâtı Esasiye Encümenine gitmesini talebeden teklifler var, Maarif Encümenine gitmesine dair teklif var, bir de Teşkilâtı Esasiye, Maarif ve Millî Müdafaa encümenlerine gitmesi için teklifler var.

Usul hakkında konuşan bâzı arkadaşlarımız, meselenin, zımnen Riyasetin halletmesi yolunda beyanlarda bulundular. Rey Yüksek Meclisin olduğuna göre bu hususta beyanda bulunmakta mazuruz. En aykırı teklif, her üç komisyona gitmesini tazammun eden Müfit Erkuyumcu'nun teklifi olduğu için onu tekrar okuyoruz.

(Balıkesir Mebusu Müfit Erkuyumcu'nun takriri tekrar okundu).

REİS — Takriri dikkatinize arzediyorum. Kabul edenler işaret versinler... Nazara almıyanlar lûtfen işaret versinler... Takrir dikkate alınmıştır. Teşkilâtı Esasiye, Maarif ve Millî Müdafaa encümenlerine gidecektir.

Açık oya arz edilen lâyihaların rey neticelerini tebliğ ediyorum :

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (249) rey verilmiştir. Nısap vardır, lâyiha (249) reyle kanunlaşmıştır.

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (247) rey verilmiştir. Nısap vardır, muamele tamamdır lâyiha (247) reyle onanmıştır.

Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (250) rey verilmiştir. Nısap vardır, muamele tamamdır. Kanun lâyihası (250) reyle onanmıştır.

Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1)

işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (271) rey verilmiştir. Nısap vardır. Muamele tamamdır. Kanun lâyihası (271) reyle onanmıştır.

İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (249) rey verilmiştir. Nısap vardır. Muamele tamamdır. Kanun lâyihası (249) reyle onanmıştır.

Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasına (248) rey verilmiştir. Nısap vardır. Muamele tamamdır. Kanun lâyihası (248) reyle onanmıştır.

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihasına (254) rey verilmiştir. Nısap vardır. Muamele tamamdır. Kanun (254) reyle onanmıştır.

REİS — Bugün saat 15 te toplanmak üzere celseye son veriyorum.

Kapanma saati : 12,45

İKİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,10

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın.

KÂTİPLER : İbrahim Kirazoğlu (Kayseri).

REİS — Yoklama yapacağız.

(Kocaeli intihap dairesine kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Celse açılmıştır.

16. — Tokad Mebusu Sıtkı Atanç ve iki arkadaşının Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/505) [1]

REİS — Bir takrir vardır, okunacaktır.

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 37 numarada bulunan (Hâkimler Kanununa ek kanun teklifi) nin diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Adalet En. Reisi
Yerine
Manisa Mebusu
Şemi Ergin

REİS — Takriri kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

[1] *125 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

Tümü üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gerekçede müstaceliyetle görüşülmesi teklif edilmektedir. Bu teklifi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıda yazılı muvakkat madde eklenmiştir :

Muvakkat madde — Adliye Meslek Mektebinden çıkıp da icra memurluğunda 20 sene iyi hizmet etmiş ve sicili müsait bulunmuş olanlardan Adalet Vekâletince tâyin edilecek usul ve şartlar dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar 7 nci derece icra muavin hâkimliğine tâyin ve 4 ncü derecedeki icra hâkimliğine kadar terfi edebilir.

REİS — Söz istiyen yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya Adliye Vekili memurdur.

REİS — Kabul edenler. Kabul edilmiştir.

Teklifin tamamını reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

17. — Bursa Mebusu Hulûsi Köymen ile Rize Mebusu İzzet Akçal ve Kastamonu Mebusu Hamdi Türe'nin, Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/511, 591) [1]

REİS — Takrir var, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin, birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 40 numarada bulunan (Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddeleriyle Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair Kanunun muvakkat ikinci maddesinin değiştirilmesini arz ve teklif ederim. Adliye Encümeni Reisi Y. Manisa Şemi Ergin

REİS — Takdimen görüşülmesi teklifini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporda müstaceliyetle görüşülmesi teklif edilmektedir. Reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine ve 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5457 sayılı Kanunla muaddel 1 sayılı cetvelinin kaldırılarak yerine bu kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin konulmasına dair Kanun

MADDE 1. — 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Muvakkat madde 2. — Mülga 766 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde beyan olunan imtihanı kazanmış olup da icra muavinliğine tâyin edilmemiş bulunanlar Hâkimler Kanununa bağlı 1 numaralı cetvelin 10 ncu derecesinde yazılı icra memurluklarına tâyin edilirler. Bunlar zikri geçen Hâkimler Kanununun terfie mütaallik hükümleri dairesinde 4 ncü dereceye kadar (bu derece dâhil) icra memurluğu ile icra muavin hâkimliği ve hâkimliklerine terfi edebilirler.

REİS — Söz istiyen yoktur. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5457 sayılı Kanunla muaddel 1 sayılı cetvel kaldırılarak yerine bu kanuna bağlı 1 sayılı cetvel konulmuştur.

REİS — Söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın tamamını reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

18. — Bingöl Mebusu Feridun Fikri Düşünsel ve Kars Mebusu Abbas Çetin'in, Avukatlık Kanununun 1359 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/166) [1]

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında 23 numarada bulunan kanun teklifinin diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Adliye Encü. Rs. Y. Ş, Ergin

REİS — Takdimen görüşülmesine dair tak-

[1] *134 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

[1] *59 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

riri reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yok. Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edlimiştir.

Raporda müstaceliyetle müzâkeresi yazılı olarak teklif edilmektedir. Müstaceliyetle görüşülmesini reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3499 sayılı Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan geçici 3 ve 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Geçici madde 3. — 3499 sayılı Avukatlık Kanununun neşri tarihinden sonra dâvavekâleti ruhsatnamesi ile 708 sayılı Kanunun 5 nci maddesine istinaden avukatlık ruhsatnamesi verilmez.

Ancak, Hukuk Fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları halde 3499 sayılı Kanunun neşrinden evvel hâkimlik veya müddeiumumilik sınıflarında, 3499 sayılı Kanunun neşrinden evvel veya sonraki hizmet müddetlerinin yekûnu dört seneye baliğ olanlara 1 nci maddenin (C) ve (D) bentlerindeki kayıtlardan vâreste tutulmak şartiyle avukatlık ruhsatnamesi verilir. Sicilleri itibariyle vazifelerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm tatbik olunmaz.

REİS — Abbas Çetin.

ABBAS ÇETİN (Kars) — Arkadaşlar, ben kanunu teklif eden iki arkadaştan biriyim. Kanunu iki buçuk sene evvel teklif ettik. O zaman mektepten gelme avukatlara muvazi olsun diye evvelce meslekte dört sene kalmış olanlara da avukatlık ruhsatının verilmesini istedik. Bundan sonra bütün meslektaşlardan aldığımız malûmata göre anlıyoruz ki, bunların miktarı pek azdır, yirmiyi geçmemektedir. Dört senesini ikmal etmemiş, iki sene, üç sene meslekte bulunmuş olanlar da vardır ve pek azdır. Bunlar yaşlanmış kimselerdir ve kanunların iradeleri haricinde kendilerini yuvarladığı bir müşkülâtın içindedirler. Bu itibarla müddet kaydının kaldırılmasını ve alelûmum hâkimlik meslekinde bulunduktan sonra ayrılanlara da ruhsatname verilmesini istihram etmekteyim. Bunların yekûnu yirmi kişiyi geçmez. Bu hususta bir önerge takdim ediyorum. Kabulünü istirham edeceğim.

REİS — Madde hakkında başka söz istiyen var mı?

ADLİYE EN. M. MUHARRİRİ ŞEMİ ERGİN (Manisa) — Efendim; komisyonda Abbas Bey ve Feridun Fikri Beyefendi arkadaşlarımızın teklifi görüşülürken, muvakkat dördüncü madde Avukatlık Kanununda yer almış olduğu için buradan çıkarılmıştı. Geçici üçüncü madde kalacaktır.

Birinci maddenin : (Geçici üçüncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.) şeklinde tashihini rica ediyorum. Başlık da buna göre değişecektir.

B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

Şifahen arz ettiğim sebeplere mebni geçici 3 ncü maddenin 2 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde kabul buyurulması için reye vazını arzı teklif ederim.

Kars Mebusu
Abbas Çetin

Ancak, Hukuk Fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları halde 3499 sayılı Kanunun neşrinden evvel hâkimlik veya müddeiumumilik sınıflarında bulunmuş olanlara 1 nci maddenin (C) ve (D) bentlerindeki kayıtlardan vâreste tutulmak şartiyle avukatlık ruhsatnamesi verilir.

Sicilleri itibariyle vazifelerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm tatbik olunmaz.

REİS — Komisyon, buyurun.

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ŞEMİ ERGİN (Manisa) — Efendim, halen sorgu hâkimi olan meslek mektebi mezunu arkadaşlar da hukuk mektebinden mezun diğer arkadaşlar misillû vazifelerine ehliyet gösterip devam ettikleri takdirde dört senelik hizmeti kokomisyonumuz kâfi görmekte idi. Bu müddetin kanun metninden çıkarılması, hukuk mektebi mezunu arkadaşlardan ileri hadde giderek müddetsiz olarak avukatlık şahadetnamesi almalarına müncer olur ki, buna komisyon tarafından müsaade edilmemektedir. Maddenin aynen kabulünü rica ediyorum efendim.

REİS — Abbas Çetin.

ABBAS ÇETİN (Kars) — Aziz arkadaşlar, tekrar ediyorum, bu kanundan istifade edecek bütün meslektaşlarımızın adedi yirmiyi geçmemektedir, yaşlanmış ve meslekte kalmış kimselerdir. Emsalleri Temyiz Mahkemesi âzalığına, reisliğine kadar yükselmişlerdir. Ağır ceza mahkemesi reisliklerinde filhal kalan bu kimseleri dört seneyi doldurmamış diye diğer arkadaşlarından tefrik ederek mağdur bırakmıya hiçbir zaman hakkımız yoktur. Bilhassa istirham ediyorum; bu arkadaşlar hakkındaki müddet kaydını kaldıralım. Çünkü bunlar, yaşlarını doldurmuş ve bu işlerde bütün bir ömür harcamış kimselerdir. Bunları müddetlerini doldurmamıştır diyerekten tefrik yaratmayı doğru görmüyorum. Bu hususlaki lûtuflarınızı istirham ediyorum.

REİS — Takriri dinlediniz. Komisyon iltihak etmiyor. Takriri reyinize arz ediyorum, nazarı dikkate alanlar.. Almıyanlar.. Nazarı dikkate alınmıştır.

Komisyon teklifi madde olarak kabul ediyor mu?

ADLİYE EN. M. MUHARRİRİ ŞEMİ ERGİN (Manisa) — Hayır. Maddeyi komisyona istiyoruz.

REİS — Filhal komisyon iştirak etmediği için, nazarı dikkate alınan bu takrir madde ile birlikte komisyona verilmiştir.

Geçici madde 4. — Dâvavekilleri, ruhsatnameyi hangi mahal için almışlarsa orada avukat adedinde zuhur edebilecek artışlar nazara alınmaksızın mesleklerini yapmak hakkına maliktirler.

ADLİYE EN. M. MUHARRİRİ ŞEMİ ERGİN (Manisa) — Birinci maddede arz ettiğim gibi, bu, geçici 4 ncü madde komisyonda kabul edilmemiş ve esas Avukatlık Kanununa bırakılmıştır. Yanlışlıkla buraya gelmiştir, çıkarılmasını rica ederim.

REİS — Sözcünün ifadesi üzerine Geçici 4 ncü madde metinden çıkarılmıştır.

Takririn dikkate alınması sebebiyle birinci madde komisyona iade edildiğinden geri kalan maddeleri okumuyoruz.

19. — Siird Mebusu Baki Erden'in, Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu düşüncesiyle Millî Eğitim ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (2/441) [1]

REİS — Bir takrir vardır, okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin iki defa görüşülecek işleri bölümünün 3 sıra sayısında kayıtlı Siird Mebusu Baki Erden'in, Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki Kanun teklifinin diğer işlere takdimen, ivedilik ve öncelikle görüşülmesine karar alınmasını saygı ile arz ve rica ederim.

Sağlık ve Sosyal Yardım Kom.
Sözcüsü
Dr.. Ali Rıza Sağlar

REİS — Takdimen görüşülmesi teklif edilmektedir. Reyinize arz ediyorum : Takdimen görüşülmesini kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini kabul edenler.. Etmiyenler.. Maddelere geeçilmesi kabul edilmiştir.

Müstaceliyetle görüşülmesi de teklif olunmaktadır. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkında Kanun

MADDE 1. — Türkiye'de kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisi unvanlarının kullanılması ve bu unvanların verdiği hak ve salâhiyetler aşağıda yazılı hükümlere bağlıdır :

a) «Kimyager» unvanını, Türkiye veya yabancı memleketler üniversitelerine bağlı olarak veya üniversite ayarında olup da müstakillen kimyagerlik diploması veren müesseselerden mezun olanlarla bu kimyagerlik diplomasına tekabül eden üniversiteler kimya tahsilini yaparak gereken kimyagerlik diplomayı alanlar kullanabilirler.

b) «Kimya yüksek mühendisi» unvanını, Türkiye veya yabancı memleketlerin üniversite veya üniversite ayarında olan yüksek öğretim müesseselerinin kimya mühendisliği zümresi mezunları kullanabilirler.

---

[1] *233 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

c) «Kimya mühendisi» unvanını, üniversite ayarında olmayıp teknik ve meslekî öğretim yapan müesseselerin kimya mühendisliği zümresi mezunları kullanabilirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1 nci maddenin a, b, ve c fıkralarında zikrolunan diplomalardan birini haiz olmıyanlar Türkiye'de (kimyager), (kimya yüksek mühendisi) ve (kimya mühendisi) unvanlariyle istihdam olunamazlar ve bu unvanlarla sanat icra edemiyecekleri gibi imza da atamazlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Yabancı memleketlerden diplomalı kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisleri unvanlarını kullanabilmeleri için üniversite profesörlerinden mürekkep bir jüri huzurunda, ilmî hüviyetlerini ispat ve diplomaların muadeletlerini Millî Eğitim Vekâletine tasdik ettirmeye mecburdurlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kimyagerler, kimya yüksek mühendisleri her türlü meslekî, gıdai tahlil ve müstahzarat lâboratuvarları ve kimya ile ilgili sair tesisleri kurabilir ve mesul müdürlüklerini deruhde edebilirler.

Kimya mühendisleri imalâthane açabilir, fabrika kurabilir ve mesuliyetleri altında idare edebilirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 1 nci maddede yazılı unvanları almış olanlardan Devlet ve müesseseleriyle yarı resmî teşekküllerde vazife almış olanlar mesai saatleri dışında meslekî sahada serbest çalışabilirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Sınai işlerden hangilerinin bu kanunun 1 nci maddesinde zikredilenlerden birer mesul müdür bulundurmaya mecbur olduğu Ekonomi ve Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve İşletmeler vekâletlerince müştereken tanzim edilecek bir talimatnamede zikredilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanunun 2 nci maddesine aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar. Tekrarlama halinde suçlular iki kat para cezasiyle birlikte bir yıldan üç aya kadar hapis cezasiyle cezalandırılırlar. 1 nci maddede mezkûr diplomaları almış olmıyanları bu unvanlarla çalıştıranlar da aynı cezalarla cezalandırılırlar.

REİS — Metinde bir yıldan üç aya kadar diyor. Her halde bir aydan üç aya kadar olacaktır.

HASAN ALİ VURAL (Çorum) — Evet, bir aydan üç aya kadar diye tashihi lâzımdır.

REİS — Bu tashihle beraber maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden evvel usulü dairesinde kimyager unvanını iktisabetmiş olanların hakkı mahfuzdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

REİS — Maddeyi kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanın heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiş ve lâyihanın kanunluğu onanmıştır.

Türk Ceza Kanununun tefsirine dair raporu henüz komisyonun iade etmediği için geçiyoruz.

20. — Orman Kanunu lâyihası, Zonguldak mebusları Fehmi Açıksöz ve Rifat Sivişoğlu'nun, Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkındaki 5677 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu, Bolu Mebusu Kâmil Kozak ve iki arkadaşı ile Tokad Mebusu Sıtkı Atanç'ın, orman kanunu teklifleri ve Tekirdağ Mebusu Şevket Mocan'ın, orman ve orman teşkilât kanunlariyle 4785 sayılı Kanuna ek Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi, İstanbul Mebusu Ahmet Hamdi Başar'ın, Orman Kanununa Bâzı Maddeler Eklenmesine ve bu Kanunun Birinci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına dair olan Kanuna Ek 5658 sayılı Kanunun birinci maddesinin ilk fıkrasının ve Orman Kanununun 5653 sayılı Kanunla değiştirilen 105 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ile Orman Kanununa bâzı hükümler eklenmesine ve bu kanunun birinci maddesinde değişiklik yapılmasına dair olan 4785 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası hakkında Geçici Komisyon ve Bütçe Komisyonu raporları (1/170, 2/170, 200, 224, 254, 275, 276 ve 1/179)

REİS — 4, 7, 9, 12, 14 ncü maddeleri henüz komisyondan gelmemiştir. 15 nci maddeyi okuyup müzakereye devam ediyoruz.

III

Ormanların korunması

MADDES 15. — Devlet ormanlarında :

A) Yetişmiş ve yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, yaş ağaçları boğmak, yaralamak, tepelerini veya dallarını kesmek veya koparmak ve ağaçlardan yalamuk, pedavra « hartama » çıkarmak;

B) Dikili yaş ve kuru ağaçları kesmek veya bunları kökünden sökmek veya bunlardan kabuk ve çıra çıkarmak, yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek, kök sökmek, kömür yapmak;

C) Salep, kitre, soğan, kocayemiş, alıç gibi toprak mahsulü ve meyvaları ve kuru yaprak ve orman ortüsünü ve kuru dal ve her çeşit orman artıklarının ve mazı kozalağı ve orman tohumlarını toplayıp götürmek, ocak açarak, toprak, kum, çakıl çıkarmak ve ormanlarda ve ormanların göl ve derelerinde avlanmak yasaktır.

REİS — Söz Keşşaf Mehmet Kurkut'undur. (Yok sesleri).

Mahmut Güçbilmez... (Yok sesleri).

Buyurun, Sıtkı Atanç.

SITKI ATANÇ (Tokad) — Muhterem arkadaşlar, Orman Kanunun 2 nci kısmını yani bu 15 nci maddeden 32 nci maddeye kadar devam eden ve (köylerin kalkındırılması ve iç iskân) başlıklı hükümlerin Orman Kanununda yer almasını mantiki görmüyorum; Bu çok muazzam ve Devletin bütün dairelerini ilgilendiren bir iştir. Orman Umum Müdürlüğü teşkilâtı bu işleri, malî kudreti ne olursa olsun, tedvir edecek durumda değildir.

REİS — Sıtkı Bey, o madde geçici komisyon tarafından kaldırılmıştır. 16 ncı madde 15 olmuştur.

SITKI ATANÇ (Devamla) — Bendeniz haberdar değilim.

REİS — Bu maddede zatiâlinizin temas buyurduğu kısma dâhil değildir.

SITKI ATANÇ (Devamla) — Efendim, bu 16 ncı maddenin (C) fıkrası (Salep, kitre, soğan, kocayemiş, alıç gibi toprak mahsulü ve meyvaları ve kuru yaprak ve orman örtüsünü ve kuru dal ve her çeşit orman artıklarını, mazı kozalağı ve orman tohumlarını toplayıp götürmek, ocak açarak toprak, kum, çakıl çıkarmak, ormanlarda ve ormanların göl ve derelerinde avlanmak yasaktır) demektedir.

Bu madde tamamen eski mevzuata aykırıdır. Çünkü ormanlarda yaşıyan bir kısım halk bunları serbest olarak bulmaktadır, bunlar yerde yatmaktadır. Serbest olarak mevcut olan bu mevaddın, dal ve orman artıklarının ormandan çıkarılması, mevcut ormanın menfaatı icabıdır. (C) fıkrasının burada yer almasını mantiki bulmuyorum. Binaenaleyh, bunun buradan tayyını teklif ediyorum, Bunun için de bir önerge takdim edeceğim.

REİS Ziya Termen, buyurun.

ZİYA TERMEN (Kastamonu) — Efendim, 10 gün kadar evvelki müzakerede 15 nci maddeyi tam bir oturumluk müddet içinde incelemiştik. O gün söz alan 15 hatip, bu 15 nci maddenin (C) fıkrasını, fevkalâde ağır bulmuşlardı. Ben o günkü konuşmama muvazi olarak bugün 15 nci madde üzerinde kısa mâruzatta bulunacağım:

Arkadaşlar, Anadolu halkı ve orman içinde yaşıyan Türk köylüsü, Orman Kanunundan neler ümit etmektedir? Kendi yaşayışı ve kendi

geçimi bakımından yeni Orman Kanunu ne gibi yeni esasları kendisine bahşedecektir? İşte bu sualin cevabını verirken, bu 15 nci maddeye temas etmemek mümkün değildir. Şöyle ki:

Bugün ormanlık bölgede yaşıyan Türk köylüsü yeni kanunda, eski kanunda bulunmıyan bâzı muafiyetleri bekledikten başka, hiç olmazsa asgari, eski kanunun kendilerine hak olarak tanıdığının tekrarını istemektedir. Eski kanunda bu 15 nci maddedeki bâzı hususlar mevcut değil iken ve biz yeni kanunla asgari olarak eski kanundaki muafiyetleri tanımak mecburiyetinde bulunurken, yeni kanunla birtakım yeni barajlar tesis etmekte bulunuyoruz. Bence bu 15 nci maddenin C fıkrası, (geçen konuşmamda arzettiğim gibi) tamamen bu kanunda bulunmaması lâzımgelen yeni bir barajdır! Meselenin izahını, birtakım detaylara kaçmak, misaller vermek ve esbaba mucibe zikretmek suretiyle uzatmak niyetinde değilim; Yalnız şunu bilhassa arzetmek istiyorum ki, bu C fıkrasındaki; (ormanlarda bulunan salep, kitre, kocayemiş ve saire gibi hüdayi nabit varlıklar yeni kanunla köylüye müsaade verilebilen birer tabiat nimeti teşkilinde mütalâa olunmakta ve köylünün bunları asırlardan beri devam edegelen usul tahtında bedava dermesi mümkün bulunmakta iken, şimdi birtakım mevzuata raptolunmaktadır. Bence bu husus, bu yeni kanunda bulunmaması icabeden bir husus olmak lâzımgelir. İş bu 15 nci maddede, bu hususları yasağa bağlıyoruz. Halbuki eski kanunda bunlara dair böyle bir yasak yoktu. Biz yeni kanunu köylüye takdim ederken, eski kanunundaki bâzı tıkaçları dahi atmalıyız. Halbuki bu kanunla bilhassa 15 nci maddede beklenilen şeklin tamamen hilâfına, hattâ, hattâ köylünün asırlardan beri kimseye sorup müsaade almaksızın tabiattan topladığı birtakım emeksiz konuları da bu kanunla biz âdeta müsaadeye, Hükümet otoritesine raptediyoruz. Bence bu kanunun, (heyeti umumiyesiyle bu güzel kanunun); içinden bu nevi mevzuatı çıkartmak suretiyle neşri ve kabulü daha iyi netice vereceği kanaatindeyim. Geçen görüşmelerden birinde. «Salep, kitre, kocayemiş, soğan deyip geçmiyelim» demiştim. Bu yemişler ve mahsulât ormanda yaşıyan köylü vatandaşların çok yerde geçim vasıtasıdır. Bir defa salep, Ticaret Vekâletinin muhtelif neşriyatında görülebileceği veçhile Avrupa'ya sevk ettiğimiz bir ticaret metaıdır, çeşitli içkilerde ve kimya sanayiinde kullanılmaktadır. Salep ve diğer ürünler yasaklar arasında bulunmakla beraber, bir diğer maddede de bunların toplanılmasını, orman müdürlüğünün izinine tâbi kılıyoruz. Burada bir hükümle yasak vaz'ettikten sonra, ondan başka bir hükümle de idarenin izniyle bu mahsulâtın ormandan serbestçe toplanabileceği kaydedilmektedir. Burada bir tezat veya sebepsiz bir kontrol keyfiyeti vardır. Bu bir nevi, kanunu şişirmek ve hacmı kalabalıklaştırmaktan başka bir şey ifade etmez! Eski kanunda bulunmıyan bu hükmün kaldırılması taraftarıyım. Fakat müfrit arkadaşlar bu C fıkrasının hepsinin kaldırılmasını arzu etmektedirler. Ben buna şahsan taraftar değilim. Şöyle ki : (Salep, kitre, soğan, kocayemiş alıç gibi toprak mahsulleri) ibarelerini attıktan sonra, yeni bir şekil olarak, bunların çıkarılması ile kalan kısmın ,yerinde olacağına kaaniyim.

Geçen celsede de temas etmiş olduğum av mevzuuna gelince : Avlanma hakkında bir kanun varken ve bu kanun ayakta dururken, o hususta bu kanuna hüküm koymak, doğru değildir. Burada avlanmanın C fıkrasında yasak edilmesi, zannımca bir kere şekil bakımından hatalıdır. Türk avcısına ormandan gayrı yerde avlan demek doğru mudur?

Av bir zaruret midir? Av, özünde vahşet bulunmasına rağmen, medeni milletlerin telâkkisi uyarınca ,bir zarurettir. Bu günün insanları, kendilerine zevk aramak peşindedirler. Av, ilk insanla beraber başlar. İlk insanla başlıyan bu iş, cemiyet hayatında bir zaruret olarak kendisini gösteriyor. Bir nevi fert hürriyeti telâkki olunuyor, ve kanunlar avlar hakkında vatandaşlara bâzı haklar vadederler. Biz bu mevzuu orman kanununda yasak ediyoruz. Halbuki av hakkında mer'i kanunlar vardır. Tamamen ormanlarda avın yasak olduğunu tamamen av kanunlarında yapılacak tadilâtla hükme bağlamak mümkün ve daha münasiptir.

Burada ormanda, gölde, derelerde avları yasak etmekle ,ormanı Türk vatandaşına - Hangi vatandaşa? Ormanın bizzat içinde yaşıyan vatandaşa - kapıyoruz ve bunları orman hayatından mahrum ediyoruz; bunların hayatından ormanı çıkartıyoruz. Hayatlarından ormanı çı-

kardığımız vatandaşlar, ormanın bizzat içinde yaşıyorlar! Bu vatandaş bir ağacın dibinde gördüğü mantarı alamıyacak, alıçı koparamıyacak, salebi toplayıp satamıyacak. Yani bugün ormanın içinde yaşıyan sekiz bin Türk köyü, tamamen kendi imkânlarının ve kendi ihtiyaçlarının içinde, âdeta tanrının kendilerine bahşettiği birtakım nimetlerin içinde yaşadığı halde, bunlara el uzatamıyacaktır!

Bendeniz A ve B fıkralarının tamamen yerinde olduğuna ve ormanı mahveden birtakım fiilleri tâdadetmiş bulunması itibariyle, yerinde bulunduğuna kaniim.

C fıkrasının ise, nasıl bir şekil alması lâzımgeldiğini geçen Celsede verdiğim bir önerge ile arz etmiştim. Orman dâhilinde avın yasak edilmesini orman içinde yaşıyan köylü vatandaşlarımız, da tensip ediyorsa, biz de milletvekili olarak kaani bulunmuyorsak, av yasağı bu C fıkrasında kalabilir. Eğer kaani bulunmuyorsa, C fıkrasının kaldırılması lâzımdır. Bunun hakkında bir önerge takdim etmiştim; buna müspet oy vermenizi rica edeceğim. Mevzuu takdirlerinize terkediyorum. Bendeniz C fıkrasının tamamen kaldırılmasını değil, fakat hiç olmazsa, binlerce fakir köylünün yaşama mevzuu sayılan orman yemişlreinin ve mahsulâtının köylüye bir hak olarak tanınmasını istirham ediyorum. Bu konuda Vekil bey arkadaşımız veyahut Sözcü arkadaşımız, bunları bir zaruret olarak ileriye sürmiyeceklerdir. Fakat nihayet bunlara müsaade ettiklerini beyan etmek zorunda kalacaklardır. O halde başta yasak vaz'edip, sonunda bu yasağı kaldırmanın, Ziraat Vekili olarak veyahut vâzıı kanun olarak hüneri, maksadı nedir? Bunu da izah etmelerini kendilerinden rica ederim.

REİS — Ziraat Vekili buyurun.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Muhterem arkadaşlarım, ormanlarımızın memleketin bugünkü ye istikbali bakımından nekadar ehemmiyet arz ettiğini mütaaddit defalar burada arz ettim. Bunu her arkadaş da kuvvetle tahmin ediyor ki, bu bakımdan benimle aynı kanaattedir. Bendeniz daha ileriye giderek diyeceğim ki, ormansız vatan dahi tasavvur edilemez.

Bâzı arkadaşlarım 15. madde hakkında konuşurken itiraf etmek zaruretindeyim ki, işi biraz îzam ettiler. Geçen gün Mahmut Güçbilmez arkadaşım şöyle misal getirdiler: «Aband'a giderken kazara bir yaban çileğini ağzınıza atarsanız üç aya mahkûm olursunuz» dediler.

Kanunda böyle bir hüküm yoktur. Ziya Termen arkadaşım salep, kitre ve sair orman maddelerinin köylülerin istifadesinden kaldırıldığı üzerinde duruyorlar ve diyorlar ki, mademki aşağıda izin verilecek, niçin Ziraat Vekâleti veyahut komisyon memnuiyet vaz'ediyorlar ve sonradan da müsaade ediyorlar. Ormanların bekası için ormanları korumak mecburiyetindeyiz. Her hangi bir köyde üç dönüm, beş dönüm tarlası olan vatandaş etrafını çitle çevirir, mahsulü yer yüzünden çıktıktan hasat edinceye kadar değil insanın, başıboş bir keçinin dahi girmesine müsaade etmez. Ormanların umumun malı olduğuna ve umumun da muhafazası zaruri olduğuna göre ormanlarımızı da bir şahıs malı kadar korumak mecburiyetindeyiz. Bu esastan hareket ettikten sonra ormanların muhafazası bakımından âzami titizlikle davranmamızın zarureti kendiliğinden meydana çıkar. Orman köylülerinin orman mahsullerinden âzami şekilde istifadelerini temin için konuşmak hiçbir arkadaşımızın inhisarında değildir. Şuna emin olsunlar ki, bizler de en az kendileri kadar, yalnız salep, kitre, alıç değil bütün orman mahsulleerinden âzami şekilde ve kolaylıkla istifadelerini düşünüyoruz. Biz orman köylülerinin kendi istifadelerine terk ettiğimiz ormanların tomruklarından, odun ve kömüründen ve sairesinden de istifadelerini tanıyoruz. Sayın Ziya Termen arkadaşımın sözlerime dikkat buyurmalarını rica edeceğim : Orman köylülerinin, ormandan değil, fakat orman mahsullerinden âzami derecede istifadelerini temin için tedbirler alıyoruz. Ziraat Vekâleti bu hususta bir nizamname hazırlıyacak ve bunu memlekete ilân edecektir. Meselâ o nizamnameye göre 1 Nisandan 30 Hazirana kadar bütün köylü vatandaşlar salep, kitre, alıç toplamakta serbestirler, denecektir. Bu müddet zarfında biz de ormanda yangın ve saireye karşı tedbirlerimizi alacak, hem vatandaşın istifadesini ve hem de ormanın korunmasını sağlıyacağız. Bunun başka türlü olmasına da imkân yoktur. Çünkü biz ormana girenin ne maksatla girdiğini bilmiyoruz. Arz ettiğim gibi kendi tarlasına izinsiz kimsenin sokulmasını istemiyen bir vatandaş, Devlet ormanına her

kesin başıboş, serbest bir şekilde girmesine, zannetmiyorum muvafakat etsin.

Sonra, Sıtkı Atanç arkadaşımın çıkartmak istediği (C) fıkrası, ne garip tecellidir, kendi tekliflerinin 16 ncı maddesinde aynen mevcuttur.

Arkadaşlardan rica ederim dikkat buyursunlar, 15 nci maddenin aynen kabulü ile, bu kürsüden efkârı umumiyeye arz etmiş oluyorum ki, köylü vatandaşlarımızın, hiçbir sıkıntıya mâruz kalmadan orman mahsullerinden istifadelerinin sağlanması temin edilmiş olacaktır.

MÜFİT ERKUYUMCU (Balıkesir) — Bugünkü mevcut Av Kanunu hakkındaki soruma cevap vermediniz.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Bugünkü Av Kanununda dahi avlanma izninin orman idaresi tarafından verileceği yazılıdır. Binaenaleyh bu kanunla mevcut Av Kanunu arasında bir tezat yoktur.

KEŞŞAF MEHMET KURKUT (Bilecik) — Efendim, sayın Bakanın izahatından sonra benim kürsüye çıkıp söz söylemem biraz acayip oldu ama, ne ise affetsinler.

Sayın Bakan ne kadar ormanları yakînen biliyorsa da bizim gibi orman bölgesinden gelen milletvekilleri kadar yakînen bilmezler.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Neden efendim? Ben de biliyorum, ben de milletvekiliyim.

MEHMET KEŞŞAF KURKUT (Devamla) — Bilirsiniz, belki daha çok bilirsiniz. Ben sözlerime başlarken bildiğinizi ifade ettim. Ama biz orman bölgesinde ve ormanın yakınındakilerle her an temasta olduğumuz için arz ediyorum, isterseniz hiç konuşmıyalım.

15 nci maddenin tatbiki, elbette ki bölge şefleriyle köylü arasında birçok geçimsizliklere sebebiyet verecektir. Bu madde ile ormana yakın köylülerin ormana girmesi ve ondan istifadesi menediliyor. Veriliyor, bir miktar veriliyor ama, tatmin edilemiyor. Şimdi birçok mektuplar alıyoruz : «Bize beş yüz kilo odun veriliyor. Bu kifayet etmez. İhtiyaç içindeyiz»diyorlar. Böyle olunca elbette ki kaçakçılığa tevessül edeceklerdir. Bu böyle.

Ondan sonra (B) ve (C) fıkralarındaki hükümlere göre, orman civarında bulunan köylülerimiz ormanla idare olunurlar. Bunların ormana girmemeleri elbette icabeder. Ama köylü vatandaş çürük bir kütükten bir tutam çıra çıkarmak için, orman bakım memuru yokken dahi girmelidir. Köylü, çıkardığı bu bir parça çırayı satarak tuz ve gaz alacaktır. Bu çıraları bu köklerden çıkarırken elbette yeni filiz verecek kökleri çıkaracağını tahmin etmem. Yaş ağaçları hiçbir vatandaş çıra için devirmez. Nihayet orman içi köylüler, fakir köylülerdirler. Ormanların meyva ve ot köklerinden istifade ederler. Ormanda bulunan ıhlamurları toplıyarak çay yerine ıhlamur içerler, fakat hiçbir zaman yaş ağacı kesmezler. Orman memuru, bunları toplarken hakkında zabıt tutarsa olmaz, zira bunların parasiyle köylü tuz, gaz alır.

Muhterem arkadaşlar, köylüler ekserisi pamukluyu kendileri dokur ve bunları kitre denen bir ot ile boyarlar ve kışın soğukluk yapmak için ahlat ve kızılcık gibi ağaçların meyvalarından istifade ederler. Bunlar için müsaade alan her hangi bir vatandaş, ben müsaade aldım, komşumu oraya sokmayın, demez mi? Devlet ormanı içerisine vatandaş girer. Taş, mağara veya ağaç kovuğunda bal bulur. Böyle olunca izinsiz bal dahi çıkaramıyacak. Bunlar hakkında maddede sarahat yoktur. Ormanda elbette muayyen zamanlarda avlanılır. Kışın münferit veya sürek avı yapılır. Bu avlanmalar tarlaları çiğneyen ve tahrip eden muzır hayvanlar içindir. Bu hayvanlardan birisi malûm. Tarlasından mahsul almadığı için bu hayvanları itlâf etmek lâzım. Bunun için maddenin (B) ve (C) fıkralarına göre orman idaresinden avlanmak için izin alması lâzım. Avlanmayı vatandaş muayyen zamanda yapar. Zamanı gelmeyince avlanmaz. Meselâ, bir gün, tarlasını beklemek için gitse, ava gidiyor diye derhal zabıt tutulacak. Bunlar köylü vatandaşlarımıza büyük müşkülât çıkarır.

Hulâsa, bu maddeler üzerinde Yüksek Meclis tenevvür etmiştir. Bunlar üzerinde kıskanç davranmıyalım. Sayın komisyon insaflı bir şekilde maddeyi tadil ederse vatandaşlar büyük bir sıkıntıdan kurtulmuş olur.

Takdir Yüksek Meclisindir. Sayın Bakan bana hücumlarda bulundular. Doğrusu buna üzüldüm.

REİS — Sıtkı Atanç.

SITKI ATANÇ (Tokad) — Muhterem arkadaşlar; Türkiyenin 21,5 milyon nüfusunun % 65 ini teşkil eden 13,5 milyonu ormanlar içinde ve kenarında yaşıyan halktır.

Şimdi nüfusu umumiyenin % 65 i orman içinde ve kenarında yaşarken C fıkrasında aynen şöyle denmektedir :

(Salep, kitre, soğan, kocayemiş, alıç gibi toprak mahsulü ve meyvaları ve kuru yaprak ve orman örtüsünü ve kuru dal ve her çeşit orman artıklarını ve mazı kozalağı ve orman tohumlarını toplayıp götürmek, ocak açarak toprak, kum, çakıl çıkarmak, ormanlarda ve ormanların göl ve derelerinde avlanmak yasaktır).

Halbuki Sayın Bakan bu memnu değildir diyor. Maddeyi okuduğumuz zaman ise bunların yasak olduğu söyleniyor. Bu metin karşısında ormandan bir dal bile çıkarılamaz. İlerde belki buna dair başka hükümler vardır, ama biz şimdi bu madde üzerindeyiz. ve bu maddeden bu mâna çıkıyor.

Arkadaşlar, nüfusu umumiyenin % 65 i Orman içinde ve kenarında yaşarken orada oturan halk bu kuru dalları nasıl alıp yakmaz? Esasen bunlar bir haşarat yuvasıdır ve bunlar zaten Orman İdaresince ormandan çıkarılamaz. Bugün hangi orman bölgesine giderseniz gidiniz görürsünüz ki ormanların üstünde kaim olan servet kadar altında yatan servet de vardır. Bunlar çürüyor. Binaenaleyh, bunu içerde bulunan köylü nasıl olur da almaz. Yukarda bunlar tasrih edilmiş, buna diyeceğim yok, fakat alt tarafında bir ormanın kenarına girdiniz, istirahat edeceksiniz, « hayır giremezsiniz, girerseniz izin almalısınız » diyecektir. Vekil böyle bir şey yok diyor. Ama, madde budur, yasaktır şeklindedir. Vekil değildir doyar. Bunun açıklanmasını istirham ediyorum.

REİS — Ziraat Vekili.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Efendim; bir noktayı tavzih için huzurunuzu işgal ediyorum. Sıtkı Atanç arkadaşımız müsterih olsunlar, ormana girmek yasak değildir, 15 nci maddede sayılan işleri yapmak yasaktır. Bir kanaatimi izhar etmek mecburiyetindeyim. Biz tek taraflı ormanın korunacağına sureti katiyede kaani değiliz. Her ağaç dibine bir bakım memuru koysak ormanın muhafazası yine mümkün değildir. Ormanın muhafazası için Köylünün bizim yardımcımız olması şarttır. Kanunun esas ruh ve gayesi budur.

CEVDET SOYDAN (Ankara) — Yasaktır diyor.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Şimdi izah edeceğim, O zaman Cevdet Bey arkadaşımız da kabul edecekler. Müsaade ederseniz arz edeyim. Bu müşahedemin birisi, 1948 de ve diğeri ise 1952 dedir. Bunu bâzı arkadaşlarıma hususi surette söyledim, fakat efkârı umumiyenin duymasında da fayda mülâhaza ederim.

1948 de Orman İdaresi hakkında Maliye başmüfettişi sıfatiyle tetkikat yapıyordum. Cevdet Soydan arkadaşımızın köyüne gittim. Köy kahvesinin önünde 15-20 köylü vatandaş oturmuşlar, konuşuyorlardı. Selâm verdim, selâmımı almadılar. Bir an tereddüt ettim, geri mi döneyim, yoksa oturayım mı? Bu tereddüt anında bir köylü vatandaş geldi, «kusura bakma beyefendi, biz ayıbettik, fakat sizi ormancı zannettik. Onun için selâmını almadık» dedi. Fakat burada derhal bir noktayı tebarüz ettirmek isterim. Bu zihniyetin halk üzerinde ve köylü vatandaş üzerinde temerküz etmesinin sebebi asla ormancı arkadaşlar değildir. Bu, merkezin kötü bir merkeziyetçiliğidir. Aradan dört sene geçtikten sonra 1952 de Ziraat Vekili sıfatiyle Kastamonu'ya giderken köylüler benim oradan geçeceğimi haber almışlar, bana bir kahvemizi için diye arzu gösterdiler. Köyde oturdum, kahve içip dertleşiyorduk, fakat bir vatandaş uzakta duruyor yanımıza gelmiyordu. Muhtara, niçin bu vatandaş yanımıza gelmiyor diye sordum. Gönderdiğin işletme müdürü bize yakacak, yapacak, pazar ihtiyacı için odun verdi, buna rağmen o gördüğün bize yaklaşmıyan köylü 15 gün evvel ormandan odun keserken yakalandı, biz de kendisini iki Cumadır namaza sokmuyoruz dedi.

İşte bütün orman köylerimizde bu zihniyet yerleştiği gün muhafaza külfeti Hükümetin sırtından kalkar. Biz vatandaşlarımızda bu zihniyetin vücuda gelmesi ve yaşaması için çalışıyoruz. Yalnız yasakla ormanın korunamıyacağına inanıyoruz. Vatandaşın baltasını ormandan çekmesi için kedisine başka geçim sahaları bulmak mecburiyetindeyiz; o yolda yürüyoruz.

İstitraden şunu arz edeyim, Kastamonu orman köylüleri için valilik emrine bin tane arı kovanı gönderdik, bir kovan elli kilo bal demektir, hepsinin nakten ifadesi ise 250 bin liradır. Bu bin kovanlık arıyı yetiştirecek, bunlardan istifade edecek köylü vatandaşlar ormanda on sene kalsalar bu parayı bir araya getiremezlerdi. Biz köylülerin ormandan değil orman mahsullerinden - kelime üzerinde ısrarla duruyorum - ormandan değil, orman mahsullerinden istifadesi için her tedbiri alıyoruz. Yeni kanun çıktıktan sonra bugünküleri bozmak niyetinde değiliz. 3116 sayılı Kanunun 1937 ve 1950 seneleri arasındaki tatbikatiyle 1950 - 1954 devresi içindeki tatbikatı arasında çok büyük bir fark olduğunu da orman muhitlerinden gelmiş milletvekilleri kabul ve tasdik ederler.

REİS — Ziya Termen.

ZİYA TERMEN (Kastamonu) — Efendim Muhterem Vekil Bey bu on beşinci madde üzerindeki bakanlık görüşlerini bu celse peşin olarak izhar ve ifade ettiler. Ben bu neticeyi aldıktan sonra geçen celse niçin tamamen bu vâdiye gitmediler diye hakikaten müteessir oldum. Ben o oturumda geçirdiğimiz boş zamana hakikaten esef duydum. Vekil Beyin bu madde üzerindeki beyanları bu maddenin tamamını ana fikir olarak halletmiştir. Artık bu maddede A ve B fıkraları haklı ve mâkul, yerinde ve teknik hususlardır.

C bendi, orman gelirleri mahsulü olarak hali münakaşada idi, bunu da şimdiki izahları ile bertaraf ettiler. O halde şimdiye kadar yapılan bütün konuşmalarım, Vekil Beyin bu izahı ile keenlemyekûn addolunması icabeder. Ben şahsan doydum. Vekil Beyin bu beyanlarını sadece şu şekilde imale etmek arzusunda idim. Kendilerinden hassaten rica ediyorum; bu kanunun neşrinden sonra derhal başmüdürlüklere bir emirname göndererek ,bu nevi yasakların zamanında mevsiminde kalkacağı ve halka müsaade edileceği duyurulmalıdır.

Bu bakımdan A ve B bendini haklı bulan Yüksek Heyetiniz C nin kalkmasını veyahut da asgari bir hadde indirilmesini arzu ediyordu. Bu suretle şimdi C fıkrası da kendileri tarafından tamamen haklı bir fıkra halinde izah olunmuştur. Av mevzuuna gelince, ben istirham ediyorum, av konusunda, ormanla alâka hususu vardır. Bu rabıtayı da Yüksek Heyetiniz ve şahsan bendeniz öğrenmiş bulunuyoruz. O halde (C) fıkrasının da metinde kalmasında mahzur yoktur. Verdiğim önergeyi, Muhterem Vekilin şuradaki beyanını senet ittihaz ederek geri alıyorum. Mesele kalmamıştır

REİS — Ahmet Kemal Varınca buyurun.

CEVDET SOYDAN (Ankara) — Söz isterim.

REİS — Ahmet Kemal Beyden sonra sıra sizin.

AHMET KEMAL VARINCA (Gümüşane) — Efendim, hepimiz, bilhassa köylü, bürokrasiden ürkeriz. Yani köylüye şu işi yapacaksın, fakat benden müsaade al, eline bir kâğıt vereyim dedin mi köylü bundan ürker. (C) fıkrasında olduğu gibi, öteden beri köylülere ormanı seviniz, kendi malınız bilerek koruyunuz dedik mi, aslına zarar getirmiyerek gider, toplar. Bu bir âdettir. Ormandan köylüyü nefret ettiğren hakikaten bu bürokrasidir. Şimdi Vekil Beyefendi bir misal verdiler, ben de bir misal vereyim; bürokrasi diyorum, orman memuru vesaire demiyorum. Şu kâğıt arzuhal olacak, komisyona gidecek, karar verilecek... İşte bu bürokrasidir. Fakat bunda kimsenin kabahati yoktur. Eskiden Orman Kanununda bir madde vardı, dedi ki : «Ruhsatsız şehre odun getirmek yasaktır.» Pekâlâ, köylü şehre odun kesip getirmiyor, fakat su kenarlarında, şurada, burada yetişen çalı, çırpı gibi şeyler var, onları topluyor, bir arabaya yükleyip şehre getiriyor. Kendileri 1948 den misal gösterdiler. Ben de aynı seneden misal getireyim. 1948 de Bayburt'ta idim. Otele bir köylü geldi. Efendim, dört gündür buradayız, arabalarımızı, öküzlerimizi sattılar, çalılarımızı müsadere ettiler. Biz köyden para topladık, müzayedeye iştirak ettik, arabalarımızı, öküzlerimizi tekrar aldık. Fakat bu defa da orman memuru diyor ki, bu para haddi lâyıkı bulmamıştır. Çalıları alıyorlar, arabaları ve öküzleri müzayede ile satıyorlar, bu defa da diyorlar ki, haddi lâyıkı bulmamıştır.

Bunun üzerine, kalktım, gittim orman memuruna : «Yahu ne yapıyorsunuz çalıları aldınız, arabalarını müsadere ettiniz, öküzlerini müsadere ettiniz, üstelik 150 lira da nakden alıyorsunuz, daha ne istiyorsunuz?» Dedim,

«Efendim, nizamname haddi lâyik lâzım diyor» dediler. Zihniyete bakın, bürokrasiye bakın. Hakikaten nizamnameyi okudum, (komisyon haddi lâyikini bulmadan ihale edemez.) diyor.

Bu kanun çıktıktan sonra da bu zihniyet ve bu bürokrasi, işlere hâkim olacaktır. Oradaki memur, ne kadar hüsnüniyet sahibi olursa olsun, ne kadar köylüyü korumak isterse istesin, nihayet memurdur; kanun haricinde iş yapmaz. Azil var, şu, bu var. Binaenaleyh madem ki, adalet yapmaya mecburuz. Hem ormanı hem de köylüyü düşüneceğiz.

Muhterem arkadaşlar, biz ormanı tam korumak istiyorsak ormanda ne kadar köylü varsa hepsini ormandan dışarı çıkarmalıyız. Yoksa ormanda yaşıyan insanlar ormanın nimetlerinden mütenaim olacaktır ve bendeniz şuna eminim ki, köylü sabahleyin kalktığı zaman ufak tefek kuru odun toplıyarak getirip yakacaktır. Salep toplıyacaktır. O bilir zehirlisini, zehirsizini, mantar toplıyacak kavurup yiyecektir. Bundan menedilemez.

İnsanlar, psikolojileri icabı neden menedilirse ona karşı meylederler. Nitekim eskiden köylerin baltalıkları vardı, canı gibi korurdu. Ondan sonra hükümetler el koydu. O da baltayı aldı, orman bırakmadı. Binaenaleyh orman içindeki köylüye ormanı sevdirmek lâzımdır. O zaman ormanı korur. Kastamonu Mebusu arkadaşımız teklifini geriye alıyor. Ben Tarım Bakanını ondan daha çok severim. Şimdi böyle düşünmemelidir. İşin doğrusu şudur: Ormanı köylüye sevdirmek ve köylü vasıtasiyle ormanı muhafaza etmek! Bunu yapabiliyor musunuz? O zaman Orman Kanununu tatbik edersiniz. Yoksa bürokrasi cilvelerinden kurtulmazsınız. Bürokrasi felâketine mâruz bırakılan bu kanunu düzeltirseniz köylüyü ve ormanı vikâye edebilirsiniz.

Köylüye evvelâ müsaade etmiyeceksiniz, sonra izin vereceksiniz; bu, olmaz, bunu kaldıralım. Onun için bendeniz Ziya Termen arkadaşımızın tekliflerini benimsiyorum. O, benim teklifimdir, köylü bu hususta arzuhal versin, müsaade alsın, bu olamaz! Çünkü köylü arzuhal verip müsaade alamaz.

Şimdi bu bakımdan bütün maddelerde ormanı koruduğumuz gibi köylüyü de koruyacağız, çünkü bizim için ikisi de değerlidir. Bu memleketin istikbali ormana ne kadar bağlı ise, köylüye de o derece bağlıdır. Köylü ormana zarar vermemek şartiyle istifadesini temin edecektir.

İleride orman sanayii meselesi gelecek, o zaman konuşacağım. Zaten orman sanayiini bu memlekette tesis etmezseniz, bu Orman Kanununu hiç çıkarmayın. Köylüyü yaşatmak mecburiyetindesiniz, kapı dışarı edemezsiniz. Onun hayatını temin etmek mecburiyetindesiniz. İnsan yaşamazsa ağaç mı yaşıyacak? İnsan ağaca hâkimdir. Köylü başka türlü yaşamazsa ormana girer, keser, keser! Bütün mesele buradadır.

REİS — Cevdet Soydan.

CEVDET SOYDAN (Ankara) — Muhterem arkadaşlar, 16 ncı yani şimdiki 15 nci maddenin müzakeresi mevzuubahis edilirken ileri sürülen itirazların hiç şüphesiz büyük ehemmiyeti vardır, buna verilen cevapların da ehemmiyeti aşikârdır. Fakat bence hâdise başka zaviyeden mütalâa edildiği takdirde bu 15 nci maddenin şu veya bu şekilde kalmasının hiçbir önemi kalmıyacaktır. Bunu arz ediyorum :

Muhterem arkadaşlar bir kanunun mütaaddit maddeleri arasındaki ahenk o kanunun ruhunu teşkil eder. Dâva buradadır. Mesele, köylüyü ormana sokmamak ve ormanları muhafaza etmek için gerekli yasakları artırmak meselesidir. Bunda bakanlığın hüsnüniyeti aşikârdır, filvâkı ormanı muhafaza etmek istiyor.

Bugün bu vaziyette, şimdiki halde bu yasakların kabulü halinde bir faidei ameliye temin edip etmiyeceği hususunu evvelemirde nazarı dikkate alırsak bunların hiçbir faidesi olmıyacağını, hattâ bizim burada söylediklerimizin ve arkadaşların izahlarının da beyhude olduğunu kabul etmek lâzımgelecektir.

Muhterem arkadaşlarım, ferdi mülkiyet ve devlet mülkiyetine taallûk eden hususların yekdiğerine tesadüm ettiği, birleştiği noktalarda husule gelen ihtilâf meselesi mühimdir. Şimdi ormanda avcılık yasaktır, bu güzel bir şey. Evet ormanda av dolayısiyle yangın çıkabilir, yasak doğrudur; fakat öyle bir vaziyet karşısındayız ki bu vaziyeti mütalâa ettiğimiz zaman açıkça orman teşkilâtiyle ziraat teşkilâtını yekdiğerinden ayırmak lâzımgelecektir. Öyle bir bakanlık ki meselâ vilâyet merkezlerinin içinde kasabalar kenarında karga

avlamadın diye vatandaşı mahkemeye sevk eder. Bunun tatbikatını çok görüyoruz. Bu mevzuda cezaları tâyin eden bir hâkim olarak konuşuyorum. Nerede? Ankara'nın Orman Çiftliği kenarında bunun tatbikatını da gördük. Kocaelinde tatbikatını gördüm. Muhtarların şehir kenarında karga vurdurduklarını gördüm. Diğer taraftan da köylünün ziraatine muzır olan domuzu vurmıyacaksın der. Tezada bakın. Bunlar bir Vekâletin iki aykırı kararından çıkmaktadır. O kadar ki; yaptığı işi bilmiyor demek lâzımgeliyor. Ama muhterem arkadaşlar, vaziyet böyle olduğu halde bu işin burada bir faydai ameliyesi olmadığını da arz etmiştim. Çünkü orman içinde yüzlerce seneden beri tasarruf edilmiş bir arazide buğday da ekilmektedir. 12 nci madde kaldırılmak suretiyle Ziraat Vekâleti bu araziyi sahiplerine vermiyor. Çünkü oralara domuz gelecekmiş ve fakat bunu köylü vurmıyacakmış. Bunun neticesi ne olacak? Orman diye bir şey kalmıyacak. Benim asıl endişemin mihrak noktası burasıdır. Çünkü 3116 sayılı Kanun haddizatında gayet güzel bir kanundur. Bu kanunu çıkaranların da hakikaten ormanı muhafaza hususunda çok vatanperverane hareket ettiklerine ben eminim. Bugün dahi bu kanunu çıkaranlar da aynı hislerle hareket etmiştir. Fakat orman tahribinin önüne geçileceğine ben şahsan kaani değilim. Burada bir yanlışlık var, bu yanlışlığı ben burada bir kelime ile ifade etmek istersem : Arkadaşlar, bir defa daha bilmünasebe arz etmiştim, bu yanlışlık bu yasakları böyle sık sık koymak suretiyle halkla idare arasında psikolojik bir mücadelenin devamına yol açıyorlar. Bu psikolojik muharebe ormanı daimî şekilde ve amansız bir şekilde tahribe vesile oluyor. Bizim vatandaş olarak istediğimiz bu psikolojik muharebeye son verilmesidir. Bunu ya Orman Umum Müdürlüğü veya Ziraat Vekâleti yapmalıdır. Daha doğrusu bu iki teşkilât birbirinden ayrılmalıdır. Zirai faaliyet bir tarafta, orman işleri bir tarafta, birbirine zıt görülüyorsa ayrılmalıdır. Orman Bakanlığı adı altında müstakil bir teşkilât kurulmalıdır. Bu suretle de Ziraat Vekilini orman işlerinde tezada düşmekten kurtarmalıdır.

Muhterem arkadaşlar, ormana zaruri şartlar altında girilir. Yasakların bir müeyyidesi olacağına ve müeyyidesiz yasak bulunmıyacağına göre, bu vaziyet karşısında ben ormana orayı gezmek için girersem, ormana lâalettâyin avlanmak için, havasını koklamak için girersem şu yasakların tehdidi altında rahat edemiyeceğim. Şu vaziyet karşısında psikolojik muharebelere devam etmekten sarfınazar edelim. Yasaklar ne kadar çok olursa cemiyetlerin bünyesinde tesirini o kadar çok gösterir. Bir kab içerisindeki mayiin bir tarafına yapılan tazyik o cismin, o mayiin bütün cidarına aynı suretle tesir eder. Paskal Kanununu biliyorsunuz. Cemiyetteki hayat da böyledir. Cemiyetin bir tarafındaki tazyik o nispette bütün cemiyette aksülâmellere mâruz kalır. Bu aksülâmellerden ormanı korumak lâzımdır ve avcılık hususunda daha tolerans sahibi olmamız lâzımgelir.

Bizim memleketimizde henüz avcılık bir meslek, bir sanat haline gelmiş değildir. Kürkçülüğümüz mü vardır, ne bileyim av etleriyle, av mahsulleriyle beslenme mi vardır? Böyle bir sanat ve meslek teessüs etmemiştir. Doğrudan doğruya zevk maksadiyle üç beş tane keklik, bıldırcın vurmak istiyen adamı neden menediyorsunuz? Köy kenarlarındaki tarlalara musallat olan domuzları ve ayıları vurmaktan neden menediyorsunuz? Bu cihetler yanlıştır. Ziraat Vekilinin bunu daha geniş bir şekilde düşüneceğini ümit ederim.

REİS — Ziraat Vekili.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Arkadaşlarım; Cevdet Soydan arkadaşımız av mevzuundaki konuşmalarında yalnız şahsımı hedef tutmuş olsalardı, yani Ziraat Vekili Nedim Ökmen ne yaptığını bilmiyor deselerdi kendilerine cevap vermiyecektim. Fakat konuşmalarında Ziraat Vekâletini on sekiz bin kişilik bir camiayı muhatap tuttular. Arkadaşlarım ne yaptığını bilmiyerek hareket eden insanlar değildir. Arkadaşlarımı huzurunuzda tenzih ederim...

CEVDET SOYDAN (Ankara) — Öyle bir şey söylemedim.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Rica ederim efendim; sözleriniz zabıtlarda aynen vardır.

Avcılık ziraat mevzularında vardır. Avcılık mevzuu ziraat mevzuundan ayrılması caiz olmıyan bir hususdur.

Sonra arkadaşımız bu işi karikatürize ettiler; bir taraftan Ankara'nın kenarında kargaları öldürürken, öbür taraftan ormanda avı yasak etti, diyorlar.

Arkadaşlar biliyorsunuz ki senelerden beri meriyette olan avlanma hakkında bir kanun vardır. Hangi mevsimde, hangi hayvanların, nerelerde avlanılacağı hususu kayıt altına alınmıştır. Bunların hepsi Orman İdaresinden geçer. Cevdet Bey arkadaşım müsterih olsunlar. Domuzların itlâf edilmesi için sürek avları yaptırıyoruz, kargaları öldürüyoruz. Müessir silâhlar arttıkça domuzları yuvalarında öldürmek kararındayız. Bununla ormancılık arasında aykırı düşen bir mevzu yoktur. Ziraat Vekâleti programlı, plânlı, ne yaptığını bilerek memleket hizmetinde yoluna devam etmektedir.

REİS — Sadettin Karacabey.

SADETTİN KARACABEY (Bursa) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanunun gayesi ormanı muhafaza etmek ve ormanda yaşıyan köylünün devamlı istifadesini temin etmektir. Eğer köylüye müsaadeye bağlı olmadan ormanlara girme ve her nevi ağaç enkazını toplama müsaadesi vermek gibi bir maddeyi kabul edecek olursak bunun netayici her vatandaş ormana girecek, istiyebildiği faydayı temin edecektir. Bu müsaadeyi bir kanun maddesi haline sokmak zaruretindeyiz. Arkadaşlarımın hata ettikleri nokta budur. Eğer bunu yapmazsak mahdut olan ormanı bir an evvel harabiyete götüreceğiz demektir. Orman içinde yaşıyan vatandaşlarımızın da bugünden menfaatlerini baltalamış olacağız. Bu itibarla maddenin aynen kalmasını bilhassa istirham ederim.

REİS — Zeki Erataman.

ZEKİ ERATAMAN (Tekirdağ) — Muhterem arkadaşlar, ben tamamen aksi tezdeyim. Bu 15 nci maddenin (C) bendi bugünkü şekliyle kabul buyurulacak olursa ancak orman içinde yaşıyan vatandaşların istifade hakkını tanımamış olacağız. Orman civarında yaşadıkları halde, bu haklardan mahrum kalacaklardır. Muhterem Sadettin Karacabey arkadaşımız zannediyorlar ki, ova köylüleri gelir de ormandan istifade ederler. Hayır arkadaşlar, ova köylüleri meyva ve saire toplamak için o kadar zahmet ve külfete katlanmazlar; ancak orman civarındaki köylerdir ki, bundan istifade etmek istiyeceklerdir. Çünkü, bunların meraları olmadığından icabında gidip buradan yaprak ve ot toplayarak hayvanlarını besliyecekler ve diğer salep, kitre ve saire gibi orman mahsullerinden istifade etmek istiyeceklerdir. Biz bu hakkı bunlara tanımadığımız takdirde bu, birçok yolsuzluklara yol açacaktır. Bazan korucuların keyfî hareketleri bâzı vatandaşlarımızın mağduriyetine sebep olacaktır. Ben Sayın Bakandan şunu rica edeceğim, eski kanunda da bu yasaklar vardı. Bugüne kadar eski kanun tatbikatından ne gibi cezalar alınmıştır. Bu orman köylüleri bu yasaklara riayet etmediği halde orman idaresi acaba ne gibi takiplerle vatandaşı cezaya müstahak tutmuştur.

Cezalananlar var mıdır, yok mudur? Bunların Bakan tarafından burada izahını rica ediyorum. Aksi takdirde bu maddenin (C) fıkrası tamamen orman köylülerinin aleyhinedir. Bu bakımdan bu fıkranın tamamen kaldırılmasını teklif ediyor ve bunun için de bir takrir sunmuş bulunuyorum.

REİS — Ömer Bilen..

ÖMER BİLEN (Ankara) — Muhterem arkadaşlar, hakikaten müzakere edilen kanun pek mühimdir, hayatiyet ifade eden bir kanundur. Fakat bir kaide vardır : Bir emir zıyk oldukça teyessü eder. Vatan içinde yaşıyan köylülerin kapılarına bir nöbetçi bırakır gibi hürriyetini tehdit eder mahiyette kanun kabul etmek, hem köylüleri muztarip eder, hem de ormanı köylüye dost edip ormanı o dosta muhafaza ettirmek mümkün iken, köylüyü ormana düşman etmiş oluruz. Arkadaşlar, onları ormana bekçi etmiyelim, Hükümet ormanı muhafaza etsin, buna bir diyeceğimiz yoktur. Ormanı Hükümet muhafaza etsin, taarruzlardan muhafaza etsin. Fakat insanın kapısının önüne nöbetçi dikip sen bu eve giremezsin gibi bir tavrı hareket almıyalım.

FERİT ECER (Niğde) — Orman ev midir?.. Hocam, orman millet malıdır.

ÖMER BİLEN (Devamla) — Bence her sahadan evvel vatandaşların hürriyeti muhteremdir, efendim. Vatandaşlara da biraz itimat lâzımdır. Senelerce vatandaş pekâlâ onu beklemiştir. Ormana bekçi koyalım, ona muzır harekette bulunanları yakalasın. Ama ormana girme, yaprak, kuru dal toplama, salep çıkarma, yiyecek alma demek bu hürriyetin tam tahdidi mahiyetindedir. Binaenaleyh bu durum

orman muhafazasına hizmet etmeyip belki de onun tamamen tahribine yol açacaktır. Bu gibi kaydı, kuyudu azaltalım. Biraz da vatandaşın insafına bırakalım, biraz da ormanın muhafazasına memur ettiğimiz vatandaş hassas hareket etsin. Yoksa ormancıları vatandaşa ceza verici bir şey tanırsak bu takdirde netice daha iyi olmaz. Köylü vatandaş ormana su içmek için girer, gölgelenmek için girer gezmek için girer, teneffüs için girer, şunun için girer, bunun için girer, girer, girer! Bunlar insan hayatı için büyük bir ihtiyaçtır. Onun için rica ediyorum, bu 15 nci maddenin sadece bu fıkrasını değil; bence 15 nci maddenin heyeti umumiyesini kaldırmak orman için hizmet olur. Bu gibi tahditler, memnualar, daimâ teşvik eder, memnu olan mahrûs olur! Rica ederim, kaydi ihtiyatileri, tedbiri ihtiyatileri gevşetecek olursak vatandaşlara hürriyet verirsek, onların vicdanına havale edersek bu kadar sıkı kayıtlara hiç lüzum yoktur. Çünkü Türk vicdanı temizdir, temizliği sever, kendi komşusunu ve kendi evini eliyle yıkmaz.

Rica ederim, biraz temkinli, biraz idareli ve biraz idealist olalım! Takdir Yüksek Meclisindir.

REİS — Komisyon.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ FERİT ECER (Niğde) — Efendim, Ziraat Vekili 15 nci maddenin tatbik şekline ait muhterem Meclisi tamamiyle tatmin edecek mahiyette beyanlarda bulundular. Ben o taraflara temas etmiyeceğim. Yalnız Zeki Erataman arkadaşımız, Ziraat Vekilinin konuşmasından sonra dediler ki, «bu madde orman içinde bulunan köylülerin aleyhinedir.» Ben de aksini iddia ederek diyeceğim ki, bu madde, orman içindeki köylülerin tamamen lehinedir. Sebep: Eğer maddenin (C) fıkrası kaldırılacak olursa o zaman kim erken kalkarsa eline baltayı alacak, orman mahsullerini derleyip toplıyacaktır. Ama komşusu bundan istifade edemiyecektir. Kim açıkgözse o toplıyacaktır. Halbuki Ziraat Vekili dediler ki: «Biz muayyen olan zamanlarda muayyen yerlerde ilân yapacağız, orman mahsullerinin hepsi birden idrak edilmez, salebin ayrıdır, kitrenin ayrıdır, kocayemişin ayrıdır, yani hepsinin ayrı ayrıdır, herbirisini idrak zamanında ilân edeceğiz ve diyeceğiz ki, meselâ şu orman civarındaki köylüler haziranın başından eylûl sonuna kadar şu, şu orman mahsullerini toplıyacaklardır. Bu suretle oraya civar olan halk bu orman mahsullerinden müştereken ve müsavi surette istifade edeceklerdir. Aksi takdirde bunlardan müşterek ve müsavi istifade imkânını sağlıyamazlar.»

İkinci nokta: Muhterem hoca efendimiz Ömer Bilen kanunun, maddenin başını dahi okumadan dediler ki: «burası umumun malıdır, herkes istediği gibi girmelidir. Yani vatandaşın hürriyetini tahdit etmeyin.» Ben de oturduğum yerden kendilerine bir sual sordum, «devlethaneye her aklına esen girerse siz mâni olmaz mısınız?» dedim. Böyle bir hürriyet hiç kimse için tanınmaz. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yoktur. Devlet ormanlarında tatbik edilecek hükmü ihtiva eden bu madde vatandaşa lâzım olduğu zaman ormana girme ve onun faydalarından istifade etmek imkânını bahşetmektedir. Şu halde maddede tevehhüm, tevahhuş edecek hiçbir taraf yoktur. Maddenin aynen kabulünü bendeniz bir kere daha rica ederim.

REİS — Kifayeti müzakere takriri vardır, ama, komisyondan sonra söz, Fikret Başara'nındır.

FİKRET BAŞARAN (Denizli) — Aziz arkadaşlarım; 15 nci madde üzerinde birkaç celseden beri enine boyuna görüşüldü. Bu madde üzerinde birçok arkadaşımızın hassasiyet gösterdikleri müşahade edildi, hattâ titizlikle bu maddenin tamamen kaldırılması lüzumuna kadar vardıklarını anlamış bulunuyoruz.

Aziz arkadaşlarım; takdir buyurursunuz ki; orman, şu memleketin en kıymetli millî bir servetidir. Ormanı, bu millî serveti canımız pahasına korumak, hayatımız pahasına muhafaza etmek zorundayız. Profesör Heski'nin dediği gibi; eğer biz bugünkü tempo ile gidecek olursak ormanlarımızın hayatı belki 15 seneye kadar dahi devam etmiyecektir.

Arkadaşlar, her sene sellerin, yağmurların daima tehdidi altında bulunan muhtelif bölgelerimiz, kabul buyurursunuz ki; o bölgelerdeki ormanların tamamen yok edilmesinden ileri gelmiş bulunmaktadır. Memleketimiz, her bakımdan ve her yerinde orman yetiştirilmeye müsait bir bölgedir. Fakat bunu korumak için hiç olmazsa ideal ormancılığı memleketlerinde tatbik etmekte olan memleketler gibi tedbir almak zorundayız. Bugün, ormanı korumak için bölge taksimatı yapılmıştır. Her bölgeye, asgari 40-60 bin hektar vüsatinde bir orman sahası bırakılmıştır. Bir bölge âmiri ve onun mai-

yetinde çalışan birkaç korucu, 40-60 bin hektar vüsatindeki arazideki ormanı muhafaza etmek iktidarını gösterebilir mi? Bugün en ideal ormancılığı tatbik etmekte olan Almanya'da görüyoruz ki, bir bölge için, âzami 5 bin hektar bir saha tefrik edilmiştir. Ve hakikaten iyi de muhafaza edilmektedir.

Arkadaşlar, ormanı koruyacağız fakat 15 nci maddeyi kaldırmak suretiyle bu korumayı temin etmek mümkün değildir. Bu 15 nci madde, gözümüzde o kadar büyütülmüştür ki, sanki bundan evvelki kanunda bu madde hükümleri yokmuş ve yaşatılmıyormuş gibi mütalâa etmekteyiz. Eski kanunun 23 ncü maddesi aynı hükümleri şümulüne almış bulunmaktadır. Yalnız bir fark vardır. 15 nci madde, şu, şu işleri yapmaz ve bu işler için ormana girmek yasaktır, demiştir. 39 ncu madde de yine geniş ölçüde imkânlar vermiştir. Ve orman idaresinden müsaade almak suretiyle muayyen zamanlarda köylüye, vatandaşa müsaade verilmiş bulunmaktadır. 23 ncü madde; eski kanunda bu iki madde birleştirilmiştir. Fark bundan ibarettir. Elbette köylü kitresini yapacaktır, salebini toplıyacaktır, kozalağını orman mıntakasından toplıyacaktır. Gerek kuru dalları kesmek, kalıntıları toplamak, bu gibi diğer orman mahsullerini gelişigüzel toplamak ve bunun için sellemehüsselâm ormana girmek hakikaten doğru bir hareket olamaz. Mademki, orman, bizim hayatımızdır, orman bizim millî servetimizdir, hayatımız kadar onun da aziz olduğunu ve muhafaza etmek zorunda olduğumuzu kabul etmemiz icabeder.

Orman İdaresi, kitre için, salep için ve diğer orman mahsulleri için şimdiye kadar kaç şikâyet almıştır; bendeniz bunu tetkik ettim, Orman İdaresinden sordum. Böyle bir şikâyet yoktur arkadaşlar. Çünkü Orman İdaresi muayyen zamanlarda köylüye gerekli izni vermektedir. İdare diyor ki; şu zamandan şu zamana kadar ormandan salebinizi yapabilirsiniz. Köy ihtiyar heyeti bu müsaadeyi aldıktan sonra, bu iş için gerekli parayı orman işletmesine yatırdıktan sonra serbestçe ormana gidiyor, salebini yapıyor, kitresini topluyor.

Şu halde arkadaşlar bu mülkün, ormanın bir sahibi olduğunu kabul ettiğimize göre, bütün kapıları, gelişi güzel açmaklığımız hakikaten büyük bir hata olur arkadaşlar. Elbette Orman İdaresi, ormanı idare etmekle mükelleftir. Vatandaş, ormanın kıymetini bilir. Fakat biz kuvvetli müeyyidelerle vatandaşa vazifesini tanıtmak ve şu zamanda sen salebini, kitreni kozalağını toplıyabilirsin, demek mevkiindeyiz.

Arkadaşlar, onun için bendeniz rica ediyorum, şu 15 nci maddenin aynen kabul edilmesi, hem Orman İdaresi için, hem ormanlarımız için, hem de köylü vatandaşlar için en isabetli bir karar olacaktır.

REİS — Kifayet takrirlerini okuyoruz efendim.

Yüksek Reisliğe

Vaziyet tavazzuh etmiştir. Müzakerenin kifayetini teklif ederiz.

Antalya	Antalya
Şerifi Nazif Nabel	Burhanettin Onat

Yüksek Başkanlığa

On beşinci madde hakkında görüşmeler maddenin ve tadil tasarısının hüviyetini yeter derecede aydınlatmıştır. Müzakerenin kifayetiyle tadil teklifinin reye konmasını arz ve teklif ederim.

Tekirdağ Mebusu
Şevket Mocan

ZEKİ ERATAMAN (Tekirdağ) — Sual soracağız.

REİS — Kifayeti müzakere takrirlerini oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Zeki Bey buyurun, sualinizi tevcih buyurun.

ZEKİ ERATAMAN (Tekirdağ) — Ferit Bey yoklar, her halde Vekil Beyefendi cevap verirler. 15 nci maddenin C fıkrasına göre, eski kanunda aynen vardır, bu suçları işliyenlerden şimdiye kadar ceza alınmış mıdır? Ceza alınmış köylü var mıdır?

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Efendim, (C) fıkrasına giren yasak fiilleri işliyen köylüler hakkında şimdiye kadar tatbik edilmiş cezai müeyyide yoktur.

Muhterem arkadaşlarım, Zeki Erataman arkadaşımızın sualini cevaplandırmak fırsatından istifade ederek bir noktayı daha arz etmek istiyorum, bunu efkârı umumiyenin nazarı dikkatine arz ediyorum. Bâzı yerlerden gelen mektup ve telgraflar, Orman Kanununun he-

yeti umumiyesinin değil, bâzı maddelerini, meselâ 15 nci maddeyi alarak diyorlar ki; görüyor musunuz, 15 nci maddenin üçüncü fıkrasiyle şu şu hareketler yasak edilmiştir. Bu kanun çıkarsa ormana girmek şöyle dursun, ormanın kenarından bakmak dahi mümkün olmıyacaktır. Aşağıda gelecek maddeler tetkik buyurulursa görülecektir ki, ormandan ne şekilde istifade temin edileceğini veya ne şekilde müsaade edileceğini açıkça gösteriyor. Buna benzer bâzı hükümler, bâzan madde, bâzan tek fıkra olarak (meselâ 121 nci maddenin son fıkraesı gibi) ele alınıp kanunun ruh ve gayesiyle asla alâkası olmıyan mânalar çıkarılmak suretiyle bâzı hareketler yapıldığı kulağımıza kadar gelmektedir. Orman Kanununun kül halinde mütalâa edilmesi lâzımdır. Kanunun memleket ve köylü menfaatine en uygun şekilde tedvin edileceği şüphesizdir.

MÜFİT ERKUYUMCU (Balıkesir) — Buyurdunuz ki, salep, kitre ve saire toplamak ve avlanmak hususları, izin almak suretiyle kabil olacaktır. Bakanlık bunu bir talimatname ile mahallî alâkalı makamlara bildirecek midir?

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Memleketimizin ormanları iklim itibariyle ve bilhassa orman mahsullerinin yetişmesi bakımından muhtelif şekiller arz eder. Bu itibarla her mıntakanın hususiyetine göre gerekli müsaadeler verilecektir. Meselâ, Antalya'da 1 Nisandan 30 Hazirana kadar olan devre bu mahsullerin idrak edildiği bir zamana rastlar. O zaman biz, Antalya Başmüdürlüğüne diyeceğiz ki, şu tarihten şu tarihe kadar vatandaşlar orman mahsullerinden istifade edecekler ve avlanacaklardır. Ve belki de bunu radyolarla ilân edeceğiz.

MÜFİT ERKUYUMCU (Balıkesir) — Yani merkezden idare edeceksiniz.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Evet.

REİS — Sıtkı Atanç.

SITKI ATANÇ (Tokad) — Efendim, orman içinde ve civarında milyonlarca vatandaş yaşıyor. Bunlar evlerinin kenarına veya evlerine girmek için orman idaresinden izin mi alıp gireceklerdir? Yoksa bunlar izinden müstesna mıdır?

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Ormanın kapısı ve zili olmadığına göre kapıyı çalmak mecburiyeti de yoktur. Yalnız, Orman Kanununun 15 nci maddesinin tadat ve tasrih ettiği mahsulâtı izinsiz toplamak memnudur.

SITKI ATANÇ (Tokad) — Kuyu açmak ve evinin etrafından toprak çıkarmak memnu mudur? Meselâ evinin damını aktarmak için toprak çıkaracak, bu yasak mıdır?

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Beyefendiciğim, öyle misaller veriyorsunuz ki belki 40 yılda bir defa vâkı olacak misaller. Bunu Heyeti Umumiyeye teşmil etmek doğru değildir. Ormanın içinde veya haricinde on kürek toprak alır damının üzerine kor. Buna kimse bir şey diyemez.

SITKI ATANÇ (Tokad) — Maddeye koymak lâzımdır.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Devamla) — Teklifinizi Heyeti Umumiyeye arz edelim. Nasıl takdir ederse öyle olsun.

REİS — Tadil tekliflerini okuyoruz efendim.

3 . II . 1954

Yüksek Riyasete

Şifahen arz ettiğim sebepler dolayısiyle komisyon tasarısının 15 nci ve 16 ncı maddelerinin yerine, Hükümet tasarısının aynı mevzuu ihtiva eden 13 ve 14 ncü maddelerinin müzakereye vaz'ını arz ve teklif ederim.

Çoruh
Zihni Ural

Yüksek Başkanlığa

On beşinci maddenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim :

Madde 15. — Devlet ormanlarında :

A) Yetişmiş ve yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, yaş ağaçları yaralamak.

B) Orman idaresinin izni olmadan dikili yaş veya kuru ağaç veya ağaççık kesmek, sökmek, götürmek yasaktır.

C) Kuru yaprak, orman örtüsü, mazı kozalağı veya orman tohumlarını toplayıp götürmek, toprak, kum, çakıl çıkarmak yasaktır.

Tekirdağ Mebusu
Şevket Mocan

4 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Biraz evvel arz ve izah ettiğim sebeple mü-

zakere edilmekte olan Orman Kanun tasarısının 15 nci maddesinin başına :

«Orman İdaresinin izin ve müsaadesi olmadıkça» fıkrasının ilâvesi suretiyle mütaakıp 16 ncı maddenin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Samsun Mebusu
Hâdi Uzer

3 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1. 111 numaralı (ormanların korunması) başlığı altındaki maddenin muhtevasının (ormanların korunması) başlığı ile ifadesi mümkün değildir. Binaenaleyh (bu ifadenin) (orman yasakları) şeklinde değiştirilmesini,

2. 15 nci maddedeki yasakları ikiye ayırmak lâzımdır.

Bu maddenin (A, B) bendindeki fiiller hakikaten ormanları mutazarrır edecek mahiyettedir. Bu sebeple bu bentler muhtevasının katî surette yasak edilmesi lâzımdır.

(C) bendi ise ormanı tahrip etmemekte ve bâzı halk ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

3. Şu halde maddenin :

(B) bendinin sonuna (yasaktır) ifadesinin ilâvesi,

(C) bendinin sonundaki (yasaktır) ibaresini kaldırarak bunun yerine (mahallî orman idaresinin müsaadesine bağlıdır) ibaresinin ilâvesi suretiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Kayseri Mebusu
İ. Berkok

3 . II . 1954

Y. Başkanlığa

Müzakere mevzuu, yeni numaralariyle, 15 nci maddenin (A) fıkrasındaki (veya dallarını) kelimelerinin bu fıkradan çıkarılmasının oya arzını teklif ederim.

Bolu Mebusu
Mahmut Güçbilmez

Reisliğe

15 nci maddenin A bendindeki (dalları) kelimesinden evvel (Kesilmesi ağaca zarar verecek) ibaresinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Konya Mebusu
Hidayet Aydıner

Yüksek Başkanlığa

Müzakere edilmekte olan 15 nci maddenin (B) fıkrasında yazılı : «Yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek» kelimelerinin bu fıkradan çıkarılmasının oya arzını teklif ederim.

Bolu Mebusu
Mahmut Güçbilmez

Reisliğe

15 nci maddenin (c) bendinin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Konya Mebusu
Hidayet Aydıner

Y. Başkanlığa

Müzakeresi yapılmakta olan 15 nci maddenin (c) fıkrasının fazlalığı, konuşan kıymetli hatiplerin ittifaka yakın ifade ve izahları ile anlaşıldığı için bu (c) fıkrasının tayyını teklif ederim.

Bolu Mebusu
Mahmut Güçbilmez

Yüksek Reisliğe

15 nci maddenin (c) fıkrasının tayyedilmesini arz ve teklif ederim.

Tokad Mebusu
S. Atanç

Y. Reisliğe

15 nci maddenin (c) fıkrasının tamamiyle kanundan çıkarılmasını arz ve teklif eylerim.

Kayseri Mebusu
Mehmet Özdemir

Başkanlığa

15 nci maddenin (c) fıkrasının kanun metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Tekirdağ Mebusu
Zeki Erataman

Yüksek Reisliğe

15 nci maddenin C bendinde bulunan (Salep, kitre, soğan, kocayemiş, alıç gibi toprak mahsulü ve kum yaprak ve kuru dal ve her çeşit orman artıklarını ve mazı kozalağı) kelimelerinin şifahen arz ettiğim sebeplere binaen tayyını arz ve teklif ederim.

Kastamonu Mebusu
Muzaffer Âli Mühto

Yüksek Başkanlığa

Şifahen arz etmiş olduğum sebeplere binaen 15 nci maddenin C fıkrasının sonundaki

«Ormanların göl ve derelerinde avlanmak yasaktır.» hükmünün tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kütahya
Mecdet Alkin

Yüksek Reisliğe

Müzakere edilmekte olan Orman Kanunu tasarısının 15 nci maddesine, şifahen arz ettiğim mucip sebeplere binaen aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Samsun Mebusu
Hâdi Uzer

Fıkra D :

Yerlerine başka maddelerin ikamesi mümkün oldukça :

1. Ambalâjlık, kasnaklık kereste istihsali, üzüm, incir gibi kuru meyvalar ile tekel maddelerinin ambalâjlarında kereste istimali.

2. İnşaata mahsus kalıplar için kereste istimali.

3. Tütün denklerinde kullanılan (dayak) ağaçlarının kullanılması Tarım Vekilinin teklifi ve Vekiller Heyetinin kararı ile kısmen veya tamamen yasak edilebilir.

Reisliğe

Orman Kanunu tasarısının yeni 15 nci maddesinin C bendi kaldırılmadığı halde D bendi olarak aşağıdaki hükümlerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bolu Mebusu
Mahmut Güçbilmez

Konya Mebusu
Hidayet Aydıner

Ağaçların vaziyeti ve mahallî şart ve ihtiyaçlar göz önünde tutularak ağaca zarar vermiyecek şekil ve surette ağaçların alt kısım dallarının halk tarafından kesilip istifade edilmesine müsaade edilebilir. Ve zaruretle karşılaşılarak izin almaya imkân olmıyan hallerde zaruretin icabı mikdarınca bu dallar izin almadan da kesilebilir.

(Çoruh Mebusu Zihni Ural'ın Hükümetin teklifindeki 15 ve 16 ncı maddelerinin müzakeresi hakkındaki önergesi tekrar okundu)

REİS — Bu takrire komisyon iltihak etmiyor.

Şimdi Zihni Ural'ın okunan teklifini reyinize arz ediyorum : Takriri nazarı dikkate alanlar.. Almıyanlar.. Takrir reddedilmiştir.

(Tekirdağ Mebusu Şevket Mocan'ın takriri tekrar okundu)

REİS — Takririn dikkate alınmasını kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Takrir reddedilmiştir.

(Samsun Mebusu Hâdi Uzer'in takriri tekrar okundu)

REİS — Takririn dikkate alınmasını kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Takrir reddedilmiştir.

(Kayseri Mebusu İsmail Berkok'un takriri tekrar okundu)

REİS — Takririn dikkate alınmasını kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Takrir reddedilmiştir.

(Bolu Mebusu Mahmut Güçbilmez'in) fıkraya (veya dallarının) kelimelerinin ilâvesine dair takriri) tekrar okundu.

REİS — Dikkate alanlar ... Almıyanlar ... takrir reddedilmiştir.

(Konya Mebusu Hiyayet Aydıner'in maddeye (kesilmesi ağaca zaran verecek) kelimelerinin ilâvesine dair takriri tekrar okundu).

REİS — Dikkate alanlar ... Almıyanlar ... Takrir reddedilmiştir.

(Bolu Mebusu Mahmut Güçbilmez'in maddeye (yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek) fıkrasının ilâvesine dair takriri tekrar okundu).

REİS — Dikkate alanlar ... Almıyanlar ... Takrir reddedilmiştir.

(Konya Mebusu Hidayet Aydıner'in (c) bendinin kaldırılmasına dair takriri tekrar okundu).

REİS — Dikkate alanlar ... Almıyanlar ... Takrir reddedilmiştir.

Mahmut Güçbilmez, Sıtkı Atanç, Mehmet Özdemir ve Zeki Erataman arkadaşlarımızın (C fıkrasının tayyı) na ait takrirleri, biraz evvel reddedilen takrirlerin aynı mahiyette olduğundan reye arzetmiyorum.

(Kastamonu Mebusu Muzaffer Âli Mühto'nun takriri tekrar okundu).

REİS — Kabul edenler ... Etmiyenler ... Reddedilmiştir.

(Kütahya Mebusu Mecdet Alkin'in takriri tekrar okundu).

REİS — Nazara alanlar ... Almıyanlar ... Takrir reddedilmiştir.

(Bolu Mebusu Mahmut Güçbilmez ve Konya

Mebusu Hidayet Aydıner'in müşterek imzalı takriri tekrar okundu).

REİS — C bendi kaldırılmadı, D bendi olarak maddeye ilâvesi istenen fıkrayı dikkate alanlar ... Almıyanlar ... Reddedilmiştir.

(Samsun Mebusu Hâdi Uzer'in D fıkrası olarak ilâvesi istenen fıkra hakkındaki takriri tekrar okundu).

REİS — Dikkate alanlar ... Almıyanlar... Takrir reddedilmiştir.

Maddeyi aynen reyinize arz ediyorum.

Kabul edenler ... Etmiyenler ... Madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Ormanın gelişmesi için idarenin fennî maksatlarla yapacağı ameliyat dışında 32 nci maddenin « A » bendinde yazılı fiillerden fidan sökmek ve dal kesmek ile orman hasılatı elde etmek üzere aynı maddenin « B » bendinde ve muhtelif faydalar sağlamak için « C » bendinde yazılı fiil ve hareketleri yapmak, orman idaresinin izin ve müsaadesine bağlıdır.

RİFAT SİVİŞOĞLU (Zonguldak) — Efendif, maddelerin; 15 nci, 17 nci, 18 nci, 20 nci maddelerin başında Devlet ormanından behsedildiği halde bu 16 ncı maddede Devlet ormanı denmiyor yalnız (ormanı geliştirmek için...) deniyor. Acaba «Devlet» unutuldu mu, yoksa böyle midir. Çünkü konuşmamı ona göre ayarlıyacağım; bunu sormak ve öğrenmek istiyorum.

MUVAKKAT ENCÜMEN M. M. SAİT KANTEREL (Kastamonu) — Hayır, tamamdır.

RİFAT SİVİŞOĞLU (Devamla) — Tamamdır değil mi? Unutulmamıştır. Öyleyse peki, konuşabiliriz.

Muhterem arkadaşlarım, 15 nci madde görüşülürken onun başında Devlet ormanından bahsedildiği için ve Devlet de kendi ormanını korumak vazifesiyle mükellef bulunduğu için maddeyi benimsedim. Ve katiyen kaldırılmasına veya değişmesine taraftar olmadım, kabulüne rey verdim. Fakat bu madde gözümden kaçmadı. 6 ncı madde görüşülürken demiştim ki Vatandaşların kendi elleriyle uzun yıllar emek ve nakit sarfederek yetiştirdikleri ormana girmek ve oradan bir tutam yaprak ve bir avuç toprak almak için ne bileyim, şu veya bu şekilde orman mahsulü çıkarmak için Devlet Orman İşletmesinden izin alacaklardır, dediğim zaman Muhterem Vekilimiz, öyle bir şey yok, buyurdular. İşte geldi. Burada sadece orman denmiştir. Orman tâbiri mutlaktır. Mutlak ıtlakı üzerine cari olur. Burada yalnız orman tâbiri alındığı için buna hususi ormanlar da dâhil olacaktır. Her hususi orman sahibi kendi ormanından bir tutam yaprak, bir avuç toprak almak için saatlerce uzak mesafedeki Orman İşletmesine gidip izin mi alacak. Kenarları dairenmadar duvarla çevrili hususi ormanlara sahibinin izni olmadan ormancılar dahi giremez. Bu kabîl hususi orman sahipleri de mi izne tâbi olacak? Yoksa ormancılar mal sahibinden mi izin alacak.

Binaenaleyh muhterem arkadaşlar; 16 ncı maddenin A bendinde yazılı fiiller; dal kesmek, orman hasılatı elde etmek yaprak ve toprak çıkarmak gibi işlerin izne tâbi olduğu anlaşılıyor. Rica ederim «bal tutan parmağını yalar», kendi ormanındaki kocayemişi evine götüremiyecek, ailesi ormandan bir kuru dal çıkaramıyacaktır. Bu iş Teşkilâtı Esasiye Kanununun sarih hükümlerine aykırıdır. Teşkilâtı Esasiye Kanunu, mülk edinmek ve istediği gibi kullanmak hakkını vatandaşlara vermiştir. 15 nci madde üzerinde konuşan arkadaşlarımı bu madde üzerinde de konuşmaya dâvet ediyorum. Muhterem Bakanımız, her işte anlayış gösteren muhterem vekilimiz ümidederim ki, sizi ve bizi daha fazla konuşmaktan vâreste kılacak, bu iş üzerinde ehemmiyetle duracaklardır.

REİS — Ziraat Vekili buyurun.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Efenlim, arkadaşımın konuştuğu bu mevzu hakkında Hükümet teklifinde esasen Devlet ormanları teklifi vardır, takdirinize terkediyorum.

REİS — Sait Kanterel.

SÖZCÜ SAİT KANTAREL (Kastamonu) — Efendim, Rifat Sivişoğlu arkadaşımızın temas ettiği husus, Bakanın da arz etmiş olduğu gibi, hakikatten Hükümet teklifinde vardır. Fakat biz geçmiş olan ve kabul buyurmuş olduğunuz 15 nci maddeyi üç bentte tanzim etmiş bulunmaktayız.

Bunlardan birisi; fennî maksatlarla orman idaresinin yapacağı ameliyat dışında orman idarseinin yapmaya salâhiyeti olmıyan kısımlar. Diğer kısım ormandan istisnaya bağlı olan kısımlardır, orman idaresinin hususi şekilde ye-

tiştirilmiş olan ormanlarda idari ve fennî maksatlarla yabancı birçok işler olabilecektir. Fakat topyekûn bu maddenin üzerine Devlet ormanları tâbirini koyarsak 15 nci maddenin bu fennî kısımları şartlarına girmemesi icabeder. Hususi ormanlar, kendilerine ait maddelerde konmuş olan hükümler arkadaşımızın endişesini ortadan kaldıracak mahiyettedir. Bütçe Komisyonundan gelen tasarının buradaki 58 nci maddesinde bu hususta hükümler mevcuttur: Burada deniliyor ki, hususi ormanların idare ve muhafazaları, Devletin teftiş ve mürakabesi altında olmak üzere, bu kanunun hükümlerine göre sahiplerine aittir. Binaenaleyh burada asıl söz sahibi, ormanın sahibi olanlarındır. Ancak Devlet ormanlarında tatbik edilen sistemlerden kendi ormanlarında faydalı körmüş olduğu kısımları da Devletin mürakabesi altında kendi ormanlarına da temin etmekte istifadeleri vardır. Onun için bu maddedeki «Devlet ormanları» tdbiri kaldırılmıştır.

Şurasını da arz edeyim: 10 ncu maddede, geçmiş olan 15 nci madde ve kanun tekniğine uygun olarak müvazi bir şekilde hükümler vaz'eder. Bu vaz'edilmiş hükümlerde, orman sahibi kendi isteği dâhilinde bunlardan faydalanmak yoluna gidecektir. Ancak arz ettiğim gibi birinci kısımda orman idaresi, fennî maksatlar dışında dahi yapamıyacağı birçok islahları burada yapmaması gerekmektedir.

REİS — Usul hakkında Cevdet Soydan.

CEVDET SOYDAN (Ankara) — Muhterem arkadaşlar, Sivişoğlu arkadaşımızın ortaya attığı fikir, hakikaten şayanı dikkat bir fikirdir. Buna Ziraat Vekili de iltihak ettikten sonra işin teknik bakımdan halli lâzımgelir. Halbuki elimizde müzakere ettiğimiz tasarı, Bütçe Komisyonu tasarısıdır. Meselenin teknik cihetini izah etmek üzere mülga geçici komisyonda çalışmış arkadaşların, komisyon üyesi olarak bir şeye hakları olmamakla beraber, işin izahını yapmak üzere konuşmaları Heyeti Celile tarafından kabul edilmişti. Şimdi arkadaşımız Kantarel'in vermiş olduğu izahat, şayanı dikkattir. Bâzı meselelerde Tarım Bakanlığı olarak hususi bahçelerdeki ağaçların budanması bakımı noktasından Devletin müdahale ettiği ahval vardır. Gerçi 15 nci maddenin A, B, C fıkraları vardır ama, arkadaşımızın müdafaa etmesini kâfi görmedim Müsaade buyurursanız Bütçe Komisyonu bir defa onu kabul veya reddetsin de biz de ona göre bir neticeye varalım.

REİS — Geçici komisyon sözcüsü Said Kantarel arkadaşımızın ifade ettiği veçhile Geçici Komisyonun müdafaasını yapması evvelce karar altına alınmış olduğu hatırı âlinizdedir. Bu itibarla usule aykırı bir vaziyet yoktur.

Zihni Ural, buyurun.

ZİHNİ URAL (Çoruh) — Muhterem arkadaşlar; tasarının tümü üzerinde mâruzatta bulunduğum gibi, kanun yapılmadan, Yüksek Meclise intikal etmeden evvel, ele alınarak mevzuların prensipleri tâyin edilmeden, ilk tasarı hazırlandığı sırada Sayın Vekilimiz Nedim Ökmen'in Hükümet adına vermiş olduğu izahatında, bu prensiplerin tâyin edildiği yolunda beyanatı filvaki vardır, fakat maddeler görüşülürken görüyorum, birçok sıkıntılar içinde kalınıyor, birtakım ihtilâflar içinde maddeleri tedvin etmek için sıkıntı çekilmektedir.

Arzettiğim gibi kanunun muhtelif mevzuları üzerinde bir prensip kararı alınmadığı için bu vaziyete düşmüş bulunuyoruz.

Kanunun, prensip bakımından en mühim maddelerini teşkil eden 15 ve 16 ncı maddelerini müzakere ederken bu hükümlerin Sayın Vekilimizin izah ve beyanlariyle ne dereceye kadar tevafuk etmiş olduğunu takdirinize arz ediyorum. Sayın Vekil, şimdiye kadar alınan koruma tedbirleri bir taraflı olduğundan, totaliter bir zihniyetle tatbikata intikal ettirildiğinden vatandaşı kırmış ve orman korunacak yerde tahrip edilmiştir, dediler. Bir taraflı görüşle sadece yasakla orman korunmaz demişlerdi.

Şimdi, benim 15 nci madde üzerinde bir takririm vardı, onu kabul buyurmadınız. Ben o takrirde dedim ki, tasarının yasaklar mevzuuna ait bulunan prensipleri biz Hükümetin teklif ettiği 13 ve 14 ncü maddelere istinadettirmek mecburiyetindeyiz. Çünkü Hükümet o maddelerle bu mevzu üzerindeki prensibini Yüksek Meclise intikal ettirmiştir.

Bu prensiplerde, ayrılıklar nedir? Çok mühimdir arkadaşlar, nazarı dikkatinizi celbediyorum.

REİS — Efendim, o takrir Heyeti Umumiyece kabul edilmedi, şimdi 16 ncı madde üzerinde konuşuyoruz.

ZİHNİ URAL (Devamla) — Evet, kabul edilmedi. Fakat şunu arz edeyim ki, 15 nci madde ile 16 ncı madde birbirinin mütemmimidir. Çünkü Hükümet tasarısındaki 13 ve 14 ncü madde Geçici Komisyonda ve ona ittiba eden Bütçe Komisyonunda 15 ve 16 ncı maddeler olarak kabul edilmiştir. Esasen o teklifim benim, aynı zamanda 16 ncı maddeye de şâmildir. Şimdi 15 nci madde kabul edilmiş oldu. 16 ncı maddede deniyor ki; «Fidanları kesmek, yaş ağaçları boğmak, yaş ağaçları yaralamak, tepeleri kesmek, veya kırmak, ağaçlardan yalamuk çıkarmak, pedavra yapmak.» encümen tasarısına göre bunlar ne orman idaresinin izniyle ne Ziraat Vekilinin izniyle ne Vekiller Heyetinin kararıyle yapılmasına imkân ve ihtimal olmıyan şeylerdir. Şimdi şu noktayı izah etmek istiyorum; bana öyle geliyor ki, affetsinler Muhterem Vekilimiz, Hükümet tasarısını hazırladılar, getirdiler fakat Geçici Komisyonun, aynen onu kabul etmiş olan Bütçe Komisyonunun yüksek huzurunuza getirdikleri tasarıyı iyi okumamışlar.

Şimdi misalini vereceğim. Geçen oturumda Mahmut Güçbilmez arkadaşımız dedi ki; ben Abant Gölüne gittiğimde her hangi bir şekilde bir çilek meyvasını alırsam eğer, izin almadan ben ceza vereceğim, dedi. Doğrudur. Halbuki Muhterem Vekilimiz bundan dolayı ceza vermiyecektir dediler, hayır ceza verecektir.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Mahmut Güçbilmez üç ay hapis cezası görecektir, dedi. Ben de böyle bir şey yoktur dedim. Rica ederim sözlerimi değiştirmeyin.

ZİHNİ URAL (Devamla) — Müsaade buyurun, çileğin izinsiz alınmasında üç aylık hapis cezası yok ama on liradan yüz liraya kadar para cezası vardır. Gerek mevcut hükümler, gerek Hükümet tasarısında kabulünü istirham ettiğim 13 ve 14 ncü maddelerle komisyon tasarısının 15 nci maddesinin C fıkrasının cezai hükümleri ayrıdır. Hükümet meyvalardaki cezayı istisna etmiştir. Ben bu komisyon tasarısında mevcut hükümlere af buyursunlar muhalif kalmıştım. Geçici Komisyondaki arkadaşlar, Hükümetin bu prensipleri içinde mevzuu tahlil etmeden, tâbirimi mâzur görün, kraldan ziyade kral taraftarı olarak istedikleri şekilde maddeye hürriyet vermişlerdir. Hükümet tasarısında, bir kimse Abant'ta bir çilek yiyecek olursa ceza görmiyecektir, fakat komisyonun huzurunuza getirmiş olduğu maddede, Ziraat Vekili, bu komisyon reisi, Orman Umum Müdürü, Abant ormanlarından bir çilek yemek için evvelâ Bolu işletmesinden izin alacaklardır.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Öyle şey yok. Efkârı bulandırmayın, bir memleket meselesi karşısındasınız, orman dâvası karşısındasınız, işin karikatürize edilmeye tahammülü yoktur, insaflı olun...

ZİHNİ URAL (Devamla) — Ben insaflı olduğum için Hükümet tasarısı yerindedir, diyorum. Hükümet maddesinin kabulünü istiyorum.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Encümen tasarısının aynıdır, Hükümet maddesi.

ZİHNİ URAL (Devamla) — Değildir. Aynı değildir, diyorum. Eğer aynı çıkarsa; komisyon tasarısı ile Hükümet tasarısı bu bakımdan aynı çıkarsa - ne şekilde yemin efmiş olayım - bu komisyon tasarısını kayıtsız şartsız, ilân edeceğim ki, yerindedir. Cezai hükümleriyle tamamen ayrıdır. Onun için benim istirhamım şudur : Hükümetin görüşü, yerindedir, realiteye uygundur. Evet ormandan yemiş olsun, her ne şekilde olursa olsun ağaç olsun, bunları toplamak için ormanların korunması bakımından serbest bırakalım, zihniyeti mevzuubahis olmaz. Ama ormanlara zarar vermiyecek, tatbik kabiliyeti olmıyacak mevzulara dikkat edelim.

Vekil Bey bir misal verdiler. Ben de bir misal vereceğim. Ormanın içinden giderken bir çilek, bir muşmula koparmış. Bu, ormana zarar vermiyen hareket için Orman İdaresinden izin mi alacak? Bu, Hükümetin ormancılık prensibinin haricindedir, tatbiki mümkün olmıyan bir mevzudur.

REİS — Zihni Bey; teklifiniz Meclisçe bu celsede reddedildi. Reddedilen bir teklif üzerinde konuşmayın, onun müdafaası sadedinde artık ısrarda bulunmayın. Yalnız on altıncı madde üzerinde fikirlerinizi söyleyin.

ZİHNİ URAL (Devamla) — Ben, Hükümet tasarısının 13 ve 14 ncü maddelerin müzakeresini teklif ediyorum. Çünkü, komisyonunun 15 ve 16 ncı maddeleri birbirinin mütemmimidir. Tatbikatta 16 ncı maddenin yeri yoktur. Birçok

müşkülâtlarla karşılaşılacaktır. Kanun çıkarılmadıkça arz ettiğim gibi bu işleri ne orman idaresi, ne Tarım Vekili, ne Heyeti Vekile karar verip bir netice alamaz. Halbuki arkadaşlarım birçok mıntakalarda tuğla yoktur, kiremit yoktur, malzeme yoktur, saç yoktur. Ruhsatname almış, kuru bir ağacı evine götürmüş ,elindeki aletle ikiye ayırıp pedavra yapacaktır. Bunu elindeki alet ve vasıtalarla evinin başına geçirmeye imkân yoktur. Pedavra ormanları tahrip eden bir mevzudur, bu pedavra sistemi.. Kupkuru odunu evine götürecek, gidecek müdürden bana müsaade buyurun, ruhsat verin efendim, diyecek. Değil orman idaresinin, bu öyle Heyeti Vekilenin dahi karar verebileceği bir şey değildir. Komisyon tasarısı böyle diyor.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Kuru odundan pedavra olmaz.

ZİHNİ URAL (Devamla) — Yaş ve kuru odunlardan ruhsatnameli olsa dahi pedavra çıkarmak topyekûn menedilmiştir. İşte görülüyor ki, komisyonun şüphesiz ki, hüsnüniyeti vardır, ormanları koruma namına şu namına, bu namına bunu hepimiz kabul ediyoruz. Fakat bu endişeler içinde tatbikı kabil olmıyan ve halkı birçok sıkıntılara düşüren ister istemez bu hüküm kabul edilmiştir. Onun için 16 ncı maddeye de verdiğim takririn kabulü ve Hükümet tasarısındaki 14 ncü maddenin bunun yerine ikamesini rica ediyorum.

REİS — Geçici Komisyon Başkanı.

GEÇİCİ KOMİSYON REİSİ FERİT ECER Niğde) — Muhterem arkadaşlar, Zihni Bey arkadaşımız bundan evvel 15 nci madde olarak kabul edilen maddenin yanı başında tenkidini yaptılar ve Abant Gölünde Ziraat Vekili, Geçici Komisyon Başkanı geçerken bir çilek koparıp..

ZİHNİ URAL (Çoruh) — Kendi misallerini verdim..

FERİT ECER (Devamla) — Yemelerini ceza müeyyidesi altında gösterdiler. Halbuki madde gayet sarihti, koparılmasını değil, alıp götülmesini yasak ediyordu. Buna rağmen geçmiş madde üzerinde bir hayli konuştular. Zihni Ural arkadaşımız, Geçici Komisyonun üyesidir. Kendilerine minnettarız, müteşekkiriz, bizimle çok çalıştılar. Ve hattâ o kadar çalıştılar ki, tasarının altında bâzı maddelerine muhalifim diye yazdılar ve öyle imzaladılar. Kendilerine sordum, hangi maddelerde muvafıksınız ve hangi maddelere muhalifsiniz? Çünkü baştan nihayete kadar bütün maddelere muhaliftirler. Kendilerinden bir cevap alamadım tabiî.

Gelelim 16 ncı maddeye; bu madde pedavra yalamuk çıkarmak, salep ve saire toplamaktan bahseder bir şey yoktur. Onları menuiyet altına alan bir hüküm de yoktur. Yalnız Hükümetin tasarısı ile Geçici Komisyon ve Bütçe Komisyonunun metinleri arasındaki tek fark, Hükümet «Devlet ormanları» demiş. Komisyonlar da «alelıtlak orman» demiştir. Kantarel'in izah ettiği tedbir, yalnız devlet ormanlarında değil, bütün ormanlarda tatbikı isteniyor, bu 16 ncı madde ile. Halbuki arkadaşım buna ait en küçük bir temasda bulunmadılar. Tutturdular pedavra da pedavra, yalamuk da yalamuk, çilek de çilek. Kardeşim, bunlar halledildi. Madde üzerinde bir itirazınız var mı? Yok. Hâlâ diyor ki, bundan evvelki maddede konuştum. Takrir de verdim. Halbuki o teklif reddedilmiştir. Binaenaleyh bu madde üzerinde durulacak başka bir husus varsa lûtfen onun üzerinde konuşsunlar.

RİFAT SİVİŞOĞLU (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlarım, komisyon sözcüsünün biraz evvel mütalâa buyurduğu 53, 54 ncü maddeler işletmeden bâhistir. İşletme başka, kendi ormanına girip kuru dal, yaprak, toprak, şu bu çıkarmak başkadır. (58 nci maddede sesleri) Sonra daha 55 ve 58 nci maddelere gelmedik. O maddelerin kabul edilip edilmiyeceği de meçhuldür. Eğer bu madde bu şekliyle komisyondan çıkarsa yarın o maddeler kabul edilmediği takdirde kendi bildiğimiz dalı kendimiz keşmiş oluruz. Ben şahsan ormanın ve ormancıların düşmanı değil, dostuyum. Ağaçsız yerler kılsız kaşağı, ormansız dağlar kel başa benzer, diyen bir adamım. Ben bu ifademle ormanın ne kadar dostu olduğumu göstermiş bulunuyorum.

Bu maddenin müdafaasını yapan muhterem bakan arkadaşımızın ve onun mesai arkadaşlarının hatırlarına bir şey gelmesin.

Şimdi, muhterem vekilimiz ifade ettiler, hakikaten Hükümet tasarısında «Devlet ormanı» denilmekte. Nasıl olmuşsa, bir sehiv eseri olarak buraya bu tâbir konulmamıştır.

Bu tâbir konulmadıkça mühim ihtilâflar olacaktır. Herkes kendi malının içine giremiye-

cektir, hususi orman yetiştirmeyi teşvik ederken böyle bir arzuyu tahrip etmiş olacağız. Onun için buraya «Devlet» tâbirini koymak zararlı değil, muhakkak ki faydalı olacaktır.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Kabul ettik, beyefendi.

RİFAT SİVİŞOĞLU (Devamla) — Sözcü arkadaşımız zıddına bir mütalâada bulundular da onun için arz ediyorum.

Bendeniz bir takrir veriyorum, kabulünü rica ederim.

REİS — Sait kantarel.

SAİT KANTAREL (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, demin de arz ettiğim gibi, Hükümet teklifi, hakikaten bu maddenin başında Devlet ormanlarını kasdetmektedir. Hususi ormanları, şümulü dâhiline almamaktadır. Ancak hususi ormanların bu madde içerisine girmesini, hususi orman sahiplerinin lehine ve istifadesine gördüğümüz için bu maddenin ikisini de şümulüne almak yoluna gittik. Husussi ormanların bu madde hükümlerinden istifade etmemesi matlup ise, baştarafına, Devlet ormanı hükmünün konmasında bizce mahzur yoktur. Fakat arz ettiğim gibi, hususi orman sahiplerinin menfaatini haleldar eder.

Mâruzatım bu kadardır.

REİS — Tadil tekliflerini okutuyorum efendim.

Yüksek Reisliğe

16 ncı maddedeki fidan sökmekten sonra (yabani kiraz, ahlat, elma, ıhlamur ve sair aşılamaya elverişli meyva fidanları) hariç kelimelerinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Bilecik Mebusu
Keşşaf Mehmet Kurkut

Reisliğe

Orman kanunu tasarısının 16 ncı maddesinin metni içindeki 32 rakamının 15 olarak tashihini ve mezkûr madde sonuna aşağıdaki fıkranın ilâvesini arz ve teklif ederim.

Konya Mebusu
Hidayet Aydıner

Ağaçların vaziyeti ve mahallî şart ve ihtiyaçlar göz önünde tutularak ağaca zarar vermiyecek şekil ve surette ağaçların alt kısım dallarının halk tarafından kesilip istifade edilmesine müsaade edilebilir ve zaruretle karşılaşarak izin almasına imkân olmıyan hallerde bu dallar izinsiz olarak kesilebilir.

Başkanlığa

Şifahen arz ettiğim sebeplerden dolayı 16 ncı maddenin başına (Devlet) tâbirinin konmasını arz ederim.

Zonguldak Mebusu
R. Sivişoğlu

(Konya Mebusu Hidayet Aydıner'in takriri tekrar okundu.)

REİS — Hidayet Aydıner'in okunan takririni reyinize arz ediyorum. Dikkate alınmasını kabul edenler... Etmiyenler... Takrir reddedilmiştir.

(Bilecik Mebusu Keşşaf Mehmet Kurkut'un takriri tekrar okundu).

REİS — Nazara alanlar lûtfen işaret versinler. Kabul etmiyenler ... Teklif reddedilmiştir.

(Zonguldak Mebusu Rifat Sivişoğlu'nun takriri tekrar okundu).

REİS — Takriri nazara alanlar lûtfen işaret versinler. Kabul etmiyenler lûtfen işaret versinler... dikkate alınmıştır

Efendim, Devlet ormanı mı, yoksa Devlet ormanlarının mı?

KOMİSYON ADINA FERİT ECER (Niğde) — Devlet ormanlarının

REİS — « Devlet ormanlarının » kelimelerinin ilâvesiyle 16 ncı maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Devlet ormanlarının hudutları içinde mevzu hükümlere göre maden ocakları araştırma veya işletme ruhsatnamesi ve imtiyazı verilebilmesi için Tarım Vekâletinin muvafakatini almak şarttır.

Bu kanunun meriyetinden evvel ruhsatname veya imtiyaz almış olanlarla yeniden ruhsatname veya imtiyaz alacaklar, işe başlamadan evvel çalışma sahalarını orman idaresine haber vermeye ve ormana zarar gelebilecek hallerde, orman idaresinin göstereceği tedbirleri almaya ve yapmaya mecburdurlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Yoktur, kabul edenler ... Kabul etmiyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Devlet ormanları içinde bu ormanların korunması, istihsal ve imariyle alâkalı olarak yapılacak bölge şefliği, muhafaza memurluğu, ahır, depo ve ağaçlama bina ve kulubeleriyle yangın kule ve kulubeleri müstesna olmak üzere her çeşit bina ve ağıl inşası ve hayvanların barınmasına mahsus yerler yapılması ve tarla açılması, işlenmesi, ekilmesi ve orman içinde yerleşilmesi yasaktır.

Devlet ormanlarının her hangi bir suretle yanmasından veya açıklıklarından faydalanılarak işgal, açma veya her hangi şekilde olursa olsun kesme, sökme, budama veya boğma yollariyle elde edilecek olan yerlerle buralarda yapılacak her türlü yapı ve tesisler, şahıslar adına tapuya tescil olunamaz. Buralara doğrudan doğruya orman idaresince el konulur.

Ormanlarda umumi sıhhat ve emniyet ve menfaat icabı veya estetik ve turistik bakımdan yapılacak her nevi bina ve tesisat ile orman hasılatı işliyeceklerin ve kullanacakların yapacakları bina ve her nevi tesisat için Tarım Vekâletinden izin alınır.

REİS — Ali Fahri İşeri.

ALİ FAHRİ İŞERİ (Balıkesir) — Muhterem arkadaşlar, bu maddede «Devlet ormanları içinde, bu ormanların korunması, istihsal ve imariyle alâkalı olarak yapılacak bölge şefliği, muhafaza memurluğu, ahır, depo ve ağaçlama, bina ve kulubeleriyle yangın kule ve kulubeleri müstesna olmak üzere her çeşit bina ve ağıl inşası..» yapılamaz, denilmektedir. Ve yine aynı maddede «ormanlarda da umumi sıhhat ve emniyet ve menfaat icabı veya estetik ve türistik bakımdan yapılacak her nevi bina ve tesisat ile orman hasılâtı işliyeceklerin ve kullanacakların yapacakları bina ve her nevi tesisat için Ziraat Vekâletinden izin alınır.» deniliyor.

Arkadaşlar, ben şahsan bu maddenin aleyhindeyim. Hani, böyle lüzumsuz ve faydasız yerlere bir kuruş bile sarfetmiyecektik? Bu sözü, Sayın Başbakan bu kürsüden mütaaddit defalar söylemişlerdi. Bu madde, eskisi gibi sefahate ve saltanata yol açmak tehlikesi ile bizi karşı karşıya bırakmaktadır. Evvelce de böyle küçükten mütevazı olarak başlamış, saraylara, kâşanelere kadar yükselmişti. Hattâ bu gibi tahsis edilen paralarla bu şekil maddeler karşısında orman idaresi istediği gibi istediği şekilde hareket etmiştir. İşte bu madde de aynı mahiyeti taşımaktadır. Ben tereddüt içindeyim, arkadaşlar. Ormanlarda her ne gibi inşaat yapmak icabederse, meselâ hastaneler Sağlık Bakanlığı, turistik binalar, dağcılık kulupleri gibi oteller ve saire belediyelere hususi teşebbüslere bu işleri bırakmalıdır. Orman İdaresine düşen vazife, ormanı muhafaza etmek ve orman yetiştirmektir. Paralı, safalı işlerden vazgeçmelidir. Ve bunu yaptığı gün, gayesinden uzaklaştığı gündür. Bu gibi paralarla çam ormanları arasında, içinde poker, briç, bilârdo oynanan salonlar ve çeşitli nâdide canlı balıklar bulunan havuzlu kâşaneler, orman sarayları kurulmuş ve orman memurlarının emirlerine çeşitli otomobiller, motörlü vasıtalar verilmişti ve bu, hâlâ devam etmektedir. Bir de üzerine yenisini mi ilâve edeceğiz?

Bu zavallı fakir millet, her sene 50 bin evlâdını vereme kurban verdiği halde bunların bir kısmını olsun kurtarmak için Hükümet birkaç bin yatak teminine imkân bulamazken biz, hâlâ bu orman işletmeciliği denilen, bu orman sefahatini, bu orman saltanatını bile bile devam ettirecek miyiz? Hâlâ milletin istediğini değil.. Burada kesiyorum. Mâruzatım bundan ibarettir. Doğrudan doğruya orman idaresi kendi kendine bu paralı işten vazgeçsin. Ormanı muhafaza etmekle beraber yeniden ormanlar kursun.

Bu millet ormanı sever. Sever ama.. Keçiler, sadece ormanı tahribeden mahlûk değildir. Sırası gelince bu bahis hakkında da konuşacağım. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Sait Kantarel.

MUVAKKAT ENCÜMEN MAZBATA MUHARRİRİ SAİT KANTAREL (Kastamonu) — Efendim, Ali Fahri İşeri arkadaşımız bu maddenin gayesini tamamiyle yanlış bir cepheden mütalâa ettiler.

Dikkat buyurulmuştur; Orman İdaresi, bizzat bunları yapmış değildir. Bunlar, şahsidir. Bu madde, falan yerde hastane veyahut falan yerde türistik otel yapacağım diye bir müracaat vâki olursa, vekâletin buna izin verip vermemesi hususunda tanzim edilmiş bir maddedir. Bunların dışında hiçbir kimseye bina yapmak salâhiyeti verilmemektedir. Bu da ormanların kül halinde muhafazası zımnında konulan bir maddedir. Ali Fahri İşeri arkadaşımız, evvelce

yapılmış binaları kastetti. Bu fikir ve düşünceler madde içinde katiyen yer almış değildir arkadaşlar.

REİS — Lûtfi Ülkümen buyurun.

LÛTFİ ÜLKÜMEN (Aydın) — Muhterem arkadaşlarım, ormanların korunması gayesi ile bu maddenin tedvin edilmesi, hakikaten lüzumludur. Yalnız maddeyi yazarken ufak bir zuhul eseri bir kelime noksanlığı kalmıştır. Onun için söz aldım. Dikkat buyurulursa geçen maddelerde «Devlet ormanlarının hudutları içinde» diyor. Burada ise «Devlet ormanları içinde» diyor. Alelıtlak bu madde de yanlışlığa sebebiyet verir. Buraya da «Devlet ormanlarının hudutları içinde» diyerek (hudut) kelimesini ilâve etmek lâzımdır. Bunu yapmadığımız takdirde orman hududu dışında yaylalarda otlaklarda evi olanlar vardır. Ağılları olanlar da vardır. Bunların oralarda hayvancılık yapması, zaruridir. Bu tarzda kalırsa, kaydedilen de bu değildir. Bu takdirde durum büyük sıkıntı tevlidedecektir. Bu suretle Devlet ormanları içinde tâbiri ve Devlet ormanları hudutları içinde, hudutları kelimesinin ilâvesiyle bu mesele ortadan kalkacaktır. Şunu , şunu yapmak ve yerleşmek yasaktır, diye cümle devam eder. Orman içinde kelimesi hasıl oluyor. O kelimenin de kalkması lâzımgeliyor. Bu şekilde kalkması için bir takrir takdim ediyorum, kabulünü rica ederim.

REİS — Sadettin Karacabey.

SADETTİN KARACABEY (Bursa) — Vazgeçtim.

REİS — Muzaffer Âli Muhto.

MUZAFFER ÂLİ MUHTO (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar, ben bu maddede yalnız birkelime üzerinde duracağım. Bu kelime üzerinde, kanunun tümü konuşulurken de, fikrimi arzetmiştim. Bu, Bölge Şefliği, tâbiridir. Artık «şef» kelimesinin kânunlardan çıkarılması zamanı kelmiştir. Eğer komisyon ve Hükümet muvafık bulurlarsa, bunu değiştirelim ve bölge revir âmirliği veya başka bir tâbir koyalım. Bu kelimeden millet de hoşlanmıyor. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Bir takrir var okuyoruz.

Başkanlığa

18 nci maddedeki «Devlet ormanları içinde» tâbiri yerine «Devlet ormanlarının hudutları içinde «tâbirinin konmasını ve bu münasebetle de birinci fıkra sonundaki «orman içinde» tâbiri zait olduğu için çıkarılmasını rica ederim.

Aydın Mebusu
L. Ülkümen

REİS — Komisyonun mütalâası nedir?

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ FERİD EGER (Niğde) — İltihak ediyoruz.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Yalnız Lûtfi Bey arkadaşımızın bu teklifi nazara alınırken şu noktaya dikkat edilmesi lâzımgelir: Orman içinde tâbiri ile orman hudutları içinde tâbirlerinin medlûlleri, başka başkadır. Orman hudutları içinde tâbiri, daha şâmil bir hüküm ifade eder. Çünkü bu, ormanlık olmıyan ve fakat orman hudutları içinde bulunan sahayı da içine alır. Bu itibarla daha aleyhe bir hüküm olacaktır. Takdir heyeti aliyenizindir.

REİS — Efendim, takrire komisyonun iltihak ettiğini öğrendik. Vekili de dinlediniz. Bu itibarla takriri reyinize arz ediyorum. İlâve ve tâdil hakkındaki Lûtfi Ülkümen arkadaşımızın tâdil teklifini dikkate alanlar...

LÛTFİ ÜLKÜMEN (Aydın) — Sayın Vekilin izahatından sonra fikirlerde teşevvüş oldu. Aydınlatmak zarureti vardır.

REİS — Buyurun.

LÛTFİ ÜLKÜMEN (Aydın) — Muhterem arkadaşlarım, orman içi dedik mi, bunda teşmil edici bir mâna vardır. Alelitlâk, nerede olursa olsun, ormanlık bölge dâhilinde her yer, orman içinde olan yer kastedilir ve anlaşılır. Halbuki «orman hudutları içinde» dedik mi komisyonların faaliyetiyle tahdit edilmiş olan ormanlar hududu içi ki, mutlak Devlet ormanıdır. Orman içinde köylüye ait meralar vardır, otlakıyeler vardır, binalar vardır, eğer hudut kelimesini ilâve etmezsek alelıtlak bu ormanlar içinde bulunan sahalardaki ağıllar tamir edilemiyecek, ekilemiyecek ve sair hiçbir iş yapılamıyacaktır. Halbuki hudut kelimesi, mânayı taksir ve orman içinde kelimesi ise teşmil ediyor. Esasen fasıl, Devlet ormanları faslıdır. Hükümlerin Devlet ormanlarına maksur olması lâzımgelir. Devlet ormanlarının hudutlarını tâyin eder. Binaenaleyh burada bütün ormanlara teşmil etmemek için hudut kelimesinin ilâvesinde fayda vardır.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Efendim, bu mevzuda tamamen ayrı iki görüş vardır. Lûtfi Ülkümen arkadaşımız diyorlar ki, orman hudutları içinde dersek, taksir ederiz... Bilâkis.

Devlet ormanları içerisinde yaylak vardır, mera vardır, çayırlık vardır, sulak yerler vardır. Orman hudutları içinde dersek tamamen bina yapmayı meneder.

Orman içinde derseniz, yalnız ağaçlık yerlerdir, Lûtfi Ülkümen arkadaşımızın mütalâası, bizim anlayışımızın tamamen aksinedir.

REİS — Tadil teklifini reyinize arz ediyorum. Dikkate alınmasını kabul edenler... Kabul etmiyenler... Dikkate alınmamıştır.

Yeni bir teklif daha geldi, bunu da okutacağım.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ FERİT ECER (Niğde) — Söz rica ediyorum.

REİS — Buyurun.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ FERİT ECER (Niğde) — Efendim, metinde yer almış bulunan «şeflik» tâbiri, bugün yürürlükte bulunan Teşkilât Kanununa mütenazır olarak konmuştur. Teşkilât Kanunu değiştiği takdirde, şef yerine, başka bir unvan konulabilir. Teşkilât Kanunu, henüz Meclise gelmiş değildir.

Yüksek Reisliğe

18 nci maddede bulunan orman (bölge şefliği) kelimesinin kaldırılarak yerine münasip terimin konmasını arz ve teklif ederim.

Kastamonu Mebusu
M. Â. Mühto

REİS — Ferit Ecer arkadaşımız izah etti. Takriri dikkate alanlar... Almıyanlar... Dikkate alınmamıştır.

Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Devlet ormanları hudutları içinde veya dört kilometreye kadar uzaklıkta olan yerlerde her çeşit fabrika ve bir kilometreye kadar olan yerlerde hızar ve şerit kurulması Tarım Vekâletinin, bir kilometreye kadar olan yerlerde taş, kireç, kömür, terebentin, katran ve benzeri ocakların kurulması orman idaresinin iznine bağlıdır.

REİS — Söz istiyen yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum.

ALİ FAHRİ İŞERİ (Balıkesir) — Mevcut fabrikalar ne olacak?

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ FERİT ECER (Niğde) — Mevcutlara taallûk eden bir husus yok. Onlar izinle yapılmıştır.

REİS — Onlar da izinle yapılmıştır, diyorlar.

Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Ormanlara her cins hayvanın sokulması yasaktır. Ancak:

Her nevi keçi ve develer müstesna olmak üzere, bu kanunun 22 ve 23 ncü maddelerinde yazılı hükümler dairesinde Devlet ormanları içinde bulunan yaylak, kışlak ve otlaklara ve fevkalâde ahvalde Devlet ormanlarına hayvan sokulup otlatılmasına izin verilebilir.

REİS — Söz Ziraat Vekilinindir.

ZİRAAT VEKİLİ NEDİM ÖKMEN (Maraş) — Muhterem arkadaşların Hükümet teklifinde bu mevzuda müstakil bir madde yoktur. Yalnız cezai müeyyideler tadadedilirken bunların ormana sokulmasına ve saireye temas edilmiştir.

Eğer Yüksek Heyetiniz tasvibederse her iki noktai nazardan bir kere daha tetkik edilmek üzere maddenin komisyona iadesini rica ediyorum. (Muvafık sesleri).

AHMET BAŞIBÜYÜK (Çorum) — Müsaade buyurur musunuz Reis bey,? Usul hakkında da mâruzatta bulunacağım.

REİS — Buyurun.

AHMET BAŞIBÜYÜK (Çorum) — Efendim; yalnız bu maddeyi değil bununla alâkası olan muvakkat 4 ncü madde de vardır. Her iki maddenin komisyona gönderilmesi lâzımdır.

REİS — Daha sıra oraya gelmedi. Vaktin ademimüsaadesine mebni 17 Şubat Çarşamba günü sabahleyin saat 10 da toplanmak üzere celseye son veriyorum.

Kapanma saati : 17,55

6. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — TAHRİRÎ SUALLER

1. — Trabzon Mebusu Cemal Reşit Eyüboğlu'nun Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin hukuki mahiyetinin ne olduğuna ve bu hususta Birleşmiş Milletler camiasına dâhil memleketlerin hükümetleri arasında görüş farkları bulunup bulunmadığına dair sualine Hariciye Vekili Fuad Köprülü'nün tahrirî cevabı (6/1046)

24 Nisan 1953

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Dışişleri Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını dilerim.

Saygılarımla.

Trabzon Milletvekili
Cemal R. Eyüboğlu

Sorular :

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen (İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi) nin, «Resmî Gazete ile yayınlanması ve yayımından sonra okullarda ve diğer eğitim müesseselerinde okutulması ve yorumlanması ve bu beyanname hakkında radyo ve gazetelerde münasip neşriyatta bulunulması», Dışişleri Bakanlığının 28 Mart 1949 tarih ve 36084/122 sayılı yazısı üzerine Bakanlar Kurulunun 6 Nisan 1949 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Bu beyannamenin, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 55 nci maddesinin «C» bendine istinaden Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca tanzim edildiği anlaşılmaktadır.

1. Bu beyannamenin, Birleşmiş Milletler Andlaşması metninin ihtiva ettiği hükümler ve bu hükümlerin tatbikı bakımlarından, hukuki mahiyeti nedir?

2. Bu hususta, Birleşmiş Milletler camiasına dâhil memleketlerin hükümetleri arasında görüş farkları var mıdır?

3. Foster Dulles'ın, Amerika'da, Adalet Komisyonunda, John Bricker'in Anayasa tadil teklifinin görüşüldüğü sırada, Hükümetin, «Kadın Hakları ve İnsan Hakları andlaşmalarını imzalamak niyetinde olmadığı» mealindeki beyanatının, yukarda sözü geçen İnsan Hakları Beyannamesi bakımından ifade ettiği değer ve mâna ne olabilir?

T. C.
Dışişleri Vekâleti
Üçüncü Daire Reisliği
Şube : 1/C
U. No : 72197
H. No : 18

11 . II . 1954

Özü : Trabzon Mebusu Cemal Reşit Eyüboğlu'nun yazılı önergesi H.

Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle gelen 29 Nisan 1953 tarihli ve 5211/11458 sayılı tezkereleri cevabıdır :

«İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi» mevzuunda Trabzon Mebusu Sayın Cemal Reşit Eyüboğlu tarafından vekâletime tevcih olunan yazılı soru önergesine ait cevabı havi bir notun leffen takdim kılındığını derin saygılarımla arz ederim.

Dışişleri Vekili
F. Köprülü

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının ırk, cinsiyet, dil ve din farkı gözetilmeden insan haklarına ve ana hürriyetlerine hürmet ve riayeti derpiş eden 55 nci maddesinin C fıkrasından mülhem olarak hazırlanmış ve 10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilmiştir. Beyanname insan haklarının ve ana hürriyetlerinin bütün milletler ve halk topluluklarınca tanınmasını, millî ve milletlerarası sahalarda tatbikını ve yayınlanmasını teminen birtakım ideal ve gayeleri tesbit etmektedir.

İnsan Hakları Beyannamesi Birleşmiş Milletler Teşkilâtının bütün âzalarının katıldığı bir beyandan ibaret olup hukukan bağlayıcı ve zorlayıcı bir mahiyet taşımamaktadır. İnsan Hakları Beyannamesi bu hususiyeti ile, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabulü lehinde

rey veren devletleri ilzam edecek ve riayeti mecburi bir antlaşma değildir. Beyanname daha ziyade insan hakları ve ana hürriyetleri sahasında ulaşılması temenni edilen ideal prensiplerin tekrarı suretiyle yapılan bir tavsiyeden ibarettir. Ve bu yolda millî kanunların tedvininde göz önünde tutulacak bir rehber mahiyetini taşımaktadır.

Beyannamede tesbit edilen ideal ve prensipleri içtimai ve hukuki bünyesinde zaten kabullenmiş olan memleketimiz de, Birleşmiş Milletlerdeki müzakereler sırasında, Beyanname lehinde rey vermekle bu tavsiyelere katılmış bulunmaktadır. Ayrıca, Teşkilât Genel Sekreterliğinin temennisine uyarak ve memleketimizde geniş bir şekilde yayımını ve öğretimini temin maksadiyle Beyanname 6 . IV . 1949 tarihli Vekiller Heyeti karariyle de resmen ilân edilmiştir.

İnsan Hakları Beyannamesinin Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Devletler arasında durumu kabulüne mâni olacak derecede geniş bir görüş farkı müşahede edilmemiştir.

Amerika Hariciye Nazırı Foster Duelles'ın Amerika Hükümetinin İnsan Hakları Andlaşmasını tasdik niyetinde olmadığına dair vâkı beyanatına gelince, bu beyanatın İnsan Hakları Beyannamesiyle bir alâkası yoktur. Amerikan Hükümetinin imzalamak niyetinde olmadığı andlaşma halen hazırlanmakta olan İnsan Hakları andlaşmalarıdır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, İnsan Hakları Beyannamesine ahdî bir mahiyet verebilmek için Ekonomi ve Sosyal Konsey vasıtasiyle İnsan Hakları Komisyonunun «İnsan Hakları andlaşmaları» hazırlamakla tavzif edilmişti. Mezkûr komisyon dört seneden beri bu sahada çalışmakta olup son 9 ncu oturumda (Nisan 1953) bu mevzudaki andlaşma projelerini ikmal ederek tetkiki için Ekonomi ve Sosyal Konseye sunacaktır. Ancak İnsan Hakları Komisyonunun bu toplantısında, yeni Amerikan temsilcisi Amerikan Reisicumhurunun komisyona hitaben kaleme aldığı bir mesajını takdim etmiş ve insan hakları mevzuunda yeni bâzı tekliflerde bulunmuştur.

Amerika'daki eski iktidar hükümetinin komisyon çalışmalarına ve İnsan Hakları andlaşmalarının hazırlanmasına faal bir şekilde iştirak etmiş olmasına rağmen, yeni Amerika Reisicumhuru, insan hakları ve ana hürriyetlerine imanını ve 1948 İnsan Hakları Beyannamesine bağlılığını tekrar etmekle beraber, dünyanın birçok yerlerinde insan hak ve hürriyetlerine riayet etmiyen totaliter hükümetlerin mevcudiyetinden esefle bahsetmiş, bütün dünya insan haklarına hürmeti temin için meselenin yeni bir cepheden tetkiki gerektiğini ve bu sebeple de komisyondaki Amerikan temsilcisini bu mevzuda bâzı tatbikî programlar teklifinde bulunmakla tavzif ettiğini bildirmiştir. Bu direktifler dâhilinde, Amerikan temsilcisi İnsan Hakları Komisyonuna hitabederek, dört senelik bir çalışmaya rağmen üzerinde biroçk görüş farkları müşahede edilen, umumi efkâr ve hükümetler tarafından umulduğu kadar geniş bir kabul ve tasdika mazhar olamıyacağı anlaşılan ve daha ziyade teorik sahada kalan İnsan Hakları Andlaşmalarının daha mükemmel bir surette hazırlanması yolundaki çalışmalara Amerikan Hükümetinin iştirake devam edeceğini, fakat dünyanın bugünkü şartları dâhilinde andlaşmaları tasdik edemiyeceğini bildirmiş ve bunların yerine insan hakları ve ana hürriyetlerinin bir an evvel fiilî ve müessir bir tarzda mevkii tatbika konmasını ve kontrolunu temin için bâzı amelî programlar teklif etmiştir.

Mamafih, şunu da işaret etmek lâzımdır ki, Amerika Reisicumhurunun açıkça ifade etmiş olduğu gibi, Amerikan Hükümeti insan haklarına ve ana hürriyetlerine iman ve bağlılığını teyidetmekte ve bunu temin için de ahdî andlaşmalardan ziyade amelî programlarla insan hak ve hürriyetlerinin halk kütlelerine ve hükümlere tanıtılmasının ve tatbikının sağlanmasının daha faydalı ve semereli olacağı kanaatinde bulunmaktadır.

2. — Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu'nun, Malatya'ya bağlı kaza ve nahiyelerin elektrik ve su işleriyle köy içme sularına ve yollarına dair sualine Dahiliye Vekili Etem Menderes'in tahrirî cevabı (6/1174)

16 . 9 . 1953

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

1. Malatya ve buna bağlı kaza ve kasabaların elektrik ve içme su işlerine dair soru önergem üzerine İçişleri Vekâletinin 7 Mayıs 1953 gün ve Mahallî İdareler 2 D. Ş. 622/466 sayılı, 8 . V . 1953 günlü Büyük Millet Meclisi Tutanak Dergisi 154 ncü sayfasında 13 maddeden ibaret kasaba elektrik ve su işleri o tarihlerden sonra

ne olmuştur? Doğanşehir'in Sürgü Nahiyesinde kaza arazisini sulıyan ve ileride Akçadağ Kazası arazisini de sulıyacak olan büyük su çıkmakta ve halk elektrik istemektedir. Darende'nin Aşudu Köyünde üç köyün birleşmesiyle İller Bankası da elektrik için uygun görmüş vilâyete yazılmıştı, ne merkezdedir?

2. 11 nci maddedeki Darende'nin içme su şebeke tesisatı ihalesi işi ne merkezdedir? İmar plânı dışında kalan ve asıl merkeze beşer kilometre ve daha ziyade mesafedeki mahallerin ve meselâ Beybağı, Sandıkkaya, Nadir, Göğyar, Sırakoz, Şeyhli, Baytarbağı ve diğer mahallerin içme su işi için ne düşünülüyor ve yine Darande elektrik işleri için suyun geçtiği yerlere çalışılmakta ise de bahçelerin suyu kesildiğinden halkın geçiminin bağlı bulunduğu meyva ve sebzeler kurumaktadır. Halkın bu zararı ne suretle telâfi edilecektir? Zaman zaman akıtılan su az gelmektedir. Vaktiyle bunlar mukavelede düşünülmemiş midir?

3. Cevabın 14 ncü maddesindeki köy içme suları yapılan yerler bütün kazalarda üç sene gibi zamanda hiç derecesindedir. Merkezle on kazada köylüler içme suları olmadığından şikâyetleniyor. Meselâ Darende'nin Balaban Bucağında halk yedi bin lira yardım yaptığı halde Hükümet bir buçuk parmak boru getirdiğinden suyun yarısı dışarda kalıyor, iki parmaklık olması lâzımdır. 12 güne kadar yapmazsanız Hükümet yapacak denmiş, 1,5 luk boruyu 2 lik boru ile değiştirsinler masrafını verelim diyor.

Yapılmış denen Mengelüs Köyünün esas içme suyunu ikiye bölmekten ibaret olunca işe yaramaz olmuş, su tamamen azalmış beş yüz metredeki su bunlara karıştırılırsa köylüyü tatmin eder. Büzler, çakılla karışık yapılmış camide beklemektedir. Bunun gibi Besni'nin Çelik Köyü içme suyu da patlamıştır. Bulunduğu yere birkaç taşı çimento ile bağlamak, su getirildi sayılan yer var (Akçadağ - Örükçü) mesulünü aramak lâzımdır. Meşgul olunduğunu kaymakamdan öğrendiğim Darende'nin Yeniköy, Bicir, Alnar, Karaçayır, Çörmü köylerinden başka Darende'nin hepsi ile görüştüğüm köy ve mezraları içme sudan mahrumdur. Müracaat ediyorlar, yaptırmak zaruridir. Yaşıyan kimselerin adlarının konmaması kabul edilmişken Akçadağ'ın Levent Nahiyesine yakın Çat köyündeki suyun üzerine vali Şefik San adının yazılması şayanı hayrettir.

4. Umumiyetle köylerin yolları olmadığından şikâyet edilmektedir. Darende'nin Aşudu, Fenk, Akbaba, Kuluncak, Sofular ve Ova köylerinde bâzılarının ve diğer kazalardaki bâzı köylerin köprüleri, Darende'nin Ayvalı, Kuluncak'tan Hekimhan'a bağlanacak yol yapılmalıdır. Darende'nin bâzı mahalleleri yapılması ağır yürüyen, Malatya, Darende ve Gürün Devlet yoluna bağlanmalıdır.

Besni'nin Şam Bayat Nahiyesi halkı yolun köylerinin evvelce tesbit edilen yerden geçmesini istemişlerdi. Kâhta'ya gittiğimde yola başlanmamıştı ne zaman yapılacaktır? ,

5. Yeni valiyi ziyaret ettim, gördüklerimi anlattım, alâka gösterdi ve köy içme suları için tahsisat kâfi gelmediğini, istediğini ve yaptıracağını söyledi. Para verilmesi zarureti vardır.

Yukarda arzettiğim hususlara İçişleri Vekilliğinin ve başka Vekilliği alâkalı gördüğü noktalar olursa onlara da mezkûr Vekilliğin yazılı olarak cevap vermesine delâlet buyurulmasını rica ederim.

Malatya Mebusu
Nuri Ocakcıoğlu

T. C.
İçişleri Vekâleti 11 . II . 1954
M. İ. G. M.
2. D. Ş. M.
Sayı : 622 - 406/2648

Özü : Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu'nun yazılı soru önergesi Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

24 . IX . 1953 tarih ve 6 - 1174/5707 - 12999 sayılı yazı karşılığıdır:

Malatya Vilâyetine bağlı kaza ve nahiyelerin elektrik ve su işleriyle köy içme sularına ve yollarına dair Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu tarafından Yüksek Reisliğinize sunulup gereği için vekâletimize tevdi buyurulan yazılı soru önergesi üzerine istenilen malûmat aşağıda arzedilmiştir.

1. Arapkir Kasabası :

A) İçme su işi : 5 . VII . 1950 tarihinde Arapkir içme suyu isale ve şebeke inşaatı 146 455,94 lira keşif bedeli üzerinden % 14 ten-

zilât ile 125 905,11 liraya MütaahhitAhmet Fırat'a boru bedelleri hariç olmak üzere ihale edilmiştir. Ancak, boru tahsisinin gecikmesi dolayısiyle 19 . III . 1952 tarihinde işe başlanmıştır. Arazi klâsının ilk keşifte tahmin edilenden daha kayalık çıkması ve bâzı ilâveler yapılması üzerine % 50 ilâvei inşaat kararı verilmiş ve iş hâlen % 50 ilâvei inşaatla beraber ikmâl edilmiştir. Bu arada belediyece ilâvesi istenen hatlar dolayısiyle 30 706 liralık bir ikinci kısmın ilâvesi icabetmiş, bir ek mukavele ile bu inşaat da aynı mütaahhide ihale edilmiş ve halen ikmal edilmiş bütün tesisat heyeti umumiyesi ile kabule hazır bir duruma getirilmiştir. Yakında geçici kabulü yapılacaktır.

B) Elektrik işi : Kasabanın elektrik tesisleri mütaahhidine ihale edilmiştir. İnşaat devam etmektedir.

2. Hekimhan Kasabası :

A) İçme su işi : Hekimhan içme su inşaatı isâle ve şebekesi 194 413,70 lira keşif bedeli üzerinden % 2 tenzilâtla 190 525,43 lira bedelle 31 . V . 1952 tarihinde Mütaahhit Necmi Şahin'e ihale edilmiştir. Tesisat hâlen % 30 ilâvei inşaatı ile beraber ikmal edilmiş ve geçici kabulü de yapılmıştır.

B) Elektrik işi : İller Bankasınca mütaahhidine ihale edilmiştir.

3. Kâhta Kasabası : İller Bankasının 1953 yılı programına dâhil olup fondan tahsisi verilmiştir. Keşfi yapılmış ve boru bedeli dâhil 141 742,83 liradır. İlâna verilmek suretiyle ihaleye çıkarılmışsa da ancak % 20 zamla bir talip çıktığından ihale edilememiş ve yeniden ihaleye çıkarılmıştır.

Elektrik işi : Kâhta Kasabası elektrik tesisatı dizel motör şeklinde 15 . VI . 1950 tarihinde projesi yapılmış ise de, yapılan hesaplara göre, kilovat saatinin 57 kuruşa malolacağı anlaşıldığından bundan vazgeçilmiş ve kasaba civarından akmakta olan Kâhta çayından istifade edilerek hidro elektrik şeklinde etüdünün yapılması için belediyesince İller Bankasına müracaat edilmiş ve Bankaca gönderilen Elektrik Mühendisi tarafından yapılan tetkiklerde, Kâhta Çayının hidro elektrik tesisine çok elverişli oldulu anlaşılmıştır.

4. Doğanhisar kasabası :

A) İçme su işi : Doğanhisar Kasabası içme su tesisatı ilâna verilmek suretiyle ihaleye çıkarılmıştır. İhalesi 28 . XII . 1953 tarihinde yapılmış olan tesisin keşif bedeli 197 465,76 liradır.

B) Eelktrik işi : Kasabanın elektrik tesisatının ihalesi yapılmış olup inşaat bitmek üzeredir.

5. Adıyaman kasabası :

A) İçme su işi : Keşif bedeli, boru bedeli dâhil, 453 233,29 lira olup borular Bankaca verilmek üzere 193 096,71 lira üzerinden 21 . XI . 1950 tarihinde 12 ay müddetle % 25,92 tenzilâtla 143 046,04 liraya mütaahhit Ahmet Fırat'a ihale edilmiş inşaat halen faaliyettedir. İhale bedeli kadar olan kısmı ikmal edilmiştir.

B) Elektrik işi : Bu kasabanın hidro elektrik tesisatı 1 . VIII . 1952 tarihinde Bankaca ikmal edilerek resmi küşadı yapılmıştır.

6. Darende kasabası :

A) İçme su tesisatının depo ve isalesi evvelce yaptırılmış olup bu kere 3 . VI . 1953 tarihinde mütaahhidine ihale edilen şebekenin keşif bedeli 227 540,22 liradır. Yer teslimi 19 . VII . 1953 tarihinde yapılmıştır.

B) Elektrik işi : Kasaba elektrik tesisatının ihalesi yapılmış ve inşaat bir hayli ilerlemiş olup yalnız santral yeri kalmıştır.

7. Besni kasabası :

A) İçme su işi : Âcil ihtiyaca göre isalesi 1950 yılında yaptırılmıştı. 1951 yılında da bir kısım şebekesi yaptırılmıştır. Kazanın tam olarak ihtiyacını karşılıyacak olan Yalangoz pınarından ilâve isale mütaahhidine ihale edilmiş olup 19 . X . 1953 tarihinde mukavelesi yapılmıştır. İşin keşif bedeli 362 516,25 liradır. Mevsimin kış olması dolayısiyle halen yer teslimi yapılmamışsa da ilk fırsatta yapılacaktır.

B) Elektrik işi : Kasabanın hidro elektrik tesisatı Bankaca eksiltmeye çıkarılmış ve mütaahhidine ihalesi yapılmıştır.

8. Gündüzbey kasabası :

A) İçme su işi : İçme su tesisatı 1.X.1953 tarihinde mütaahhit Abdülhak Bilsel'e edilmiştir. İşin keşif bedeli 83 723,48 liradır. Mevsimin kış olması dolayısiyle halen yer tetslimi yapılmamıştır. İlk fırsatta yapılacaktır.

B) Elektrik işi: Sümerbankın Derme santralinden enerji verilmek suretiyle elektrik işi ikmal edilmiştir.

9. İsmetpaşa Kasabası :

A) İçme su işi : Malatya Vilâyetine ait şehir isale inşaatı yapılırken aynı isaleden alınacak su ile yapılmak üzere projesi hazırlanmış olup ihalesi belediyesince yapılmıştır.

B) Elektrik işi: Sümerbankın, Derme santralinden enerji verilmek suretiyle kasabanın elektrik işi temin edilmiştir.

10. Pütürge Kasabası:

A) İçme su işi: 12 . 11 . 1951 tarihinde 12 ay müddetle bankaca Y. Müh. Nedim Dulagil'e ihale edilmişti. Proje ikmal edilerek 21 . 11 . 1953 tarihinde bankaca tetkik ve tasdik edilmek üzere Bayındırlık Vekâletine gönderilmiştir. Adı geçen vekâletçe tasdik muamelesi tekemmül ettikten sonra gereği yapılacaktır.

B) Elektrik işi : Adı geçen kasaba elektrik projesinin bankaca tanzimi için gereken fon tahsisi yapılmıştır. Mezkûr proje yaptırılmak üzere mütaahhidine ihale edilecektir.

11. Ordudu Kasabası:

A) İçme su işi: 24 . 9 . 1953 tarihli mukavele ile ve 15 ay müddetle Y. Müh. Rıza Bilsel'e ihale edilmiştir. Hidrolojik raporu etüd safhasındadır.

B) Elektrik işi: Bu kasabaya Sümerbankın Derme santralinden elektrik verilemediğinden kendisi için hususi bir hidrolik proje yaptırılacaktır.

12. Eskimalatya Kasabası:

A) İçme su işi: 12 . 10 . 1951 tarihli mukavele ve 12 ay müddetle Nedim Dulagil'e ihale edilen içme su projesi için, Bayındırlık Vekâletinin gördüğü lüzum üzerine yeniden hidrolojik raporu hazırlanmaktadır.

B) Elektrik işi: Malatya'nın Derme santralinden yüksek gerilim hava hattı ile elektrik enerjisini vermeye mâtuf proje yakında bankaca ihaleye çıkarılacaktır.

13. Akçadağ Kasabası :

A) Bu kasabanın içme su projesi Y. Mühendis Emin Uygur Koran tarafından yapılmış ve tasdik için Bayındırlık Vekâletine gönderilerek tasdik edilmiştir. Keşif bedeli 239 422,71 liradır. Fon tahsisi yapılmıştır.

B) Elektrik işi: Akçadağ Kasabasında İller Bankasınca 1951 yılında yaptırılmış olan Hidro - elektrik tesisatına ilâve ediletcek tersip havuzuna ait ıslah projesinin bedeli fondan ödenmek suretiyle yaptırılması vekâletimizce uygun görülmüş ve bu iş 2 700 lira bedel üzerinden mütaahhidine ihale edilmiştir.

14. Doğanşehir Kasabası :

A) İçme su işi : Doğanşehir Kasabasının ilgili vekâletlerce tasdikli içme su projesine göre keşif bedeli 197 465, 76 liradır. Fon tahsisi yapılmıştır. Bankaca mütaahhide ihalesi yapılacaktır.

B) Elektrik işi : Kasaba elektrik tesisatının ihalesi bankaca yapılmış olup inşaat bitmek üzeredir.

15. Köy içme su işleri; tanzim olunan mesai programı gereğince devam edilmektedir. 1951 yılında 66, 1952 yılında 168 köyün içme su tesisatı ele alınarak ikmal edilmiş, 1953 yılında da programa alınan 224 köyden 111 köyün su işleri tamamlanmış geriye kalan köylerin de bitirilmesine çalışılmaktadır.

Darende Kazasının Balaban Nahiyesinde yapılacak içme su tesisatının keşifnamesine göre evvelce, 1,5 parmaklık borularla temini derpiş edilmiş iken bu boruların kaynağın suyunu istiap etmediği anlaşıldığından iki parmaklık boru üzerinden keşifnamesi düzenlenerek tutarı 12 806 lira köy sandığına ödenmiş ve hâlen inşaat devam etmektedir. Darende Kazasına bağlı Mengelis Köyünün içme suyu ikiye ayrıldığı için azalmış olduğundan 400 metre mesafedeki suyun da köye getirilmesi kararlaştırılmış, gerekli keşif yapılması için evrakın Bayındırlık Müdürlüğüne tevdi edildiği keşif tutarının köy sandığına tediye edileceği anlaşılmıştır. 10 luk beton büzlerin dökümünde kaba çakıl kullanılmadığı gibi fennî esaslara uygun şekilde yaptırılmıştır. Besni Kazasının Çelik Köyünde 1952 yılında ikmal edilmiş olan su tesisatının büzleri bozulduğundan keşif yaptırılmış olup tamiri cihetine gidilecektir. Akçadağ Kazasının Örükçü Köyünde biri 50 diğeri 55 metrelik mesafeden getirilmiş iki çeşmenin bulunduğu ve sularının akmakta olduğu gerek bu köyde, gerekse içme su tesisatı bitirilmiş olan mezkûr kazaya bağlı diğer köylerde soru sahibinin işaret etmesi veçhile birkaç taşı çimento ile bağlanmak suretiyle yapılmış her hangi bir tesisat yoktur. 1951 yılından beri Darende Kazasınca programa alınan 25 köyün içme su ihtiyaçları temin edilmiş geri kalan ve ihtiyacı bulunan köylerin de usulüne tevfikan mütaakıp senelerede programa alınarak sağlanmasına çalışılacaktır.

İlevent Nahiyesine yakın yol üzerindeki çeşmeye eski Vali Şefik San adının tesisatı yapan ustalar tarafından kendiliklerinden yapıldığı ve her hangi bir maksadı istihdaf etmediği anlaşılmıştır.

Köy yolları çalışmaları Köy Kanununun 13 ncü maddesinin 18 nci fıkrasında tesbit edildiği veçhile köyler bütçelerine konulan imecelerle ve mesai programları dairesinde devam edilmektedir. Bayındırlık Vekâletinden vilâyet ve köy yolları yardım tertibinden yapılan yardımlarla mühim köy yollarının ele alındığı 1952 yılında 8 köyde 46 427, 92 lira sarfedilerek 74 Km. uzunluğunda köy yolu ile 23 095, 47 lira harcanarak 5 köprü, 1953 yılının Ekim ayı sonuna kadar 6 köyde 26 236, 60 lira sarfile 79 Km. yol ve 1 999, 81 lira harcanarak iki menfez yapılarak her türlü vesaitin işlemesine müsait hale getirilmiştir.

Darende Kazasının Aşudu, Akbaba, Kuluncak, Sofular köylerinin köprüleri ve Ayvalık Kuluncaktan Hekimhan'a bağlanacak yolun ve Darende'nin bâzı mahallelerinin Malatya - Darende, Darende - Gürün Devlet yoluna bağlanması hususlarının 1953 ve daha evvelki yıllar mesai programında yer almadığından 1954 yılı Bayındırlık mesai programına alınması dairesince teklif edilmiş olup hali içtimada bulunan vilâyet umumi meclisince düzenlenecek olan programa göre hareket edilecektir.

Gölbaşı - Adıyaman yolunun güzergâhının Şambayat Nahiye merkezine en yakın mesafeden geçirilmesi ve projenin bu suretle tanzim edilerek Yollar 8 nci Bölge Müdürlüğünce tasdik edilmiş ve bu yolun fennî zaruretler dolayısiyle Şambayat Nahiye merkezinden geçirilmesine imkân bulunamamıştır.

Kâhta - Adıyaman yolunun keşfi yapılarak tatbik ve tasdik edilmek üzere Karayolları 8 nci Bölge Müdürlüğüne gönderilmiş olup 1954 yılı inşaat mevsiminde yapılmasına başlanılacaktır.

Durumu saygılarımla arz ederim.

İçişleri Vekili
E. Menderes

3. — Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in, memleketimizin iktisadi ve içtimai kalkınmasını sağlamak maksadiyle bir plân - program yapılması ve tatbik edilmesi hususunda her hangi bir teşebbüste bulunulup bulunmadığına dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Fethi Çelikbaş'ın tahrirî cevabı (6/1251)

Ankara
28.11.1953

Türkiye B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

Başvekilden yazılı soru :

1. Her memleket iktisadi ve içtimai kalkınma hususunu bir plân - programa istinad ettirerek kalkınmış ve kalkınmakta bulunmuştur. Türkiye'de âmme sektörüne dâhil işler için böyle bir plân - program yapılması ve partiler üstünde olan bu plânın tatbik edilmesi için 1950 yılından 1953 yılına kadar her hangi bir teşebbüs vukubulmuş mudur?

2. Beynelmilel imar ve kalkınma bankasının Hükümetle biliştirak yaptırdığı tetkiklerin neticesi olan rapor üzerine ne muamele yapılmıştır?

İleri sürülen tavsiyeler yerine getirilmiş ve daha mufassal bir raporun ihzarı hakkındaki tavsiye üzerine Hükümet teşebbüse geçmiş midir?

3. Türkiye'nin toptan - şimdiki gibi muayyen şehir ve kasabaların değil - kalkınması ancak (Demokrat Parti Programının 21, 22, 14/2, 44/a maddelerinde yer alan plân - programlardan hangileri yapılmış ve tatbik edilmesine başlanmıştır?) Başta yeni kurulan Hindistan, Pakistan, Yunanistan, Batı - Almanya, Japonya, Fransa, Arjantin, gibi memleketlerle kolomo plân - programı dairesinde çalışılmakla mümkün olacağına göre, keyfe, şahsa, bakanın arzusuna göre değişen kalkınma ve iş görme sisteminin ihzar ve tatbik edilmesinden ne zaman vazgeçilecektir?

4. İyi bir başlangıç olan şehirlerimizin iktisadi kalkınması hakkındaki tetkiklerden vazgeçilmesi sebebi nedir?

5. İktisat, ticaret, sanayi işlerinden başlamak üzere, Devlet bünyesinde iktisadi, idarî koordinasyon ne şekilde temin edilmektedir? Bu hususu sağlamak üzere müstakil mahiyette bir koordinasyon teşkilâtının tesisi niçin derpiş edilmemektedir?

6. Millî gelirin zıyaına sebebiyet veren israfa yol açan bugünkü dağınık çalışma sisteminden ne zaman feragat edilecektir?

7. Devleti yeni şartlara uygun bir bünyeye

kavuşturmak ve rasyonalizasyon üzerinde yıllarca tenkid yaparak iktidara geçtiği takdirde bu yola gideceğini vadeden sayın Başbakan 1953 yılına kadar bu hususta ne yapmıştır?.

Bu soruma yazılı olarak sayın Başbakanın cevap vermesini ve gereken işlemin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

Yazılı soru ile sorulması ve bütçede bu hususta konuşmak imkânı varken bu yola gidilmesi bütçe konuşmalarının beş dakika ile tahdid edilmesinden ve konuşma imkânının çeşitli şekillerde engellenmesindendir.

Zonguldak Milletvekili
Avukat
Abdürrahman Boyacıgiller

T. C.
Ekonomi ve Ticaret Vekâleti
Hususi Kalem Müdürlüğü 12.II.1954
Sayı : Genel : 8258
Özel : 1/142

T. C. Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Yüksek Başvekâlete sunulup Vekâletimi ilgilendiren hususların namına cevaplandırılması için havale edilen 3.XII.1953 tarih ve 6-1251/5935/13624 sayılı yazılarına karşılıktır.

Memleketimizin iktisadi ve içtimai kalkınmasını sağlamak maksadiyle bir plân - program yapılması ve tatbik edilmesi hususunda her hangi bir teşebbüste bulunulup bulunulmadığı hakkındaki Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in yazılı soru önergesi mütalâa olunmuş ve Vekâletimile alâkalı kısımlara dair cevaplar aşağıda arz edilmiştir.

Birinci sualin cevabı:

1. İstihsali çoğaltmak plânı

Ekonomik kalkınma meselelerimiz içinde, hem ileri ve ihracatçı bir ziraat, hem de ileri ve ihracatçı bir sanayi dâvası vardır.

1950 yılında, iktisadi ve içtimai kalkınma plânlarımızın tatbikına, ilk safhada, ziraat işlerimizin geniş çapta bir reformuna girişmekle başlamış bulunuyoruz.

Bu reformun ana hatlarını, müstahsılın muhtaç olduğu bilgilerle ve ileri teknik vasıtalarla teçhizi, kredi ihtiyaçlarının bu maksadın tahakkukuna imkân verecek şekilde temini, müstakar fiyat politikasının tatbiki, tohum, gübre ve sulama işlerinin tertip ve tanzimi, müstahsılın teçhiz edildiği teknik vasıtalar için tamirhaneler kurulması, zirai hastalıklarla mücadele edilmesi gibi hususlar teşkil eder.

Bu plânlı faaliyetlerin neticesi olarak 1950-1953 mevsimlerindeki istihsal miktarları, Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesine erişmiştir.

Bu miktarlara mütenazır olarak Türk köylüsünün hayat standardının yükselme derecesini basit bir tetkik adesesinden geçirmekle dahi, kalkınmanın ehemmiyet ve şümulü kolayca anlaşılabilir.

Filhakika, her türlü fedakârlıklar göze alınarak, iktisadi bünyemize uygun bir sıra tedbirlerin alınması gayesinde elde edilen müspet neticelerle memleket ölçüsünde muazzam bir kalkınmanın gerçekleşmesi istikametindeki hamleler gittikçe hızlanmakta ve gelişmektedir.

İstihsalin maliyetini düşürmek ve vasıfları yükseltmek yolunda alınmakta ve alınacak olan tedbirlerle, ziraatimizin devamlı bir döviz kaynağı olarak elde bulundurulması da bilhassa göz önünde tutulmaktadır.

Bu objektif görüşlerle tertiplenmiş olan istihsali çoğaltmak dâvasının, kendi kendine değil, muayyen bir program tahtında çalışılarak başarılmış olduğunu kabul etmek lâzımdır.

X

2. Sanayileşme plânı :

Sanayi sahasında da muayyen bir program dairesinde, 1950 yılından beri geniş merhaleler kaydedilmiştir.

Memleketimizde, 1950 yılından beri, enerji, inşaat malzemesi (Çimento, tuğla, kiremit gibi), tekstil, şeker, suni gübre gibi türlü sanayi kolları ve madencilik büyük gelişmeler kaydetmiştir ve bu gelişmeler hızla devam halinde bulunmaktadır.

Sanayiimizle madenciliğimizin geliştirilmesini temin bakımından memleketimizin çeşitli kaynakları göz önünde tutularak, hususi sermaye ve teşebbüsün bu kaynakları işletmeye rağbet etmesi ve sanayi ve maden sahalarında daha geniş ölçüde faaliyete geçmesi için alınması icabeden emniyet verici ve istikrar sağlayıcı tedbirler üzerindeki çalışmalarımız işlemiş bulunmaktadır.

Bilhassa, hususi sermaye ve teşebbüs sahiplerinin cesaret ve rağbetini artırmak üzere İkti-

sadi Devlet Teşebbüs ve işletmelerinin faaliyet sahasının hudutlandırılması ve binnetice hususi teşebbüslere serbest bırakılan sahanın da belli edilmesi ve her iki faaliyet manzumesine birbirine eşit haklar ve garantiler tanınması esasları üzerinde itina ile durulmakta ve muktazi tedbirler alınmaktadır.

İyi niyetli yabancı sermaye ve kredi gibi teknik istihsal, vasıta ve elemanlarından, rasyonel organizasyon ve idare usullerinden daha geniş mikyasta faydalanma imkânlarını sağlıyacak esaslar üzerinde de gerekli kararlar alınmış bulunmaktadır.

Sanayi ve madenciliğimizin inkişaf ve terakkisi uğrunda 3 sene gibi kısa bir devra zarfında gösterilmiş olan gayretler neticesinde arzu edilen hedefe henüz tam olarak erişilmemiş olmakla beraber, bu sahada da sağlanan başarılar her türlü ümidin fevkında bulunduğu ve bu müspet neticelerin, kendiliğinden elde edilmeyip, şuurlu bir plânın mahsulü olduğu meydandadır.

İleri sanayi hamleelrimiz meyanında mütalâa ettiğimiz ve hususi sermaye ile başarılmasını dilediğimiz zirai sanat tesislerinden mürekkep kombinelerin vücuda getirilmesi, memleket ihtiyacının karşılanması yanında ihracat yapmak maksadını da taşımaktadır.

Teferruata ve rakamlara kayılmadan, gerek zirai istihsalin çoğaltılması gerekse sanayi ve madenciliğimizin geliştirilmesi yolunda girişilmiş ve girişilecek olan çalışmalarımızın ana hatları, yukardaki izahatımızla kısaca belirtilmiş bulunmaktadır.

Dördüncü sualin cevabı :

Bugüne kadar, Erzincan, Çanakkale, Zonguldak, Afyon, Denizli, Niğde, Rize, Van, Bitlis, Gazianteb'de olmak üzere 10 vilâyette yapılan tetkikler neticesinde hazırlanmış olan raporlar üzerinde çalışılmaktadır.

Vilâyetlerimizde yapılan tetkiklerin başlıca gayesi, her vilâyetin şimdiye kadar yapılmamış olan ekonomik envanterini vücuda getirerek, noksanlarını ve imkânlarını meydana çıkarmaktır.

Beşinci sualin cevabı :

İktisat politikası bir kül halinde mütalâa ve tatbik edilmek lâzımgeldiğine göre, her şeyden evvel iktisadi mevzu ve meselelerde ilgisi olan otoritelerin ve resmî teşekküllerin muayyen bir programda anlaşmış ve anlaşmayı intaç eden fikir mutabakatında olduğu gibi tatbikında da değişmez ve kuvvetli bir ahenk ifade eden filiyatla müşterek hedefe doğru ilerlemeyi gaye edinmiş olması, iktisadi sahadaki çalışmalarımızın esas prensibini teşkil eder.

Umumi bir iktisadi politika yürütme bakımından, müşterek iktisadi kollar üzerinde fiilî ve ciddî koordinasyon tesisi suretiyle, bu esas prensibin yerine getirilmesine bilhassa itina edilmektedir.

Esasen koordine bir mesai sistemini zaruri kılan iktisadi mevzu ve meselelerde bu zaruret daima göz önünde bulundurulmuş ve bulundurulmaktadır.

Devlet bünyesinde iktisadi ve idari koordinasyon Vekâletlerarası çalışmalarla temin edilmekte olduğundan, müstakil mahiyette, bir koordinasyon teşkilâtının tesisine şimdilik lüzum hissedilmemektedir.

Muktezasının ifasına müsaadelerini saygı ile rica ederim.

Ekonomi ve Ticaret Vekili
Fethi Çelikbaş

4. — Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in, 1951 yılı Sanayi Kongresinde alınan kararlardan bugüne kadar hangilerinin ne suretle tahakkuk ettirildiğine ve Sanayii Teşvik Kanununun niçin ihzar edilmediğine dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Fethi Çelikbaş'ın tahrirî cevabı (6/1290)

4 . XII . 1953
Ankara
T. B. Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Yazılı soru Başbakandan

1. 1951 yılında büyük ümitlerle herkesin gözünü üzerine çeken Sanayi Kongresi başarı ile sona ermiş ve bizleri sevindiren kararlar alarak dağılmıştı. Aradan geçen yıllar içinde, bu kongrede tetkik edilen konulardan hemen hiçbirinin ele alındığı, tatbik mevkiine konacak kanunların ihzar ve Meclise tevdi edildiği görülmemiştir.

2. Bu hal, memlekette, iş başına gelen hükümetlerin plân - programla çalışmadıklarının en güzel delilidir. Hükümetler plân - programa değer vermiş olsalardı, geçen kısa zaman için-

de sanayi dâvamızın gerçekleşme esaslarını tesbit ve tatbik etmek suretiyle kalkınmamız istikamet almış olurdu. Bu müddet içinde İsrail, Hindistan, Pakistan, Yunanistan başta olmak üzere birçok memleketler sanayilerini geliştirmişler, ülkelerinin ihtiyaçlarını kendi sınai tesislerinin mahsulleriyle gidermişler ve dövizlerini tasarruf etmek imkânlarını bulmuşlardır.

Memleketimizin bugün şu sıralarda şiddetli çekmekte olduğu döviz sıkıntısı, sanayi sahasında harekete geçmemiş olmamızdan da ileri gelmiştir. Zira, ithal ettiğimiz malların başında, motör sanayi mamulleri gelmektedir. Bundan sonra da petrol ve müştaklarına muazzam para vermekteyiz. Halbuki, sistemli, plân - programlı bir sanayi, ziraat kalkınmasına el atmış ve teşebbüse geçmiş olsaydık, milyonlarca lira değerindeki dövizlerin harice çıkmasına engel olmuş bulunurduk. Bu da iş başına gelen Hükümetlerin ne kadar dağınık çalıştığını ne kadar hedef ve gayeden uzak bulunduğunu göstermeye kâfidir.

3. Sanayi politikasının ana hatları, sanayiin teşkilâtlandırılması, sanayiin teşvik ve himayesi, sanayiin murakabesi ve olağanüstü zamanlardaki durumu, alınması gereken tedbirler ve saireye ait teklifler komisyonlarının ihzar ettikleri raporlar memleketimizin sanayiine açılmış pencerelerdir. Bu pencerelerden memleketimizin sınai ihtiyaçlarını görmek mümkündür. Bunların biri yedek parça mevzuudur ki, bugün Türk çiftçisini olduğu kadar sanayiciyi de kıvrandırmaktadır. İleri sürülen tedbirler ele alınmış ve gerçekleştirilmesine çalışılmış, buna uygun plân-programlı çalışma ile Devlet ve hususi sanayiin iş birliği ve ahenkli çalışmaları temin edilmiş bulunsaydı bugün yedek parça sıkıntısı çekilmemiş olurdu.

Bu da gösteriyor ki, iş başına gelen hükümetler siyasi politikaya çok geniş yer verdikleri ve bununla meşgul oldukları halde zirai, sınai . . . politikalara yer vermeye lüzum ve mahal görmemişlerdir. Bundan dolayıdır ki, çekilen sıkıntıların yegâne mesulü gelip geçen ve iş başında bulunan hükümetlerdir.

4. Sözlü ve yazılı soru tariki ile Hükümetin tenkid ve murakabesi çok güç olmaktadır.

Bunun da sebebi, gensoruların, ekseriyet partisinin ve genel başkanının reddetmekte olması kabule yanaşmaması ve bu tarik ile tenkid ve murakabeyi arzu etmemesidir. Bütçe müzakerelerinde de, tenkidlerin beşer dakikaya sıkıştırılmasının teamül halini alması ve çok zaman bu imkânın da verilen kifayeti müzakere önergeleri ile önlenmesidir.

Bütün bunlar, Türkiye'de ismen varlığı kabul edildiği halde hakikatta demokratik tenkid ve murakabenin maalesef teessüs etmediğini göstermektedir.

Netice :

1. Hükümet 1951 Sanayi Kongresinde alınan kararları bugüne kadar ele almış mıdır? Almışsa bunlardan hangilerini ne suretle tahakkuk ettirmiştir?

2. Türk sanayiini geliştirmek için Sanayii Teşvik kanunu niçin ihzar edilmemiştir?

İşbu yazılı soruma yine yazılı olarak Sayın Başbakanın cevap vermesini ve gereken işlemin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

Zonguldak Milletvekili
Avukat
Abdürrahman Boyacıgiller

T. C.
Ekonomi ve Ticaret Vekâleti 12.XII.1954
Hususi Kalem Müdürlüğü
Sayı : Genel : 8259
Özel : 1/143

T. C. Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Yüksek Başvekâlete sunulup namlarına cevaplandırılması için Vekâletime havale edilen 9 . XII . 1953 tarih ve 59/13717 sayılı yazılarına karşılıktır.

1951 yılı Sanayi Kongresinde alınan kararlardan bugüne kadar hangilerinin ne suretle tahakkuk ettirildiğine ve Sanayi Teşvik Kanununun ne için ihzar edilmediğine dair Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in yazılı soru önergesi mütalâa olunmuş ve bu hususlaki cevaplarımız aşağıda arz edilmiştir:

1. Sanayi politikası:

1951 Sanayi Kongresinde tesbit edilen esaslar malûmdur. Hükümetimiz sayani politikasının tanzim ve tatbikında bu esaslardan da istifade etmektedir.

Hükümetimizin sanayi politikası, salâhiyetli ağızlardan bu mevzu üzerinde yapılan beyanatta defalarca açıklanmış olduğu gibi, «şahsi teşebbüsü teşvik ve himaye etmek suretiyle

hususi sermayeyi iş sahasına çıkarmaktır.»

Muayyen olan bu politikanın tahakkuku için gereken çalışmalar yapılmış ve halen de yapılmaktadır.

Bu hususlaki çalışmaların memleket iktisadiyatına üç türlü fayda sağlıyacağına inanıyoruz:

a) Sınai mamullerimizin çeşitlenmesi ve artmasiyle mümasili malların ithalinde sarfedilecek dövizin tasarrufu sağlanacak veya artacak olan sınai mamullerin ihracatından döviz elde edilecektir.

b) Gerek mevcut ve gerekse yeniden kurulacak sanayide ileri memleketler tekniği yerleşecektir.

c) Dâhilde yaratılan istihsal faaliyetleri dolayısiyle memleket servet kaynaklarının kıymetlendirilmesi ve binnetice gelirlerinin artırılması ve bu suretle iştirâ kabiliyetinin, hayat standardının yükseltilmesi sağlanacaktır.

Memleketin iktisadi kalkınmasında sanayiin önemi göz önünde tutularak yukarda kaydedilen ana gayelere ilâveten sınai faaliyetleri teşvik bakımından da gayretler sarfedilmektedir.

İktisaden geri kalmış memleketlerde olduğu gibi, memleketlerimizde de dış ödeme vasıtaları darlığı, teknik bilgi noksanlığı, umumi olarak sermaye piyasasının taazzuv etmesinden neşet eden sermaye kifayetsizliği, orta ve uzun vâdeli kredi ihtiyacı hissolunmaktadır.

Memleketimizin sınai kalkınmasında elzem görülen sermaye ve kredi işleri ile ileri teknik istihsâl, vasıta ve elemanlarından, rasyonel organizasyon ve idare usullerinden daha geniş çapta faydalanma imkânlarını sağlıyacak esaslar üzerinde durularak gerekli kararlar alınmaktadır.

II - Plânlı faaliyetlerin neticeleri :

Son 3,5 sene gibi kısa bir zaman içinde memleketin sınai kudretinin ne suretle geliştirilmiş olduğunu, ihtiyaçlarımızın kendi sınai tesislerimizle giderilmesi yolunda atılmış olan büyük adımları ve bu sahada elde edilen inkişafları misallerle göstermek mümkündür.

Şöyleki :

Çimento, şeker, pamuklu, ve yünlü mensucat sanayiinden misaller alınabilir :

1950 yılında, 400 bin ton civarında olan çimento istihsali, mevcut fabrikaların tevsi ve tadilleri ve yeni fabrikaların tesisleri dolayısiyle, 2 milyon tonu tecavüz edecektir.

1950 yılında, 137 bin ton civarında olan şeker istihsali, 1952 yılında 200 bin tona yükselmiştir. Yeni kurulmakta olan şeker fabrikalariyle bu istihsal miktarı 300 bin tonu geçecektir.

Pamuklu mensucat sanayiinde iğ adedi 1950 yılına nazaran % 70, yünlü mensucat sanayiinde ise % 337 nispetinde artmıştır.

Hususi sermaye ve teşebbüslerin sanayi sahasında daha aktif bir rol almasını temin için iktisadi bünyemize uygun bir sıra tedbirlerin alınması sayesinde, arzu edilen istikamette iktisadi hareket ve faaliyetler kendiliğinden gitgide artmakta ve hususi teşebbüs sahiplerinin alâkaları da çoğalmaktadır.

Hususi teşebbüs, şimdi birçok mıntakalarda ihtiyaca göre yeni yeni sanayi müesseseleri kurmak insiyatifi içindedir.

III - Dış ticaret rejimi :

Yeni hazırlanmış ve 3.IX.1953 tarihinde neşredilmiş bulunan dış ticaret rejiminde, sanayi ihtiyaçları tamamen ayrı ve hususi olarak mütalâa olunmuştur. Bu rejimin tatbikında sanayi ihtiyaçları ön plânda ve tercihli olarak nazarı itibara alınmaktadır.

Memleketimizde serbest teşebbüsü teşvik edebilecek her imkândan faydalanmak, Hükümetin yegâne hedefidir ve bu yolda müspet bir şekilde çalışmaktadır. Devlet elinde bulunan ve bir zaruret neticesi işletmesine devam etmekte olduğumuz endüstriyi de, imkân bulunduğu zaman, hususi teşebbüse devretme keyfiyeti programımızda yer almış bulunmaktadır.

IV - Tatbika konulan ve ihzar olunan kanunlar :

a) Yabancı Sermaye Kanunu :

Memleketimizin iktisadi ve içtimai gelişmesinde rol oynıyacak olan sanayi ve madencilik gibi sahalara yabancı sermaye yatırımlarını daha geniş ölçüde temin etmek maksadiyle hazırlanan yeni Yabancı Sermaye Kanunu meriyet mevkiine girmiştir.

Bu kanun tamamiyle bir teşvik kanunu vasfını taşımaktadır. Memlekete girmesi ve iktisadi iş sahalarında çalıştırılması icabeden sermayeye geniş imkân ve kolaylıklar sağlamakla beraber, diğer taraftan bu sermayeden âzami derecede istifade şartları da nazara alınmıştır.

b) Sanayi Kanunu :

Memleketin, sermaye, teknik ve iş âlemi ile sıkı alâkası bulunan sınai faaliyetlerin Millî iktisadın mühim ana temellerinden birini teşkil etmesi dolayısiyle, bu sahada sırf bir teşvik kanunu ile bu işlerin hallinin mümkün olmıyacağı bedihi bulunduğundan, sanayi faaliyetlerini bütün alâkalı bulunduğu mevzularla birlikte tetkik etmek zarureti hâsıl olmuştur. Bu sahada yapılan çalışmalar neticesinde bir ana sanayi kanun projesi hazırlanmış olmakla beraber, memleketin hali hazır durumu ve müstakbel ihtiyaçları göz önünde tutularak ihzar olunan kanun tasarısı üzerinde tetkikatın genişletilmesi kararı alınmıştır.

Hazırlanmış olan tasarı, demokratik esaslar icabı bu işle alâkalı en küçük kademeden en büyüğüne kadar fikir ve mütalâalarının alınmasını mütaakıp muhtelif faaliyet sahalarında temayüz etmiş bir eksperler komitesinde son şeklini aldıktan sonra, Yüksek Meclise sevk olunacaktır.

c) Sınai Mülkiyet Kanunları : İhtira Beratı kanun tasarısı ile Marka ve Menşe işaretleri hakkındaki kanun tasarısı Yüksek Meclisin tetkikına arz edilmiş ve sınai model ve resimler kanun tasarısı da hazırlanmıştır.

İhtira Beratı Kanununa atıflar bulunduğu için, bu kanun tasarısı, ihtira beratı tasarısının kanunlaşmasını mütaakıp Meclise sevk edilecektir.

ç) Muamele Vergisi Kanunu : Sınai faaliyetlerin gelişmesi ile pek yakından alâkalı bulunan bu kanun tasarısı Yüksek Meclisin tetkikına arz edilmiş bulunmaktadır.

V - Sanayiin teşkilâtlanması :

Sanayiin arzu edilen şekilde inkişafı bu sahada çalışan teşkilâtın mükemmeliyetine bağlıdır. Bu ciheti iki kısımda mütalâa etmek mümkündür.

a) Mahallî teşkilât (Odalar, birlik ve meslek teşekkülleri);

b) Devlet teşkilâtı.

a) Mevcut kanuna göre Sanayi Odalarının, müstakilen kurulması cihetine gidilmiş, İzmir ve İstanbul'da tahakkuk safhasına konmuştur. Bu konudaki programımız, sınai faaliyetleri bir sanayi odasının kurulmasını icabettirir hacimde olmıyan vilâyetleri de içerisine almak suretiyle bölge sanayi odalarının kurulmasını temin ve kurulan sanayi odalarını sanayiin bütün meselelerini halledebilecek vaziyete getirmektedir. Bu hususun sağlanması için İzmir Sanayi Odasında ilk olarak faaliyete geçilmiş bulunmaktadır.

b) Devlet teşkilâtı : Malûm olduğu üzere, Ekonomi ve Ticaret Vekâleti bünyesi içerisinde sanayi işlerini yürütmeye memur bir Sanayi İşleri Umum Müdürlüğü bulunmaktadır. Senelerce kendisinden beklenen hizmeti göremiyecek durumda bırakılan bu teşkilât günün ihtiyaçlarına uygun bir şekilde taazzuv ettirilmekte ve Hükümet bünyesi içinde görevli bulunduğu fonksiyonu ifa edecek duruma getirilmektedir.

Mahallî teşkilât ve Sanayi İşleri Umum Müdürlüğü arasında, aynı anlayışa müstenit sıkı bir münasebet ve sıkı bir iş birliği temini uğrunda yapılan tertiplemelerle bu hususdaki gayemiz de tahakkuk yoluna girmiştir.

VI - Diğer faaliyetler :

Sınai mamûllerin norm ve standardizasyon işlerinin dünya ölçülerine uygun bir şekilde düzene konması için Birleşmiş Milletlerden bir uzman celbedilmiş ve Eylûl ayı başından itibaren Ekonomi ve Ticaret Vekâletinde çalışmalarına başlamıştır. Uzmanın hazırlıyacağı esaslar üzerinde derhal faaliyete geçilerek, sınai mamûllerin norm ve standardizasyonunu sağlamak üzere, bu mevzuda çalışacak bir teşkilâtın kurulması cihetine gidilecektir.

Bundan sonraki sanayi hamlelerimizin hedefini teşkil eden zirai sanat tesislerinin vücuda getirilmesi ve sair hususlar hakkında etüdler yapmak ve esaslar hazırlamak üzere keza Birleşmiş Milletlerden iki mütehassıs daha istenmiş bulunmaktadır.

VII - Meslekî Kurslar :

Endüstriyel sevk ve idare sahasındaki teknik ve idari noksanlarımızı giderecek ve işçilerimizin verim kabiliyetlerini artırarak hayat seviyelerini yükseltecek sanayici ve işçi seminerleri üzerinde F. O. A. Teşkilâtı ile müşterek çizilen bir programın tatbikatına yakında başlanacak ve böylelikle memleketimizin sermaye ve iş gücü en verimli bir şekilde servet kaynaklarımızın işletilmesinde mevki almış olacaklardır.

Bütün bu yukarda zikredilen faaliyetler, Hükümetimizin muayyen bir sanayi politikası olduğunu ve programla çalıştığını göstermeye kâfi gelecektir, kanaatindeyiz.

Mevzuubahis yazılı soru önergesi için cevaplarımızın bundan ibaret olduğunu saygı ile arz ederim.

Ekonomi ve Ticaret Vekili
Fethi Çelikbaş

5. — Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, Eskişehir, Burdur, ve Kocaeli vilâyetlerine 1953 senesi Bütçesi ile verilen tahsisatla bu vilâyetlerin her birinde kaç köye su getirildiğine, kaç köyün yola kavuşturulduğuna ve Kocaeli Vilâyetinin küçük su işlerine dair sualine Nafıa Vekili Kemal Zeytinoğlu'nun tahrirî cevabı (6/1310)

16 . XII . 1953

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Aşağıdaki suallerimin Bayındırlık Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Kocaeli Mebusu
Ekrem Alican

1. Bayındırlık Vekâleti 1953 Bütçesinin 791 numaralı faslındaki (Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım) tahsisatı 20 milyon liradır. Zonguldak Mebusu Cemal Kıpcak'ın bir yazılı sorusuna Bayındırlık Vekili tarafından verilen cevaba ilişik tevzi listesinde bugüne kadar vilâyetlere tevzi olunan miktar 15 milyon 695 bin lira olarak gösterilmektedir. Tahsisat bakıyesi olan 3 milyon 305 bin lira ne şekilde harcanmıştır? Bu miktarın tamamı veya bir kısmı ayin olarak vilâyetlere tevzi olunmuşsa, her vilâyete isabet eden kısmın nakdî ifadesi nedir? Vilâyetlere teslim olunan malzeme varsa, her vilâyete teslim olunanların nelerden ibaret bulunduğu?

Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerinden her birinde içme suyu olmıyan köylerin adedleri nelerdir? Bu yıl verilen tahsisatla bu vilâyetlerden her birinde kaç köye su getirilmiştir? Eskişehir'e 400 bin, Burdur'a 300 bin lira tahsisat ayrılırken Kocaeli'ne 250 bin lira tahsisat ayrılması hangi objektif esaslara istinadetmektedir? Bu hususlaki prensipleriniz nelerdir?

2. Karayolları Genel Müdürlüğü 1953 Bütçesinin 783 numaralı faslındaki (Vilâyet ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım). tahsisatı 51 milyon 400 bin liradır. Yukarda adı geçen yazılı soruya yine Bayındırlık Vekilinin verdiği cevaba ilişik cetvelde bu miktarın 37 milyon 900 bin lirasının vilâyetlere tevzi olunduğu ifade edilmektedir. İcra Vekilleri Heyetinin 16 . 3 . 1953 gün ve 398 sayılı kararının birinci maddesine göre sarfolunan 11 milyon lira ile yapılan veya yapılacak köprüler ve bunlardan her birinin keşif veya ihale bedelleriyle hudutları içinde bulunduğu vilâyetler nelerdir?

Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerinden her birinde yolu bulunmıyan kaç köy vardır? 1953 yılında bu vilâyetlerden her birinde kaç köy yola kavuşturulmuştur? Bu yıl içinde bu vilâyetlerden her birinde yapılan köy yolları kaç kilometredir? 1953 Bütçesinden Eskişehir'e 1 milyon, Burdur'a 600 bin liralık köy yolu tahsisi yapılırken Kocaeli Vilâyetine 452 bin lira ayrılması 398 sayılı kararın 4 ncü madesindeki objektif esaslardan hangilerine istinadetmektedir?

3. Kocaeli Vilâyetinin muhtelif küçük su işlerinden ihale veya emanet suretiyle yapılmasına karar verilenler var mıdır? Bunlar nelerdir? Her biri Bolu Su İşleri Müdürlüğüne hangi tarihlerde intikal ettirilmişlerdir? Bolu Su İşleri Müdürlüğü bunlardan her biri için bugüne kadar ne muamele yapmıştır?.

T. C.
Bayındırlık Vekâleti 18.I.1954
Hususi Kalem Müdürlüğü
Sayı : 36

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Ankara

18.XII.1953 gün ve 6-1310/6080/13883 sayılı yazı karşılığıdır:

Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerine 1953 Bütçesi ile verilen tahsisatla bu vilâyetlerin her birinde kaç köye su getirildiğine, kaç köyün yola kavuşturulduğuna ve Kocaeli Vilâyetinin küçük su işlerine dair Kocaeli Mebusu Ekrem Alican tarafından verilen yazılı soru önergesinin cevaplandırılmasına esas olacak malûmat ilgili valiliklerden istenmiş olduğundan sorunun bugüne kadar cevaplandırılmadığını ve gerekli malûmat alınınca ayrıca sunulacağını saygılarımla arz ederim .

Bayındırlık Vekili
K. Zeytinoğlu

T. C.
Bayındırlık Vekâleti 11.II.1954
Hususi Kalem Müdürlüğü
Sayı : 66

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Ankara

18.I.1954 gün ve 36 sayılı yazımıza ektir:

Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerine 1953 yılı Bütçesi ile verilen tahsisatlarla bu vilâyetlerin her birinde kaç köye su getirildiğine, kaç köyün yola kavuşturulduğuna ve Kocaeli Vilâyetinin küçük su işlerine dair Kocaeli Mebusu Ekrem Alican tarafından verilen yazılı soru önergesine hazırlanan cevabın ilişik olarak gönderildiğini saygılarımla arz ederim.

Bayındırlık Vekili
K. Zeytinoğlu

Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerine 1953 yılı Bütçesi ile verilen tahsisatlarla bu vilâyetlerin her birinde kaç köye su getirildiğine, kaç köyün yola kavuşturulduğuna ve Kocaeli Vilâyetinin küçük su işlerine dair Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın yazılı soru önergesi aşağıda cevaplandırılmıştır:

A) Karayolları Genel Müdürlüğü 1953 yılı Bütçesinin 783 bölümüne (Vilâyet ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım) ödeneği olarak konulmuş bulunan, 51 milyon 400 bin liranın tevziine ait İcra Vekilleri Heyetinin 16 . 3 . 1953 gün ve 398 sayılı kararıyle tasdik edilen listenin 1 nci maddesine, Karayolları Genel Müdürlüğünce yaptırılmakta olan büyük köprülerden 1951 - 1952 yıllarında taahhüde bağlanan köprülerin ve 1953 yılında yeniden ele alınacak büyük köprülerin yerlerini, keşif bedellerini ve bu köprülere 1953 yılında ödenecek miktar tutarı 11 milyon lirayı gösteren listeden bir suret ilişik olarak yollanmıştır. (Liste No. 1)

B) Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetleri köy yolları hakkında istenen bilgilere ait mahallinden alınan son malûmatı gösterir bir liste ilişik olarak gönderilmiştir. (Liste No. 2)

C) 1953 yılı (Vilâyet ve köy yolları yapımı ve yapımına yardım) ödeneğinden Eskişehir, Burdur ve Kocaeli vilâyetlerine ayrılan ödeneklerin 398 sayılı kararın 4 ncü maddesine göre hangi esaslara istinadettiği aşağıda gösterilmiştir :

a) Nüfus, saha, il yolu ihtiyacı, köy adedi köy yolu ihtiyacı, arazi ârızası faktörleri nazarı itibara alınarak

Eskişehir Vilâyetine	500 000
Burdur Vilâyetine	400 000
Kocaeli Vilâyetine	452 000

liralık tefrik edilmiştir.

b) Çalışma proğramları gereğince iki vilâyet arasında müşterek ve iktisaden önemli olan ve geçen senelerden başlanmış bulunan yolların ikmali ve bakım proğramlarının tahakkuku için de:

Eskişehir Vilâyetine, Eskişehir - Mayıslar - Ankara hududu yolu ile 413 640 lira olarak tasdik edilen bakım proğramı ile Özel İdare bakım ödeneği olan 134 840 lira arasındaki 278 800 liranın karşılanması için 500 000 lira.

Burdur Vilâyetine, Tefenni - Korkuteli ve Tefenni - Muğla hududu yolları ile 145 670 lira olarak tasdik edilen bakım proğramı ile Özel İdare bakım ödeneği olan 48 800 lira arasındaki 96 870 lirayı karşılamak üzere 200 000 lira.

Kocaeli Vilâyetinde ise geçen senelerden başlamış ve iki vilâyeti ilgilendiren bir yol olmamakla beraber vilâyetçe keşifleri hazırlanarak tahsisat talep edilen Doğançay köy köprüsü için 11 322 lira, Mudurnu köy köprüsü için 22 500 lira ve Alihocalar köy köprüsü için 15 000 lira tefrik edilerek vilâyete gönderilmiştir. Ayrıca vilâyetin bakım ve garaj ihtiyacı için 100 000 lira ayrılmış olup yakında vilâyete gönderilecektir.

Bu suretle Kocaeli Vilâyetine yapılan yardım miktarı 600 822 liraya baliğ olmuş bulunmaktadır. Ayrıca 1951 yılında inşasına başlanan 335 216 lira keşif bedelli Adapazarı - Karasu yolu üzerindeki Karasu köprüsü bu yıl ikmal edilmiş ve 1953 yılı içinde 141 606 lira ödenmiştir.

Ç) 1953 yılı Bütçesinin 791 No. lu faslındaki «köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım» tahsisatından bakiye 3 milyon 305 bin liradan 1 milyon lirası akar suyu veya membaı olmıyan köylerin yeraltı suyundan istifade edebilmesi için sondaj makineleri ve teferruatı ile yedek aksamına, 1 milyon 150 bin lirası (492 000) metre asbestli boru mubayaasına, (485) bin lirası yeraltı suyu araştırmaları için vilâyetler

marifetiyle yaptırılan sondaj işlerine ve (443) bin lirası da köy su işlerinde kullanılmak üzere kamyon, jeep ve benzeri nakil vasıtalarına sarfedilmiş ve mütebaki para da yurda henüz gelmiş bulunan asbestli boruların liman, antrepo gibi masraflariyle vilâyetlere sevkına ait navlun ücretleri karşılığı olarak alıkonulmuştur. (492 000) metre asbestli borunun tevziine ait liste ilişiktir.

Bu listenin tetkikından anlaşılacağı üzere Burdur Vilâyetine 1953 yılında asbestli boru tahsis edilmemiş ve Eskişehir Vilâyetine (10 000) metre, Kocaeli Vilâyetine de (49 200) metre boru tahsis edilmiştir.

Eskişehir Vilâyetinde 376 köyün içme suyu etüdü yapılmış, bundan 164 köyün içme suyu mukaveleye bağlanarak (159) köy suya kavuşmuştur.

Burdur Vilâyetinde suyu olmıyan (173) köyden (68) köyün içme suyu akıtılmış, (94) köyün içme suyu inşaatı devam etmekte olup (11) köyde de henüz bir iş yapılamamıştır.

Kocaeli Vilâyetinde 1953 yılı programına alınan (164) köyün suya kavuşması için vilâyetçe (151 360) metre galvanizli boru mubayaa edilmiş ve mühim bir kısmı memlekete gelmiş bulunmaktadır. Ayrıca (30 441) metre gâlvanizli borunun satınalınması için vilâyetçe eksiltmeye konulmuştur. Bu vilâyetin (303) aded susuz köyünden (70 - 80) köyün içme suyunun müşterek bir isâle ile teminini göz önünde bulunduran vekâletimiz (Değirmendere) membaından Adapazarı civarı köylerine isale edilecek içme suyu projesini tanzim ettirmiş ve takribi bir keşifle bu işin 4 milyon liraya mal olabileceğini tesbit etmiş bulunmaktadır. (166) km. boruya ihtiyaç gösteren bu projenin tahakkuku için küçük kuturdaki boru ihtiyacını şimdiden karşılamak üzere 1953 yılında tahsis edilen (49 200) metrelik asbest boru yakında Kocaeli İline sevkedilecektir. Geri kalan boru ve para ihtiyacı senelere taksim suretiyle vilâyete yapılacak nakdî yardımla sağlanacaktır.

Kocaeli Vilâyetinin muhtelif küçük su işleri hakkındaki malûmat ilişik listede açıklanmıştır.

D) Kocaeli Vilâyetinde küçük su işlerinin durumu :

1. İzmit şehir içi yan dereleri ıslahı işi (96 402,41) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 22 . VIII . 1952 tarihinde bitirilmek üzere 3 .VIII . 1951 tarihinde Ahmet Ulusoy'a ihale edilmiş ve katî kabulü yapılmıştır. Bu işin mütemmimi olan İzmit şehir içi Kelle ve Memeli dereleri 2 kısım ıslahı inşaatı (237 935,50) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 15 . IX . 1955 tarihinde bitidilmek üzere 19 . IX . 1953 tarihinde Bolu Su İşleri Müdürlüğünce İsmail Pekdemir'e ihale edilmiştir. Müteahhidi tatbik projelerini hazırlamaktadır.

2. Gölcük - Ulaşlı, Değirmendere, Karamürsel Tabakhane deresi ıslahı inşaatı (90 814,15) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 15 . XI . 1952 tarihinde bitirilmek üzere Bolu Su İşleri Müdürlüğünce 16 . VI . 1952 tarihinde Ahmet Ulusoy'a ihale edilmiştir. Halen iş ikmal edilmiştir.

3. İzmit bataklığı yan derelerinden Kullar Köyü Kiraz Deresi ıslahı işi (69 763,00) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 15.X.1953 tarihinde bitirilmek üzere Bolu Su İşleri Müdürlüğünce 1 . X . 1952 tarihinde Ahmet Ulusoy'a ihale edilmiştir. Bu işin % 70 den fazlası ikmal edilmiş olup halen yapılmamış bulunan 2 mahmuz havalar müsait gittiği takdirde de bir aya kadar bitirilecektir. Mütaahhidi tarafından süre uzatımı da istenmiştir.

4. Sapanca yan dereleri ve Kumbaşı Köyü mahmuzları işi (262 183,41) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 30 . XI . 1952 tarihinde bitirilmek üzere Su İşleri Reiseliğince 20 . VI . 1951 tarihinde Nâzım Tözeren'e ihale edilmiştir. Mütaahhit ihzarat ve inşaat olarak %50 den fazlasını yapmış ve fakat işini ikmal etmeden terkettiğinden mukavelesi feshedilmiştir. İkmal edilmiyen (124 862,80) liralık bakiye iş 2490 sayılı Kanunun geçerlikleri içinde ve 17 . X . 1953 günü açık eksiltmeye konmuş ve tâlip zuhur etmediğinden bir kısım taş ihzaratı mevcut bulunan Kumbaşı Göyü mahmuzları inşaatı, derenin oyuntularını önlemek maksadiyle (29 847,00) liralık ödenekle emaneten yapılması için 21 . XI . 1953 tarihinde Bolu Su İş-Müdürlüğüne intikal ettirilmiştir. Havaların muhalefeti dolayısiyle halen yapılamamaktadır.

5. Sapanca yan derelerinden sarp, Keçi ve Mahmudiye dereleri ıslahı işi (282 701,00) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 15.VII.1954 tarihinde ikmal edilmek üzere Bolu Su İşleri Müdürlüğünce 24 . VII . 1952 tarihinde Süleyman Gökyar'a ihale edilmiştir. Normal ola-

rak ve iş proğramına uygun surette işe devam edilmekte olup halen % 60 şı ikmal edilmiş bulunmaktadır.

6. Kısım inşaatı ikmal ve kabulü yapılmış olan Pamukova Kurutma ana hendek ıslahının, 2. Kısım inşaatı işi (71 301,35) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 25.2.1952 tarihinde bitirilmek üzere Bolu Su İşleri Müdürlüğünce 11.9.1951 tarihinde Tahan Gökçay'a ihale edilmiş ve iş ikmal edilerek muvakkat kabulü de yapılmıştır. Bu işin mütemmimi olan Pamukova ana kanalının III. Kısmı ile Turgutlu, Paşaderesi ıslahı ve Cihadiye, Mekece köyleri yanında Sakarya sol sahil tahkimi işi (466 900,00) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 15.11.1955 tarihinde bitirilmek üzere 16.11.1953 tarihinde Mustafa Davarcıoğlu'na ihale edilmiştir.

7. Adapazarı - Arifiye Kurutma kanalı ikmali ve ıslahı işi 98 799,10 lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 1.11.1954 tarihinde bitirilmek üzere Bolu Su İşleri Müdürlüğünce 11.9.1953 tarihinde Cemal Cerrah'a ihale edilmiştir. Mütaahhit tatbik projelerini hazırlamaktadır.

8. Gökçeören bataklığının kurutulması ve Dinsizdere ıslahı ile Akyazı içinden geçen kanalın yapılması işi (639 722,00) lira muhammen keşif bedeli üzerinden ve 15.11.1954 tarihinde bitirilmek üzere Su İşleri Reisliğince 12.2.1952 tarihinde müteahhit İzzet Büyükyurt'a ihale edilmiştir. Halen Akyazı kanalı bitmiş olup Gökçeören'de çalışılmaktadır. İdarece verilecek iki makine Adapazarı'na gelmiş olup montajları yapılmaktadır. Bu makineler mütaahide teslim edildiğinde etüdü bitmek üzere olan Dinsizderesinede başlanacaktır. Bu taahhüt mevzunun % 20 si yapılmış bulunmaktadır.

9. Adapazarı - Maksudiye köyünün Sakarya nehri taşkınlarından korunması maksadiyle 29 999,00 liralık keşif bedelli iş emaneten yapılması için Bolu Su İşleri Müdürlüğüne 4.11.1953 tarihinde intikal ettirilmiştir. İnşaatın yürütülmesi için bir fen memuru vazifelendirilmiş ve bir buldozer iş mahalline gönderilmiştir.

Hava durumu imkân verdiğinde işe devam edilecektir.

10. Adapazarı - Rüstemler, Çelebiler köyleri civarında Sakarya'ya karşı alınacak korunma tedbirlerine ait 20 000,00 liralık keşif bedelli işin emaneten yapılması 3.12.1953 tarihinde Bolu Su İşleri Müdürlüğüne intikal ettirilmiştir. Bu iş için de bir fen memuru vazifelendirilmiş ve bir de ekskavatör ayrılmış bulunmaktadır.

11. Yukardaki maddelerde izah edildiği veçhile Kocaeli vilâyetinde 20.6.1951 tarihinden bugüne kadar 2 271 505,20 liralık münferit küçük su işleri ele alınmıştır. Bunun 395 838,60 liralık kısmı bitmiş olup 79 846,00 liralığı emanet olmak üzere 1 875 666,60 liralık iş 15.11.1955 tarihine kadar ikmal edilmiş olacaktır.

1953 yılında on bir milyon lira ile yapılacak köprüler

Sıra No.	İli	Yolu	Köprü adı	Tulü	Keşif veya ihale bedeli Lira	1953 yılında yapılan veya yapılacaklara tediyat	1954 yılında yapılacak tediyat	Düşünceler
	1953 yılından evvel ihale edilen köprüler :							
1	Kocaeli	Adapazarı - Karasu	Karasu	95	335 216	141 606	—	Bitti.
2	Kütahya	Tavşanlı - Domaniç	Küçükilet I	35	—	—	—	
3	»	» »	» II	35	418 550	287 121	—	
4	»	Emet - Simav	Hisarcık	92	—	—	—	
5	Aydın	Çine - Aydın ayr - Koçarlı	Çine	58	—	—	—	Bitti.
6	»	Milâs - Söke	B. Menderes	80	586 851	459 000	—	
7	Eskişehir	Mayıslar - Nallıhan	Mayıslar	103	—	—	—	
8	Bilecik	Söğüt - Nallıhan	Çayköyü	78	502 225	345 213	—	
9	Tokad	Niksar - Ünye	Niksar	190	546 530	205 525	—	Bitti.
10	Tunceli	Çemişkezek - Elâzığ	Aşvan	119	—	—	—	
11	»	Hozat - Ovacık	Ovacık	115	968 379	704 750	118 379	
12	»	Çarşancak - Mazgirt	Peri	38	—	—	—	
13	Siird	Şırnak - Eruh	Dergalip	90	385 525	309 525	—	
14	Diyarbakır	Lice - Kulp	Sarım	50	167 469	—	—	Bitti.
						2 452 742		
	1953 yılı içinde ihale edilen köprüler :							
1	Kütahya	Gediz - Altıntaş	0 + 150	16	47 071	27 000	—	
2	Manisa	Salihli - Tatarislâm	Alaşehir	60	—	—	—	
3	»	Turgutlu - Çiftlik İst.	Çökelek	108	596 619	507 126	—	
4	»	» » »	Yeniköy	108	—	—	—	
5	Aydın	Karpuzlu - Çine	Çaltı	200	—	—	—	
6	»	Sultanhisar - Yenipazar	Yenipazar	130	—	—	—	

7	»	İncirliova - Koçarlı	Menderes	120	—	—	—	Bitti.
8	»	Söke - Bağarası	»	115	2 200 000	800 000	600 000	
9	»	Kuyucak - Karacasu	»	80	—	—	—	
10	»	Yamalakköyü - Civarı	»	60	—	—	—	
11	Çanakkale	Ezine - Pınarbaşı	Karamenderes	156	299 057	200 000	99 057	
12	Gazianteb	Kilis - Hassa	Afrin	32	—	—	—	
13	»	» »	Sabuncu	40	223 406	183 406	—	
14	Sivas	Bedirli - İstasyon	Bedirli	40	49 829	49 829	—	Bitti.
15	Eskişehir	Alpu - Mihalıççık	Alpu	41	94 331	94 331	—	»
16	Bilecik	Osmaneli - Gölpazarı	Osmaneli	135	253 802	200 000	53 802	
17	Eskişehir	Akarbaşı - İstasyon	Akarbaşı	30	188 373	150 000	38 373	
18	Kayseri	Kayseri - Zamantı	Kebrin	38	45 186	45 186	—	
19	Tokad	Turhal - İstasyon	Turhal	150	463 445	250 000	213 445	
20	Erzincan	Karasu - Kızılmağra	Kızılmağra	78	336 679	250 000	86 670	
21	Gümüşane	Masatdere - Ovacık	Yanık	36	—	—	—	Bitti.
22	»	» »	Yaylık	20	129 506	100 000	29 506	
23	Çanakkale	Biga içi	Biga	72	149 940	149 940	—	Bitti.
24	İstanbul	Kâğıthane - Alibeyderesi	Sünnet	50	—	—	—	
25	»	» »	Silâhtarağa	50	343 150	200 000	143 150	
26	Malatya	Petürge - Malatya	Şiroçayı	56	132 027	100 000	32 027	
27	Çankırı	Çankırı - Yapraklı	Şehosman	40	89 491	50 000	47 220	
28	»	Çankırı - Şabanözü	Şabanözü	50	100 717	50 000	50 717	
29	Antalya	Hadım - Alanya	Kıllıdere	10	—	—	—	
30	»	» »	Kaşlıoğlu	10	198 782	100 000	98 782	
31	»	» »	Sapadere	20	—	—	—	
32	Zonguldak	Karabük - Köyyolu	Aktaş	70	150 511	100 000	50 511	
33	Erzincan	Halmüge - Kemaliye	Halmüge	60	—	—	—	
34	»	» »	Aşağıkindir	81	357 000	200 000	157 000	
35	»	Bağıştaş civarı	Bağıştaş	60	—	—	—	
36	Konya	Eskişehir - Yalvaç	Bermende	30	—	—	—	
37	»	» »	16 + 950	10	58 232	58 232	—	
38	Çorum	Çorum - Alaca	Alaca	21	17 878	17 878	—	
39	Samsun	Çarşamba - Alanyakın	Çilme	10	—	—	—	
40	»	» »	Kırlangıç	10	95 341	95 341	—	
41	Zonguldak	Devrek - Tefen	Tefen	150	299 693	100 000	199 693	
42	Rize	Çayeli - Kaptanpaşa	Kaptanpaşa	50	51 372	30 000	21 372	

Sıra No.	İli	Yolu	Köprü adı	Tulü	Keşif veya ihale bedeli Lira	1953 yılında yapılan veya yapılacaklara tediyat	1954 yılında yapılacak tediyat	Düşünceler
43	Muş	Hasköy - Medrakon	Medrakon	45	105 000	50 000	55 000	
44	Çanakkale	Ezine D. yolu İltisakı	Ezine	55	173 724	100 000	73 724	
45	»	Bayramiç - İlt. Ahmetçe	Ahmetçeeli	60	145 762	50 000	95 762	
46	Eskişehir	Şehir içi	Tabakhane	30	71 689	71 689	—	
47	Çanakkale	Biga - Karabiga	Akköprü	75	—	—	—	
48	»	» »	Altıkulaç	37	169 384	60 000	109 384	
49	Burdur	Burdur - Tefenni	Bodamut	30	40 000	40 000	—	
50	»	Tefenni - Baynas	Baynas	12	18 867	—	—	
51	»	Burdur - Tefenni	Çentik	45	131 704	80 000	70 571	
52	Manisa	Nuriye köyü civarı	Kumçay	40	—	—	—	
53	»	Akhisar - Soma	Medar	30	208 407	50 000	158 407	
54	Van	Van - Çaldıran - D. Bayazıt	Beşirağa	25	—	—	—	
55	»	» » »	Şerefhane	25	51 055	23 430	—	Tevsi işi.
56	Erzurum	Aşkale - Tuzla	Tuzla	45	49 929	49 929	—	
57	Rize	İspir - İkizdere	Şimşirli	20	14 425	14 425	—	
58	Malatya	Malatya - Hekimhan - Daren.	Kuruçay	—	13 284	13 284	—	Tahkimat.
59	Tokad	Niksar - Tokad	Niksar	—	318 896	100 000	218 896	»
60	Edirne	Edirne içi	Tunca	30	50 000	50 000	—	
61	Çoruh	Çoruh - Yusufeli	Sirya	75	—	—	—	
62	»	Bilya - Şertük	İmerhav	60	—	—	—	
63	»	Borçka - Maradit	Çavuşlu	150	937 966	100 000	500 000	
64	»	Vecentkent - Yusufeli - S. göl	Harmut	30	—	—	—	
65	Balıkesir	Balıkesir - Kayalar	Kayalar	100	—	—	—	
66	»	Aksakal - Manyas	Ergili	45	—	—	—	
67	»	» »	Yeniköy	20	584 237	150 000	300 000	
68	»	Balya - Gönen	Kadıköy	90	—	—	—	
69	Tekirdağ	Şarköy - Malkara	Emirali	44	176 478	40 000	136 478	
70	Erzincan	Pekeriç - Kızılmağra	Bozağak	18	75 091	—	—	
71	»	» »	Miğilkar	33	136 875	50 000	161 966	
72	Manisa	Manisa - Muradiye	Gediz	150	344 034	50 000	294 034	

73	Rize	Çayeli - Beyazsu	Çanu	25	123 434	—	—	
74	»	Pazar - Hemşin	Lango	25	111 813	50 000	185 247	
75	Giresun	Harşit - İltisak yolu	Harşit	40	77 534	50 000	27 534	
76	Maraş	Elbistan - Darende	Elbistan	15	78 678	30 000	48 678	
77	Kars	Göle - Ardahan	Kınalı	20	103 780	—	—	
78	»	» »	Sarma	42	133 461	—	—	
79	»	Arpaçay - Kızılçakçak	Perkit	40	112 615	200 000	367 071	
80	»	Ardahan - Duduna	Duduna	40	69 852	—	—	
81	»	Kızılçakçak - Ergene	Ergene	60	147 363	—	—	
82	Kırklareli	Pehlivanköy - Akarca	Akarca	90	203 005	—	—	
83	»	Ahmetbey - Evrensekiz	Evrensekiz	30	80 000	—	—	
84	Tekirdağ	Karamehmet - Bakırca	Bakırca	50	117 619	—	—	
85	»	Ayranbolu - Dambaslar	Dambaslar	20	69 769	200 000	479 432	
86	»	Muratlı - Sevindik	Sevindik	40	79 039	—	—	
87	»	Paşaköy - Misinni	Paşaköy	30	80 000	—	—	
88	»	Susuzmüsellim - Çanhıdır	Susuzmüsellim	30	59 000	—	—	
89	Gazianteb	Gazianteb - Besni	Karasu	70	236 405	50 000	186 405	
90	Tokad	Zile - Çekerek	Çekerek	30	126 499	30 000	96 499	
91	Aydın	Bozdoğan - Amasya	Amasya	60	190 000	40 000	150 000	
92	Denizli	Korucuk - Irlıganlı	Korucuk	35	144 176	50 000	94 176	
93	Muğla	Milâs - Söke	Kandakçay	30	168 405	—	—	
94	»	» »	Derince	30	119 946	100 000	449 917	
95	»	» »	Sarıçay	20	261 566	—	—	
96	Ankara	Çandir - Alibey - Akkuzlu	Çayağzı	—	31 006	—	—	Sal
97	Denizli	Güney İlt - Ertuğrul	Ertuğrul	—	23 999	—	—	»
98	Tunceli	Peterek - Çarşancak	Kalender	—	39 355	60 000	49 297	»
99	Çorum	Karaviran - İskilip	Karaviran	—	33 735	—	—	»
				Yekûn		6 111 026		

Henüz ihale edilmek üzere olan köprüler :

1	Balıkesir	Simav - Susurluk - Ayr.	Buzağlık	252	600 000	250 000	
2	Çanakkale	Bayramiç - Ahmetçeeli	Yeğitler	60	120 000	30 000	
3	Kütahya	Yeniköy - Y. Karakolu	Yeniköy	120	187 000	50 000	

I : 43 15.2.1954 C : 2

Sıra No.	İli	Yolu	Köprü adı	Tulü	Keşif veya ihale bedeli Lira	1953 yılında yapılan veya yapılacaklara tediyat	1954 yılında yapılacak tediyat	Düşünceler
4	İzmir	Çatal - Ödemiş	İlkkurşunlu	50	—	—		
5	»	İzmir - Kızılçullu	Kızılçullu	35	—	—		
6	»	Arapça - Tire	Bahmanlar	90	—	—		
7	»	Tire - Bayındır	Hüseyinağa	100	900 000	250 000		
8	»	» »	Ergili	40	—	—		
9	»	» »	Falaka	40	—	—		
10	Ankara	Çeltikçi - Kızılcahamam	Çeltikçi	50	—	—		
11	»	K. Hamam - Güven - Çerkeş	0 + 050	40	350 000	100 000		
12	»	» » »	—	25	—	—		
13	»	Malıköyü - Ayaş - Polâtlı	Malıköy	40	—	—		
14	Çorum	Çorum - Osmancık	Kavşak	60	150 000	40 000		
15	»	» »	Dereboğazı	50	130 000	30 000		
16	İçel	Mersin - Aslanköy	Kurudere	15	54 887	30 000		
17	»	Gökbelen - Gülnar	Çakır	50	200 000	80 000		
18	Muğla	Kemer - Kestep	Boynuzdere	45	120 000	50 000		
19	Kastamonu	Daday - Azdavay	Azdavay	50	120 000	50 000		
20	Muş	Malazgirt - Nurettin Bc	Murat	175	400 000	100 000		
21	Tunceli	Pah - Kalan	Pah	45	96 779	56 217		
22	»	Kemaliye - Biliç	Singah	85	200 000	50 000		
23	Hakkâri	Hakkâri - Çal	Depin	53	—	—		
24	»	Hakkâri - Yüksekova	Şeytan	53	375 380	100 000		
25	Zonguldak	Ulus - İltisakı	Aptipaşa	80	—	—		
26	»	» »	Eldeç	40	300 000	100 000		
27	Eskişehir	Gömele - Eskişehir	Gömele	120	250 000	80 000		
28	Ağrı	Diyadin civarı	Diyadin	60	150 000	30 000		
29	Kocaeli	İznik - Karamürsel İlt.	Yalakdere	40	10 015	10 015		
30	Ordu	Ordu - Çambaşı	Kocalı	60	150 000	30 000		
31	»	Ordu - Mesudiye	Çatalkaya	60	150 000	30 000		
32	Maraş	Maraş - Andırın	Aksu	50	—	—		
33	»	» »	Ceyhan	80	370 000	100 000		

34	Gazianteb	Hassa - Kilis	Tahtaköprü	40	120 000	30 000	
35	»	» »	27 + 980	16	—	—	
36	»	» »	28 + 600	12	80 000	30 000	
37	Burdur	Burdur - Tefenni	Akçay	50	140 000	50 000	
38	»	Tefenni - Çandır	Karamusa	10	30 000	30 000	
39	Bursa	Bursa - Orhaneli	Nilüfer	35	—	—	
40	»	» »	Kocasu	30	300 000	100 000	
41	»	Karaağaç - Tirilye	Runkuş	40	—	—	
42	Yozgad	Çekerek - Mağden	Kesikköprü	30	60 000	10 000	
43	İçel	Tarsus - Namrun	Karageçit	10	30 000	10 000	
44	Bingöl	Karlıova - Erzurum	Çitak	25	80 000	30 000	
45	Erzincan	Erzincan - Gencige	Fırat I	80	—	—	
46	»	» »	» II	50	350 000	100 000	
47	Gazianteb	Kilis - Hassa	Üstgeçit	60	180 000	50 000	
48	Çankırı	Korkun - D. yolu iltisakı	Korkun	40	120 000	30 000	
49	Kırklareli	Boyralı - Demirköy	Değirmendere	40	100 000	30 000	
50	»	Demirköy - İğneada	Bulanıkdere	30	90 000	30 000	
51	İsparta	Dörtyol - Akşehir	Örkenez	15	10 000	—	
52	»	» »	116 + 300	10	30 000	100 000	
53	»	» »	120 + 450	20	50 000	—	Umumi yekûn
54	»	» »	121 + 100	10	30 000	—	
55	Çankırı	Orta Bc. Ilgaz	Köprülüköy	45	100 000	30 000	2 452 742
56	Çanakkale	Dimetoka - Karabiga	Çınar	80	240 000	100 000	6 111 026
57	Rize	Rize - Güneysu	Güneysu	50	140 000	30 000	2 436 232
					Yekûn	2 436 232	11 000 000

Vilâyetin ismi	Yolu bulunmıyan Köy adedi	1953 te yola kavuşan köy adedi	1953 te yapılan köy yolu tulü km.
Eskişehir	326	30	35
Burdur	16	24	120
Kocaeli	389	82	218,100

Not :

Eskişehir Vilâyeti aldığı bir prensip kararı ile 1956 yılında ana yollar bittikten sonra köy yolları yapımına geçecektir. Yapıldığı gösterilen köy yolu vilâyet yolları yapılırken güzergâha raslıyan köylerin yollarıdır.

Köy içme suları için vilâyetlere tevzi edilecek Asbestli boru cetveli

Vilâyeti	BORU 80 mm.	BORU 50 mm.	BORU 40 mm.	EK MALZEME 80	EK MALZEME 50	EK MALZEME 40	DİRSEK 80 1/32	DİRSEK 80 1/16	DİRSEK 80 1/8	DİRSEK 50 1/32	DİRSEK 50 1/16	DİRSEK 50 1/8	DİRSEK 40 1/32	DİRSEK 40 1/16	DİRSEK 40 1/8
Afyon			7000			3500	—	—	—	—	—	—	45	90	90
Ağrı	—	5000	5000	—	1250	2500	—	—	—	30	70	70	30	60	60
Balıkesir	—	8000	7000	—	2000	3500				50	105	105	45	90	90
Bilecik	—	5000	5000	—	1250	2500				30	70	70	30	60	60
Bingöl	—	5000	5000	—	1250	2500				30	70	70	30	60	60
Bolu	—	10000	10000	—	2500	5000				60	145	145	60	120	120
Bursa	5000	10000	10000	1250	2500	5000	35	55	55	60	145	145	60	120	120
Çanakkale		8000	7000	—	2000	3500				50	105	105	45	90	90
Çankırı	—	8000	7000	—	2000	3500				50	105	105	45	90	90
Çorum	—	5000	5000	—	1250	2500				30	70	70	30	60	60
Denizli	10000	5000	—	2500	1250	—	65	110	10	30	70	70			
Diyarbakır	—	8000	7000	—	2000	3500				50	105	105	45	90	90
Erzincan	—	5000	5000	—	1250	2500				30	70	70	30	60	60
Erzurum	—	15000	15000	—	3750	7500				90	220	220	90	180	180

1 : 43 15 . 2 . 1954 C : 2

Vilâyeti	BORU 80 mm.	BORU 50 mm.	BORU 40 mm.	EK MALZEME 80	EK MALZEME 50	EK MALZEME 40	DİRSEK 80 1/32	DİRSEK 80 1/16	DİRSEK 80 1/8	DİRSEK 50 1/32	DİRSEK 50 1/16	DİRSEK 50 1/8	DİRSEK 40 1/32	DİRSEK 40 1/16	DİRSEK 40 1/8
Eskişehir	—	5000	5000	—	1250	2500				30	70	70	30	60	60
Giresun	—	5000	5000	—	1250	2500				30	70	70	30	60	60
İsparta	—	13000	7000		3250	3500				75	105	105	45	90	90
Kars	17000	—	—	4250	—	—	115	190	190						
Kastamonu	—	15000	10000		3750	5000				90	145	145	60	120	120
Kayseri	3000	16000	6000	750	4000	3000	20	35	35	70	85	85	35	60	60
Kırklareli		5000	5000		1250	2500				30	70	70	30	60	60
Kırşehir	—	5000	5000		1250	2500				30	70	70	30	60	60
Kocaeli	10000	21000	16200	2500	5250	8100	75	110	110	100	115	160	90	190	190
Konya		10000	10000		2500	5000				60	145	145	60	120	120
Kütahya		8000	7000		2000	3500				50	105	105	45	90	90
Mardin	—	8000	7000		2000	3500				50	105	105	45	90	90
Niğde	—	7000	8000		1750	4000				40	120	100	50	100	100
Rize	—	—	14000	—	—	7000							85	170	170
Samsun	—	—	11800	—	—	5900							70	140	140
Yozgad		10000	10000		2500	5000				60	145	120	60	120	120
Yekûn	45000	225000	222000	11250	56250	111000	300	500	500	1300	2700	2700	1350	2700	2700

NOT : Kocaeli için ayrıca ø 25 m/m lik 2000 m boru ile 1000 aded ek malzemesi tahsis edilmiştir.

6. — Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in, memleketimizde zirai sigortaların tesis edilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Fethi Çelikbaş'ın tahriri cevabı (6/1314)

21 . XII . 1953

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

Yazılı soru - Başbakandan.

1. Türkiye'de zirai sigortaların tesis edilmemesinden dolayı Türk köylüsünün büyük zararlara uğradığı ve halen de uğramakta olduğu memleketin birçok yerlerinden tarafıma gönderilen mektuplardan ve tatil aylarında memleketin doğu, batı, kuzey ve güney illerindeki tetkiklerimden öğrenmiş bulunuyorum.

2. Hükümetçe 1950 - 1954 yılları arasında bu bapta bir çalışma var mıdır? Bu hususta hazırlanmış bir kanun tasarısı Meclise verilmiş midir?

Bu hususa ait yazılı soruma yine yazılı olarak cevap verilmesini Sayın Başbakandan rica ederim.

Gereken kanuni işlemin ifasını saygılarımla arz ederim.

Zonguldak Milletvekili
Avukat
Abdürrahman Boyacıgiller

T. C.
Ekonomi ve Ticaret Vekâleti
Hususi Kalem Müdürlüğü 12 . II . 1954
Sayı : Genel : 8260
Özel : 1/144

T. C. Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Yüksek Başvekâlete sunulup namlarına cevaplandırılması için Vekâletime havale edilen 24 . XII . 1953 tarihli ve 6126/14050 sayılı yazılarına karşılıktır.

Memleketimizde zirai sigortaların tesis edilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Zonguldak Mebusu Abdürrahman Boyacıgiller'in yazılı soru önergesi mütalâa olunmuş ve bu konudaki cevabımız aşağıda arz edilmiştir :

Çiftçilerimizin tabiî âfetlere karşı korunması bakımından büyük ehemmiyeti haiz bulunan zirai sigorta, bugüne kadar memleketimizde zirai sigorta mevzuunda kanuna nüve teşkil edecek içtimai bir teşekkül kurulmamış olduğundan, tatbik edilememiştir.

Her ne kadar Ticaret Kanununun 1007 nci maddesinde, biçilmiş veya biçilmemiş her nevi mahsulün, senenin her zamanında sigorta edilebileceği tasrih edilmiş ise de, zirai sigortanın arz ettiği hususiyet ve müşküller sebebiyle sigorta şirketleri, zirai sigorta sahasına girmemişler ve zirai mahsulleri, dolu, don, su baskını, kuraklık gibi tabiî âfetlere ve hayvan ölümüne karşı sigorta muamelelerine başlamamışlardır.

Bu gibi tabiî âfetlere karşı sigorta yapılmamasının, çiftçilerimizi, bu kabîl âfetlerin vukuu halinde, müşkül durumlara sokmakta olduğu nazara alınarak, zaman zaman bâzı kanun tasarıları hazırlanmış ve fakat bu tasarılar türlü sebepler tahtında kanuniyet iktisabetmemiştir.

1950 yılında, iktisadi faaliyetlerimizin rizikolarını karşılamak üzere, sigortacılığımızı, memleket ölçüsünde ele almak ve bu hususta gerekli tasarıyı hazırlamak için girişilen faaliyetlere, ilk safhada, İsviçre'den bir mütehassıs getirtmekle başlamış bulunuyoruz.

Esaslı tetkikler neticesinde, İsviçreli mütehassıs ile birlikte yeni bir zirai sigorta kanun tasarısı hazırlanmış ve Vekâletlerarası tetkika da arz olunmuştur.

Mevzuun ehemmiyeti ve şümulüne binaen, teknik ve tatbikat imkânları bakımından, bir kere daha gerekli incelemelerin yapılması için, bu tasarı Sigorta Tetkik Kuruluna gönderilmiştir.

Sigorta Tetkik Kurulunun bu tasarı üzerindeki incelemeleri ilerlemiş olup, ikmalini müteakip gereğine tevessül olunacaktır.

Mevzuubahis yazılı soru önergesi için cevabımızın bundan ibaret olduğunu saygı ile arz ederim.

Ekonomi ve Ticaret Vekili
Fethi Çelikbaş

7. — Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu'nun, Malatya Vilâyeti köylerinin içme suyuna dair sualine Dâhiliye Vekili Etem Menderes'in tahrirî cevabı (6/1326)

4 . I . 1954

T. Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1. Malatya Vilâyeti merkez kazaları köylerinden ayrı ayrı hangi köylere ne kadar mesafeden içme suyu getirilmiştir? Ve hangi köylerde esasen mevcut içme suyu için çeşme yapılmıştır. İçme suları olmadığını şikâyet eden köyler için ne yapılmaktadır?

2. İçme suyu getirilen veya getirilmesi düşünülen köylerden birkaç mezraya ayrılanlar varsa bazan birbirine birer saat mesafede bulunan mezraların içme suları yoksa ne düşünülmektedir?

3. Kaza kaymakamları kaç köye su getirilebileceğini söylemişse o köy adedine göre tahsisat verildiğini seçim mıntakamı gezerken öğrendiğimden bazan nüfus ve meseha nispeti itibariyle birkaç kazanın içme suyu getirilecek köy adedi diğer kazadaki köy adedinden çok fazla olduğundan bunlarda bir muvazene temini için ne düşünülmektedir?

4. Kazaların köylerinde biribirinden fark olduğuna göre Malatya ve diğer vilâyetlerin nüfus ve yüz ölçüsü adedine göre verilen tahsisatta fark mevcut mudur?

5. Yapılan büzlerden bâzılarında çakıl karışık olup su akınca hemen bozulduğundan ve masraf da boşa gittiğinden yerine konurken muayene edilerek teslim ve tesellümü için tertibat alınmakta mıdır?

6. Çok köylerde halkın ayni, bedeni, nakdî yardımı yarıyı geçtiğinden bütçeden yapılan yardımla mukayesesi ne nispettedir? İçişleri Bakanlığının yazılı olarak cevap vermesine delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Malatya Mebusu
Nuri Ocakcıoğlu

T. C.
İçişleri Vekâleti
M. İ. G. M.
3. D. B. Ş. M.
Sayı : 631 - 538 - 3
2647

13 . II . 1954

Özü : Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu'nun yazılı sorusu H.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

6 . I . 1954 gün ve 6 - 1326/6235/14338 sayılı yazıları karşılığıdır.

Malatya Vilâyeti köylerinin içme suyuna dair Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi üzerine gereken inceleme yapıldı :

1. Malatya Vilâyetinin merkez ve kazalarına bağlı köylerden hangilerine ve ne kadar mesafeden içme suyu getirildiğini gösteren cetveller [*] ilişik olarak sunulmuştur. Hangi köylerde içme suyu mevcut iken yalnız çeşmesi yapılanlar cetvellerin altına işaret edilmiştir.

Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım hakkında Bayındırlık Vekâletince hazırlanmış yönetmeliğin ikinci maddesinde emek, vesait ve para ile iştirak eden köyler tercihan plâna alınacağı derpiş edilmiştir. İçme suları olmıyan veya olmadığından bahsiyle müracaatta bulunan köyler bu şartlar dairesinde ihtiyaç durumları, nüfus kesafetleri göz önünde tutularak tanzim edilecek keşiflerine göre vilâyet tatbikat komisyonu kararıyle ele alınmaktadır.

2. İçme suyu getirilen veya getirilmesi düşünülen köylere bağlı mezralar (Mahalle) diye bir tefrik yapılmamaktadır. Gerek köyün merkezi ve gerekse mahallelerinden hangilerinin suyu yoksa buralar programa alınmakta ve köy merkezleriyle mezralar birer kül halinde mütalâa edilmektedir.

3. Yukarda sözü geçen yönetmeliğin 9 ncu maddesi gereğince Vilâyet Tatbikat Komisyo-

[*] *İlişik cetveller soru sahibine gösterilmiş ve dosyasında hıfzedilmiştir.*

nuna mütenazır olarak kazalarda da birer komisyon vardır. Kazalarda içme suyuna ihtiyacı olan köyler tesbit edilirken bu komisyonun kararı alınmakta ve kaymakamlar komisyonda sadece reis sıfatiyle bulunmaktadır.

Kazalara bağlı köyler ve mezralar birer birer fen heyetleri marifetiyle gözden geçirilmekte ve suya ihtiyacı olanlarla tesisatı mevcut olmıyanların keşifnameleri yapılmakta ve tatbikat komisyonundan istihsal edilecek kararlara göre programa bağlanmakta ve vekâlet yardımı esas tutularak başarılmaları sağlanmaktadır.

4. Kazaların köylerinde suyu mevcut olan ve olmıyan köy adetleri itibariyle birbirinden farklı oldukları ve bu farklardan başka yüz ölçümü, nüfus kesafeti, vekâletçe satınalınan borulardan yapılan ayni yardım, vilâyet dâhilinde akar veya memba suyu olmıyan köylerin yeraltı suyundan faydalanması mecburiyeti gibi âmiller göz önünde tutularak vilâyetlere birbirlerinden farklı olarak tahsisat gönderilmekte olduğu Bayındırlık Vekâletinden bildirilmiştir.

5. Köylere yapılan içme su tesislerinde kullanılan büzler fennî şartlara uygun olarak Bayındırlık Dairesince emaneten ihzar olunmakta ve tesisatta ayni dairenin fennî mesuliyet ve murakabesi altında yapılmaktadır. Teyidat sırasında fen heyeti raporu istihsâl olunarak bu baptaki masraf evrakına bağlanmaktadır.

6. Köy içme sularına nakdı yardım yapılabilmesi, bu baptaki yönetmeliğin ikinci maddesi gereğince köylünün bedeni çalışmaları ile mümkündür.

Köy su işlerinde köylünün bedeni çalışmaları ve imecesi, Devletçe yapılan yardım miktarına göre yedide bir nispetinde olduğu ve yapılacak tesislerin arazide keşif ve tatbikatı, teknik elemanların ücret ve yollukları ve nakil vasıtaları masrafları da bu yardıma ilâve edildiği takdirde köylü emeğinin onda bir nispetine düştüğü fennî hesaplarla anlaşılmaktadır.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

11.II.1954
İçişleri Vekili
Etem Menderes

8. — Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, mahpusların çalıştırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair sualine Adliye Vekili Osman Şevki Çiçekdağ, Dahiliye Vekili Etem Menderes ve İşletmeler Vekili Sıtkı Yırcalı'nın tahriri cevapları (6/1381)

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Adalet, İçişleri, İşletmeler ve Maliye vekillerinden yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Burdur Mebusu
Mehmet Özbey

Hapisanelerde binlerce mahpuslarımız bomboş durmakta, bunların namütenahi enerjileri boş yere fuzulen hapsedilmektedir. Birçok ileri memleketlerde olduğu gibi bunların ekserisinin maden ocaklarında, bataklıkları kurutmada, limanlarda, yollarda çalıştırılarak memlekete faydalı olmaları ve hem de temiz ve güneşli havada çalışmalariyle de bu kadersiz vatandaşların sıhhatları da çürümemiş olacaktır. Kendilerine bu çok zor ve çetin çalışmaları neticesinde de az bir ücret ve harçlık da verilecektir. Süratle imar ve inşa halinde olan vatanımızın kalkınmasında bu talihsiz vatandaşların da çalışmalarından faydalanılması memleketimizin hayrına olacaktır. Bu hususta Sayın Adalet, İçişleri, İşletme ve Maliye bakanlıklarının bir hazırlıkları var mıdır? Yazılı cevaplarımızı rica ederim.

T. C.
Adalet Vekâleti — Ankara, 5.II.1954
C. T. E. U. Müdürlüğü
Ş. I : 3567

Özü : Mahpusların çalıştırılması hakkında.

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

1 . 2 . 1954 gün ve 6388 - 14750 sayılı yazıları karşılığıdır.

Süratle imar ve inşa halinde bulunan Vatanımızın kalkınmasında, ceza evlerinde bomboş duran mahkûmların da maden ocaklarında, liman ve yollarda çalıştırılmaları suretiyle faydalanılması gerektiğinden bu mevzuda Vekâletimizin ne düşündüğüne dair Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in yazılı soru önergesi cevabı aşağıdadır :

Filhakika hükümlülerin çalıştırılması infazda gaye olan ıslahın bir unsuru ve vasıtası telâkki olunduğu gibi, aynı zamanda 6123 sayılı Ka-

nunun vaz'ettiği mecburiyete müstenit bulunmaktadır.

1.VIII.1953 tarihinde meriyete giren mezkûr kanunla değiştirilen Türk Ceza Kanununun 13 ncü maddesi prensip itibariyle mahkûmların cezaevlerinde çalıştırılmaları mecburiyetini tesis eylemiştir. Bundan başka :

Mevcudu 35 000 bine yaklaşan mahkûmlarla çalışmak istiyen mevkufların hepsini birden çalıştırmak atelye binaları tesisi, işin kabiliyetlere göre taksimi, usta ve muhasip, iş kontrolörü gibi presonel tâyini, kalifiye olmıyan işçinin gayri iktisadi faaliyetinin mütedavil sermayeyi kısa zamanda zarara sokacağı endişesinin, çıraktan ustaya kadar 20 - 200 kuruşa kadar verilen yevmiyelerin işçi formunu almış olanlara verilmesi icabeden kaloriye müstenit yiyecek bedelini karşılayamaması ve binnetice hükümlünün müesseseden zararlı olarak çıkmasını mucip olacağı ve cemiyete atılırken malî bir istinadı olmadığından dolayı tekrar suç işlememesi düşüncesiyle içtimai yardım faslından yapılacak olan yardımın da mütedavil sermayeye ayrı bir yük teşkil eyliyeceği düşünülerek halen bütün mahkûmların ve istiyen mevkufların çalıştırılması cihetine gidilememiştir.

Ancak: Merkez ve bölge ceza evlerimizde mevcutları 35 i bulan iş yurtlarında bir şahsın yapacağı işi mütaaddit şhıslara bölerek fazla yevmiye vermek suretiyle maliyeti artırmamak ve enerjiyi tahrip eden tenbel bir mesai ananesi tesis etmemek için iş sahalarının genişletilmesine ve yeni yeni atelyelerin kurulmasına lüzum görülerek programlı bir surette bu hususu ele almış bulunmaktayız.

I - Bu senenin bütçesine konulan 500 000 lira ile 10 ceza evinde yeni atelye binaları tesis edilmek üzere şimdiden ve büyük bir hızla faaliyete geçilmiştir.

II - Yeni yapılacak ceza evlerinde atelye bulunmasını teminen plânlar tadil edilmektedir.

III - Bundan maada 6123 sayılı Kanunun muvakkat 1 ve 2 nci maddelerinden de faydalanarak çalışma mecburiyetinin tatbikını mümkün kılacak ceza evleri ikmal edilinceye kadar şimdiki ceza evlerinde cezalarının 4 te 3 ünü ikmal eden ağır hapis mahkûmlariyle 2 nci devre mahkûmiyet müddetlerinin en az 4 te birini iyi hal ile geçirmiş olanlardan yaşları ve kabiliyetleri müsait olanlar iş esası üzerine müesses ceza evlerine nakledilmekte ve bu şahıslar yeni ceza evlerinde 2 nci ve 3 ncü devre şartlarına tâbi tutulmak suretiyle çalıştırılmaktadırlar.

IV - İş esası üzerine müesses ceza evleri tamamen dolduğu ve başka hükümlü çalıştırmaya müsait bulunmadığı ahvalde, geceleri ceza evinde geçirmek şartiyle ve rayiç ücretin 3 te 2 sinden aşağı olmamak üzere verilecek ücretle âmme menfaatine uygun işlerde, muhafaza altında çalıştırılabilecekterdir.

Merkez ve bölge ceza evlerinde, sıkı inzibati şartlar içinde bulunmaları icabeden tehlikeli mahkûmların, açık ceza evlerinde olduğu gibi maden, yol, inşaat işlerinde ,bataklıkların kurutulmasında istihdamları muhafaza ve idare müşkülâtı bakımından mahzurlu görülmektedir.

Açık müesseselerimize geçmek hakkını kazananlar ise henüz yeni ceza evlerimizin kadrolarını dolduracak kadar çoğalmamıştır.

Yeni ceza evlerine geçmek hakkını kazananların adedleri mevcut kadroları aştığı takdirde 13 ncü madde hükmünden faydalanarak yol, inşaat, maden, orman ve deniz avcılığı ekipleri teşkiline teşebbüs olunacaktır.

Keyfiyet lilgilerine sayğı ile arz olunur.

Adalet Vekili
O. Ş. Çiçekdağ

T. C.
İçişleri Vekâleti 8 . II . 1954
Jandarma Gn. Komutanlığı
II. Şb. I. Ks.
Sayı : 28664/816

Özeti : Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, mahkûmların çalıştırılmasına dair sorusu H.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Umumi Kâtip - Kanunlar Müdürlüğü, 1 Şubat 1954 gün ve 6388-14750 sayılı emirleri karşılığıdır.

Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, mahkûmların çalıştırılması hakkındaki sorularının cevabı aşağıya çıkarılmıştır. Saygiyle arz olunur.

İçişleri Vekili
E. Menderes

Mahkûmların ,iş esası üzerine açık yerlerde çalıştırılıp çalıştırılmaması keyfiyeti, infazla ilgili olan Adalet Vekâletine aittir.

Vekâletimiz, ceza ve tevkif evlerinin haricen muhafazasından sorumlu olup, bu vazifeyi de Adalet Vekâletince hususi muhafaza teşkilâtı kuruluncaya kadar muvakkaten yapmaktadır.

Halen mahdüt yerlerde ve jandarma muhafazasında bulunmıyan açık iş yerlerinde kurulmuş bulunan ceza evlerinden, infaz sisteminde yapılan değişikliklerden sonra birçok firar hâdiseleri vukubulmuş ve dolayısiyle de emniyet ve asayişin daha çok bozulduğu görülmüştür.

Açık iş yerlerinde çalıştırılma usulü bütün ceza evlerinde tatbik edildiği takdirde firar vakalarının daha fazla olması muhtemeldir. Bunu önlemek, ceza ve tevkif evlerinin korunması için ayrılan kadronun da en az bir misli fazlalaştırılması ile ancak mümkün olabilir.

T. C.
İşletmeler Vekâeti
İşetmeler D. Başkanlığı
Sayı Genel : 1299
Özel 3

Özü: Burdur mebuslarından Mehmet Özbey'in yazılı sorusu h.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Ankara

1 . 2 . 1954 tarihli Kanunlar Müdürlüğü 3388/1475 ve 6/1381 sayılı yazıları ccevabıdır.

Ceza evinde bulunan hükümlülerin çalıştırılması için Vekâletimizle diğer ilgili Vekâletlerin hazırlık yapıp yapmadıklarına dair Burdur Mebuslarından Mehmet Özbey'in yazılı sorusu cevabının ilişikte takdim kılındığını saygılarımla arz ederim.

İşletmeler Vekili
Sıtkı Yırcalı

Ceza evinde bulunan hükümlülerin çalıştırılması için vekâletimizle diğer ilgili vekâletlerin hazırlık yapıp yapmadıklarına dair Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in yazılı soru önergesi hakkında İşletmeler Vekilinin cevabı

İkinci Dünya Harbi sırasında hükümlü işçilerin mesaisinden faydalanılması düşünülmüş Sümerbank ve Etibank Genel müdürlükleriyle Adalet Vekâleti Ceza ve Tevkif Evleri Genel müdürlükleri arasında sözleşmeler akdedilmek suretiyle muhtelif işletmelerde bunlardan faydalanılmıştır.

Ancak hükümlü işçiler, işi angarya telâkki ettikleri, işletmelerde çalışan kadın ve çocuklara tecavüze yeltendikleri ve iş şartlarına uymıyacak hareketlerde bulundukları, ve tahliyeyi mütaakıp derhal işten ayrıldıkları için kendilerinden beklenen fayda hâsıl olmamış ve Sümerbank mukaveleyi yenilemiyerek hükümlü işçileri tasfiye etmiştir.

Aynı sebeplerden dolayı Etibank camiasında çalıştırılan hükümlülerin tasfiyesi de gerekmiş ise de Adalet Vekâletinin hazırlıklarını tamamlıyacağı ana intizaren muhtelif işletmelerde bulunan hükümlülerin bir bölgede toplanılmasında ve miktarlarının (300) ü geçmemesinde mutabık kalındığından Garp Linyitleri İşletmesinin Değimisaz bölgesinde halen bir miktar hükümlü işçi çalıştırılmaktadır.

Yukarda mâruz sebeplerden dolayı vekâletimize bağlı işletmelerde hükümlü işçi istihdamı veya mevcudun artırılması düşünülmemekte esasen iş için müracaat eden vatandaşlar kendileri boş dururken hükümlü işçilerin çalıştırılmasından daimî surette şikâyette bulunmaktadırlar.

DÜZELTİŞLER

Bu İnikat zaptının sonuna bağlı 132 S. Sayılı basmayazıda aşağıdaki düzeltişler yapılacaktır:

Sahife	Sütun	Satır	Yanlış	Aded	Ücret	Doğru	Aded	Ücret
7	1	26	Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi	1	100	Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi Baştabibi	1	75
7	1	27	Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi	1	100	Beyoğlu İlkyardım Hastanesi Baştabibi	1	100
9	2	4	İller Kuruluş			İller Kuruluşu		

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	487
Rey verenler	:	249
Kabul edenler	:	249
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	217
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Halis Öztürk
Celâl Yardımcı

AMASYA
Kemal Eren

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Osman Talât İltekin
Hâmid Şevket İnce
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Nazifi Şerif Nabel

AYDIN
Şevki Hasırcı
Etem Menderes
Cevat Ülkü
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Vacid Asena
Salâhattin Baskan
Esat Budakoğlu
Muzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Mücteba Işıtın
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin İnan

BOLU
Fahri Belen
Zuhuri Danışman
Mithat Dayıoğlu
İhsan Gülez

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Erkazancı
Mehmet Özbey

BURSA
Raif Aybar
Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Mithat San
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
Nusret Kirişcioğlu
Ömer Mart

ÇANKIRI
Kenan Çığman

ÇORUH
Mecit Bumin
Abbas Gigin
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Hüseyin Ortakcıoğlu
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemeniciler

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu

DİYARBAKIR
Nâzım Önen

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Mehmet Enginün
Cemal Köprülü

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Ömer Faruk Sanaç
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Rıfkı Salim Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Samih İnal
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Vasfi Mahir Kocatürk
Halis Tokdemir

Ahmet Kemal Varınca

HATAY

Hasan Reşit Tankut

İÇEL

Hüseyin Fırat
Aziz Köksal
Celâl Ramazanoğlu

İSPARTA

Tahsin Tola
Reşit Turgut

İSTANBUL

Salamon Adato
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Bedri Nedim Göknil
Hâdi Hüsman
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Füruzan Tekil
Nazlı Tlabar
Celâl Türkgeldi

İZMİR

Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Cihad Baban
Avni Başman
Tarık Gürerk
Vasfi Menteş
Halil Özyörük
Ekrem Hayri Üstündağ

KARS

Lâtif Aküzüm
Abbas Çetin
Esat Oktay
Tezer Taşkıran

KASTAMONU

Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Rifat Taşkın
Hamdi Türe

KAYSERİ

Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Mehmet Özdemir
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Faik Üstün

KIRŞEHİR

Rifat Özdeş

KOCAELİ

Ekrem Alican
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Hüsnü Türkand

KONYA

Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Muammer Obuz
Murad Âli Ülgen
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA

Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Besim Besin
Asım Gündüz
Süleyman Süruri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA

Esat Doğan
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Nuri Ocakcıoğlu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Şemi Ergin
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ

Abdullah Aytemiz
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN

Mehmet Kâmil Boran
Abdülkadir Kalav

MUĞLA

Yavuz Başer

MUŞ

Hamdi Dayı

NİĞDE

Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellaloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köşkeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU

Refet Aksoy
Hüsnü Akyol
Feyzi Boztepe
Zeki Mesut Sezer

RİZE

İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN

Haşim Alişan
Naci Berkman
Firuz Kesim
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu

SEYHAN

Zeki Akçalı
Arif Nihat Asya
Sedat Barı
Tevfik Coşkun
Sinan Tekelioğlu

SİİRD

Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Şefik Türkdoğan
Cemil Yardım

SİVAS

Bahattin Taner

TOKAD

Sıtkı Atanç
Zihni Betil
Ahmet Gürkan
Halûk Ökeren
Muzaffer Önal
Mustafa Özdemir

TRABZON

Salih Esad Alperen
Cemal Reşit Eyüboğlu
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

URFA

Necdet Açanal
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Celâl Öncel

YOZGAD

Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu

ZONGULDAK

Ali Rıza İncealemdaroğlu
Rifat Sivişoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

AĞRI
Kasım Küfrevi

AMASYA
Hâmit Koray
İsmet Olgaç

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu

ANTALYA
Fatin Dalaman
Burhanettin Onat
Akif Sarıoğlu
İbrahim Subaşı
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN
Namık Gedik
Nail Geveci
A. Baki Ökdem

BALIKESİR
Enver Güreli
Ali Fahri İşeri
Arif Kalıpsızoğlu
Muharrem Tunçay

BOLU
Mahmut Güçbilmez
Kâmil Kozak
Vahit Yöntem

BURSA
Necdet Yılmaz
Ali Canib Yöntem (İ.)

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz
İhsan Karasioğlu

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk
Celâl Otman

ÇORUH
Mesud Güney
Ali Rıza Sağlar

DENİZLİ
Mustafa Gülcügil
Eyüp Şahin
Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Mustafa Ekinci
Kâmil Tayşı

EDİRNE
Rükneddin Nasuhioğlu (İ.)
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Abdullah Demirtaş

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu
Ziya Soylu

ERZURUM
Saîd Başak
Enver Karan

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ekrem Baysal
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Cevdet San

GİRESUN
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Kemal Yörükoğlu
Halit Zarbun

HAKKARİ
Selim Seven

HATAY
Abdullah Cilli
Abdürrahman Melek
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay

İSTANBUL
Enver Adakan
İhsan Altınel
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger
Mithat Benker
Salih Fuad Keçeci
Ahilya Moshos (İ.)
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Ahmet Topcu
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edib Adıvar) (İ.)
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Necdet İncekara
Osman Kapani
Abidin Tekön
Cemal Tunca
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Mehmet Bahadır (İ.)
Veyis Koçulu
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Ziya Termen
Hayri Tosunoğlu

KAYSERİ
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Ali Rıza Kılıçkale

KIRKLARELİ
Fikret Filiz
Sıtkı Pekkip (İ.)

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut
Elvan Kaman

KOCAELİ
Ziya Atığ
Mümtaz Kavalcıoğlu (İ.)
Yeredoğ Kişioğlu
Saim Onhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu
Ethem Vassaf
Mehmet Yılmaz (İ.)

KONYA
Rifat Alabay
Kemal Ataman
Hidayet Aydıner
Tarık Kozbek
Himmet Ölçmen

KÜTAHYA
Hakkı Gedik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Remzi Koçak

MALATYA
Hüseyin Doğan
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat

MANİSA
Faruk İlker (İ.)
Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Nafiz Körez
Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver

MARAŞ
Ahmet Bozdağ
Salâhattin Hüdayioğlu
Remzi Öksüz

MARDİN
Abdürrahman Bayar
Rıza Erten
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu
Aziz Uras

MUĞLA
Cemal Hünal
Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu

MUŞ
Ferit Kılıçlar

ORDU
Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

RİZE
Mehmet Fahri Mete

SAMSUN
İsmail Işın
Tevfik İleri (Reis V.)
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN
Remzi Oğuz Arık
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Salim Serçe
Cezmi Türk

SİNOB
Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Ali Şükrü Şavlı
Muhit Tümerkan

SİVAS
Nâzım Ağacıkoğlu
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Halil İmre
Rifat Öçten
Sedat Zeki Örs
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Hüseyin Bingül
Zeki Erataman
Şevket Mocan

TOKAD
Fevzi Çubuk
Hamdi Koyutürk

TRABZON
Naci Altuğ
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Mahmut Goloğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Cahid Zamangil

TUNCELİ
Hıdır Aydın
Hasan Remzi Kulu

URFA
Hasan Oral
Reşit Kemal Timuroğlu

VAN
İzzet Akın
Ferid Melen
Kâzım Özalp

YOZGAD
Niyazi Ünal Alcılı
Avni Doğan
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Fehmi Açıksöz
Yunus Muammer Alakant
Hüseyin Balık
Suat Başol
Abdürrahman Boyacıgiller
Cemal Kıpcak

[Açık mebusluklar]

Amasya	1	Manisa	1
Ankara	1	Niğde	1
Bursa	1	Sivas	2
Denizli	2	Tekirdağ	1
Diyarbakır	1	Tokad	1
Kastamonu	2	Trabzon	1
Kayseri	1	Urfa	1
Konya	2	Zonguldak	1
Malatya	1		—
			21

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	487
Rey verenler	:	247
Kabul edenler	:	247
Reddedenler	:	
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	219
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Kasım Küfrevi
Halis Öztürk
Celâl Yardımcı

AMASYA
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Osman Talât İltekin
Hâmid Şevket İnce
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Nazifi Şerif Nabel

AYDIN
Şevki Hasırcı
Etem Menderes
Cevat Ülkü
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Vacid Asena
Salâhattin Baskan
Esat Budakoğlu
Muzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Mücteba Iştın
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tunçay
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin Inan

BOLU
Zuhuri Danışman
İhsan Gülez

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Erkazancı
Mehmet Özbey

BURSA
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Mithat San
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
Nusret Kirişcioğlu
Ömer Mart

ÇORUH
Mecit Bumin
Abbas Gigin
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Hüseyin Ortakcıoğlu
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemenicioğlu

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Mehmet Enginün

ELÂZIĞ
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Rıfkı Salim Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Samih İnal
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Vasfi Mahir Kocatürk
Halis Tokdemir
Ahmet Kemal Varınca

HATAY
Abdürrahman Melek
Hasan Reşit Tankut

İÇEL
Hüseyin Fırat
Aziz Köksal

İSPARTA
Tahsin Tola
Reşit Turgut

İSTANBUL
Salamon Adato
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Bedri Nedim Göknil
Hâdi Hüsman
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Füruzan Tekil
Nazlı Tlabar
Celâl Türkgeldi

İZMİR
Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Cihad Baban
Avni Başman
Tarık Gürerk
Vasfi Menteş
Halil Özyörük
Cemal Tunce
Ekrem Hayri Üstündağ
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Lâtif Aküzüm
Abbas Çetin
Veyis Koçulu
Esat Oktay
Tezer Taşkıran

KASTAMONU
Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Rifat Taşkın
Hamdi Türe

KAYSERİ
Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Mehmet Özdemir
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Faik Üstün

KIRŞEHİR
Rifat Özdeş

KOCAELİ
Ekrem Alican
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Hüsnü Türkand

KONYA
Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Murad Âli Ülgen
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA
Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Besim Besin
Asım Gündüz
Süleyman Sürüri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA
Esat Doğan
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Nuri Ocakcıoğlu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANİSA
Samet Ağaoğlu
Şemi Ergin
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ
Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN
Mehmet Kâmil Boran

MUĞLA
Yavuz Başer

MUŞ
Hamdi Dayı

NİĞDE
Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellâloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köskeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU
Refet Aksoy
Hüsnü Akyol
Feyzi Boztepe
Zeki Mesut Sezer

RİZE
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN
Haşim Alişan
Naci Berkman
Tevfik İleri
Firuz Kesim
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu

SEYHAN
Zeki Akçalı
Arif Nihat Asya
Sedat Barı
Tevfik Coşkun
Sinan Tekelioğlu

SİİRD
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Şefik Türkdoğan
Cemil Yardım

SİVAS
Bahattin Taner

TOKAD
Sıtkı Atanç
Zihni Betil
Ahmet Gürkan
Halûk Ökeren
Muzaffer Önal

TRABZON
Salih Esad Alperen
Cemal Reşit Eyüboğlu
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ
Hasan Remzi Kulu

URFA
Necdet Acanal
Feridun Ayalp
Celâl Öncel
Reşit Kemal Timuroğlu

YOZGAD
Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Suat Başol
Ali Rıza İncealemdaroğlu
Rifat Sivişoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu

ANTALYA
Fatin Dalaman
Burhanettin Onat
Akif Sarıoğlu
İbrahim Subaşı
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN
Namık Gedik
Nail Geveci
A. Baki Ökdem

BALIKESİR
Enver Güreli
Ali Fahri İşeri

BOLU
Fahri Belen
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
Kâmil Kozak
Vahit Yöntem

BURSA
Raif Aybar
Selim Ragıp Emeç
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Necdet Yılmaz
Ali Canib Yöntem (İ.)

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz
İhsan Karasioğlu

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk
Kenan Çığman
Celâl Otman

ÇORUH
Mesut Güney
Ali Rıza Sağlar

DENİZLİ
Mustafa Gülcügil
Eyüp Şahin
Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Mustafa Ekinci
Nâzım Önen
Kâmil Tayşı

EDİRNE
Cemal Köprülü
Rükneddin Nasuhioğlu (İ.)
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Abdullah Demirtaş
Suphi Ergene
Ömer Faruk Sanaç

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu
Ziya Soylu

ERZURUM
Saîd Başak
Enver Karan

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ekrem Baysal
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Cevdet San

GİRESUN
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Kemal Yörükoğlu
Halit Zarbun

HAKKÂRİ
Selim Seven

HATAY
Abdullah Cilli
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Celâl Ramazanoğlu
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiraley

İSTANBUL
Enver Adakan
İhsan Altınel
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger
Mithat Benker
Salih Fuad Keçeci
Ahilya Moshos
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Ahmet Topcu
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edib Adıvar (İ.)
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Necdet İncekara
Abidin Tekön
Cemal Tunca

KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Mehmet Bahadır (İ.)
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Ziya Termen
Hayri Tosunoğlu

KAYSERİ
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Ali Rıza Kılıçkale

KIRKLARELİ
Fikret Filiz
Sıtkı Pekkip (İ.)

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut
Elvan Kaman

KOCAELİ
Ziya Atığ
Mümtaz Kavalcıoğlu (İ.)
Yeredoğ Kişioğlu
Saim Önhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu
Ethem Vassaf
Mehmet Yılmaz (İ.)

KONYA
Rifat Alabay
Kemal Ataman
Hidayet Aydıner
Ziyad Ebüzziya
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen

KÜTAHYA
Hakkı Gedik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Remzi Koçak

MALATYA
Hüseyin Doğan
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat

MANİSA
Faruk İlker (İ.)
Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Nafiz Körez

Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver

MARAŞ

Salâhattin Hüdayioğlu
Remzi Öksüz

MARDİN

Abdürrahman Bayar
Rıza Erten
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu
Aziz Uras

MUĞLA

Cemal Hünal
Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu

MUŞ

Ferit Kılıçlar

ORDU

Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

RİZE

Mehmet Fahri Mete

SAMSUN

İsmail Işın
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Remzi Oğuz Arık
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Salim Serçe
Cezmi Türk

SİNOB

Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Ali Şükrü Şavlı
Muhit Tümerkan

SİVAS

Nâzım Ağacıkoğlu
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Halil İmre
Rifat Öçten
Sedat Zeki Örs
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Hüseyin Bingül
Zeki Erataman
Şevket Mocan

TOKAD

Fevzi Çubuk
Hamdi Koyutürk
Mustafa Özdemir

TRABZON

Naci Altuğ
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Mahmut Goloğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Cahid Zamangil

TUNCELİ

Hıdır Aydın

URFA

Feridun Ergin
Hasan Oral

VAN

İzzet Akın
Ferid Melen
Kâzım Özalp

YOZGAD

Niyazi Ünal Alcılı
Avni Doğan

ZONGULDAK

Fehmi Açıksöz
Yunus Muammer Alakant
Hüseyin Balık
Abdürrahman Boyacıgiller
Cemal Kıpeak

[Açık mebusluklar]

Amasya	1	Manisa	1
Ankara	1	Niğde	1
Bursa	1	Sivas	2
Denizli	2	Tekirdağ	1
Diyarbakır	1	Tokad	1
Kastamonu	2	Trabzon	1
Kayseri	1	Urfa	1
Konya	2	Zonguldak	1
Malatya	1		—
			21

Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	487
Rey verenler	:	250
Kabul edenler	:	250
Reddedenler	:	
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	216
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AGRI
Kasım Küfrevi
Halis Öztürk
Celâl Yardımcı

AMASYA
Kemal Eren
Hâmit Kosay
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Osman Talât İltekin
Hâmid Şevket İnce
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Nazifi Şerif Nabel

AYDIN
Şevki Hasırcı
Etem Menderes
Cevat Ülkü
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Vacid Asena
Salâhattin Baskan
Esat Budakoğlu
Müzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Mücteba Iştın
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tunçay
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin İnan

BOLU
Fahri Belen
Zuhuri Danışman
İhsan Gülez

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Erkazancı
Mehmet Özbey

BURSA
Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Mithat San
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
Nusret Kirişcioğlu
Ömer Mart

ÇORUH
Mecit Bumin
Abbas Gigin
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Hüseyin Ortakcıoğlu
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemeniciler

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu

EDİRNE
Mehmet Enginün
Cemal Köprülü

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Rıfkı Salım Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Samih İnal
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Vasfi Mahir Kocatürk
Halis Tokdemir
Ahmet Kemal Varınca

HATAY
Hasan Reşit Tankut

İÇEL
Hüseyin Fırat
Aziz Köksal
Celâl Ramazanoğlu

İSPARTA
Tahsin Tola
Reşit Turgut

İSTANBUL
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Bedri Nedim Göknil
Hâdi Hüsman
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Füruzan Tekil
Nazlı Tlabar
Celâl Türkgeldi

İZMİR
Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Cihad Baban
Avni Başman
Tarık Gürerk
Osman Kapani
Vasfi Menteş
Halil Özyörük
Ekrem Hayri Üstündağ
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Lâtif Aküzüm
Esat Oktay
Tezer Taşkıran

KASTAMONU
Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Rifat Taşkın
Hamdi Türe

KAYSERİ
Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Mehmet Özdemir
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Faik Üstün

KIRŞEHİR
Rifat Özdeş

KOCAELİ
Ekrem Alican
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Hüsnü Türkand

KONYA
Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Murad Âli Ülgen
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA
Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Besim Besin
Asım Gündüz
Süleyman Süruri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA
Esat Doğan
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Nuri Ocakcıoğlu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANİSA
Samet Ağaoğlu
Şemi Ergin
Muzaffer Kurbanoğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ
Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN
Mehmet Kâmil Boran
Abdülkadir Kalav

MUĞLA
Yavuz Başer

MUŞ
Hamdi Dayı

NİĞDE
Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellâloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köşkeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU
Refet Aksoy
Hüsnü Akyol
Feyzi Boztepe
Zeki Mesut Sezer

RİZE
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN
Haşim Alişan
Naci Berkman
Tevfik İleri
Firuz Kesim
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu

SEYHAN
Zeki Akçalı
Arif Nihat Asya
Sedat Barı
Tevfik Coşkun

SİİRD
Baki Erden
Mehmet Daim Süsip
Şefik Türkdoğan
Cemil Yardım

SİVAS
Bahattin Taner

TOKAD
Sıtkı Atanç
Zihni Betil
Ahmet Gürkan
Halûk Ökeren
Muzaffer Önal

TRABZON
Salih Esad Alperen
Cemal Reşit Eyüboğlu
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ
Hasan Remzi Kulu

URFA
Necdet Açanal
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Celâl Öncel

YOZGAD
Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Suat Başol
Ali Rıza İncealemdaroğlu
Rifat Sivişoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu

ANTALYA
Fatin Dalaman
Burhanettin Onat
Akif Sarıoğlu
İbrahim Subaşı
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN
Namık Gedik
Nail Geveci
A. Baki Ökdem

BALIKESİR
Enver Güreli
Ali Fahri İşeri

BOLU
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
Kâmil Kozak
Vahit Yöntem

BURSA
Raif Aybar
Necdet Yılmaz
Ali Canib Yöntem (İ.)

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz
İhsan Karasioğlu

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk
Kenan Çığman
Celâl Otman

ÇORUH
Mesud Güney
Ali Rıza Sağlar

DENİZLİ
Mustafa Gülcügil
Eyüp Şahin
Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Mustafa Ekinci
Nâzım Önen
Kâmil Tayşı

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Rükneddin Nasuhioğlu (İ.)
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Abdullah Demirtaş
Ömer Faruk Sanaç

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu
Ziya Soylu

ERZURUM
Said Başak
Enver Karan

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ekrem Baysal
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Cevdet San

GİRESUN
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Kemal Yörükoğlu
Halit Zarbun

HAKKÂRİ
Selim Seven

HATAY
Abdullah Cilli
Abdürrahman Melek
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay

İSTANBUL
Enver Adakan
Salamon Adato
İhsan Altınel
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger
Mithat Benker
Salih Fuad Keçeci
Ahilya Moshos
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Ahmet Topcu
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edip Adıvar (İ.)
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Necdet İncekara
Abidin Tekön
Cemal Tunca

KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Mehmet Bahadır (İ.)
Abbas Çetin
Veyis Koçulu
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Ziya Termen
Hayri Tosunoğlu

KAYSERİ
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Ali Rıza Kılıçkale

KIRKLARELİ
Fikret Filiz
Sıtkı Pekkip (İ.)

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut
Elvan Kaman

KOCAELİ
Ziya Atığ
Mümtaz Kavalcıoğlu (İ.)
Yeredoğ Kişioğlu
Saim Önhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu
Ethem Vassaf
Mehmet Yılmaz (İ.)

KONYA
Rifat Alabay
Kemal Ataman
Hidayet Aydıner
Ziyad Ebüzziya
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen

KÜTAHYA
Hakkı Gedik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Remzi Koçak

MALATYA
Hüseyin Doğan
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat

MANİSA
Faruk İlker (İ.)
Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Nafiz Körez

Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver

MARAŞ

Salâhattin Hüdayioğlu
Remzi Öksüz

MARDİN

Abdürrahman Bayar
Rıza Erten
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu
Aziz Uras

MUĞLA

Cemal Hünal
Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu

MUŞ

Ferit Kılıçlar

ORDU

Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

RİZE

Mehmet Fahri Mete

SAMSUN

İsmail Işın
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Remzi Oğuz Arık
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Salim Serçe
Sinan Tekelioğlu
Cezmi Türk

SİNOB

Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Ali Şükrü Şavlı
Muhit Tümerkan

SİVAS

Nâzım Ağacıkoğlu
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Halil İmre
Rifat Öçten
Sedat Zeki Örs
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Hüseyin Bingül
Zeki Fırataman
Şevket Mocan

TOKAD

Fevzi Çubuk
Hamdi Koyutürk
Mustafa Özdemir

TRABZON

Naci Altuğ
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Mahmut Goloğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Cahid Zamangil

TUNCELİ

Hıdır Aydın

URFA

Hasan Oral
Reşit Kemal Timuroğlu

VAN

İzzet Akın
Ferid Melen
Kâzım Özalp

YOZGAD

Niyazi Ünal Alcılı
Avni Doğan

ZONGULDAK

Fehmi Açıksöz
Yunus Muammer Alakant
Hüseyin Balık
Abdürrahman Boyacıgiller
Cemal Kıpcak

[Açık mebusluklar]

Amasya	1	Manisa	1
Ankara	1	Niğde	1
Bursa	1	Sivas	2
Denizli	2	Tekirdağ	1
Diyarbakır	1	Tokad	1
Kastamonu	2	Trabzon	1
Kayseri	1	Urfa	1
Konya	2	Zonguldak	1
Malatya	1		—
			21

Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	487
Rey verenler	:	271
Kabul edenler	:	271
Reddedenler	:	
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	195
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Kasım Küfrevi
Celâl Yardımcı

AMASYA
Kemal Eren

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Hâmid Şevket İnce
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Nazifi Şerif Nabel
Akif Sarıoğlu
İbrahim Subaşı
Ahmet Tokuş

AYDIN
Namık Gedik
Nail Geveci
Şevki Hasırcı
Etem Menderes
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Salâhattin Baskan
Muzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Mücteba Iştın
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tuncay
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin İnan

BOLU
İhsan Gülez
Vahit Yöntem

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Erkazancı

BURSA
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Sadettin Karacabey
Mithat San
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz
Necdet Yılmaz

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu
Ömer Mart

ÇORUH
Mecit Bumin
Abbas Gigin
Ali Rıza Sağlar
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemeniciler

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu
Eyüp Şahin
Refet Tavaslıoğlu

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Mehmet Enginün
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Saîd Başak
Rıfkı Salim Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Vasfi Mahir Kocatürk
Halis Tokdemir
Ahmet Kemal Varınca
Kemal Yörükoğlu

HAKKARİ
Selim Seven

HATAY
Hasan Reşit Tankut

İÇEL
Aziz Köksal
Celâl Ramazanoğlu

İSPARTA
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Reşit Turgut

İSTANBUL
Salamon Adato
İhsan Altınel
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Bedri Nedim Göknil
Hâdi Hüsman
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Füruzan Tekil
Celâl Türkgeldi

İZMİR
Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Cihad Baban
Avni Başman
Tarık Gürerk
Osman Kapani
Vasfi Menteş
Halil Özyörük
Abidin Tekön
Cemal Tunca
Ekrem Hayri Üstündağ
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Lâtif Aküzüm
Esat Oktay

KASTAMONU
Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Rifat Taşkın

KAYSERİ
Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Mehmet Özdemir
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Fikret Filiz
Faik Üstün

KIRŞEHİR
Rifat Özdeş

KOCAELİ
Ekrem Alican
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Yeredoğ Kişioğlu
Hüsnü Türkand
Ethem Vassaf

KONYA
Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Kemal Ataman
Hidayet Aydıner
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
Murad Âli Ülgen

KÜTAHYA
Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Besim Besin
Asım Gündüz
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Remzi Koçak
Süleyman Süruri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA
Esat Doğan
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Nuri Ocakcıoğlu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANISA
Şemi Ergin
Muhlis Tümay

MARAŞ
Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN
Mehmet Kâmil Boran

MUĞLA
Yavuz Başer
Cemal Hünal
Nâtık Poyrazoğlu

MUŞ
Hamdi Dayı
Ferit Kılıçlar

NİĞDE
Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellaloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köşkeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU
Refet Aksoy
Hüsnü Akyol
Feyzi Boztepe
Zeki Mesut Sezer

RİZE
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN
Haşim Alişan
Naci Berkman
Firuz Kesim
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu
Hâdi Uzer

SEYHAN
Zeki Akçalı
Arif Nihat Asya
Sedat Barı
Salim Serçe
Sinan Tekelioğlu

SİİRD
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Şefik Türkdoğan
Cemil Yardım

SİVAS
Halil İmre
Sedat Zeki Örs
Bahattin Taner

TEKİRDAĞ
Hüseyin Bingül
Zeki Erataman

TOKAD
Sıtkı Atanç
Zihni Betil
Fevzi Çubuk
Ahmet Gürkan
Halûk Ökeren
Muzaffer Önal

TRABZON
Salih Esad Alperen
Cemal Reşit Eyüboğlu
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ
Hasan Remzi Kulu

URFA
Necdet Açanal
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Celâl Öncel
Reşit Kemal Timuroğlu

YOZGAD
Niyazi Ünal Alcılı
Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Yunus Muammer Alakant
Suat Başol
Ali Rıza İncealemdaroğlu
Rifat Sivişoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

AĞRI
Halis Öztürk

AMASYA
Hâmit Koray
İsmet Olgaç

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu
Osman Talât İltekin (İ.)

ANTALYA
Fatin Dalaman
Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu

AYDIN
A. Baki Ökdem
Cevat Ülkü

BALIKESİR
Vacid Asena
Esat Budakoğlu
Enver Güreli
Ali Fahri İşeri

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel

BOLU
Fahri Belen
Zuhuri Danışman
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
Kâmil Kozak

BURDUR
Mehmet Özbey

BURSA
Raif Aybar
Selim Ragıp Emeç
Hulûsi Köymen
Ali Canib Yöntem

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz
Nusret Kirişcioğlu

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk
Kenan Çığman
Celâl Otman

ÇORUH
Mesud Güney

ÇORUM
Hüseyin Ortakcıoğlu

DENİZLİ
Mustafa Gülcügil

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Mustafa Ekinci
Nâzım Önen
Kâmil Tayşı

EDİRNE
Cemal Köprülü
Rükneddin Nasuhioğlu (İ.)

ELAZIĞ
Abdullah Demirtaş
Ömer Faruk Sanaç

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu (İ.)
Ziya Soylu (İ.)

ERZURUM
Enver Karan

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ekrem Baysal
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Samih İnal
Cevdet San

GİRESUN
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
Abdullah Cilli
Abdürrahman Melek
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Hüseyin Fırat
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç

İSTANBUL
Enver Adakan
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger
Mithat Benker
Salih Fuad Keçeci
Ahilya Moshos
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Nazlı Tlabar
Ahmet Topcu
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edip Adıvar (İ.)
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Necdet İncekara

KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Mehmet Bahadır (İ.)
Abbas Çetin
Veyis Koçulu
Tezer Taşkıran
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Ziya Termen
Hayri Tosunoğlu
Hamdi Türe (İ.)

KAYSERİ
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Ali Rıza Kılıçkale

KIRKLARELİ
Sıtkı Pekkip

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut
Elvan Kaman

KOCAELİ
Ziya Atığ
Mümtaz Kavalcıoğlu (İ.)
Saim Önhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu
Mehmet Yılmaz (İ.)

KONYA
Rifat Alabay
Ziyad Ebüzziya
Tarık Kozbek
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA
Hakkı Gedik

MALATYA
Hüseyin Doğan (İ.)
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat

MANİSA
Samet Ağaoğlu
Faruk İlker
Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Muzaffer Kurbanoğlu (R. Vekili)
Nafiz Körez
Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver

MARAŞ
Salâhattin Hüdayioğlu
Remzi Öksüz

MARDİN
Abdürrahman Bayar
Rıza Erten
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu
Aziz Uras

MUĞLA
Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi
Nuri Özsan

ORDU
Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

RİZE
Mehmet Fahri Mete

SAMSUN
İsmail Işın
Tevfik İleri (Reis V.)
Şükrü Uluçay

SEYHAN
Remzi Oğuz Arık
Tevfik Coşkun
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Cezmi Türk

SİNOB
Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Ali Şükrü Şavlı
Muhit Tümerkan

SİVAS
Nâzım Ağacıkoğlu
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Rifat Öçten
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Şevket Mocan

TOKAD
Hamdi Koyutürk
Mustafa Özdemir

TRABZON
Naci Altuğ
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Mahmut Goloğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Cahid Zamangil

TUNCELİ
Hıdır Aydın

VAN
İzzet Akın
Ferid Melen
Kâzım Özalp

YOZGAD
Avni Doğan

ZONGULDAK
Fehmi Açıksöz
Hüseyin Balık
Abdürrahman Boyacıgiller
Cemal Kıpcak

[Açık mebusluklar]

Amasya	1	Manisa	1
Ankara	1	Niğde	1
Bursa	1	Sivas	2
Denizli	2	Tekirdağ	1
Diyarbakır	1	Tokad	1
Kastamonu	2	Trabzon	1
Kayseri	1	Urfa	1
Konya	2	Zonguldak	1
Malatya	1		—
			21

İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	487
Rey verenler	:	249
Kabul edenler	:	249
Reddedenler	:	
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	217
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Kasım Küfrevi
Halis Öztürk
Celâl Yardımcı

AMASYA
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Osman Talât İltekin
Hâmid Şevket İnce
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Nazifi Şerif Nabel

AYDIN
Şevki Hasırcı
Etem Menderes
Cevat Ülkü
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Vacid Asena
Salâhattin Baskan
Esat Budakoğlu
Muzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Mücteba Iştın
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tuncay
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin İnan

BOLU
Fahri Belen
Zuhuri Danışman
İhsan Gülez

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Erkazancı
Mehmet Özbey

BURSA
Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Sadettin Karacabey
Mithat San
Kenan Yılmaz

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
Nusret Kirişcioğlu
Ömer Mart

ÇORUH
Mecit Bumin
Abbas Gigin
Mesud Güney
Ali Rıza Sağlar
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Hüseyin Ortakcıoğlu
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemeniciler

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Mehmet Enginün
Cemal Köprülü

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Ömer Faruk Sanaç
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Rıfkı Salim Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Vasfi Mahir Kocatürk
Halis Tokdemir
Ahmet Kemal Varınca

HATAY
Hasan Reşit Tankut

İÇEL
Hüseyin Fırat
Aziz Köksal
Celâl Ramazanoğlu

İSPARTA
Tahsin Tola
Reşit Turgut

İSTANBUL
Salamon Adato
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Bedri Nedim Göknil
Hâdi Hüsman
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Ahilya Moshos
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Füruzan Tekil
Nazlı Tlabar
Celâl Türkgeldi

İZMİR
Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Cihad Baban
Avni Başman
Osman Kapani
Vasfi Menteş
Halil Özyörük
Ekrem Hayri Üstündağ
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Lâtif Aküzüm
Esat Oktay

KASTAMONU
Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Rifat Taşkın
Hamdi Türe

KAYSERİ
Fikri Apaydın
İbrahim Kirazoğlu
Mehmet Özdemir
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Faik Üstün

KIRŞEHİR
Rifat Özdeş

KOCAELİ
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Hüsnü Türkand

KONYA
Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ziyad Ebüzziya
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Murad Âli Ülgen
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA
Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Asım Gündüz
Süleyman Sürüri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA
Esat Doğan
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Nuri Ocakcıoğlu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANİSA
Samet Ağaoğlu
Şemi Ergin
Muzaffer Kurbanoğlu

MARAŞ
Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen

MARDİN
Mehmet Kâmil Boran
Abdülkadir Kalav

MUĞLA
Yavuz Başer

MUŞ
Hamdi Dayı
Ferit Kılıçlar

NİĞDE
Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellaloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köskeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU
Refet Aksoy
Hüsnü Akyol
Feyzi Boztepe
Zeki Mesut Sezer

RİZE
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN
Hâsim Alişan
Naci Berkman
Tevfik İleri
Firuz Kesim
Muhittin Özkefeli
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu

SEYHAN
Zeki Akçalı
Arif Nihat Asya
Sedat Barı
Tevfik Coşkun

SİİRD
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Şefik Türkdoğan
Cemil Yardım

SİVAS
Bahattin Taner

TOKAD
Sıtkı Atanç
Zihni Betil
Ahmet Gürkan
Halûk Ökeren
Muzaffer Önal

TRABZON
Salih Esad Alperen
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ
Hasan Remzi Kulu

URFA
Necdet Acanal
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Celâl Öncel

YOZGAD
Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Suat Başol
Ali Rıza İncealemdaroğlu
Rifat Sivisoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu

ANTALYA
Fatin Dalaman
Burhanettin Onat
Akif Sarıoğlu
İbrahim Subaşı
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN
Namık Gedik
Nail Geveci
A. Baki Ökdem

BALIKESİR
Enver Güreli
Ali Fahri İşeri

BOLU
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
Kâmil Kozak
Vahit Yöntem

BURSA
Raif Aybar
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Necdet Yılmaz
Ali Canib Yöntem (İ.)

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz
İhsan Karasioğlu

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk
Kenan Çığman
Celâl Otman

DENİZLİ
Mustafa Gülcügil
Eyüp Şahin
Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Mustafa Ekinci
Nâzım Önen
Kâmil Tayşı

EDİRNE
Rükneddin Nasuhioğlu (İ.)
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Abdullah Demirtaş

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu
Ziya Soylu

ERZURUM
Said Başak
Enver Karan

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ekrem Baysal
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Samih İnal
Cevdet San

GİRESUN
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Kemal Yörükoğlu
Halit Zarbun

HAKKÂRİ
Selim Seven

HATAY
Abdullah Cilli
Abdürrahman Melek
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay

İSTANBUL
Enver Adakan
İhsan Altınel
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger
Mithat Benker
Salih Fuad Keçeci
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Ahmet Topcu
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edib Adıvar (İ.)
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Tarık Gürerk
Necdet İncekara
Abidin Tekön
Cemal Tunca

KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Mehmet Bahadır (İ.)
Abbas Çetin
Veyis Koçulu
Tezer Taşkıran
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Ziya Termen
Hayri Tosunoğlu

KAYSERİ
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Ali Rıza Kılıçkale

KIRKLARELİ
Fikret Filiz
Sıtkı Pekkip (İ.)

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut
Elvan Kaman

KOCAELİ
Ekrem Alican
Ziya Atığ
Mümtaz Kovalcıoğlu (İ.)
Yeredoğ Kişioğlu
Saim Önhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu
Ethem Vassaf
Mehmet Yılmaz (İ.)

KONYA
Rifat Alabay
Kemal Ataman
Hidayet Aydıner
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen

KÜTAHYA
Besim Besin
Hakkı Gedik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Remzi Koçak

MALATYA
Hüseyin Doğan
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat

MANİSA
Faruk İlker (İ.)
Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Nafiz Körez

Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver
Muhlis Tümay

MARAŞ

Salâhattin Hüdayioğlu
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN

Abdürrahman Bayar
Rıza Erten
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu
Aziz Uras

MUĞLA

Cemal Hünal
Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu

ORDU

Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

SAMSUN

İsmail Işın
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Remzi Oğuz Arık
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Salim Serçe
Sinan Tekelioğlu
Cezmi Türk

SİNOB

Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Ali Şükrü Şavlı
Muhit Tümerkan

SİVAS

Nâzım Ağacıkoğlu
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Halil İmre
Rifat Öçten
Sedat Zeki Örs
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Hüseyin Bingül
Zeki Erataman
Şevket Mocan

TOKAD

Fevzi Çubuk
Hamdi Koyutürk
Mustafa Özdemir

TRABZON

Naci Altuğ
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Cemal Reşit Eyüboğlu
Mahmut Goloğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Cahid Zamangil

TUNCELİ

Hıdır Aydın

URFA

Hasan Oral
Reşit Kemal Timuroğlu

VAN

İzzet Akın
Ferid Melen
Kâzım Özalp

YOZGAD

Niyazi Ünal Alcılı
Avni Doğan

ZONGULDAK

Fehmi Açıksöz
Yunus Muammer Alakant
Hüseyin Balık
Abdürrahman Boyacıgiller
Cemal Kıpcak

[Açık mebusluklar]

Amasya	1	Manisa	1
Ankara	1	Niğde	1
Bursa	1	Sivas	2
Denizli	2	Tekirdağ	1
Diyarbakır	1	Tokad	1
Kastamonu	2	Trabzon	1
Kayseri	1	Urfa	1
Konya	2	Zonguldak	1
Malatya	1		—
			21

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	**487**
Rey verenler	:	**248**
Kabul edenler	:	**248**
Reddedenler	:	
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	218
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Kasım Küfrevi
Celâl Yardımcı

AMASYA
Kemal Eren
İsmet Olgaç

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Muhlis Bayramoğlu
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Hâmid Şevket İnce
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Fatin Dalaman
Nazifi Şerif Nabel
Ahmet Tokuş

AYDIN
Namık Gedik
Nail Geveci
Şevki Hasırcı
Etem Menderes
Cevat Ülkü
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Muzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Mücteba Iştın
Ali Fahri İşeri
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tunçay
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin İnan

BOLU
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
İhsan Gülez

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey

BURSA
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Kenan Yılmaz
Necdet Yılmaz

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu
Nusret Kirişcioğlu
Ömer Mart

ÇANKIRI
Celâl Otman

ÇORUH
Mecit Bumin
Abbas Gigin
Ali Rıza Sağlar
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemeniciler

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu
Eyüp Şahin

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Mehmet Enginün
Cemal Köprülü
Rükneddin Nasuhioğlu
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Said Başak
Rıfkı Salim Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Enver Karan
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak

GİRESUN
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Ahmet Kemal Varınca
Kemal Yörükoğlu
Halit Zarbun

HAKKÂRİ
Selim Seven

İÇEL
Hüseyin Fırat
Aziz Köksal
Celâl Ramazanoğlu

İSPARTA
Kemal Demiralay
Tahsin Tola
Reşit Turgut

İSTANBUL
Salamon Adato
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Füruzan Tekil
Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi

İZMİR
Mehmet Aldemir
Pertev Arat
Cihad Baban
Avni Başman
Osman Kapani
Vasfi Menteş
Abidin Tekön
Cemal Tunca
Ekrem Hayri Üstündağ
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Abbas Çetin
Veyis Koçulu

KASTAMONU
Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Rifat Taşkın

KAYSERİ
Fikri Apaydın
Kâmil Gündeş
İbrahim Kirazoğlu
Mehmet Özdemir
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Fikret Filiz
Faik Üstün

KIRŞEHİR
Elvan Kaman

KOCAELİ
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Hüsnü Türkand
Ethem Vassaf
Mehmet Yılmaz

KONYA
Hidayet Aydıner
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Himmet Ölçmen
Murad Âli Ülgen

KÜTAHYA
Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Besim Besin
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA
Nuri Ocakcıoğlu

MANİSA
Samet Ağaoğlu
Muzaffer Kurbanoğlu

MARAŞ
Abdullah Aytemiz
Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN
Abdürrahman Bayar
Mehmet Kâmil Boran
Aziz Uras

MUĞLA
Yavuz Başer
Cemal Hünal
Nâtık Poyrazoğlu

MUŞ
Hamdi Dayı
Ferit Kılıçlar

NİĞDE
Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellaloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köşkeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU
Refet Aksoy
Feyzi Boztepe

RİZE
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN
Haşim Alişan
Naci Berkman
Firuz Kesim
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu

SEYHAN
Zeki Akçalı
Sedat Barı
Tevfik Coşkun
Salim Serçe
Sinan Tekelioğlu

SİİRD
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp
Şefik Türkdoğan
Cemil Yardım

SİVAS
Halil İmre
Sedat Zeki Örs
Bahattin Taner
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ
Hüseyin Bingül
Zeki Erataman

TOKAD
Sıtkı Atanç
Fevzi Çubuk

TRABZON
Salih Esad Alperen
Mahmut Goloğlu

TUNCELİ
Hasan Remzi Kulu

URFA
Necdet Açanal
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Hasan Oral
Celâl Öncel
Reşit Kemal Timuroğlu

VAN
İzzet Akın

YOZGAD
Niyazi Ünal Alcılı
Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Yunus Muammer Alakant
Hüseyin Balık
Suat Başol
Cemal Kıpcak
Rifat Sivişoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

AĞRI
Halis Öztürk

AMASYA
Hâmit Koray

ANKARA
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu
Osman Talât İltekin (İ.)

ANTALYA
Burhanettin Onat
Akif Sarıoğlu
İbrahim Subaşı
Ahmet Tekelioğlu

AYDIN
A. Baki Ökdem

BALIKESİR
Vacid Asena
Salâhattin Baskan
Esat Budakoğlu
Enver Güreli
Arif Kalıpsızoğlu

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel

BOLU
Fahri Belen
Zuhuri Danışman
Kâmil Kozak
Vahit Yöntem

BURDUR
Mehmet Erkazancı

BURSA
Raif Aybar
Selim Ragıp Emeç
Mithat San
Halûk Şaman
Ali Canib Yöntem (İ.)

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk
Kenan Çığman

ÇORUH
Mesud Güney

ÇORUM
Hüseyin Ortakcıoğlu

DENİZLİ
Mustafa Gülcügil
Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Mustafa Ekinci
Nâzım Önen
Kâmil Tayşı

ELÂZIĞ
Abdullah Demirtaş
Ömer Faruk Sanaç

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu (İ.)
Ziya Soylu

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ekrem Baysal
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Samih İnal
Cevdet San
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Tahsin İnanç (İ.)
Doğan Köymen
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Vasfi Mahir Kocatürk
Halis Tokdemir

HATAY
Abdullah Cilli
Abdürrahman Melek
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Hasan Reşit Tankut
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç

İSTANBUL
Enver Adakan
İhsan Altınel
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger (İ.)
Mithat Benker
Fuad Hulûsi Demirelli
Bedri Nedim Göknil
Hâdi Hüsman
Salih Fuad Keçeci
Ahilya Moshos (İ.)
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Nazlı Tlabar
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edib Adıvar (İ.)
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Tarık Gürerk
Necdet İncekara
Halil Özyörük

KARS
Fevzi Aktaş
Lâtif Aküzüm
Sırrı Atalay
Hehmet Bahadır (İ.)
Esat Oktay
Tezer Taşkıran
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Ziya Termen
Hayri Tosunoğlu
Hamdi Türe (İ.)

KAYSERİ
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Ali Rıza Kılıçkale

KIRKLARELİ
Sıtkı Pekkip (İ.)

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut
Rifat Özdeş

KOCAELİ
Ekrem Alican
Ziya Atığ
Mümtaz Kavalcıoğlu (İ.)
Yeredoğ Kişioğlu
Saim Önhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Rifat Alabay
Kemal Ataman
Ziyad Ebüzziya
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA
Hakkı Gedik
Asım Gündüz
Remzi Koçak

MALATYA
Esat Doğan
Hüseyin Doğan (İ.)
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANİSA
Şemi Ergin
Faruk İlker (İ.)

Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Nafiz Körez
Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver
Muhlis Tümay

MARAŞ

Ahmet Bozdağ
Salâhattin Hüdayioğlu
Ahmet Kadoğlu
Remzi Öksüz

MARDİN

Rıza Erten
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu

MUĞLA

Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi
Nuri Özsan

ORDU

Hüsnü Akyol
Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Zeki Mesut Sezer
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

RİZE

Mehmet Fahri Mete

SAMSUN

İsmail Işın
Tevfik İleri (Reis V.)
Muhittin Özkefeli
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Remzi Oğuz Arık
Arif Nihat Asya
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Cezmi Türk

SİNOB

Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Ali Şükrü Şavlı
Muhit Tümerkan

SİVAS

Nâzım Ağacıkoğlu
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Rifat Öçten

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Şevket Mocan

TOKAD

Zihni Betil
Ahmet Gürkan
Hamdi Koyutürk
Halûk Ökeren
Muzaffer Önal
Mustafa Özdemir

TRABZON

Naci Altuğ
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Cemal Reşit Eyüboğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu
Cahid Zamangil

TUNCELİ

Hıdır Aydın

VAN

Ferid Melen
Kâzım Özalp

YOZGAD

Avni Doğan

ZONGULDAK

Fehmi Açıksöz
Abdürrahman Boyacıgiller
Ali Rıza İncealemdaroğlu

[Açık mebusluklar]

Amasya	1	Manisa	1
Ankara	1	Niğde	1
Bursa	1	Sivas	2
Denizli	2	Tekirdağ	1
Diyarbakır	1	Tokad	1
Kastamonu	2	Trabzon	1
Kayseri	1	Urfa	1
Konya	2	Zonguldak	1
Malatya	1		—
			21

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin Döner Sermaye ile idaresine dair Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza sayısı	:	487
Rey verenler	:	254
Kabul edenler	:	254
Reddedenler	:	
Müstenkifler	:	
Reye katılmıyanlar	:	212
Açık mebusluklar	:	21

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Abdullah Güler
Süleyman Kerman
Bekir Oynaganlı
Kemal Özçoban
Avni Tan
Salih Torfilli
Ahmed Veziroğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Kasım Küfrevi
Halis Öztürk
Celâl Yardımcı

AMASYA
Hâmit Koray

ANKARA
Sadri Maksudi Arsal
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Osman Talât İltekin
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Cevdet Soydan

ANTALYA
Fatin Dalaman
Nazifi Şerif Nabel
Burhanettin Onat
İbrahim Subaşı
Ahmet Tekelioğlu

AYDIN
Namık Gedik
Şevki Hasırcı
Etem Menderes

BALIKESİR
Muzaffer Emiroğlu
Müfit Erkuyumcu
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Yahya Pelvan
Muharrem Tunçay
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Aşkın
Keşşaf Mehmet Kurkut
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Mustafa Nuri Okcuoğlu

BİTLİS
Nusrettin Barut
Salâhattin İnan

BOLU
Fahri Belen
Mithat Dayıoğlu
Mahmut Güçbilmez
İhsan Güler

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Erkazancı

BURSA
Agâh Erozan
Selim Herkmen
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Mithat San
Kenan Yılmaz
Necdet Yılmaz
Ali Canib Yöntem

ÇANAKKALE
Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu
Ömer Mart

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Kenan Çığman
Celâl Otman

ÇORUH
Mecit Bumin
Mesud Güney
Ali Rıza Sağlar
Zihni Ural

ÇORUM
Sedat Baran
Ahmet Başıbüyük
Şevki Gürses
Baha Koldaş
Saip Özer
Hasan Ali Vural
Hakkı Yemeniciler

DENİZLİ
Baha Akşit
Fikret Başaran
Ali Çobanoğlu
Mustafa Gülcügil
Eyüp Şahin
Refet Tavaslıoğlu

DİYARBAKIR
Ferit Alpiskender
Yusuf Azizoğlu
M. Remzi Bucak
Kâmil Taysı

EDİRNE
Arif Altınalmaz
Cemal Köprülü
Rükneddin Nasuhioğlu
Hasan Osma

ELÂZIĞ
Abdullah Demirtaş
Suphi Ergene
Ömer Faruk Sanaç
Mehmet Şevki Yazman
Hâmit Ali Yöney

ERZİNCAN
Cemal Gönenç
Şemsettin Günaltay
Nahid Pekcan

ERZURUM
Saîd Başak
Rıfkı Salim Burçak
Fehmi Çobanoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Enver Karan
Emrullah Nutku
Rıza Topçuoğlu
Memiş Yazıcı
Mustafa Zeren

ESKİŞEHİR
Ekrem Baysal
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
Samih İnal
Galip Kınoğlu
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Cevdet San

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanç
Doğan Köymen

GÜMÜŞANE
Cevdet Baybura
Halis Tokdemir
Ahmet Kemal Varınca
Kemal Yörükoğlu
Halit Zarbun

HAKKÂRİ
Selim Seven

İÇEL
Celâl Ramazanoğlu

İSPARTA
Kemal Demiralay
Reşit Turgut

İSTANBUL
Salamon Adato
Faruk Nafiz Çamlıbel
Fuad Hulûsi Demirelli
Hâdi Hüsman
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Ahilya Moshos
Füruzan Tekil

İZMİR
Mehmet Aldemir
Avni Başman
Necdet İncekara
Vasfi Menteş
Abidin Tekön
Cemal Tunca
Ekrem Hayri Üstündağ
Zühtü Hilmi Velibeşe

KARS
Abbas Çetin

KASTAMONU
Sait Kantarel
Fahri Keçecioğlu
Rifat Taşkın
Ziya Termen
Hamdi Türe

KAYSERİ
Fikri Apaydın
İsmail Berkok
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Ali Rıza Kılıçkale
İbrahim Kirazoğlu
Yusuf Ziya Turgut

KIRKLARELİ
Faik Üstün

KIRŞEHİR
Elvan Kaman
Rifat Özdeş

KOCAELİ
Hamdi Başak
Salih Kalemcioğlu
Yeredoğ Kişioğlu
Hüsnü Türkand

KONYA
Kemal Ataman
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Ali Rıza Ercan
Saffet Gürol
Muammer Obuz
Murad Âli Ülgen

KÜTAHYA
Mecdet Alkin
Yusuf Aysal
Besim Besin
Hakkı Gedik
Süleyman Süruri Nasuhoğlu
İhsan Şerif Özgen

MALATYA
Nuri Ocakcıoğlu

MANİSA
Muzaffer Kurbanoğlu
Nafiz Körez
Muhlis Tümay

MARAŞ
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Nedim Ökmen

MARDİN
Mehmet Kâmil Boran
Abdülkadir Kalav
Aziz Uras

MUĞLA
Yavuz Başer
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu

MUŞ
Hamdi Dayı
Ferit Kılıçlar

NİĞDE
Hâdi Arıbaş
Süreyya Dellaloğlu
Asım Doğanay
Ferit Ecer
Fahri Köşkeroğlu
Hüseyin Ülkü
Halil Nuri Yurdakul

ORDU
Feyzi Boztepe

RİZE
İzzet Akçal
Kemal Balta
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil
Zeki Rıza Sporel

SAMSUN
Haşim Alişan
Tevfik İleri
Firuz Kesim
Ferid Tüzel
Hasan Fehmi Ustaoğlu

SEYHAN
Arif Nihat Asya
Sedat Barı
Tevfik Coşkun
Sinan Tekelioğlu

SİİRD
Mehmet Daim Süalp
Cemil Yardım

SİNOB
Ali Şükrü Şavlı

SİVAS
Nâzım Ağacıkoğlu
Şevki Ecevit
Nurettin Ertürk
Sedat Zeki Örs
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ
Hüseyin Bingül
Zeki Erataman

TOKAD
Sıtkı Atanç
Fevzi Çubuk
Halûk Ökeren
Mustafa Özdemir

TRABZON
Salih Esad Alperen
Naci Altuğ
Mahmut Goloğlu
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

TUNCELİ
Hıdır Aydın
Hasan Remzi Kulu

URFA
Necdet Açanal
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Celâl Öncel

VAN
Kâzım Özalp

YOZGAD
Niyazi Ünal Alcılı
Faik Erbaş
Yusuf Karslıoğlu
Fuat Nizamoğlu
Hâşim Tatlıoğlu
Hasan Üçöz

ZONGULDAK
Cemal Kıpcak
Rifat Sivişoğlu
Avni Yurdabayrak

[Reye katılmıyanlar]

AFYON KARAHİSAR
Ali İhsan Sâbis

AMASYA
Kemal Eren
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Salâhattin Benli
Mümtaz Faik Fenik (İ.)
Abdullah Gedikoğlu
Hâmid Şevket İnce

ANTALYA
Akif Sarıoğlu
Ahmet Tokuş

AYDIN
Nail Geveci
A. Baki Ökdem
Cevat Ülkü
Lûtfi Ülkümen

BALIKESİR
Vacid Ascna
Salâhattin Baskan
Esat Budakoğlu
Enver Güreli
Mücteba Iştın
Ali Fahri İşeri

BİNGÖL
Feridun Fikri Düşünsel

BOLU
Zuhuri Danışman
Kâmil Kozak
Vahit Yöntem

BURDUR
Mehmet Özbey

BURSA
Raif Aybar
Selim Ragıp Emeç
Halûk Şaman

ÇANAKKALE
Kenan Akmanlar
Süreyya Endik (İ.)
Bedi Enüstün
Nihat İyriboz
Nusret Kirişcioğlu

ÇANKIRI
Kemal Atakurt
Celâl Boynuk

ÇORUH
Abbas Gigin

ÇORUM
Hüseyin Ortakcıoğlu

DİYARBAKIR
Mustafa Ekinci
Nâzım Önen

EDİRNE
Mehmet Enginün

ERZİNCAN
Sabit Sağıroğlu (İ.)
Ziya Soylu

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Ali Fuad Cebesoy

GAZİANTEB
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Arif Hikmet Pamukoğlu
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Vasfi Mahir Kocatürk

HATAY
Abdullah Cilli
Abdürrahman Melek
Celâl Sait Siren
Tayfur Sökmen (İ.)
Hasan Reşit Tankut
Cavit Yurtman

İÇEL
Halil Atalay
Hüseyin Fırat
Salih İnankur
Refik Koraltan (Reis)
Aziz Köksal
Şahap Tol

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Tahsin Tola

İSTANBUL
Enver Adakan
İhsan Altınel
Ahmet Hamdi Başar
Andre Vahram Bayar (İ.)
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nihad Reşad Belger
Mithat Benker
Bedri Nedim Göknil
Salih Fuad Keçeci
Seyfi Oran
Mükerrem Sarol
Fahrettin Sayımer
Mithat Sözer
Nazlı Tlabar
Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi
Hüsnü Yaman
Sani Yaver
Senihi Yürüten

İZMİR
Halide Edib Adıvar (İ.)
Pertev Arat
Cihad Baban
Behzat Bilgin
Muhiddin Erener
Sadık Giz
Tarık Gürerk
Osman Kapani
Halil Özyörük

KARS
Fevzi Aktaş
Lâtif Aküzüm
Sırrı Atalay
Mehmet Bahadır (İ.)
Veyis Koçulu
Esat Oktay
Tezer Taşkıran
Hüsamettin Tugaç
Hüseyin Cahit Yalçın

KASTAMONU
Şükrü Kerimzade
Muzaffer Âli Mühto
Hayri Tosunoğlu

KAYSERİ
Mehmet Özdemir

KIRKLARELİ
Şefik Bakay
Mahmut Erbil
Fikret Filiz
Sıtkı Pekkip

KIRŞEHİR
Osman Bölükbaşı
Halil Sezai Erkut

KOCAELİ
Ekrem Alican
Ziya Atığ
Mümtaz Kavalcıoğlu (İ.)
Saim Önhon (İ.)
Lûtfi Tokoğlu
Ethem Vassaf
Mehmet Yılmaz (İ.)

KONYA
Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Rifat Alabay
Hidayet Aydıner
Ziyad Ebüzziya
Tarık Kozbek
Himmet Ölçmen
Umran Nazif Yiğiter

KÜTAHYA
Asım Gündüz
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Remzi Koçak

MALATYA
Esat Doğan (İ.)
Hüseyin Doğan
Mehmet Sadık Eti
Hikmet Fırat
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Mehmet Kulu
Abdülkadir Özbay
Lûtfi Sayman

MANİSA
Samet Ağaoğlu
Şemi Ergin
Faruk İlker
Refik Şevket İnce (İ.)
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Sudi Mıhçıoğlu
Hamdullah Suphi Tanrıöver

MARAŞ
Abdullah Aytemiz
Salâhattin Hüdayioğlu
Remzi Öksüz
Mazhar Özsoy

MARDİN
Abdürrahman Bayar
Rıza Erten
Cevdet Öztürk
Kemal Türkoğlu

MUĞLA
Cemal Hünal
Zeyyat Mandalinci
Nadir Nadi

ORDU
Refet Aksoy
Hüsnü Akyol
Naşit Fırat
Yusuf Ziya Ortaç
Zeki Mesut Sezer
Hamdi Şarlan
Atıf Topaloğlu

RİZE
Osman Kavrakoğlu

SAMSUN
Naci Berkman
İsmail Işın
Muhittin Özkefeli
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN
Zeki Akçalı
Remzi Oğuz Arık
Yusuf Ziya Eker
Reşad Güçlü
Mahmut Kibaroğlu
Salim Serçe
Cezmi Türk

SİİRD
Baki Erden
Şefik Türkdoğan

SİNOB
Muhtar Acar
Nuri Sertoğlu
Server Somuncuoğlu
Muhit Tümerkan

SİVAS
Ercüment Damalı
İbrahim Duygun
Halil İmre
Rifat Öçten
Bahattin Taner

TEKİRDAĞ
İsmail Hakkı Akyüz
Şevket Mocan

TOKAD
Zihni Betil
Ahmet Gürkan
Hamdi Koyutürk
Mustafa Özdemir

TRABZON
Faik Ahmed Barutçu
Saffet Baştımar
Cemal Reşit Eyüboğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Hamdi Orhon
Hasan Saka
Cahid Zamangil

URFA
Hasan Oral
Reşit Kemal Timuroğlu

VAN
İzzet Akın
Ferid Melen

YOZGAD
Avni Doğan

ZONGULDAK
Fehmi Açıksöz
Yunus Muammer Alakant
Hüseyin Balık
Suat Başol
Abdürrahman Boyacıgiller
Ali Rıza İncealemdaroğlu

[Açık mebusluklar]

Amasya	1
Ankara	1
Bursa	1
Denizli	2
Diyarbakır	1
Kastamonu	2
Kayseri	1
Konya	2
Malatya	1
Manisa	1
Niğde	1
Sivas	2
Tekirdağ	1
Tokad	1
Trabzon	1
Urfa	1
Zonguldak	1
	—
	21

T. B. M. M. Matbaası

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine, süresinin uzatılmasına ve aynı kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası ve Ticaret, Adalet, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/454)

T. C.
Başbakanlık
Muamelât Genel Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/1493, 6/2364

5 . VIII . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair olup Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 16 . VI . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmus olduğunu sayğılarımla arzederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Memleketimizde kambiyo kontrol sisteminin ihdasiyle birlikte ısdar edilmiş bulunan 1567 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinin, 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilmiş olmasına rağmen halen tatbikatta duyulan ihtiyacı karşılamadığı ve birçok ahvalde döviz kaçakçılıklarını önliyemediği sık sık müşahade edilmektedir.

Türlü iktisadi sebeplerle memleketimizin bünvevi tediye muvazenesi açıklarına mâruz bulunduğu bir hakikattır. Hususiyle memleketimizde son zamanlara kadar istihsalin düşük seviyede emeklemesi ihracatın yarı lüks mahiyetteki birkaç kalem mala inhisar etmiş bulunması, bir taraftan memleket dâhilinde istihsalin muntazam bir seviyede devamlı artış temposu takip etmemesi diğer taraftan dış memleketlerde devamlı ve sağlam pazarlar sağlanamaması; memleketimizin dış gider ve gelirleri arasında yıldan yıla büyük açıklar verilmesine müncer olmuştur.

Ancak bir taraftan memlekette umumi istihsal seviyesini yükseltmek diğer taraftan mal ihracatını artırmak suretiyle bu açıkların zamanla kapatılması mümkün bulunduğuna göre kombiyo kontrol sistemini daha bir müddet devam ettirmek mecburiyetindeyiz. Nitekim, Amerika ve kısmen İsviçre gibi dünyanın bir iki zengin memleketi müstesna tediye muvazenesi hesapları yıldan yıla mühim fazlalarla kapanan memleketler dahi 1930 larda tatbik mevkiine koydukları kambiyo kontrol sistemini kaldırmaya muvaffak olamamışlar bilâkis zaman zaman takviye etmek ihtiyacını duymuşlardır. Bu suretle Kambiyo Kontrol Sisteminin devamı memleketiniz için bir zaruret olarak tecelli ettiğine göre bu sistemin gayrikanuni hareketlere meydan vermiyecek ve kaçakçılıkları önliyecek şekilde tatbikata vaz'ı, aldığımız tedbirlerin müessiriyetini temin ve ulaşmaya çalıştığımız hedeflerin bir an önce tahakkuku için tabiî bulunmaktadır.

Bu maksatla Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanununun halen tatbikatta geniş aksaklıklara müsait bulunan bir ve üçüncü maddeleriyle 4 ncü maddesinin bâzı fıkralarının değiştirilmesi, kanunun metnine bâzı ilâveler yapılması ve suçlular için kâfi bir müeyyide teşkil etmekten uzak bulunan şimdiki cezaların takviyesi lüzumlu ve faydalı bulunmuştur. Yapılan tadiller hakkında maddeler itibariyle aşağıda izahat arzedilmiştir.

Madde 1 : 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla muaddel birinci maddesinde Bakanlar Kurulu kararlarına mevzu teşkil edecek muameleler meyanında yalnız kıymetli madenler (altın, plâtin ve gümüş) tasrih edilmiş olduğundan kıymetli taşlar ve bunlardan mamul ve bunları muhtevi eşyaların ihracının tanzim ve tahdidine imkân bulunmamakta ve binnetice bu kıymetli taşlar ve mamulleri vasıtasiyle memleket dışına döviz kaçırılması mümkün bulunduğundan maddede görü bulunmuştur.

Madde 2 : 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla muaddel 3 ncü maddenin son şekli ile dahi ihtiyaçları karşılıyamadığı ve birçok açık kapılar bıraktığı görülmektedir.

Bu maddenin yeni şekilde kanuna aykırı hareketler üç grupta toplanarak ayrı ayrı mütalâa edilmiş ve her biri hakkında mevzuun ehemmiyeti ile mütenasip müeyyideler vaz'edilmiştir.

A) Bakanlar Kurulunca birinci maddeye istinaden çıkarılan kararlara aykırı fiil ve hareketler

Bu hüküm kanunun 5540 sayılı Kanunla muaddel 3 ncü maddesinde de aynen mevcuttur.

Ancak hapis ve faaliyetten meni cezaları evvelce üç aydan üç seneye kadar olduğu halde bu defa altı aydan 5 seneye çıkarılmak suretiyle takviye edilmiştir.

B) Bakanlar Kurulu kararına aykırı fiillerin kanunun 1 nci maddesinde yazılı kıymetlerin memleketten kaçırılması veya izinsiz olarak memlekete sokulması ile müterafik olarak tezahür ettiği hallerde; hapis ve faaliyetten meni cezaları aynen ipka edilmekle beraber para cezasının kaçırılan veya izinsiz sokulan veya bu fiillere teşebbüs edilen kıymetlerle mütenasiben artırılmasının daha yerinde olacağı mütalâa edilmiştir.

C) Yaptıkları iş ve sanatın mahiyeti icabı döviz muameleleri ile yakînen alâkalı bâzı iştigal nev'i sahiplerinin kambiyo kontrolu mevzuunda hususi bir mevki ve ehemmiyetleri bulunduğu vârestei izahtır.

Tatbikatta bu nevi iştigal sahiplerinin bâzı hileli yollarla döviz kaçakçılığına tevessül ettikleri ve bu suretle bir taraftan döviz kaçakçılığı, diğer taraftan Gelir Vergisi kaçakçılığı yaptıkları sık sık müşahede edilmiştir.

Kanunun 3 ncü maddesine ilâve edilen C fıkrası bu maksatla teklif edilmektedir.

C fıkrasının metninde döviz ve vergi kaçakçılığına müncer olacak hileli hareketler tadat edildikten sonra bu gibi fiilleri ika eden veya bu fiillere teşebbüs eyliyen iş sahiplerinin 10 bin liradan az olmamak üzere kaçırdıkları veya kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin 3 misli ağır para cezası ve 1 seneden 5 seneye kadar ağır hapisle aynı müddet için faaliyetten meni cezasiyle cezalandırılmaları teklif edilmiş bulunmaktadır.

Bu nevi fiiller gerek memleketin döviz geliri ve gerek Gelir Vergisi bakımından Devlet tarafından nevama hususi bir itimat ve emniyeti icabettiren iştigal mevzulariyle alâkalı bulunduğu ve bu işlerle meşgul kimseler diğer şahıslara nispetle Kambiyo Kontrol sistemiyle daha yakından alâkalı bulundukları gibi işlerinin mahiyet ve hususiyetti de kendilerine döviz kaçakçılığı bakımından daha geniş imkânlar ve fırsatlar sağlandığı için bunlar hakkında husuni bir hüküm serdine lüzum ve ihtiyaç duyulmuştur.

D) Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanun hükümlerine muhalefet edenlere verilen cezaların ekseriya mahkemelerce tecil edildiği ve binnetice bu suçların müeyyidesiz kalması neticesi olarak istihdaf olunan maksadın temin edilemediği görülmektedir.

Filhakika bu kerre hazırlanan tasarıda bu suçların mahiyet ve ehemmiyetleri bakımından verilecek hapis cezalarının asgari hadleri yükseltilmiş olması sebebiyle tecil imkânları kısmen bertaraf edilmekle beraber cezayı azaltıcı sebepler muvacehesinde yine verilecek cezaların tecilinin imkân dâhiline girecceği derpiş olunarak Kaçakçılığın Meni ve Takibi hakkındaki 1918 sayılı Ka-

nunda olduğu gibi bu kanun hükümlerine tevfikan hükmedilen cezaların da tecil olunmıyacağı yolunda sarih bir hüküm ilâvesi muvafık görülmüştür.

E) Kanunların ve idari tatbikatın hedeflerinden birisinin de suçların tekevvününe kadar bekliyerek bu suçları işliyenleri cezalandırmak olmayıp daha önceden bu nevi suçların mümkün olduğu nispette tekevvününe meydan vermemek ve bidayeten önleyici tedbirleri derpiş etmek bulunduğu malûm bir keyfiyettir.

Bu maksatla kanunun üçüncü maddesine ilâve edilen D ve E fıkralarında hususi bir teminat sistemi ihdas edilmiş bulunmaktadır. 1950 den bu yana gerek Dış Ticaret Rejimi ve gerek 13 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Kararında yapılmış olan tadilâtla tatbik mevkiine konulmuş bulunan bu teminat sisteminin geniş mikyasta müessir olduğu ithalât ve ihracat tüccarlarımızın daha tedbirli hareketlerini temin etmek suretiyle kanunun ağır müeyyideleri ile karşılaşmalarını önlemiş bulunduğu için faydalı görülmüştür.

Madde 3. : Kanunun 4328 sayılı Kanunla muaddel 4 ncü maddesinde yapılan tadilâtla :

A) Kambiyo dâvalarına bakmaya yetkili mahkemeleri bulundukları mahallerin ismi itibariyle kanununun metninde tahdidî olarak tadadı yerine Adalet ve Maliye bakanlıklarının müştereken tesbitlerine bırakmak suretiyle mevzuun icabettirdiği elâstikiyet ve süratli harekete imkân sağlanmıştır.

B) Maddenin son fıkrasında yapılan tadilâtla da Maliye Bakanlığı ve Kambiyo Murakabe mercilerinin Kambiyo dâvalarına hususi bir talep olunmaksızın bizatihi müdahil sıfatiyle iştirakleri sağlamak suretiyle Kambiyo dâvalarındaki gecikmeler ve Hazinenin müdahil sıfatiyle dâvada yer alması daha kuvvetli bir şekilde temin edilmiştir.

Madde 4. : Muvakkat bir kanun olarak ısdar edilmiş bulunan 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla 1950 den itibaren 3 sene müddetle uzatılmış bulunan süresinin 5 sene müddetle uzatılması teklif edilmek suretiyle önümüzdeki sene içinde yeni bir kanun teklifiyle yüksek Meclisin işgal edilmesi önlenmek istenilmiştir.

Ek Madde 1. : Maliye müfettişleri ile, Maliye müfettiş muavinleri, hesap uzman ve yardımcılarının ve kambiyo kontrolörleri ile kambiyo kontrol meclislerinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanun ve kararlarına müsteniden yapacakları tetkikat ve tahkikat sırasında süratle hareket edilmesi ve delillerin imhasına meydan vermeden tesbiti, katî bir zaruret ifade ettiği halde şimdiye kadar kanunda bu imkânı sağlıyacak hükümlerin bulunmaması hususiyle son zamanlarda yapılan tahkiklerde birçok güçlüklerin tahaddüsünü mucip olmuş ve kanununun menettiği fiillerin takibini geniş mikyasta işkâl eylemiştir.

Bu defa kanunun metnine ilâve edilen bir numaralı ek madde ile Maliye Müfettişleri ve muavinleriyle hesap uzman ve yardımcılarının esasen Vergi Usul Kanunu ile haiz bulundukları yetkilerin bu kanun mucibince yapacakları tetkikat ve tahkikata da teşmili zaruri görülmüş ve döviz baçakçılıklarının gereği veçhile süratle takibi temin edilmek istenmiştir.

Ek madde 2 : 2510 sayılı İskân Kanununun, memlekete gelecek muhacir ve mültecileri himaye etmek maksadiyle vaz'edilmiş bulunan geniş ve müsamahakâr hükümlerinin son zamanlarda kambiyo kontrol rejimini zedeliyecek şekilde kullanıldığı ve mezkûr kanunun 33 ncü maddesinin, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu hükümlerini bertaraf ettiği şeklinde mütalâa edildiği görülmüştür.

İskân Kanununun 33 ncü maddesiyle muhacirlerin getireceği malların ithal listelerinde yer alıp alamadığının araştırılmaksızın memlekete ithallerinin ve bu suretle, memleket iktisadiyatını korumak maksadiyle ithalâta vaz'edile gelmiş bulunan muhtelif nevi tahdidatın bunlar hakkında tatbik edilmemesinin temini hedef tutulduğu halde, maddenin yazılış tarzının geniş bir anlayışa müsait bulunması neticesinde, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu ve kararlarının suç addettiği ve cezalandırdığı fiillere de cevaz verir şekilde tatbikına meyledilmesi, halen çok tehlikeli bir durum ihdas etmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla, kanuna eklenen bu madde ile kaçak dövizlerin, muhacirleri vasıta ederek gayrikanuni bir ticaret mevzuu yapılması önlenmek istenmiştir.

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ticaret Komisyonu
Esas No. 1/454
Karar No. 26

5 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin huzuriyle müzakere edildi.

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanun ile bu kanunun ek ve tadilleri, Hükümete para kıymetini koruma maksadiyle kararnameler çıkarmak hususunda salâhiyet vermekte ve bu kararnameler ahkâmına muhalif hareket edenlere ceza müeyyideleri vaz'eylemektedir. Komisyonumuz, gerekçede ifade olunduğu veçhile türlü iktisadi sebeplerle memleketimizin tediye muvazenesi açıklarına mâruz bulunduğunun bir hakikat ve bu şartlar altında kambiyo kontrolunun daha bir müddet için devamının bir zaruret olduğu kanaatine varmış ve bu kontrolun tatbikatta aksaklıklara meydan vermiyecek şekilde yapılması ve kaçakçılığı önliyecek müessir müeyyideler konulmasını yerinde bulmuştur. Keza evvelki mevzuatta derpiş olunmıyan bâzı tedbirlerin alınmasını sağlıyacak hükümlerin bu tadilde yer almasi lüzumuna da kanaat getirmiştir.

Yukarda da işaret olunduğu gibi kanunla verilen salâhiyete müsteniden ısdar edilmiş kararname ve tebliğlerin muhtevasından terekküp eden kambiyo kontrol sistemimizin bir kanun halinde tedvin olunmasındaki imkânsızlık ve esasen başka memleketlerde de tatbikatın bu şekilde olduğu müşahede ve tesbit olunmuştur. Ancak bugün içinden çıkılmaz bir karışıklık arzeden kambiyo tahdidine ait kararname ve tebliğlerin yaşıyan hükümlerinin tek bir metin halinde tanzimi ve muayyen bir bedel mukabilinde alâkalılar tarafından elde edilebilmesine imkân bahşolunması komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Birinci maddede tahdide mevzu olan bütün madde ve vesikaların zikredilmesi rasyonel tasnife daha uygun görülmüş ve bu maddeye zikredilmiyen «Çek, poliçe, emre muharrer senet ve tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikalar» tâbirlerinin ilâvesi kabul olunmuştur.

İkinci maddenin A fıkrasiyle B fıkrasının bir kısmında yazılı olan fiiller mahiyetleri ve bunları işliyebilecek kimselerin sıfat ve hüviyetleri itibariyle yekdiğerine mümasil görülerek bu iki fıkra birleştirilmiştir. A fıkrasının ikinci cümlesine, bâzı ahvalde kaçakçılığa vukuundan sonra ıttıla kesbedilebileceği göz önünde tutularak (veya yakalanmaksızın kaçırılan) ibaresi ilâve olunmuştur. Aynı fıkranın üçüncü cümlesinde zapt ve müsaderenin (Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesinin 2 nci fıkrası mucibince) yapılacağı hakkındaki tasrih mahzurlu telâkki olunarak işbu muamelenin mer'i hükümler dairesinde yapılmasını teminen metinden çıkarılmıştır. Dördüncü cümlede (suçlu) kelimesi yerine (sanık) kelimesi ikame olunmuştur.

B fıkrasının beşinci cümlesinden itibaren başlıyan kısmi, mahiyeti ve ika tarzı itibariyle değişik fiilleri bahis mevzuu etmekte olduğundan bu cümlenin başından itibaren B fıkrası halinde tedvin olunmuştur.

Bu fıkranın birinci cümlesinin sonuna yolculara ithal ve ihracı memnu kıymetlerin bildirilmesinden başka kendilerinden yazılı bir beyan alınması mecburiyetini koyacak hüküm eklenmiştir. Aynı maddenin ikinci cümlesinde 100 lirayı geçmiyen kıymetlerin yalnız zapt ve müsaderesiyle iktifa olunması ve bugünkü para kıymetine göre 100 liradan az bir kıymetin ithal veya ihracına teşebbüs etmekte bir cürüm kasdı tasavvur olunamıyacağı göz önünde tutularak para cezası hükmünün kaldırılması uygun görülmüştür. Ancak 100 liradan fazla ve fakat 1 000 liradan az kıymetler için zapt

ve müsadereden başka kıymetlerin üç misli ağır para cezası derpiş olunmuştur.

Bu fıkranın sonunda vatandaşın yapılan muamele aleyhine adalet makamlarına müracaat hakkını iskat mahiyetinde olan hüküm de kaldırılmıştır.

Yabancı memleketlere seyahat edecek kimselerin zatî eşyaları arasında bulunan kıymetli maden ve taşlardan mamul ziynet eşyalarını, kambiyo murakabe mercilerine tesbit ettirmek ve bunları geri getireceğini tahriren taahhüt eylemek suretiyle, beraberlerinde götürebilmeleri imkânının, neşredilecek kararnamede derpiş edilmesi temenniye şayan görülmüştür.

C fıkrasının başındaki (bir defaya mahsus olsa dahi) tâbirinin mâtuf bulunduğu fiiller yukarıki fıkraların şümulüne gireceği cihetle ve bu fıkra sadece meslek ve sanatları icabı döviz kaçakçılığını yapabilmeleri daha kolay olan kimseler hakkında hükümleri ihtiva etmesi itibariyle sözü geçen tâbir tayedilmiştir. Aynı fıkrada (kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerini başkaları adına göstermek veya devreylemek suretiyle) cümlesinin (kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak maksadiyle müvazaalı muamelelerde bulunanlar) şeklinde değiştirilmesi suretiyle suç sayılan fiilin daha fazla vuzuh ve sarahatle ifade edileceği düşünülmüştür.

(D) fıkrasında (Hapis ve para cezaları) yerine yukardaki fıkralarda bâzı ahvalde yalnız hapis veya yalnız para cezası hükmü konulduğuna göre sadece (cezalar) denilmesi daha doğru görülmüştür.

Aynı fıkranın üçüncü cümlesinin faaliyetten menolunan müesseselerin (Memnuiyet müddetince kendilerine menfaat sağlıyacak her hangi bir faaliyette bulunamıyacakları) hükmü haşiv telâkki edilerek metinden çıkarılmıştır.

Aynı fıkranın son cümlesinde bu kanun gereğince verilecek cezaların tecil edilemiyeceği hakkındaki hüküm tecil müessesini lüzumlu kılan sebepler göz önünde tutularak ve hâkimlerin takdir hakkının takyidi mahiyetinde görülerek tayyedilmiştir.

(E) fıkrasında teminatın irat kaydedildiği tarihi takip eden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde teminat tutarının Hazineye mal edilecek kısmı % 10 dan % 5 e indirilmiştir.

3 ncü maddenin birinci fıkrasında her yerde kambiyo mercii bulunmadığı düşünülerek (Kambiyo murakabe mercilerinin) ibaresi yerine (Maliye Vekâleti veya tavzif edeceği mercilerin) ibaresi konulmuştur.

3005 sayılı Meşhut Suçlar Kanununun 13 ncü maddesindeki, hükmolunacak ceza bir aydan fazla hürriyeti bağlayıcı bir ceza olduğu sanığın tevkifini âmir olan hükümle Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 200 ncü maddesindeki mecburi tevkife dair olan hüküm mahkemelerin ve hâkimlerin salâhiyetini takyit edici ve bu itibarla kazai istiklâli ve vatandaşın demokratik hakları muhil mahiyette görülecek 5695 ve 5699 sayılı kanunlarla kaldırılmıştı. Bu fıkradaki mükerrirlerin tevkifi hakkındaki âmir hüküm de aynı mahiyette görülerek metinden çıkarılmıştır.

Aynı fıkrada 9 kişiden az olmamak üzere tesbit olunacak resmî ehli hibrenin beher kaza çevresi için olduğu tasrih olunmuş ve bunların tâyin ve intihabına yeni bir şekil verilmiştir.

4 ncü maddede kanun süresinin 5 yıl yerine 3 yıl temdidî, bu müddet zarfında muhtemel malî ve iktisadi inkişafların mevzuu yeniden tetkik etmeye fırsat verebilmesi düşüncesiyle, uygun görülmüştür.

Ek birinci maddede kambiyo murakabesini temin edeceklerin memuriyet unvanlarını kanun metninde zikir ve tadat etmemek için (Maliye müfettişleri) kelimelerinden sonra (Maliye Vekâletinin salâhiyetli kılacağı diğer memurlar) denilmekle iktifa olunmuştur.

Aynı maddede Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümlerinin mahfuz bulunduğunu tebarüz ettirmek maksadiyle (Gereğince) tâbiri yerine (Dairesinde) tâbiri ikame olunmuştur. Ek 2 nci maddenin sonuna, mevzuun hususiyeti nazarı itibara alınarak ayrı ayrı bir kararname ile tanzimini teminen bir hüküm konulmuştur.

Tasarıya komisyonumuzca ilâve edilen ek 3 ncü madde, muhbirlere ve suç delillerini tesbitte hizmeti görülenlere verilecek ikramiyenin veriliş tarzının ve nispetinin bir kararname mevzuu olmasını derpiş eylemektedir.

6 ncı maddede Anayasa ıstılahlarına uyulmak

maksadiyle bir ibare tadili yapılmıştır.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ticaret Ko. Reisi
Kütahya
Hakkı Gedik

Sözcü
Bursa
H. Şaman

Kâtip
Kocaeli
H. Başak

Afyon K.
Süleyman Kerman
İmzada bulunamadı

Afyon
G. Yiğitbaşı

Ankara
Salâhattin Benli

Ankara
Hamdi Bulgurlu

Bolu
Vahit Yöntem
İmzada bulunamadı

Denizli
Söz hakkım mahfuzdur
E. Şahin

İstanbul
Söz hakkım mahfuz
A. Hamdi Başar

Kars
F. Aktaş

Kırklareli
Sıtkı Pekkip
İmzada bulunamadı

Rize
O. Kavrakoğlu

Trabzon
S. Baştımar

Erzurum
Said Başak
İmzada bulunamadı

İstanbul
B. Nedim Göknil

Kastamonu
Söz hakkım mahfuz
Şükrü Kerimzade

Kütahya
Dr. M. Alkin

Sivas
H. Yüksel

Trabzon
Cahid Zamangil
İmzada bulunamadı

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 1/454
Karar No. 48

6 . VII . 1953

Yüksek Reisliğe

Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 16 . IV . 1952 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen, Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine, süresinin uzatılmasına ve aynı kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair olan kanun lâyihası komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Vekâleti mümessilleri hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Birinci maddede gerek Hükümet teklifinde ve gerekse Ticaret Komisyonunun kabul ettiği şekilde kıymetli madenler (altın, gümüş ve plâtin) olarak tashih edildiği halde umumi olarak kıymetli taşlar ve bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya tâbiri şeklinde kullanılmış olması karşısında komisyonumuz Hükümet temsilcilerinin de muvafakatlariyle ilerde her hangi bir madenin de kanunun bu hükmüne girecek kıymeti taşıdığı zaman Hükümetin kanunda derpiş edilmiyen bu kıymetli maden dolayısiyle memleket dışına döviz kaçırılmasının yeni bir kanun mevzuubahis olmaksızın önüne geçemiyeceği nazarı itibara alınarak kıymetli taşlar mevzuunda olduğu gibi kıymetli madenler hususunda da İcra Vekilleri Heyetine salâhiyet verilmesi derpiş edilmiş ve yine aynı maddede çek, poliçe, emre muharrer senet ve tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikalar tâbiri yerine de yine Hükümeti Türk parasının kıymetini korumak bakımından alacağı kararlarda biraz daha geniş imkânlara sahip kılmak için birinci maddenin bu kısmının da ticari senetlerle, tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithali şeklinde değiştirilmek suretiyle madde tâdilen kabul edilmiştir.

İkinci maddede de bâzı kelime tadilleri yapılmak suretiyle Ticaret Komisyonunun kabul ettiği şekil üzerinde durulmuş ve bu maddenin D fıkrasının sonundaki mükerrirlerin «bu kabîl meskûk ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunabilirler» hükmü, mevzuun hususiyeti ve

kambiyo kaçakçılığını devamlı bir itiyat haline getirenleri memleketin umumi menfaatlerine iras ettikleri zararların ehemmiyti göz önünde tutularak bu kısım da Hükümetin teklifi veçhile «daimî olarak menolunurlar» şeklinde kabul edilmiştir.

Ancak, bu maddenin A, C fıkralarında hükmi şahısların müdür mevkiinde bulunan kimselerinin eğer işlenilen suç ile bir alâkası yok ise cismani cezaya çarptırılmasının muvafık olup olmıyacağı mütalâa ve münakaşa edilmiş ve neticede böyle bir hükmün hükmi şahısların müdürleri tarafından müesseselerin bu kanun muahecesinde ki hareket ve faaliyetlerinde daha müdebbir olmalarını temin maksadına istihdaf eden istisnai bir kaide olduğu ve bu maddenin A, C fıkralarında yazılı suçlardan birini bir hükmi şahsın işlemesi halinde mevzuubahis hükmi şahsın müdürü mevkiinde bulunan veya müdür olarak hareket etmek salâhiyetinde olan kimse kanuna aykırı fiilin kendi rızası veya ihmali dâhilinde yapılmadığını ve kendisinin bu fiili önlemek için her halükârda vazifesinin gerektirdiği bütün tedbirleri aldığını ispat etmedikçe kanun hükümlerinin ihlâlinden dolayı cismani cezaya tâbi tutulması ve bu suretle de istisnai olarak kabul edilen bu hükmün cezaların şahsiliği prensibi ile de bir tezad teşkil etmiyeceği mütalâasına varıldı.

Üçüncü madde ise bâzı kelime tashihleriyle ve meşhut suçların muhakeme usulüne ait Kanunun Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu içerisinde hazırlanan tasarıda mütalâa edilmesi karşısında bu maddedeki 8 Haziran 1936 tarih ve 3005 sayılı Kanun kelimeleri maddeden çıkarılmış ve Ticaret Komisyonunun kabul ettiği şekil yukarda izah edilen tadil ile aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde de kelime tashihleriyle kabul edilmiş ve uzatılma müddeti Hükümetin teklifinde olduğu gibi 5 yıl olarak mütalâa edilmiştir.

Ek birinci madde Hükümet teklifinin aynı alınmak suretiyle ve ek iki ve üçüncü maddeler de Ticaret Komisyonunun kabul ettiği şekil ve esbabı mucibelerle bâzı kelime tashihleri yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiştir. Tasarının 5 ve altıncı maddeleri de aynen kabul edilmiş olmakla havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Balıkesir
H. Özyörük	*Ş. Ergin*	*V. Asena*
Amasya	Ankara	Çanakkale
İsmet Olgaç	*O. T. İltekin*	*N. Kirişcioğlu*
Çankırı	Çoruh	Edirne
C. Boynuk	*Mesut Güney*	*M. Enginün*
Erzurum	Gazianteb	İçel
Enver Karan	*G. Kınoğlu*	*Şahap Tol*
İstanbul	Kayseri	Konya
A. Moshos	*Y. Z. Turgut*	*H. Aydıner*
Konya	Kütahya	Sivas
M. Obuz	*S. S. Nasuhoğlu*	*Ş. Ecevit*
Tokad		Tokad
H. Ökeren		*M. Önal*

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/454
Karar No. 11

4. XII. 1953

Yüksek Reisliğe

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine, süresinin uzatılmasına ve aynı kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası komisyonumuza havale buyurulmakla 18. XI. 1953 tarihli toplantımızda ilgili vekâlet mümessilleri hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Malûm olduğu üzere, 1567 sayılı Kanunla ek ve tadilleri, İcra Vekilleri Heyetine, Türk parasının kıymetini korumak maksadı ile kararnameler çıkarmak hususunda salâhiyet vermekte ve bu kararnameler ahkâmına muhalif hareketleri cezai müeyyide altına almaktadır.

Bu kere hazırlanan lâyihada aynı esasları ih-

tiva etmekte olup, bununla, bahis mevzuu hükümlerin tatbikatında görülen aksaklıkların günün icaplarına göre düzeltilmesi ve meriyet süresinin bir müddet daha uzatılması teklif edilmektedir.

Mevzuu etraflı bir şekilde tetkik eden komisyonumuz, Hükümet gerekçesinde de belirtildiği veçhile, muhtelif iktisadi sebeplerle memleketimizin tediye muvazenesi açıklarına mâruz bulunduğunun bir hakikat ve bu şartlar altında, birçok memleketlerde olduğu gibi, kambiyo kontrolunun daha bir müddet devamının bir zaruret olduğunu kabul ederek Hükümet teklifini esas itibariyle yerinde bulmuş yalnız, ifadeye vuzuh vermek maksadiyle, Ticaret ve Adalet komisyonlarından geçmiş olan metinde aşağıdaki değişiklikleri yapmıştır.

Adalet Komisyonunun tesbit ettiği başlık aynen kabul edilmiştir.

Birinci madde; lâyihanın bu maddesi Adalet Komisyonunda takarrür eden şekli ile kabul edilmiştir. Yalnız, maddenin yazılış tarzına nazaran kıymetli madenlerden mamul veya bunları muhtevi eşyaların bu madde ile İcra Vekilleri Heyetine verilen tanzim ve tahdit salâhiyetinin dışında bıraktığı intibaı hâsıl olabileceğinden maddenin mezkûr eşyayı da kavramasını teminen madde metnindeki «.... kıymetli madenlerin...» ibaresinin sonundan «in» çıakrılmış ve «... kıymetli madenler...» şekline sokulmuştur.

İkinci madde : İcra Vekilleri Heyetince birinci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket edenler hakkında tatbik edilecek cezayi müeyyideleri ihtiva eden bu maddenin (A) fıkrasının ikinci bendinde, birinci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıakrılması veya bunlara teşebbüs edilmesi zikredilmiş ve fakat mezkûr kıymetlerin izinsiz olarak memlekete sokulması hali derpiş edilmemiş bulunmaktadır.

Kanunun 1 nci maddesi ile, İcra Vekilleri Heyetine, bu maddede zikredilen kıymetlerin memleketten ihracı ile beraber memlekete ithalini de tanzim ve tahdit etmek salâhiyeti verilmiş olduğundan bahis mevzuu madde hükmünün de buna muvazi olarak kaleme alınması uygun bulunmuş ve bunu teminen bent hükmüne Hükümet teklifinde olduğu veçhile, «... izinsiz olarak memleketten çıkarılması...» ibaresinden sonra «... veya izinsiz olarak memlekete sokulması...» ibaresi ilâve edilmiştir.

Diğer taraftan bahis mevzuu maddenin (C) fıkrasının «... kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinin de döviz kaçırmak maksadı ile muvazaalı muamelelere teşebbüs edenler...» kısmında yalnız teşebbüs hali zikredilmiş olup tam fiilin derpiş edilmemiş olduğu görülerek bu ibare, mezkûr hususu da kavramak üzere, Ticaret Komisyonunun raporunda olduğu veçhile «... kendilerine ait ithalât ve ihraçatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdı ile muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler...» şeklinde değiştirilmiştir.

Üçüncü madde : Adalet Komisyonunun tesbit ettiği şekilde aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde : Adalet Komisyonunun tesbit ettiği şekilde aynen kabul edilmiştir.

1, 2 ve 3 ncü ek maddeler Adalet Komisyonunun tesbit ettiği şekilde kabul edilmiştir.

4 ncü ek madde : Lâyiha hükmedilecek para cezalarının tahsil şekli hakkında her hangi bir kayıt ihtiva etmemektedir. Buna göre bu mevzuda umumi hükümlere gitmek yani Türk Ceza Kanununun 19 ncu maddesine göre hareket etmek lâzımgelmektedir. Bu husus hakiki şahıslar için mümkün ise de, hükmi şahıslarda, bunlar hakkında hapis cezası tatbik edilemiyeceğinden, durum aynı değildir.

Bu itibarla, ilgili Vekâlet mümessillerinin de muvafakati ile, komisyonumuzca lâyihaya bu madde eklenerek âmme hükmi şahıslarına hükmedilecek para cezaları, tahsil bakımından âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanununa bağlanmıştır.

Hükümet teklifi veçhile 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

6 ncı madde Ticaret Komisyonunun değiştirişi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi		Sözcü
Amasya		Zonguldak
H. Koray		*F. Açıksöz*
Kâtip		
Diyarbakır	Çorum	Erzurum
M .Remzi Bucak	*Ş. Gürses*	*S. Erduman*

İmzada bulunamadı

Kocaeli	Malatya	Siird	Yozgad
L. Tokoğlu	Esat Doğan	Cemil Yardım	Fuad Nizamoğlu
	İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Niğde	Seyhan		
Hâdi Arıbaş	*Z. Akçalı*	Zonguldak	
İmzada bulunamadı		*R. Sivişoğlu*	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/454
Karar No. 53

29 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen üçüncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair olup Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 5 . VIII . 1952 tarihli ve 6/2364 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası, Ticaret, Adalet ve Maliye komisyonları raporlariyle birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Malûm olduğu üzere, 1567 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri, İcra Vekilleri Heyetine, Türk parasının kıymetini korumak maksadiyle kararnameler çıkarmak hususunda salâhiyet vermekte ve bu kararnameler ahkâmına muhalif hareketleri cezai müeyyide altına almaktadır.

Bu kere hazırlanan lâyiha da aynı esasları ihtiva etmekte olup, bununla, bahis mevzuu hükümlerin tatbikatında görülen aksaklıkların günün icaplarına göre düzeltilmesi ve kanunun meriyet süresinin bir müddet daha uzatılması teklif edilmektedir.

Hükümet teklifinde ,bu hususta mucip sebep olarak, memleketimizin muhtelif sebeplerle tediye muvazenesi açıklarına mâruz bulunduğu, harici tediye hesaplarının, ancak, istihsal seviyesi ihtiyaçlardan mühim bir kısmını karşılıyacak kadar yükseldikten ve ihracatımız inkişaf ettikten sonra kendiliğinden muvazene bulacağı tebarüz ettirildikten sonra bu durum karşısında kambiyo muamelelerinin murakabe altında tutulmasının zaruri olduğuna işaret edilmekte ve 1567 ve bunu tadil eden 4328 ve 5540 sayılı kanunlara istinaden Hükümetin çıkarmış olduğu kararnamelerin, değişen dünya şartları muvacehesinde, kambiyo transferleri üzerinde tam bir murakabe icrasına imkân vermediği, meriyetteki kanunların bıraktığı boşlukların harice döviz kaçırılmasını kolaylaştırdığı, mevzuatta harice para, döviz ve kıymetli madenlerin çıkarılması menedilmiş bulunduğu hald, kıymetli taşların götürülmesini önleyecek her hangi bir hükmün mevcut olmadığı, müeyyidelerin kifayetsizliğinin murakabenin beklenilen tesirleri temin etmesini güçleştirdiği belirtilerek cezaların ağırlaştırılmasına ve takip usullerinin takviyesine ihtiyaç duyulduğu ilâve edilmektedir.

Bu ihtiyacı karşılamak üzere hazırlanmış olan lâyihanın ihtiva ettiği hükümleri 4 kısma ayırmak kabildir.

Birinci kısım : Kambiyo murakabesinin hudut ve şümulünü tâyin etmektedir. Lâyihanın ilk maddesi, Türk parasının kıymetini korumak maksadiyle Hükümete her türlü tediye vasıtalarının ve kolaylıkla paraya çevrilebilecek kıymetlerin transferini tanzim ve tahdit etmek hususunda salâhiyet vermektedir. Bu meyanda, kanun metnine ilâve edilen bir ek madde ile, Muhacirlerin İskân Kanununun 32 nci maddesi mucibince hariçten mal olarak getirdikleri servetlerin kambiyo kontrol nizamını ihlâl etmemesi temin olunmuştur.

İkinci kısım : Kambiyo kontrolü hakkında alınan tedbirlere aykırı hareketlere tatbik edilecek müeyyidelere aittir. Bu mevzuda kontrolün müessiriyetini temin etmek maksadiyle mevcut cezaların artırılması teklif edilmektedir.

Lâyihanın encümenlerdeki müzakeresi sırasında bu kısım üzerinde bilhassa durulmuş ve derpiş edilen cezaların fiillerin mahiyetine göre ayarlanması cihetine gidilerek bu arada durumları hususiyet arzeden seyyahlar hakkında da ayrı hükümler derpiş edilmiştir.

Üçüncü kısım : Takibat usulleri ve idarenin salâhiyetlerine dairdir. Kambiyo suçlarının kolaylıkla takip ve intacını temin etmek maksadiyle lâyiha ile Maliye müfettişlerine, hesap uzmanlarına ve kambiyo murakabe mercilerine tahkikat ve tetkikat salâhiyeti verilmekte, muhakeme usulü cürmümeşhut sistemine tâbi tutulmakta, kambiyo suçlarına bakabilecek mahkemeler tâyin edilmekte ve bu işlerde kullanılacak ehlivukuflar için hususi şartlar tesbit edilmektedir.

Dördüncü kısım : Kambiyo murakabesinin müddetinin temdidine dair bir hükmü ihtiva etmektedir.

Mevzuu etraflı bir şekilde tetkik eden komisyonumuz, Hükümet gerekçesinde de belirtildiği veçhile, muhtelif iktisadi sebeplerle memleketimizin tediye muvazenesi açıklarına mâruz bulunduğunun bir hakikat ve bu şartlar altında, birçok memleketlerde olduğu gibi, memleketimizde de kambiyo kontrolunun daha bir müddet devamının bir zaruret olduğunu kabul ederek Hükümet teklifini esas itibariyle yerinde bulmuştur.

Komisyonumuzdaki müzakerelerde lâyihanın Maliye Komisyonunda takarrür eden şekli esas olarak alınmakla beraber, ifadeye vuzuh vermek ve lâyiha ile istihdaf edilen gayeyi takviye etmek maksadiyle, mezkûr metinde, gerek ifade ve gerekse muhteva itibariyle, bâzı değişiklikler yapılmıştır. Şöyle ki:

Madde 1. — Lâyihanın bu maddesi Maliye Komisyonunda takarrür eden şekliyle kabul edilmiştir. Yalnız, maddenin başındaki «1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.» ibaresi tekerrürü ihtiva ettiğinden, unu « 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla tadil edilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir », şeklinde yazılması muvafık görülmüştür. Kanunun bundan sonra gelen II nci ve III ncü maddelerinin ilk cümleleri de aynı esasa göre yazıldığı gibi bahis mevzuu maddenin sonundaki « . . . . . salâhiyetli kılınmıştır » ibaresi de « . . . . . salâhiyetlidir » şeklinde değiştirilmiştir

Madde 2 : Müzakereye esas olarak alınan metnin bu maddesinin A bendinde, İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden şahıslar hakkında tatbik edilecek hapis cezasının asgari haddi 6 ay olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır. Türk Ceza Kanununa göre 6 ay ve 6 aya kadar olan hapis cezalarının tecili mümkün olduğundan, bu haliyle mezkûr hükmün tatbikatta kâfi bir müeyyide teşkil edemiyeceği düşünülerek, Hükümet mümessillerinin de muvafakati ile, asgari had 7 aya çıkarılmıştır.

Diğer taraftan, bahis mevzuu bendin 2 nci fıkrasında yakalanan veya yakalanmaksızın kaçırılan eşya ve kıymetler hakkında asgari had olarak seyyanen derpiş edilmiş bulunan 3 misli para cezasının da, eşya ve kıymetlerin yakalanıp yakalanmadığına göre tefrik edilmesi ve yakalanmaksızın kaçırılanların daha ağır cezaya tâbi tutulması lüzumlu görülerek fıkra hükmü buna göre değiştirilmiş ve asgari had yakalananlarda 3 misli, yakalanmaksızın kaçırılanlar da da 5 misli olarak tesbit edilmiştir.

Türkiye'ye giren ve Türkiye'den çıkan yolcular hakkında tatbik edilecek muameleyi tâyin eden B fıkrasında her hangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenlerle bu işlere tavassut edenler ve milletlerarası nakliyat ve sigortacılık işleri ile uğraşanlar ve komüsyonculuk yapanlardan bahseden ve bunların 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlara aykırı hareketlerini daha ağır cezai müeyyideler altına almayı istihdaf eden C fıkrasının yazılış şekline nazaran mezkûr işleri meslek halinde icra etmiyenlerin hareketleri bu fıkra hükmü dışında kalabileceğinden, Hükümet teklifinde olduğu veçhile, fıkranın başına «Bir defaya mahsus olsa dahi» kaydının ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Yukarda zikredilen işlerin mahiyeti icabı yalnız bir defa yapılmasiyle dahi büyük kıymetlerin kaçırılması daima mümkün ve bu hu-

sus tatbikatta çok rastlanan bir kaçakçılık şekli olduğundan, fıkra hükmünün bu şekilde genişletilmesinin kaçakçılığın önlenmesi bakımından müessir bir tedbir teşkil edeceği düşünülmektedir.

Diğer taraftan, fıkra metninde bankacılığın zikredilmediği görülerek bu husus ilâve edildiği gibi, fiillerin mahiyetine nazaran derpiş edilen 3 misli para cezası da kâfi bir müeyyide bulunmıyarak 5 misle iblâğ edilmiştir.

D fıkrası, Maliye Komisyonunda takarrür eden şekliyle, aynen kabul edilmiştir.

Teminat müessesesini vaz'eden E fıkrasındaki «Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan kimselerle...» ibaresi, ifadeye vuzuh vermek maksadiyle, «Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan hakiki ve hükmi şahıslarla....» şeklinde değiştirilmiştir.

Aynı fıkranın 2 nci bendinde teminatın irat kaydedildiği tarihi takibeden 6 ay içinde teminat mevzuunun yerine getirilmesi halinde Hazineye irat kaydedilecek miktar için derpiş edilen % 5 nispeti, halen cari kâr hadlerine nazaran çok dun bulunarak, Hükümet teklifinde olduğu veçhile % 10 a çıkarılmıştır.

Madde 3 : Karara aykırı fiillerin takip şeklinden bahseden bu maddede, Cumhuriyet müddeiumumilerinin ancak Maliye Vekâleti veya tavzif edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine takibata geçmeleri esası kabul edilmiş bulunmaktadır. Komisyonumuzca bu esas, bu şekliyle yerinde bulunmamış ve Cumhuriyet müddeiumumilerinin karara aykırı fiillere sair suretlerle de ıttıla kespedebilecekleri düşünülerek bu hallerde doğrudan doğruya harekete geçebilmeleri imkânının kabul edilmesi lüzumlu görülmüştür. Bunu temin etmek üzere madde metnine, Vergi Usul Kanununu tadil eden 5815 sayılı Kanunla hileli vergi suçları mevzuunda kabul edilen formülden mülhem olarak, «kararlara aykırı fiillere sair suretlerle ıttıla hâsıl eden Cumhuriyet müddeiumumileri hemen Maliye Vekâletini veya tavzif edeceği mercileri haberdar ederek keyfiyetin tetkikını talep edebilirler.» fıkrası ilâve edilmiştir.

4 ncü madde ile ek 1 ve 2 nci maddeler Adalet Komisyonunun tadili veçhile aynen kabul elilmiştir.

Ek madde 3 : Kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere ikramiye verilmesi ve bu şekilde verilecek ikramiyelerin miktar ve nispetinin tâyininin İcra Vekilleri Heyetine bırakılması yerinde bulunmakla beraber bu hususta âzami bir had tâyin edilmesi de lüzumlu görülerek madde hükmü buna göre değiştirilmiş ve halen cari tatbikat nazarı itibara alınarak, hükmolunacak para cezalarından tahsil edilen miktarın % 45 ine kadar olan kısmın ikramiye olarak verilmesi kabul elilmiştir.

Dördüncü ek madde kelime değişikliği ile 5 ve 6 ncı maddeler ise şeklen değiştirilmek suretiyle hazırlanan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu Rapor Sözcüsü
Rize	İstanbul	Urfa
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*F. Ergin*
Kâtip		
Siird	Bolu	Çanakkale
B. Erden	*M. Güçbilmez*	*K. Akmanlar*
Diyarbakır	Elâzığ	Erzincan
M. Ekinci	*Ö. F. Sanaç*	*N. Pekcan*
Gazianteb	İstanbul	Kırklareli
E. Cenani	S. Oran	*Ş Bakay*
	İmdada bulunamadı	
Konya	Muğla	Ordu
M. Â. Ülgen	*N. Özsan*	*R. Aksoy*
Rize	Siird	Trabzon
O. Kavrakoğlu	*M. D. Süalp*	S. F. Kalaycıoğlu
		İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 Sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 4328 ve 5540 sayılı Kanunlarla değiştirilen 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair kanun tasarısı	*Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair kanun lâyihası*
MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir : Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenlerin (altın, plâtin ve gümüş) ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine; ve Türk parası kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına Bakanlar Kurulu yetkilidir.	MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir : Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenlerin (altın, plâtin ve gümüş) ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin; çek, poliçe, emre muharrer senet ve tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına İcra Vekilleri Heyeti yetkili kılınmıştır.
MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 4328, 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: A) Bakanlar Kurulunca 1 nci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 1 000 liradan 200 000 liraya kadar ağır para cezası ve 6 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki olan memurları yukardaki cezalara zamimeten 6 aydan 5 seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar. B) Karara aykırı olan fiil yabancı ve Türk paraları ile yabancı ve Türk paraları üzerine tanzim edilmiş her türlü çek, poliçe ve se-	MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir : A) İcra Vekilleri Heyetince birinci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 1 000 liradan 200 000 liraya kadar ağır para cezası ve 6 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki olan memurları yukardaki cezalara zamimeten 6 aydan 5 seneye kadar hapis cezasiyle cezalandırılırlar. Ancak karara aykırı olan fiil birinci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıkarılması veya bunlara teşebbüs edil-

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen üçüncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenlerin ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle, tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetli kılınmıştır.

MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) İcra Vekilleri Heyetince birinci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 1 000 liradan 200 000 liraya kadar ağır para cezası ve 6 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla hükmi şahısların mü-

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle, tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk Parasının Kıymetinin Korunması zımnında kararlar ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetli kılınmıştır.

MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) İcra Vekilleri Heyetince birinci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 1 000 liradan 200 000 liraya kadar ağır para cezası ve 6 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla hükmi şahısların müdür ve fiilde işti-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla değiştirilen birinci ve 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla değiştirilen üçüncü ve 4328 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanunun süresinin uzatılmasına ve bâzı ek maddelerin ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 1567 sayılı Kanunun 5540 sayılı Kanunla tadil edilen 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 2. — 1567 sayılı Kanunun 4328 ve 5540 sayılı kanunlarla tadil edilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) İcra Vekilleri Heyetince birinci maddeye istinaden ittihaz edilecek kararlara aykırı hareket eden hakiki ve hükmi şahıslar hakkında 1 000 liradan 200 000 liraya kadar ağır para cezası ve 7 aydan 5 seneye kadar ticaret ve meslekî faaliyetten meni cezası ile birlikte hakiki şahıslarla hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki

Hü.

netler, esham, tahvilât ve kuponlar ve bunlar yerine kaim olan her türlü vesikaların, kıymetli maden (altın, plâtin ve gümüş) ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi eşya ve kıymetlerin, ödemeyi temine yarıyan her türlü vasıtaların ve kıymetlerin izinsiz olarak memleket dışına çıkarılması veya izinsiz olarak memlekete sokulması veya bunlara teşebbüs edilmesi mahiyetinde ise failleri hakkında A fıkrası mucibince ceza tâyin edilir. Ancak para cezası 1 000 liradan az olmamak üzere yakalanan kıymetlerin 3 misli olarak hükmolunur.

İzinsiz olarak memlekette çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil teşebbüs derecesinde kalsa bile Türk Ceza Kanununun 36 ncı maddesinin 2 nci fıkrası mucibince zabıt ve müsadere olunur.

Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkında iki nüsha tutanak yazılıp bir nüshası suçluya verilir.

Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmaya teşebbüs olundukları tarihe göre Maliye Bakanlığınca gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.

Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir. Bu tefhimden sonra üzerinde veya eşyaları arasında beyanları hilâfına çıkan kıymetlerin tutarı 100 lirayı geçmezse hâmiline, kıymetlerin 10 misli ağır para cezası hükmolunur ve bu kıymetler müsadere olunur. Mezkûr para cezasının hâmil tarafından gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tutulacak ve kendisine imzalattırılacak tutanağa yazılmakla iktifa olunup hakkında kovuşturma yapılmaz ve kendisinin mahkemeye müracaat hakkı sâkıt olur.

C) Bir defaya mahsus olsa dahi her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç eden veya bu işlere tavassut edenler, Milletlerarası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komüsyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün

Ti. K.

mesi mahiyetinde ise hükmolunacak para cezası, 1 000 liradan az olmamak üzere yakalanan veya yakalanmaksızın kaçırılan eşya ve sair kıymetlerin değerlerinin üç mislinden az olamaz.

İzinsiz olarak memleketten çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil, teşebbüs derecesinde kalsa bile zabıt ve müsadere olunur.

Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkında iki nüsha tutanak yazılıp bir nüshası sanığa verilir.

Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmaya teşebbüs olundukları tarihe göre Maliye Vekâletince gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.

B) Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir ve kendilerinden yazılı olarak bir beyanname alınır. Bu tefhimden sonra üzerinde veya eşyaları arasında yazılı beyanı hilâfına çıkan kıymetlerin tutarı 100 lirayı geçmezse yalnız bu kıymetlerin müsaderesiyle iktifa olunur. Beyan dışı çıkan kıymetler 100 liradan fazla ve fakat 1 000 liradan az ise hâmiline üç misli ağır para cezası hükmolunur ve mezkûr kıymetler müsadere edilir. Mezkûr para cezasının hâmil tarafından Gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tutulacak ve kendisine imzalattırılacak tutanağa yazılmakla iktifa olunup hakkında kovuşturma yapılmaz.

C) Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenler veya Milletlerarası Nakliyat ve Sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komisyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün eden lacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetler içinde memlekete getirmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihrcatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdiyle muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya

Ad. K.	Mal. K.	B. K.
dür ve fiilde iştiraki olan memurları yukardaki cezalara zamimeten 6 aydan 5 seneye kadar hapis cezasiyle cezalandırılırlar.	raki olan memurların yukardaki cezalara zamimeten 6 aydan 5 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.	olan memurları yukardaki cezalara zamimeten 7 ayden 5 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.
Ancak karara aykırı olan fiil birinci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıkarılması veya bunlara teşebbüs edilmesi mahiyetinde ise hükmolunacak para cezası, 1 000 liradan az olmamak üzere yakalanan veya yakalanmaksızın kaçırılan eşya ve sair kıymetlerin değerlerinin üç mislinden az olamaz.	Ancak, karara aykırı olan fiil birinci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıkarılması veya izinsiz olarak memlekete sokulması veya bunlara teşebbüs edilmesi mahiyetinde ise hükmolunacak para cezası, 1 000 liradan az olmamak üzere yakalanan veya yakalanmaksızın kaçırılan eşya ve sair kıymetlerin değerlerinin üç mislinden az olamaz.	Ancak, karara aykırı olan fiil birinci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak memleketten çıkarılması veya izinsiz olarak memlekete sokulması veya bunlara teşebbüs edilmesi mahiyetinde ise hükmolunacak para cezası 1 000 liradan az olmamak üzere yakalanan eşya ve kıymetlerin değerlerinin üç mislinden, yakalanmaksızın kaçırılan eşya ve kıymetlerin değerlerinin de beş mislinden az olamaz.
İzinsiz olarak memleketten çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil, teşebbüs derecesinde kalsa bile zabıt ve müsadere olunur.	İzinsiz olarak memleketten çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil, teşebbüs derecesinde kalsa bile, zabıt ve müsadere olunur.	İzinsiz olarak memleketten çıkarılan veya memlekete sokulan kıymetlerden yakalananlar, fiil teşebbüs derecesinde kalsa bile, zabıt ve müsadere olunur.
Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkında iki nüsha zabıt varakası yazılıp bir nüshası maznuna verilir.	Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkındaki iki nüsha zabıt varakası yazılıp bir nüshası maznuna verilir.	Yakalanan bilcümle kıymetler ve mallar hakkında iki nüsha zabıt varakası tanzim edilerek bir nüshası maznuna verilir.
Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmaya teşebbüs olundukları tarihe göre Maliye Vekâletince gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.	Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmıya teşebbüs olundukları tarihe göre Maliye Vekâletince gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.	Yukarda yazılı kıymetlerden yabancı parasını natık olanların Türk parasiyle tutarları yakalandıkları veya kaçırıldıkları veya kaçırmaya teşebbüs olundukları tarihe göre Maliye Vekâletince gösterilecek makam tarafından tesbit olunur.
B) Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir ve kendilerinden yazılı olarak bir beyanname alınır. Bu beyanname alındıktan sonra üzerinde veya eşyaları arasında yazılı beyanı hilâfına çıkan kıymetlerin tutarı 100 lirayı geçmezse yalnız bu kıymetlerin müsaderesi ile	B) Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir ve kendilerinden yazılı olarak bir beyanname alınır. Bu beyanname alındıktan sonra üzerinde veya eşyaları arasında yazılı beyanı hilâfına çıkan kıymetlerin tutarı 100 lirayı geçmezse yalnız bu kıymetlerin müsaderesi ile	B) Türkiye'ye giren veya Türkiye'den çıkan yolculara Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kararlara göre ithal veya ihracı menedilmiş veya izne tâbi tutulmuş olan kıymetler bildirilir ve kendilerinden yazılı olarak bir beyanname alınır. Bu beyanname alındıktan sonra yolcunun üzerinde veya eşyaları arasında yazılı beyanı hilâfına çıkan

Hü.

eden alacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetle içinde memlekete getirmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerini başkaları adına göstermek veya devreylemek suretiyle döviz kaçakçılığına teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya icabı hale göre düşük veya yüksek kıymetli fatura ve vesikalar tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi şahıslar 10 000 liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları veya kaçırdıkları yahut da kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasiyle tutarlarının 3 misli ağır para cezasiyle birlikte hakiki şahıslarla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları 1 seneden 5 seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bu cezalara zamimeten 1 seneden 5 seneye kadar yukarıki işlerden her hangi birisiyle iştigalden de meni olunurlar.

D) Yukardaki A, B, C fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek hapis ve para cezaları iki kat olarak hükmedilir ve bunlar meslekî ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunurlar.

A, B, C fıkralarında yazılı suçlar hükmi şahısların merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat ve daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtına şâmildir.

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olan hakiki veya hükmi şahıslar memuriyet müddetince kendilerine menfaat sağlıyacak her hangi bir faaliyette de bulunamazlar. Şu kadar ki; evvelce başlamış olup da 3 ncü şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni süreye tâbi olan işlere kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

Bu kanun mucibince mahkemece hükmolunacak cezalar tecil edilemez.

E) Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan kimselerle 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen

Ti. K.

icabı hale göre düşük veya yüksek kıymetli fatura ve vesikalar tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi sahıslar 10 000 liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları veya kaçırdıkları yahut da kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasiyle tutarlarının üç misli ağır para cezasiyle birlikte hakiki şahıslarla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bu cezalara zamimeten bir seneden beş seneye kadar yukarıki işlerden her hangi birisiyle iştigalden de menolunurlar.

D) Yukardaki A. B, C fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir; ve bunlar bu kabîl mesleki ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunabilirler.

A, B, C fıkralarında yazılı suçlar, hükmi şahısların Merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat veya daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtına şâmildir.

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olna hakiki veya hükmi şahısların, ancak evvelce başlamış olup da üçüncü şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni süreye tâbi olan işlerine Kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

E) Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan kimselerle 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu teminatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti yetkilidir.

Teminatın irat kaydedildiği tarihi takip eden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde 100 liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 5 i Hazineye maledilerek mütebaki kısmı alâkalıya iade olunur.

F) Keza 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlarla tâyin edilen müddetlerin tem-

Ad. K.	Mal. K.	B. K.
iktifa olunur. Beyan dışı çıkan kıymetler 100 liradan fazla ve fakat 1 000 liradan az ise hâmiline üç misli ağır para cezası hükmolunur ve mezkûr kıymetler müsadere edilir. Mezkûr para cezasının hâmil tarafından Gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tutulacak ve kendisine imzalattırılacak zabıt varakasına yazılmakla iktifa olunup hakkında takibat yapılmaz.	iktifa olunur. Beyan dışı çıkan kıymetler 100 liradan fazla ve fakat 1 000 liradan az ise hâmiline üç misli ağır para cezası hükmolunur ve mezkûr kıymetler müsadere edilir. Mezkûr para cezasının hâmil tarafından gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tutulacak ve kendisine imzalattırılacak zabıt varakasına yazılmakla iktifa olunup hakkında takibat yapılmaz.	kıymetlerin tutarı 100 lirayı geçmezse yalnız bu kıymetlerin müsaderesi ile iktifa olunur. Beyan dışı çıkan kıymetler 100 liradan fazla ve fakat 1 000 liradan az ise hâmiline beş misli ağır para cezası hükmolunur ve mezkûr kıymetler müsadere edilir. Mezkûr para cezasının hâmil tarafından gümrük idarelerine rızaen ödenmesi halinde keyfiyet tanzim edilecek ve kendisine imzalattıracak zabıt varakasına yazılmakla iktifa olunup hakkında takibat yapılmaz.
C) Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenler veya Milletlerarası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komüsyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün eden alacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetler içinde memlekete getirmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdiyle muvazaalı muameleler veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya icabı hale göre düşük veya yüksek kıymetli fatura ve vesikalar tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi şahıslar 10 000 liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları veya kaçırdıkları yahutta kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasiyle tutarlarının üç misli ağır para cezasiyle birlikte hakiki şahıs-	C) Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenler veya milletlerarası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komüsyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün eden alacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetler içinde memlekete getirmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdiyle muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya icabı hale göre düşük yüksek kıymetli fatura ve vesikalar tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi şahıslar 10 000 liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları veya kaçırdıkları yahutta kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasiyle tutarlarının üç misli ağır para ce-	C) Bir defaya mahsus olsa dahi her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere tavassut edenler veya bankacılık ve Milletlerarası nakliyat ve sigortacılık işleriyle uğraşanlar veya komüsyonculuk yapanlardan bu muameleleriyle ilgili olarak dışarda tekevvün eden alacaklarını 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre ve bu kararlarda tâyin edilen müddetler içinde memlekete getirmiyenler; kendilerine ait ithalât ve ihracatla diğer işlerinde döviz kaçırmak kasdiyle muvazaalı muamelelerde bulunanlar veya bu nevi muamelelere teşebbüs edenler; resmî makamlara ibraz edilen fatura ve vesikalarda tahrifat yapmak veya icabı hale göre düşük veya fazla kıymetli fatura ve vesikalar tanzim etmek veya ettirmek suretiyle dışarıya kıymet kaçıran veya dışarda kıymet bırakan veya bu fiillere teşebbüs eden hakiki ve hükmi şahıslar 10 000 liradan az olmamak üzere memlekete getirmekle mükellef oldukları

Hü.

muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu teminatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kaydetmeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Teminatın irat kaydedildiği tarihi takip eden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde 100 liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 10 u Hazineye maledilerek mütebaki kısmı alâkalıya iade olunur.

F) Keza 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlarla tâyin edilen müddetlerin temdidini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Ti. K.

didini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti yetkilidir.

Ad. K.

larla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bu cezalara zamimeten bir seneden beş seneye kadar yukariki işlerden her hangi birisiyle iştigalden de menolunurlar.

D) Yukardaki A, B, C fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir; ve bunlar bu kabil meslekî ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunur.

A, B, C fıkralarında yazılı suçlar, hükmi şahısların merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat veya daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtın.....

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olan hakiki veya hükmi şahısların, ancak evvelce başlamış olup da üçüncü şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni müddete tâbi olan işlerine kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

E) Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan kimselerle 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu teminatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kay-

Mal. K.

zasiyle birlikte hakiki şahıslarla ,hükmî şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları 1 seneden 5 seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bu cezalara zâmimeten bir seneden 5 seneye kadar yukarıki işlerden her hangi birisi ile iştigalden de menolunurlar.

D) Yukardaki A, B, C, fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir; ve bunlar bu kabil meslekî ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunur.

A, B, C, fıkralarında yazılı suçlar, hükmi şahısların merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat veya daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtına şâmildir.

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olan hakiki veya hükmi şahısların, ancak evvelce bağlamış olup da 3 şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni müddete tâbi olan işlerine kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

E) Haklarında yukarıdaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan kimselerle 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu teminatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.

B. K.

veya kaçırdıkları yahutta kaçırmaya teşebbüs ettikleri kıymetlerin Türk parasiyle tutarlarının beş misli ağır para cezasiyle birlikte hakiki şahıslarla, hükmi şahısların müdür ve fiilde iştiraki bulunan memurları 1 seneden beş seneye kadar ağır hapis cezasiyle cezalandırılacakları gibi bu cezalara zamimeten bir seneden 5 seneye kadar yukarıki işlerden her hangi birisi ile iştigalden de menolunurlar.

D) Yukardaki A, B, C, fıkralarında yazılı suçların mükerrirlerine verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir ve bunlar bu kabîl meslekî ve ticari faaliyetlerinden daimî olarak menolunur.

A, B, C, fıkralarında yazılı suçlar, hükmi şahısların merkezleri tarafından işlenmiş veya işlettirilmiş ise muvakkat veya daimî memnuiyet cezaları o müessesenin Türkiye'deki bilûmum teşkilâtına şâmildir.

Faaliyetten daimî veya muvakkat olarak menedilmiş olan hakiki ve hükmi şahısların, ancak evvelce başlamış olup da üçüncü şahısların hukukunu ilgilendiren veya kanuni müddete tâbi olan işlerine kambiyo murakabe mercilerinin murakabesi altında devam olunur.

E) Haklarında yukardaki C fıkrası mucibince adlî takibata tevessül olunan hakiki ve hükmi şahıslarla 1 nci madde mucibince ısdar edilecek kararlar hükümlerine göre kendilerine tahmil edilen muayyen vecibeleri müddetleri içinde yerine getirmiyenlerin mütaakıp muamelelerinin tamamını teminata raptetmeye ve bu te-

Hü.

MADDE 3. — 1567 sayılı Kanunun 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Bakanlar Kurulunca 1 nci maddeye müsteniden ittihaz edilecek kararlara aykırı hallere ait takip ve duruşma Meşhut Suçların Muhakeme Usulü hakkındaki 8 Haziran 1936 tarih, 3005 sayılı Kanun hükümleri mucibince yapılır. Bu dâvaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza sahaları Adalet ve Maliye bakanlıklarınca müştereken tâyin ve ilân olunur. Cumhuriyet savcıları kambiyo murakabe mercilerinin yazılı müracaatı üzerine mezkûr kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler.

Cumhuriyet savcıları ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat ifasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fâsıla verilemez.

Mükerrirler hakkında duruşma mevkufen cereyan eder. Mahkeme lüzumu halinde duruşmanın sonunu beklemeksizin sanıkların müesseselerinin muvakkaten faaliyetten men'ine karar verebilir. Cumhuriyet savcıları ve mahkemeler bu kanun hükümlerine tevfikan cereyan edecek takip ve duruşmalarda ehlihibre teşkiline lüzum gördükleri takdirde munhasıran resmî ehlihibre liste-

Ti. K.

MADDE 3. — 1567 sayılı Kanunun 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye müsteniden ittihaz edilecek kararlara aykırı hallere ait takip ve duruşma meşhut suçların Muhakeme Usulü hakkındaki 8 Haziran 1936 tarih ve 3005 sayılı Kanun hükümleri mucibince yapılır. Bu dâvaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza çevreleri Adalet ve Maliye Vekâletlerince müştereken tâyin ve ilân olunur. Cumhuriyet savcıları Maliye Vekâleti veya tavzif edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine mezkûr kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler.

Cumhuriyet savcıları ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat icrasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fasıla verilemez.

Mahkeme lüzum gördüğü takdirde, duruşmanın sonunu beklemeksizin sanıkların müesseselerinin muvakkaten faaliyetten men'ine karar verebilir. Cumhuriyet savcıları ve mahkemeler bu kanun hükümlerine tevfikan cereyan edecek takip ve duruşmalarda ehlihibre teşkiline lüzum gördükleri takdirde munhasıran resmî

Ad. K.	Mal. K.	B. K.
detmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir. Teminatın irat kaydedildiği tarihi takibeden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde 100 liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 5 i Hazineye maledilerek mütebakı kısmı alâkalıya iade olunur. F) 1 nci madde mucibince ısdar edilen kararlarla tâyin edilen müddetlerin temdidini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.	Teminatın irat kaydedildiği tarihi takibeden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildi takdirde 100 liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 5 i Hazineye maledilerek mütebakı kısmı alâkalıya iade olunur. F) Birinci madde mucibince ısdar edilecek kararlarla tâyin edilen müddetlerin temdidini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.	minatla ilgili olarak tâyin edilen müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir. Teminatın irat kaydedildiği tarihi takibeden 6 ay içinde teminat mevzuu yerine getirildiği takdirde 100 liradan az olmamak üzere teminat tutarının % 10 u Hazineye maledilerek mütebaki kısmı alâkalıya iade olunur. F) Birinci madde mucibince ısdar edilecek kararlarla tâyin edilen müddetlerin temdidini teminata raptetmeye ve verilen munzam müddetler içinde vecibelerini yerine getirmiyenlerin bu teminatlarının tamamını irat kaydetmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir.
MADDE 3. — 1567 sayılı Kanunun 4328 sayılı Kanunla değiştirilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye müsteniden ittihaz edilecek kararlara aykırı hallere ait takip ve duruşma meşhut suçların muhakeme usulü hükümleri mucibince yapılır. Bu dâvaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza çevreleri Adalet ve Maliye vekâletlerince müştereken tâyin ve ilân olunur. Cumhuriyet müddeiumumileri Maliye Vekâleti veya tavzif edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine mezkûr kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler. Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat icrasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fâsıla verilemez.	MADDE 3. — Adalet Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — 1567 sayılı Kanunun 4328 sayılı Kanunla tadil edilen 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: İcra Vekilleri Heyetince 1 nci maddeye müsteniden ittihaz edilecek kararlara aykırı hallere ait takip ve duruşma meşhut suçların muhakeme usulü hükümleri mucibince yapılır. Bu dâvaları rüyet edecek mahkemelerle bu mahkemelerin kaza çevreleri Adalet ve Maliye Vekâletlerince müştereken tâyin ve ilân olunur. Cumhuriyet müddeiumumileri, doğrudan doğruya veya Maliye Vekâleti veya tavzif edeceği mercilerin yazılı müracaatı üzerine mezkûr kanun hükümlerine tevfikan takibe geçerler. Kararlara aykırı fiillere sair suretlerle ittılâ hâsıl eden Cumhuriyet müddeiumumileri hemen Maliye Vekâletini veya tavzif edeceği mercileri haber-

Hü.	Ti. K.
sinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri ehlihibrenin rey ve mütalâasını alıp başka ehlihibreye müracaat edemezler. Resmî ehlihibrenin listesi 9 kişiden aşağı olmamak üzere Ekonomi ve Ticaret Bakanlığının mütalâası alındıktan sonra Maliye Bakanlığınca tesbit olunur. Maliye Bakanlığı kambiyo murakabe mercilerinin Cumhuriyet savcılığına yazılı müracaatta bulunmasiyle müdahil sıfatını iktisabeder.	ehlihibre listesinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri ehlihibrenin rey ve mütalâasını alırlar. Resmî ehlihibre listeleri beher kaza çevresi için 9 zar kişiden aşağı olmamak üzere Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Borsaları Birliğinin mütalâası alınmak suretiyle Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekâletleri tarafından tesbit olunur. Maliye Vekâleti, kambiyo murakabe mercilerinin cumhuriyet savcılığına yazılı müracaatta bulunmasiyle müdahil sıfatını iktisap eder.
MADDE 4. — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı olup 5540 sayılı Kanunla uzatılmış olan süre; bitimi tarihinden itibaren 5 yıl daha uzatılmıştır.	MADDE 4. — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde yazılı olup 6060 sayılı Kanunla uzatılmış olan süre; bitimi tarihinden itibaren üç yıl daha uzatılmıştır.
EK MADDE 1. — Maliye müfettişleri ile maliye müfettiş muavinleri, hesap uzman ve yardımcıları, kambiyo kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hare-	EK MADDE 1. — Maliye müfettişleri ile Maliye Vekâletince salâhiyetli kılınacak diğer memurlar bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak

Ad. K.	Mal. K.	B. K.
Mahkeme lüzum gördüğü takdirde duruşmanın sonunu beklemeksizin maznunların müesseselerinin muvakkaten faaliyetten men'ine karar verebilir. Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemeler bu kanun hükümlerine tevfikan cereyan edecek takip ve duruşmalarda ehlihibre teşkiline lüzum gördükleri takdirde munhasıran resmî ehlihibre listesinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri ehlihibrenin rey ve mütalâasını alırlar. Resmî ehlihibre listeleri ve her kaza çevresi için dokuzar kişiden aşağı olmamak üzere Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Borsaları Birliğinin mütalâası alınmak suretiyle Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekâletleri tarafından tesbit olunur. Maliye Vekâleti, kambiyo murakabe mercilerinin Cumhuriyet müddeiumumiliğine yazılı müracaatta bulunmasiyle müdahil sıfatını iktisap eder.		dar ederek keyfiyetin tetkikını talebedebilirler. Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemelerce umumi hükümlere tevfikan takibat icrasına zaruret görülen hallerde takip ve duruşmaya üç günden fazla fâsıla verilemez. Mahkeme lüzum gördüğü takdirde duruşmanın sonunu beklemeksizin maznunların müesseselerinin muvakkaten faaliyetten men'ine karar verebilir. Cumhuriyet müddeiumumileri ve mahkemeler bu kanun hükümlerine tevfikan cereyan edecek takip ve duruşmalarda ehlihibre teşkiline lüzum gördükleri takdirde munhasıran resmî ehlihibre listesinde isimleri yazılı kimselerden seçecekleri ehlihibrenin rey ve mütalâasını alırlar. Resmî ehlihibre listeleri, her kaza çevresi için dokuzar kişiden aşağı olmamak üzere, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin mütalâası alınmak suretiyle Maliye ve Ekonomi ve Ticaret Vekâletleri tarafından tesbit olunur. Maliye Vekâleti, Vekâletin veya tavzif edeceği mercilerin Cumhuriyet müddeiumumiliğine yazılı müracaatta bulunmasiyle müdahil sıfatını iktisabeder.
MADDE 4. — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı olup 6060 sayılı Kanunla uzatılmış olan müddet; hitamı tarihinden itibaren beş yıl daha uzatılmıştır.	MADDE 4. — Adalet Komisyonunun 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 4. — Adalet Komisyonunun 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
EK MADDE 1. — Maliye müfettişleri ile maliye müfettiş muavinleri hesap uzman ve yardımcıları, kambiyo kontrolörleri	EK MADDE 1. — Adalet Komisyonunun ek madde 1 aynen kabul edilmiştir.	EK MADDE 1. — Adalet Komisyonunun 1 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.	Ti. K.
ket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa sanıklar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Yargılama Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek yetkisini haizdirler.	ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa sanıklar veya suçla ilgili görünenler nezdinde Ceza Yargılama Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri dairesinde muamele ifa etmek yetkisini haizdirler.
EK MADDE 2. — Muhacir ve mültecilerin İskân Kanununun 32 nci maddesi mucibince yapacakları ithalât hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.	EK MADDE 2. — Muhacir ve mültecilerin İskân Kanununun 32 nci maddesi mucibince yapacakları ithalât hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır ve bu husus ayrı bir İcra Vekilleri Heyeti kararıyle tanzim olunur.
	EK MADDE 3. — Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere hangi hallerde ikramiye verileceği ve ikramiyenin miktar ve nispeti İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tesbit olunur.
MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ad. K.	Mal. K.	B. K.
ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat arasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salâhiyetini haizdirler.		
EK MADDE 2. — Muhacir ve mültecilerin İskân Kanununun 32 nci maddesi mucibince yapacakları ithalât hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur ve bu husus ayrı bir İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tanzim olunur.	EK MADDE 2. — Adalet Komisyonunun ek madde 2 aynen kabul edilmiştir.	EK MADDE 2. — Adalet Komisyonunun 2 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.
EK MADDE 3. — Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere hangi hallerde ikramiye verileceği ve ikramiyenin miktar ve nispeti İcra Vekilleri Heyeti Kararı ile tesbit olunur.	EK MADDE 3. — Adalet Komisyonunun ek madde 3 aynen kabul edilmiştir.	EK MADDE 3. — Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti İcra Vekilleri Heyeti kararı ile tesbit olunur. Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, işbu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.
	EK MADDE 4. — İşbu kanuna tevfikan hükmi şahıslara hükmedilecek para cezaları, Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki 6183 numaralı Kanun hükümlerine göre, tasfiye olunur.	EK MADDE 4. — İşbu kanuna tevfikan hükmi şahıslara hükmedilecek para cezaları, âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki 6183 numaralı Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.
MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Hü.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan *A. Menderes*	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı *S. Ağaoğlu*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı *R. Nasuhioğlu*
Millî Savunma Bakanı *H. Köymen*	İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı *F. Köprülü*	Maliye Bakanı *H. Polatkan*
Millî Eğitim Bakanı *T. İleri*	Bayındırlık Bakanı *K. Zeytinoğlu*
Eko. ve Ticaret Bakanı *Muhlis Ete*	Sa. ve So. Y. Bakanı *Dr. E. H. Üstündağ*
G. ve Tekel Bakanı *S. Yırcalı*	Tarım Bakanı *N. Ökmen*
Ulaştırma Bakanı *S. Kurtbek*	Çalışma Bakanı ve İşletmeler B. V. *N. Özsan*

Ti. K.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

Ad. K.	Mal. K.	B. K.
MADDE 6. — Ticaret Komisyonunun 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 6. — Adalet Komisyonunun 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bingöl Mebusu Feridun Fikri Düşünsel ve Kars Mebusu Abbas Çetin'in, Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/166)

5 . XI . 1951

Yüksek Başkanlığa

4359 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 3499 sayılı Avukatlık Kanununun geçici üç ve dördüncü maddelerinde değiştirilmesini lüzumlu gördüğümüz hususlara mütaallik hazırladığımız kanun tasarısını gerekçesiyle birlikte yüksek makamınıza sunuyoruz.

Kanunlaşması için gereken muamelenin ifa buyurulmasını dileriz. Hürmetlerimizle.

Bingöl Milletvekili
F. F. Düşünsel

Kars Milletvekili
A. Çetin

GEREKÇE

1. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun neşrinden evvel yargıçlık sınıfına intisap için hukuk mektebi veya fakültesinden mezun olmak şart değildi. Adliye meslekinden yetişerek imtihan vermek şartiyle de bu sınıfa geçmek mümkün bulunmakta idi. Bunu göz önüne almış bulunan 460 sayılı Muhamat Kanununun 11 nci maddesinde on yıl fâsılasız dâva vekili veya yargıçlık yapmış olanlara avukatlık hakkı vermekte idi. 708 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde Muhamat Kanununun adı geçen 11 nci maddesinde gösterilen kimselerin beş sene müddetle hâkimlikte çalışmaları halinde avukatlık hakkını kazanabilecekleri tasrih olunmuştu. 3499 sayılı Avukatlık Kanununun geçici üçüncü maddesiyle bu kanunun neşri tarihinden itibaren mezkûr 708 sayılı Kanunun beşinci maddesine istinaden avukatlık ruhsatnamesi verilmiyeceği beyan edilmiş ve bu suretle imtihanla yargıç sınıfına geçenler için müktesep olan bir hakkı ihlâl edici bir durum hâsıl olmuştur. Bu suretle bir kanunun temin etmiş olduğu hakka istinadederek kendilerini Devletin hukuk mefhumuna olan inkıyadının güveni altında istikballerine doğru gitmekte olan birtakım vatandaşlar, 708 sayılı Kanunla kabul edilmiş bulunan bir hukuki rejimin teminatından mezkûr 3499 sayılı Kanunla mahrum edilmiş bulunmaktadır. İşte bu teklifimizin birinci kısmiyle istediğimiz şey bu hale nihayet vermek ve 708 sayılı Kanunla iktisabettikleri bir hak ve imkândan o durumdaki vatandaşların müstefidolmasına hak ve mâdelet vecibesi olarak yol vermektir.

2. Dâvavekilleri müessesesi, maziye ait bir intikal vaziyetinin tanzimi maksadiyle ve zaruretler altında kabul olunmuş bir karakteri taşımaktadır. Artık kimseye dâvavekili ruhsatnamesi verilmemekte ve verilmesini de düşünmek, hatıra gelmemektedir. Ancak hakkını almış bulunan zatların pek büyük çokluğu, adliye hizmetinde emek sarfetmiş ve tecrübeli kimseler olduğuna şüphe olmamaktan başka bir de bunların mütemadiyen baro kurulması veya beş avukatın çalışmaya başlaması gibi sebeplerle bulundukları mahallerden muhacerete mecbur edilmeleri, hem kendileri ve hem de bunlara iş vermiş vatandaşların derece derece hukukunu muhil bir keyfiyet olduğundan bir dâvavekili neresi için müsaade almış ise oraya velev beş avukat gelmiş olsa dahi bunların çalışmakta bulundukları sahalar için müktesep olan hak ve durumlarından mahrum edilmeleri adalet ve insaf fikriyle bağdaşması kolay olamıyacak bir haldir. Bu itibarla hiçbir tereddüde meydan vermiyecek şekilde ,bir surette kendilerine öteden beri çalışmakta oldukları yerlerde çalışmak imkânını teminat altına alacak bir maddeye de ihtiyaç olduğu düşüncesiyle tasarımızın ikinci maddesi kaleme alınmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 2/166
Karar No. 15

30. XII. 1953

Yüksek Reisliğe

Bingöl Mebusu Feridun Fikri Düşünsel ve Kars Mebusu Abbas Çetin'in, Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifleri komisyonumuza havale edilmekle teklif sahipleri ve Adalet Vekâleti temsilcisi hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Gerekçenin okunmasından :

1. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun neşrinden evvel hâkimlik sınıfına intisap için Hukuk Mektebi ve Fakültesinden mezuniyetin şart olmadığını, adliye meslekinden yetişerek imtihan vermek suretiyle de bu sınıfa geçmek mümkün olduğunu göz önüne almış bulunan 460 sayılı Muhamat Kanunu (11) nci maddesinde on yıl fâsılasız dâvavekili veya hâkimlik yapmış olanlara avukatlık hakkı verdiğini, 708 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde Muhamat Kanununun adı geçen 11 nci maddesinde gösterilen kimselerin 5 sene müddetle hâkimlikte çalışmaları halinde avukatlık hakkını kazanabileceklerinin tasrih olunduğu, 3499 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 3 ncü maddesi ile bu kanunun neşri tarihinden itibaren mezkûr 708 sayılı Kanunun 5 nci maddesine istinaden avukatlık ruhsatnamesi verilmiyeceği beyan edilmiş ve bu suretle imtihanla hâkim sınıfına geçenler için müktesep olan bir hakkı ihlâl edici bir vaziyet hâsıl olduğu ve bu suretle bir kanunun temin etmiş olduğu hakka istinadederek kendilerini Devletin hukuk mefhumuna olan güveni altında istikballerine gitmekte olan birtakım vatandaşların, 708 sayılı Kanunla kabul edilmiş bulunan bir hukuki rejimin teminatından adı geçen 3499 sayılı Kanunla mahrum edilmiş bulunduğu ve teklifin birinci maddesi ile bu hale nihayet vermek ve 708 sayılı Kanunla iktisabedilmiş olan bir hak ve imkândan o durumdaki vatandaşların müstefit olmasına hak ve muadelet vecibesi olacağı,

2. Dâvavekilleri müessesesi maziye ait bir intikal vaziyetinin tanzimi maksadı ile ve zaruretler altında kabul olunmuş bir karakteri taşıdığı, artık kimseye dâvavekili ruhsatnamesi verilmemekte olduğu, ancak hakkını almış bulunanların, adliye hizmetinde emek sarfetmiş ve tecrübeli kimseler olmasından başka bunların mütemadiyen baro kurulması veya 5 avukatın çalışmaya başlaması gibi sebeplerle bulundukları mahallerden muhacerete mecbur edilmeleri, hem kendileri ve hem de bunlara iş vermiş bulunan vatandaşların hukukunu muhil bir keyfiyet olduğundan bir dâvavekili neresi için müsaade almış ise oraya velev 5 avukat gelmiş olsa dahi bunların çalışmakta bulundukları sahalar için müktesep olan hak ve durumlarından mahrum edilmeleri adalet ve insaf fikri ile telifi kabil olmıyacak bir keyfiyet olduğu,

Bu itibarla hiçbir tereddüde meydan vermiyecek bir surette kendilerine öteden beri çalışmakta oldukları yerlerde çalışmak imkânını teminat altına alacak bir maddeye ihtiyaç olduğu ve bu gayenin temini için de geçici 4 ncü maddenin tadiline lüzum görülerek sevkedildiği anlaşılmıştır.

Yukarda telhis edilen mucip sebepleri ve verilen izahatı komisyonumuz da yerinde görerek teklifin kabulüne karar vermiştir.

Komisyonumuzca teklif üzerinde yapılan değişiklikler şunlardan ibarettir :

Birinci madde, aynen kabul edilmiştir.

Geçici üçüncü maddenin ikinci fıkrasının ikinci satırındaki (sınıfları ile bu sınıflardan sayılan görevlerde bulunmuş olanlardan) ibaresi kaldırılarak maksadı daha vazıh temin etmek gayesi ile (sınıflarda) kelimesi ikame edilmiş, ve aynı fıkrada bulunan (ruhsatnamesi verilebilir.) ibaresi (ruhsatnamesi verilir.) şekline kalbedilmiştir.

Geçici 4 ve 2 ve 3 ncü maddeler aynen kabul

edilmiştir. Ancak, maddelerde bâzı terim değişiklikleri de yapılmıştır.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi ricasiyle Umumi Heyetin yüce tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Reisvekili	Bu Rapor Sözcüsü	
Manisa	Kars	
Ş. Ergin	*L. Aküzüm*	
Balıkesir	Amasya	Aydın
M. Erkuyumcu	*İ. Olgaç*	*N. Geveci*

Çanakkale	Çoruh	Erzurum
N. Kirişcioğlu	*M. Güney*	*Enver Karan*
Gümüşane	İçel	İstanbul
H. Tokdemir	*Şahap Tol*	*Ahilya Moshos*
Kayseri	Konya	Konya
Y. Z. Turgut	*H. Aydıner*	*M. Obuz*
Kütahya	Maraş	Siird
S. S. Nasuhoğlu	*M. Özsoy*	*Ş. Türkdoğan*
Sivas	Tokad	Tokad
Ş. Ecevit	*H. Ökeren*	*M. Önal*

BİNGÖL MEMUSU F. FİKRİ DÜŞÜNSEL VE KARS MEBUSU ABBAS ÇETİN'İN TEKLİFİ	ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
4359 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan 3499 sayılı Kanunun geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi	*3499 sayılı Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3 ve 4 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun*
MADDE 1. — 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan geçici 3 ve 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:	MADDE 1. — 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 4359 sayılı Kanunla değiştirilmiş olan geçici 3 ve 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :
Geçici madde 3. — 3499 sayılı Avukatlık Kanununun neşri tarihinden sonra dâva vekâleti ruhsatnamesiyle 708 sayılı Kanunun 5 nci maddesine istinaden Avukatlık ruhsatnamesi verilmez.	Geçici madde 3. — 3499 sayılı Avukatlık Kanununun neşri tarihinden sonra dâvavekâleti ruhsatnamesi ile 708 sayılı Kanunun 5 nci maddesine istinaden avukatlık ruhsatnamesi verilmez.
Ancak, hukuk fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları halde 3499 sayılı Kanunun neşrinden evvel yargıçlık veya savcılık sınıflariyle bu sınıflardan sayılan görevlerde bulunmuş olanlardan 3499 sayılı Kanunun intişarından evvel veya sonraki hizmet müddetlerinin yekûnu dört seneye baliğ olanlara birinci maddenin « C » ve « D » bentlerindeki kayıtlardan vâreste tutulmak şartiyle avukatlık ruhsatnamesi verilebilir. Sicilleri itibariyle vazifelerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.	Ancak, Hukuk Fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları halde 3499 sayılı Kanunun neşrinden evvel hâkimlik veya müddeiumumilik sınıflarında, 3499 sayılı Kanunun neşrinden evvel veya sonraki hizmet müddetlerinin yekûnu dört seneye baliğ olanlara 1 nci maddenin (C) ve (D) bentlerindeki kayıtlardan vâreste tutulmak şartiyle avukatlık ruhsatnamesi verilir. Sicilleri itibariyle vazifelerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm tatbik olunmaz.
Geçici madde 4. — Dâvavekilleri, ruhsatnameyi hangi mahal için almışlarsa orada avukat adedinde zuhur edebilecek artışlar nazara alınmaksızın mesleklerini yapmak hakkına maliktirler.	Geçici madde 4. — Teklif aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.
MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.	MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Vekili yürütür.

Gazianteb Mebusu Cevdet San ve 15 arkadaşının, Nizipli Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/580)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gazianteb muharebeleri esnasında bir seneye yakın bir zaman düşmana karşı topladığı Milis kuvvetleriyle çarpışan Gazianteb Vilâyeti Nizip Kazasından Hacı Kasımoğlu 1880 doğumlu Habeş Böler için vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine ait kanun teklifi bağlı olarak sunulmuştur.

İcabının yerine getirilmesine müsaadelerini rica ederiz.

Gazianteb	Gazianteb	Gazianteb	Gazianteb	Gazianteb	Gazianteb
C. San	*S. Kuranel*	*S. Ünlü*	*A. Ocak*	*G. Kınoğlu*	*S. İnal*
Gazianteb	Urfa	Urfa	Maraş	Maraş	Bursa
E. Cenani	*F. Ayalp*	*C. Öncel*	*M. Özsoy*	*A. Kadoğlu*	*S. Karacabey*
Bursa	Bursa	Bursa	Muğla		
H. Şaman	*S. Herkmen*	*M. San*	*N. Poyrazoğlu*		

MUCİP SEBEBLER

1. Habeş Böler 200 ile 700 kişi arasında tehalüf eden milis kuvvetleri toplıyarak 11 aydan fazla devam eden Gazianteb Harbı sırasında yollarda ve geçit yerlerinde düşmana on defadan fazla baskın yapmış elde ettiği erzak ve cephaneyi nizami kuvvetlerin kontroluna arzetmiştir.

Gazianteb'in muhasarada olduğu devrede mütaaddit baskınlar yaparak birkaç defasında şehire arzak ve cephane ithaline muvaffak olmuştur.

2. Bu baskınlar esnasında hiçbir menfaat kaygısı gözetmiyen bu kahraman adam bütün vilâyetin hürmet ve muhabbetini o günden beri kendi üzerine toplamıştır.

Mebuslara yapılıan müracaattaki imzaların tetkikı Habeş Bölerin bütün vilâyet dâhilinde ne kadar hürmet ve muhabbet gördüğünün bâriz delilidir.

3. Harb bittikten sonra kendisine rütbe tevcihi ve maaş tahsisi teklif edildiği zaman (Benim paraya ihtiyacım yok. Allâh Devlete zeval vermesin.) demiş ve hak ettiği 2591 numaralı İstiklâl madalyesini almakla iktifa etmiştir.

4. A ve B işaretli vesikaların tetkikından anlaşılacağı üzere kendisine fahrî yüzbaşılık rütbesi tevcih edilmiş ve fakat harbde aldığı yaralar nizamnamenin emrettiği derecede mâlûliyeti mucip olmadığı için Millî Savunma Vekâletince kendisine mâlûliyet maaşı bağlanması mümkün olmamıştır.

5 70 yaşını geçmiş bulunan bu kahraman şimdi muhtaç vaziyete düşmüş ve vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi için Meclisin atıfetine sığınmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 2/580
Karar No. 21

5 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Gazianteb Mebusu Cevdet San ve 15 arkadaşının, Nizip'li Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihasiyle teklif sahiplerinin Komisyona ibraz ettikleri vesikaların tetkikında, Habeş Böler'in Gazianteb muharebeleri esnasında bir seneye yakın bir zaman, topladığı milis kuvvetleriyle düşmana karşı çarpıştığı, fevkalâde yararlıklar gösterdiği, nizami kuvvetlere yardımlarda bulunduğu, bu başarı ve yardımlarının takdire şayan olduğu anlaşılmıştır.

Bugün fakir ve muhtaç vaziyete düşmüş bulunan ve halen 73 yaşında olan bu fedakâr ve kahraman zata, hayatta bulunduğu müddetçe ve şahsına munhasır olmak kaydiyle, maaş tahsisi uygun görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Başlık, teklif veçhile aynen kabul edilmiştir.

Birinci madde, tahsis edilen maaşın yalnız hayatta bulunduğu müddetçe kendisine verilmesinin temini gayesiyle ve maaş miktarı 170 lira olarak tesbit edilerek tadil edilmiştir.

2 ve 3 ncü maddeler tadilen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi		Sözcü
Amasya		Zonguldak
H. Koray		*F. Açıksöz*
Kâtip		
Diyarbakır	Çorum	Erzurum
M. R. Bucak	*Ş. Gürses*	*S. Erduman*
Kocaeli	Mardin	Niğde
L. Tokoğlu	*A. Kalav*	H. Arıbaş
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
Samsun	Seyhan	Siird
Ş. Uluçay	*Z. Akçalı*	*C. Yardım*
Zonguldak		Kocaeli
R. Sivişoğlu		E. Alican
		İmzada bulunamadı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/580
Karar No. 73

18 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Gazianteb Mebusu Cevdet San ve 15 arkadaşının, Nizipli Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkındaki kanun teklifi Maliye Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla teklif sahibi ve Maliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Teklif sahiplerinin gerekçesinde ve teklifi bidayeten tetkik eden Maliye Komisyonunun raporunda belirtildiği ve Erkânı Harbiyei Umumiye Riyaseti Harb Tarihi Dairesinin dosyada mevcut vesaikiyle teyidedildiği veçhile Habeş Böler'in Millî Mücadelede Gazianteb muharebeleri esnasında bir seneye yakın bir zaman zarfında topladığı milis kuvvetleriyle düşmana karşı çarpıştığı ve muharebelerde fevkalâde yararlıklar gösterdiği, nizami kuvvetlere yardımlarda bulunduğu ve bu hizmetlerine mukabil halen muhtaç durumda bulunan 74 yaşındaki mumaileyhe hayat kaydiyle vatani hizmet tertibinden maaş tahsis edilmesi teklifinde bulunulduğu anlaşılmıştır.

Yukarda arzedilen hususat komisyonumuzca da nazarı dikkate alınarak Habeş Böler'e ifa ettiği fevkalâde hizmetlerden dolayı vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkındaki kanun teklifi esas itibariyle yerinde görülmekle beraber memleketimizin muhtelif köşelerinde bu gibi vatanperver insanların mevcudiyeti gözönünde bulundurularak mebusların intihap dairelerince tesadüf ettikleri bu gibi kimseler hakkında zaman zaman münferit kanun tekliflerinde bulunmaktan ise Millî Mücadelede emsali fedakârlık gösteren ve bir maaş tahsisi suretiyle taltif edilmeleri gereken vatandaşların Millî Savunma Vekâletince tesbit edilerek bunların terfihleri için Hükümetçe bir kanun lâyihası hazırlanarak Yüksek Meclise sevkinin Hükümetten temenniye şayan olduğu kabul edilmiştir.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakerelerden sonra Maliye Komisyonunun hazırladığı metin üzerinden maddelerin müzakeresine geçilmiş, başlık ve maddeler şeklen değiştirilmek suretiyle yeniden komisyonumuzca tanzim ve kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

		Bu Rapor
Reis	Reis V.	Sözcüsü
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*M. D. Süalp*
Kâtip		
Siird	Antalya	Çanakkale
B. Erden	*A. Sarıoğlu*	*K. Akmanlar*
Elâzığ	Erzincan	Eskişehir
Ö. F. Sanaç	*N. Pekcan*	*A. Potuoğlu*
Gazianteb	Kastamonu	Kırklareli
E. Cenani	*H. Türe*	*Ş. Bakay*
Konya	Mardin	Ordu
M. Â. Ülgen	*R. Erten*	*F. Aksoy*
Rize		Urfa
O. Kavrakoğlu		*F. Ergin*

GAZİANTEB MEBUSU CEVDET SAN VE 15 ARKADAŞININ TEKLİFİ	MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Nizip'li Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkında kanun teklifi	*Nizip'li Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkında kanun teklifi*	*Nizip'li Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — Gazianteb muharebelerinde fevkalâde yararlıkları görülen Nizip'li Hacı Kasımoğlu 1880 doğumlu Habeş Böler'e vatani hizmet tertibinden ayda 250 lira maaş tahsis edilmiştir.	MADDE 1. — Gazianteb muharebelerinde fevkalâde yararlıkları görülen Nizip'li Hacı Kasımoğlu 1880 doğumlu Habeş Bölr'e hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda 170 lira maaş tahsis edilmiştir.	MADDE 1. — Nizip'li Hacı Kasımoğlu 1880 doğumlu Habeş Böler'e hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda 170 lira aylık bağlanmıştır.
MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.	MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.
MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Vekili yürütür.	MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili salâhiyetlidir.	MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/372)

T. C.
Başbakanlık
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2312, 6/1004

12 . IV . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresi hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26 . III . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Sulh ve harb zamanlarında vatandaşların sağlığını korumak ve bu maksatla ücretli ve ücretsiz kan temin ederek muhafaza eylemek, kan mahsulleri ve kuru plazma elde etmek, kan nakil işlerini görmek ve kan istokları yapmak üzere memleketin müsait bir yerinde Kan Bankası ve muhtelif sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri teşkiline ve bunların bir milyon liralık döner sermaye ile idaresine zaruret görülmüş ve bu sebeple ekli kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Sermaye kaynakları tasarının 2 nci maddesinde gösterilmiştir. Bu kaynakların hâsılı, bankanın tevsiine hastanelerle, sağlık merkezlerinde ve diğer lüzum görülecek sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri teşkiline harcanacaktır.

Hizmetin âcil ve hayati vakalara taallûku dolayısiyle mevzuatın formalitelerinden içtinabedilmesi için yapılacak alım ve satımların Genel Muhasebe ve İhale kanunlariyle Sayıştayın Kablessarf Vizesine tâbi tutulmaması maksadiyle üçüncü madde hazırlanmış ve fakat sermaye muamelelerinin Sayıştayın tetkikına arzolunması için de maddeye bir fıkra ilâve olunmuştur.

Döner sermayenin muhasebe muameleleri ayrı bilgi ve ihtısasa ihtiyaç gösterdiği cihetle bu vasıfları haiz muvazzaf memurlara bu hizmetin gördürülebilmesi için kendilerine hizmetin vüsat ve ehemmiyetine göre bakanlığımızca âzami haddi 100 liraya kadar takdir edilecek munzam bir ücret verilmesini teminen dördüncü maddeye hükümler konulmuştur.

Sermayenin muhasebe usulleriyle, kayıt ve defterleriyle satınalınacak veya ihtiyaç sahiplerine paralı veya parasız verilecek kan rayiçlerinin ve bu hususta tatbiki icabeden hükümlerin Maliye Bakanlığı ile müştereken tesbiti maksadiyle beşinci madde hazırlanmıştır.

1951 - 1952 yılları bakanlığımız bütçesine kan bankası genel giderleri olarak konulmuş olan ödeneklerle 1951 yılında İstanbul Belediyesi tarafından bakanlığımıza teberru olunan 50 000 lira mukabilinde satınalınmış ve alınacak tesislerin kıymetlendirilerek ilk sermaye ittihazını temin için kanuna geçici madde eklenmiştir.

Döner sermaye gelirleri, Gelir Vergisi ve Veraset ve İntikal Vergisi kanunlarının istisnaları dâhilinde bulunduğundan tasarıya istisnaya dair ayrıca hüküm konulmamıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Sağlık ve Sos. Y. Ko.
Esas No. 1/372
Karar No. 24

7 . VII . 1953

Yüksek Reisliğe

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair olup Yüksek Reislikçe komisyonumuza 14 . IV . 1952 tarihinde havale buyurulan kanun lâyihası Hükümet temsilcileri huzuriyle müzakere ve tetkik edildi.

Kan bankalarını döner sermayeye bağlamadıkça işler bir hale getirmek kabil olamamıştır. Muhtelif milletlerin yaptıkları tecrübelerden ilham alınarak kan verenlere muayyen bir ücret ödenmesi suretiyle şimdilik bu bankaların daha çok kan ve kuru plazma temin edebilecekleri kanaati hâsıl olmuştur. Ayrıca taze kan ve kuru plazma satış imkânları da ancak bu suretle mümkün olabilecektir. Hükümet mümessilinin hasta gelir giderlerinden en zaruri ve en tehlikeli vakalar için en az yılda 100 bin liralık bir tediyenin yapıldığı da ifade edilmiştir. Buna göre daha esaslı tesisler vücuda getirilinceye kadar mevcut âcil ihtiyaca cevap verebilecek mahiyette görülen kanun lâyihası tadilen ve ekseriyetle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Sağlık ve Sos. Y. Ko. Reisi	Sözcü
Ankara	Çoruh
T. V. Öz	*A. R. Sağlar*

Kâtip

Çorum	Balıkesir	Antalya
S. Baran	*M. Tunçay*	*B. Onat*
Bilecik	Çankırı	Çankırı
T. Oran	*K. Çığman*	*C. Otman*

Eskişehir	İçel
Ekrem Baysal	*A. Köksal*
İmzada bulunamadı	

İstanbul	İstanbul	İzmir
A. V. Bayar	*S. Yaver*	*N. İncekara*
Kars	Kayseri	Koceali
E. Oktay	*A. R. Kılıçkale*	*Z. Atığ*
Konya	Malatya	Manisa
S. S. Burçak	*H. Fırat*	*F. İlker*
Niğde	Ordu	Sinob
H. Ülkü	*Z. M. Sezer*	*A. Ş. Şavlı*

Sinob	Sivas
Söz hakkım vardır	*N. Ağacıkoğlu*
M. Tümerkan	

Sivas	Tekirdağ
B. Taner	*Z. Erataman*

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/372
Karar No. 10.

4 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihası Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım vekâletlerinin temsilcilerinin iştiraki ile komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Gerekçe üzerinde cereyan eden görüşmeler ve Hükümet temsilcilerinden alınan izahata nazaran sulh ve harb zamanlarında vatandaş sağlığı bakımından ehemmiyeti büyük olan kan ve kan mahsullerinin stoklarını meydana getirmek gayesi ile hazırlandığı anlaşılan bu lâyihanın heyeti umumiyesi komisyonumuzca kabule şayan

görülerek Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun metni üzerinde maddelerin müzakeresine geçildi.

Başlık aynen kabul edildi.

1 nci maddede geçen (Bakanlığının) kelimesi Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzdaki istilâhlara uyularak (Vekâletinin) şeklinde değiştirildi.

1 000 000 liralık döner sermaye, Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti temsilcisinin izahatına göre, halen mevcut 7 kan bankası cihazı ile yeniden alınacak cihazların kıymetleri mecmuu takriben 400 000 liraya baliğ olmasına, lâyihanın geçici maddesi hükmü ise bu 400 bin liranın döner sermayeye ithalini âmir bulunmasına göre geri kalan 600 bin lira, yeni cihazlar almak, Kan bankası tesisleri vücuda getirmek ve parayla kan almak gibi hizmetlerin ehemmiyet ve vüsati karşısında komisyonumuzca kifayetsiz görüldü ve 2 000 000 liraya çıkarılmak suretiyle madde kabul edildi.

İkinci madde aynen kabul edildi.

Üçüncü maddede geçen « Sayıştay » kelimesi « Divanı Muhasebat » şeklinde değiştirilerek madde kabul edildi.

Dördüncü madde aynen kabul edildi.

Beşinci maddede tadat olunan muameleler meyanına (Bağış) lara da yer verilmek suretiyle madde tadilen kabul edildi.

Geçici madde, Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edildi.

Altıncı malde (Bu kanun neşri tarihinden muteberdir) şeklinde tadilen kabul edildi.

Yedinci madde (Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.) şeklinde tadilen kabul edildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi	Sözcü
Amasya	Zonguldak
H. Koray	*F. Açıksöz*
Kâhip	
Diyarbakır	Çorum
M. Remzi Bucak	*Ş. Gürses*
İmzala bulunamadı	
Erzurum	Kocaeli
S. Erduman	*L. Tokoğlu*
Niğde	Malatya
H. Arıbaş	E. Doğan
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Seyhan	Siird
Z. Akçalı	C. Yardım
	İmzada bulunamadı
Yozgal	Zongullak
F. Nizamoğlu	*R. Sivişoğlu*
İmzada bulunamadı	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/372
Karar No. 82

29 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresi hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 12.IV.1952 tarihli ve 6/1004 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Maliye komisyonları raporlariyle birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olmakla Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili ve Maliye Vekâleti Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; esbabı mucibesinde de arz ve izah edildiği üzere sulh ve harb zamanlarında vatandaşların sağlığını korumak ve bu maksatla ücretli ve ücretsiz kan temin ederek muhafaza eylemek, kan mahsulleri ve kuru plâzma elde etmek, kan nakil işlerini görmek ve kan stokları yapmak üzere memlektin müsait bir yerinde Kan Bankası ve muhtelif sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri teşkil etmek üzere bir milyon liralık döner sermaye verilmesi tek-

lif edilmektedir.

Lâyihanın Komisyonumuzda müzakeresi sırasında Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili 1953 yılı bütçesine mevzu tahsisat ile Kan Bankası tesmiye edilen cihazlardan 5 aded satın alıp bâzı vilâyetlerimizde faaliyete geçildiği ve bu meselenin diğer memleketlerdeki tekâmül vaziyetinin memleketimizde de tatbikı zarureti sulh zamanında olduğu gibi harb zamanında daha şiddetli hissedileceğini ifade etmiş ve kanunun sevkını mucip sebepler Komisyonumuzca da yerinde görülerek lâyihayı bidayeten tetkik eden Maliye Komisyonunun hazırladığı metin üzerinde maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Birinci madde Maliye Komisyonunun, ikinci madde Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun, üçüncü madde Maliye Komisyonunun, dördüncü madde Komisyonumuzca yeniden tanzim edilmek suretiyle ve beşinci madde ise Maliye Komisyonunun değiştirişleri veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi ve birinci maddesinin görüşülmesi sırasında döner sermayenin birinci maddede tadat olunan işlere tahsis olunacağı ve döner sermayeden tesisat vücuda getirilemiyeceği ve âmme hizmeti bakımından Sağlık Vekâleti bünyesinde bu maksatla meydana getirilecek tesisat için bütçeye ayrı tahsisat konulması lüzumu Komisyonumuzca kabul edilmiş olduğundan dolayı bu vaziyet muvacehesinde geçici maddenin tedvinine lüzum görülmediğinden tay, 6 ve 7 nci maddeler ise şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun lâyihası öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Rize

Hükümet teklifinde mevcut geçici maddenin kabul edilmesi lüzumuna kaniim. Bu kayıt ile kanun lâyihasını kabul ediyorum.

Söz hakkım mahfuz.

İ. Akçal

Reis V.	Bu rapor Sözcüsü
İstanbul	Konya
H. Hüsman	*M. Â. Ülgen*
Antalya	Çanakkale
A. Sarıoğlu	*K. Akmanlar*
Diyarbakır	Gazianteb
Y. Azizoğlu	*E. Cenani*
İmzada bulunamadı	
Giresun	İzmir
M. Şener	*T. Gürerk*
Kırklareli	Konya
Ş. Bakay	*R. Birand*
Malatya	Muğla
M. S. Eti	*N. Özsan*
Ordu	Rize
R. Aksoy	*O. Kavrakoğlu*
Seyhan	Sivas
S. Barı	*H. İmre*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun tasarısı

MADD 1. — Sulh ve harb zamanlarında kan stokları yapmak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri satışı yapmak üzere (1 000 000) liralık (Kan Bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.

MADDE 2. — Kan Bankası döner sermayesinin kaynakları şunlardır;

A) Devlet Bütçesine konulacak ödenekler,

B) Satışların maliyetine ilâve edilecek % 5 ler,

C) Bağışlar,

D) Diğer çeşitli gelirler.

MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine, Sayıştayın vize ve murakabesine tâbi değildir.

Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Sayıştayın tetkikına arzolunur.

MADDE 4. — Kendilerine ek görev olarak döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermayenin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca takdir olunacak ücret verilebilir.

MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte muhtelif hastanelerdeki kan nakil merkezlerine ait tesisat kıymetlendirilerek döner sermayeye ithal olunur. Kıymetlendirmeye bu tahsisatın fatura kıymetleri ile aşınma payları esas tutulur.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, sulh ve harb zamanlarında taze kan ve kuru plâzma stokları yapmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri alım ve satışı yapmak üzere (1 000 000) liralık (kan bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.

MADDE 2. — Kan Bankası döner sermayesinin kaynakları şunlardır :

A) Devlet Bütçesine konulacak ödenekler;

B) Satışların maliyetine ilâve edilecek % 10 lar;

C) Bağışlar;

D) Diğer çeşitli gelirler.

MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Sayıştayın tetkikına arz olunur.

MADDE 4. — Kendilerine döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermanin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince takdir olunacak ücret verilebilir.

MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilliklerince müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin geçici maddesi aynen kabul olunmuştur.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun lâyihası	*Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun lâyihası*
MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, sulh ve harb zamanlarında taze kan ve kuru plazma stokları yapmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri alım ve satışı yapmak üzere (2 000 000) liralık (Kan Bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.	MADDE 1. — Maliye Komisyonunun birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değiştirişi veçhile aynen kabul edildi.	MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Divanı Muhasebatın tetkikına arzolunur.	MADDE 3. — Maliye Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değiştirişi veçhile aynen kabul edildi.	MADDE 4. — Kendilerine ek görev olarak döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermayenin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince takdir olunacak ücret verilebilir.
MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım ve bağış muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilliklerince müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır. GEÇİCİ MADDE — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edildi.	MADDE 5. — Maliye Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanları yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

İçişleri Bakanı ve
Devlet B. V.
F. L. Karaosmanoğlu

Dışişleri Bakanı
F. Köprülü

Maliye Bakanı
H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoğlu

Eko. ve Ticaret Bakanı
M. Ete

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı
S. Yırcalı

Tarım Bakanı
N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

Çalışma Bakanı ve
İşletmeler Bakanı V.
N. Özsan

S. ve S. Y. K.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri yürütür.

Mal. K.	B. K.
MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.	MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.
MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri memurdur.

Çorum Mebusu Hasan Ali Vural ve 23 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin II nci fıkrası C bendinde yazılı (Kurumların serbest ve sözleşmeli avukatları) tâbirinin tefsiri hakkında takriri ve Geçici Komisyon raporu (4/396)

13 . I . 1954

Özü : 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin ikinci bendinin c fıkrasının tefsiri hakkında:

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesi, (I) işaretli kurumlarda çalışanların (II) işaretli fıkrada gösterilen vazife ve hizmetlerinin emekliliğe esas olacağını kabul etmiştir. II işaretli fıkranın c bendinde (daimî kadrolarda aylık ücretle çalışan her çeşit hizmetlilerin) de bu haktan faydalanacağını tesbit ettikten sonra kerre içerisinde (istisnalar ve tâbi olanlar) hakkında bâzı isimler zikretmek suretiyle bu fıkranın medlûlünü tâyin etmek istemiştir. Dâhil olanlar arasında (iş yerlerindeki kapıcı, bekçi, odacı ve benzeri hizmetliler) zikredilmiş istisnalar arasına ise Devlet Demiryollarının 3173 sayılı Kanuna bağlı hizmetlileriyle aynı kanuna bağlı cetvelde yazılı ve işçi vasfını haiz olan amele, yol çavuşu, mütehassıs amele, hamal, hamalbaşı, tayfa, gemici, bahçıvan, lâmbacı, lâvajcı, direzinör ve (kurumların serbest ve sözleşmeli avukatları) beyan olunmuştur.

İstisnalar arasında zikredilen (kurumların serbest ve sözleşmeli avukatlarından) kasdin ne olduğu hususu tatbikatta muhtelif neticeler doğurmuştur. Emekli Sandığı, bu nevi hizmetleri emekliliğe ve geçici 65 nci madde mucibince borçlanmaya tâbi tuttuğu halde sonradan bu vaziyette olan birçok vatandaşların emeklilik ve borçlanma muamelelerini iptal cihetine gitmiş bulunmaktadır.

Kanun vâzıının maksadı, bu fıkra ile (sözleşmeli serbest avukatların) emeklilik hakkından faydalanmamasını teminden ibaret olup, daimî kadroda aylık ücret veya maaş karşılığı ücret alan ve tamamen memur statü ve haklarından istifade eden Hazine ve diğer kurum avukatlarını bu haktan mahrum etmeyi asla düşünmemiştir. Bu kanaat ve mülâhazanın mucip sebepleri aşağıya arz edilmiştir:

I - Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinde yazılı istisnalar arasında müstakillen (serbest) unvanı ile bir avukatlık mevcut değildir. (4353) sayılı Hazine Başhukuk Müşavirliği Kanununda serbestlik, hem 36 ncı madde mucibince mukaveleten ve hem de muvakkat birinci maddedeki maaşlı veya ücretli kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle vâkı olacak tâyin ve istihdamlar veya doğrudan doğruya ücretli avukatlık kadrolarında vazife alanlar hakkında istimal olunmus ve Avukatlık Kanununun 5 nci maddesinin tecil edildiği müddetçe hariçten dâva almaya mâtuf bir tâbirdir.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin II işaretli fıkrasının c bendinde yer alan (serbest ve sözleşmeli) avukatlar ise, 4353 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yazılı olduğu üzere maaşlı veya ücretli muayyen hiçbir kadroya tâbi olmadan ücretleri tamamiyle mahkeme masrafları tertibinden verilmek üzere serbest olarak aylık ücretle veya senevi bir meblâğla mukaveleye bağlanan serbest avukatlardan ibaret olup bu tâbirin muvakkat birinci madde mucibince bir kadroya bağlı maaş veya ücret karşılık gösterilmek suretiyle ve her hangi bir mukavele bahis

mevzuu olmaksızın bir memur ve ücretli gibi o kadroya tâyin edilen ve tamamiyle müstahdem statüsüne tâbi olan ve kadrosu ve ücreti de muayyen ve sürekli olması bakımından emekli keseneğine tâbi tutulması lâzımgelen ücretli serbest avukatlarla hiçbir alâka ve münasebeti yoktur.

Binaenaleyh bu durumda olanların vaziyetleri tekaütlüğe tâbi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci madde mucibince borçlanmaya mesnet bir hizmet olduğunda şüphe bulunmamaktadır.

II - Kanunda (serbest ve sözleşmeli) ibaresi (ve) edatı raptı ile birbirine bağlanmış olduğuna göre istisnaları yalnız sözleşmeye bağlanan serbest avukatlara hasretmek kanunun tefsiri tekniğine de uygundur.

III - Kadroya bağlı ve munhasıran 3499 sayılı Avukatlık Kanununun muvakkat mahiyette bahşettiği salâhiyete istinaden hariçten dâva kabul eden avukatların durumunu serbest olarak tavsif etmeye imkân yoktur. Zira:

a) Bunların terfileri Barem Kanununun esaslarına göre yapılmakta ve memuriyette müktesep hak dereceleri işlemektedir;

b) Haklarında Memurin Muhakemat Kanunu cari bulunmaktadır;

c) Mezuniyetleri Maaş, Memurin Kanunu hükümleri dairesinde cereyan etmekte ve mevzuatımızla memurlara tanınan bilcümle haklardan istifade etmektedir;

ç) Asli vazife yapılmadıkça hariçten dâva kabul edemezler;

d) Hariçten iş almaya müsaade etmek idarenin takdirine bağlıdır. Hariçten istenilen şahsın dâvasını deruhde edemezler. Devlet, vilâyet, belediye, âmme hükmi şahsiyle, sermayesinin yarısından ziyadesi Devlete ait teşekküller aleyhine dâva kabul edemezler;

e) Avukatlık Kanununun 5 nci maddesi, kurum avukatlarının hariçten dâva almasını menetmiştir. Sırf, Hazine ve diğer Devlet dairelerinin avukat bulmasını temin bakımından vaz'edilmiş olan ve muvakkat müddetlerle 1. III. 1951 tarihine kadar tehir edilen bu maddenin tehir müddeti birçok defalar gecikmiş ve bâzı hallerde bu haktan istifade edilmemiştir.

Tekaütlük gibi memurun âti endişesinden azade kılan bir hakkın böyle muvakkat kanunlara tâbi tutmak vâzın kanunca asla düşünülmemiştir.

IV - 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun umumi hükümlerinin tetkiki da Devletin kadroya tâbi maaşlı veya ücretli avukatlarını tekaütlükten mahrum etmek olmadığını göstermeye kâfidir.

Emeklilik Kanunu ancak saat hesabiyle ücret, yevmiye, hakkı huzur gibi tediyeler karşılığı ifa olunan hizmetleri istisna etmek suretiyle daimî kadrolarda aylık ücretle çalışan her çeşit hizmetlileri sarahaten tekaüde ve borçlanmaya tâbi tutmuştur. Bir hizmetin emekliliğe tâbi olması için a) kadronun daimî olması, b) aylık ücret veya maaş tediyesi şarttır.

Daimî kadroda aylıkla veya ücretle çalışan avukatların durumu tamamen bu iki unsuru ihtiva etmektedir. Sözleşmeli avukatlar ise her iki unsurdan mahrumdur. Kanun bir iltibasa meydan vermemek için istisnaları ve tâbi olanları zikrederken sözleşmeli avukatların durumunu da bu maksatla maddeye vaz'etmiştir.

V - Borçlanma hükümleri 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinde yazılıdır. Bu maddede ise borçlanacak hizmetler mutlak olarak zikderilmiştir. Bu maddeye göre esas 12 nci maddenin I işaretli fıkrasında gösterilen kurumların aylık sürekli vazifelerinde geçen hizmetlerin borçlanılacağı sarahaten beyan edilmiş olduğundan Hazine ve diğer kurum avukatlarının hizmetleri de bu vasıf ve karekterde olduğundan bu iki unsur dışında başka vasıflar aramaya mahal yoktur. Kaldı ki muvakkat maddedeki hükümleri mutlak olarak mütalâa etmek gerektir.

VI - İstisnalar yalnız işçi vasıf ve durumunda olanlar hakkında vaz'edilmiş ve hizmet akdi bağları esas alınmıştır. Çünkü işçiler İş Kanununa göre muhtelif haklardan istifade etmektedirler. Diğer taraftan kapıcı, bekçi, odacı, gibi vazifelerde çalışanların hizmetleri tekaütlüğe esas tutulmuş olduğu halde daimî kadroda maaş veya ücret alan ve Devletin hukukunu muhafaza etmekle mükellef olan avukatları tekaütlükten mahrum etmeyi vâzıı kanun hiçbir zaman kasdetmemiş bulunmaktadır. Esasen bunların memur olmaları bakımından İş Kanununun hükümlerinden de faydalanması da bahis mevzuu değildir.

Hulâsa :

Yukarda arzolunan mucip sebeplere binaen 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin II işaretli bendinin c fıkrasında yazılı (Serbest ve sözleşmeli) avukatlar tâbirinin, daimî ücretli veya maaş karşılığı ücretli vazifelerde çalışan ve mevzuatın müsaadesi nispetinde hariçten dâva kabul eden avukatlara mâtuf olmayıp kurumların mukavele ile tutulmuş avukatlarını istihdaf ettiği hususunun Yüksek Meclisçe karar altına alınması veya ibarenin o yolda tefsirini saygılarımla arz ve rica ederim.

Çorum	Çorum	Niğde	Ankara	Afyon	Sivas
H. Ali Vural	*H. Ortakcıoğlu*	*Köşkeroğlu*	*R. Eren*	*B. Oynaganlı*	*N. Etrük*
Çoruh	Çoruh	Seyhan	Çoruh	Zonguldak	Afyon
M. Güney	*M. Bumin*	*T. Coşkun*	*A. R. Sağlar*	*R. Sivişoğlu*	*G. Yiğitbaşı*
Zonguldak	Muş	Zonguldak	Muğla	Çorum	Denizli
S. Başol	*F. Kılıçlar*	*A. Yurdabayrak*	*Z. Mandalinci*	*Ş. Gürses*	*A. Çobanoğlu*
Trabzon	Yozgad	Çorum	Yozgad	Tokad	Kars
S. E. Alperen	*Y. Karslıoğlu*	*B. Koldaş*	*H. Üçöz*	*A. Gürkan*	*A. Çetin*

Geçici Komisyon Raporu

T. B. M. M.
Geçici Komisyon
Esas No : 4/396
Karar No : 2

5 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesi C bendinin tefsiri hakkında Çorum Mebusu Hasan Ali Vural ve arkadaşlarının vâkı teklifi Yüksek Meclisin 15 . I . 1954 tarihli oturumunda komisyonumuza havale buyurulmuş olmakla Hükümet temsilcileri huzuriyle yapılan inceleme sonunda :

Teklifte; Emekli Sandığından faydalanacaklar hakkında hükümleri ihtiva eden adı geçen kanunun 12 nci maddesinin II işaretli fıkrasının C bendinde (Daimî kadrolarda çalışan her çeşit hizmetlilerin) (bu haktan istifade edeceği yazılı olduğu halde) ; aynı fıkrada bu haktan istifade ettirilmiyeceklerin tadadi olarak zikrolunduğu ve bu arada (serbest ve sözleşmeli avukatların) da zikredilmesiyle tatbikatta daimî kadroda çalışan aylık ücretli veya maaş karşılığı ücretli avukatların 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 5 nci maddesinin tecil edildiği müddet zarfında durumlarının serbest ve sözleşmeli addedilerek tekaütlük ve borçlanma muamelelerinin iptal edilmekte olduğundan maddenin tefsirinin istendiği anlaşılmıştır.

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesi iki hükmü sıralamaktadır.

1. I işaretli fıkrada : Daire, kurum ve ortaklıklar namı altında genel, katma, özel, belediye ve diğer müesseseleri saymakta ve son fıkrasında yukarda yazılı yerlerin hepsine bu kanunda kurum denilmiştir, hükmiyle tadadi olarak kanundan faydalanacakların mensup bulundukları hizmet cins ve idarelerini göstermiş bulunmaktadır.

2. Aynı maddenin II işaretli fıkrasında : (Kimlerin faydalanacağını) belirtmiştir. Faydalanacaklar arasında B bendiyle (Özel Teadül ve Kuruluş kanunlarına göre daimî kadrolarda derece esası üzerinden aylık veya ücret alanlar) ile; C bendinde (Daimî kadrolarda aylık ücretle çalışan her çeşit hizmetliler) kabul edilerek (iş yerlerindeki kapıcı, bekçi, odacı ve benzeri hizmetliler dâhil) kılınmak ve 3173 sayılı Kanuna bağlı 3 sayılı cetvelde yazılı olanlardan (işçi vasfını haiz olan amele, yol çavuşu .... ve kurumların serbest ve sözleşmeli avukatları hariç) tutulmak suretiyle; tadadederek bu kanundan istifade edemiyeceklerini saymış ve istisna etmiştir.

Aynı maddenin F fıkrası da : (Kuruluş kanunları gereğince aylıklı kadrolarda ücretle ça-

lıştırılanları) Emekli Sandığı Kanunundan faydalanılacaklar arasında göstermiştir.

Devlet dairelerinde çalışan avukatların vaziyetlerine gelince:

4353 sayılı Maliye Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Umum Müdürlüğü Teşkilâtına.... dair Kanunun 36 ve muvakkat 1 nci maddeleri hükümlerine göre:

1. Maaşlı müşavir avukatlar;
2. Maaş karşılığı ücretli avukatlar;
3. Maaşlı veya ücretli avukat kadrosu verilmesine imkân bulunmıyan yerlerde ücreti muhakeme masrafı tertibinden verilmek üzere; serbest ve mukaveleli avukatlar;

İstihdamı derpiş edilmiştir.

Yukarda I ve II numaralarda zikri geçen avukatlar; daimî kadroda aylık maaş veya ücretle çalışan müşavir ve avukatlar olup bunların tâyin, terfi ve mezuniyetleri Barem ve Maaş kanunları dairesinde yapılmakta ve bunlardan bâzılarının dairelerince hariçten iş almalarına müsaade edilmesi 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 5 nci maddesinin mütaaddit kanunlarla tecil edilmiş olmasından doğma hususi bir dâva almak salâhiyetinin tanınması ve bu hakkın 1.III.1951 tarihinden itibaren kaldırılarak bu gibi avukatların ancak maaş veya ücretleriyle vazife görüp hariçten dâva kabul etmemek suretiyle memur sıfatında kalmış bulundukları açıkça belirmiş bulunmaktadır.

Bu gibi maaşlı veya maaş karşılığı ücret alan ve kadrosu bulunan bu avukatların 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin I işaretli fıkrasında yazılı; daire, kurum ve ortaklıklardan her hangi birisinde kadro karşılığı vazife görmekte bulunması ve II işaretli fıkrada daimî kadrolarda aylık ücretle çalışan her çeşit hizmetliler veya kuruluş kanunları gereğince aylıklı kadrolarda ücretle çalıştırılanlar meyanına dâhil bulunduklarından bu gibilerin mezkûr kanundan faydalanacakları kanunun açık hükümlerinden anlaşılmaktadır.

Yukarda 3 ncü kısım olarak gösterilen (serbest ve sözleşmeli avukatlar) a gelince; bu gibilerin 4353 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi gereğince maaşlı veya ücretli avukat kadrosu verilmesine imkân bulunmıyan ve ücretleri muhakeme masrafları tertibinden verilen ve ancak mukavele ile kendilerine muayyen işlerin muayyen zamanlarda gördürülmesini sağlıyan avukatlar olduğu ve 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesi 2 nci fıkrası C bendinin sonunda zikri geçen kurumların serbest ve sözleşmeli avukatları ibaresinin bu nevi avukatlara şâmil olup; mezkûr madde gereğince bunların daimî kadrolarda aylık ücretle çalışan hizmetlilerden hariç ve Emekli Sandığı Kanunundan faydalanacaklar arasında istisna edilenler meyanında tadat edilmiş olduğu sarahatle anlaşılmaktadır.

Netice :

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesi C bendindeki istisnalar arasında yer alan (serbest ve sözleşmeli avukatlar); yukarda izah edildiği üzere kurumların mukavele ile istihdam ettiği ve akdî münasebetten muayyen iş veya zamana bağlı dâvaları gören, memur ve müstahdem haklarından istifade etmiyen avukatların durumunu istihdaf eylediğinden ve aynı kanunun geçici 65 nci maddesiyle de 12 nci maddenin II işaretli fıkrasında gösterilenler ve F fıkrasiyle bütçelerin masraf tertiplerinden alınmakta iken bir kanunla sürekli ücretli hale getirilen veya ücretli iken aylıklı yapılan kadrolarda geçen müddetler için borçlanılacağını da kabul eylemiş bulunmakla kadro karşılığı maaş veya ücret alan avukatların Emekli Sandığı Kanunundan istifade etmeleri kanunun açık ve sarih bulunan metin maksadı karşısında 12 nci maddenin tefsirine mahal olmadığına karar verilmiştir.

İçtüzük gereğince diğer işlere takdimen Umumi Heyetin yüksek tasviplerine arzolunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Komisyon Reisi
Antalya
N. Şerif Nabel

Sözcü
Kastamonu
H. Tosunoğlu

Kâtip
Tokad
S. Atanç

Çorum
M. Güney

Erzurum
S. Erduman

İmzada bulunamadı

İstanbul
C. Türkgeldi
İmzada bulunamadı

Kayseri
İ. Berkok

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ile İdare Âmiri Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen ve İzmir Mebusu Mehmet Aldemir'in, Riyaseti Cumhur, Divanı Muhasebat Reisliği 1953 yılı bütçelerinde ve 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifleri ve Bütçe Komisyonu raporu (1/745, 2/568, 584, 587)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71-2607,6/265

3 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 . I . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihalarının ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBTBI MÜCİBE LÂYİHASI

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Düşülen	İzahat
			Başvekâlet
307	50	48 000	Yabancı uzmanlar masrafı için konulan bu tahsisatın bu yıl uzman getirilmemesi sebebiyle tasarrufu mümkün görülmüştür.
			Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü
303		50 000	Sene sonuna kadarki basılı kâğıt ihtiyacının tamamen karşılanmış bulunması sebebiyle bu miktarın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
306	12	40 000	Giyecek ihtiyaçlarının muhammen bedellerden daha aşağı fiyatlarla temin edilmesi neticesi bu miktar tasarruf edilmiştir.
309	31	75 000	1953 yılı içinde satınalınacak taşıtların geç alınması neticesinde işletme ve onarma masraflarından bu miktarın tasarrufu mümkün olmuştur.
	32	20 000	
175	20	23 500	Tapulama kurslarına bu yıl fazla tâlip zuhur etmemesi dolayısiyle mezkûr tahsisatın harcanamıyacağı anlaşılmıştır.

F.	M.	Düşülen	İzahat
			Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü
307	20	61 390	4784 sayılı Kanun hükümlerine göre kendilerine ikamet yevmiyesi verilen toprak komisyonlarında yıl içindeki münhaller dolayısiyle bu miktarın tasarrufu mümkün olmuştur.
	50	15 000	Bu yıl yabancı uzman getirilmemesi sebebiyle tasarruf edilmiştir.
			Adalet Vekâleti
307	10	135 000	Bu yıl içinde yapılan tâyin ve nakiller ve ilerde yapılacak olanlar nazara alınarak bu miktarın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
502	10	68 000	Bu tertipten tahakkuk eden borçlar tamamen tediye edilmiştir. Yıl sonuna kadar olan ihtiyaç da nazara alındıktan sonra bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
			İçişleri Vekâleti
309	31	30 000	Kaymakamlara ait 60 jeep otonun geç mubayaa edilebilmesi neticesinde bu miktarın harcanamıyacağı anlaşılmıştır.
	32	5 000	
476	11	15 000	Kaymakam ve meslek kurslarına celbolunan memurların geliş tarihlerine ve adedlerine göre bu miktarın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
			Emniyet Umum Müdürlüğü
410	20	117 000	Amerika'dan mubayaası derpiş edilen tabancaların bu yıl içinde getirtilmesi mümkün olmadığından tasarrufu mümkün görülmüştür.
			Jandarma Umum Kumandanlığı
308	10	1 800	Bir kısım subay ve erlerin tedavileri askerî hastanelerde yapılmış olduğundan bu miktarın harcanamıyeceği anlaşılmıştır.
	20	2 200	
309	31	5 000	Vasıtaların mubayaasının geç yapılmış olması dolayısiyle işletme masraflarından bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
			Maliye Vekâleti
303		150 000	Yıl sonuna kadar olan ihtiyacın tamamen karşılanması sebebiyle bu miktarın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
423		30 000	Mezkûr tertibe konulan tahsisattan tesbit işlerinin gecikmesi sebebiyle yıl sonuna kadar bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
476	10	35 000	Fiilen yapılmış olan sarfiyat ve yıl sonuna kadar olan ihtiyaç nazara alınarak bu miktar tenzil edilmiştir.
			Millî Eğitim Vekâleti
201	12	1 000 000	5974 sayılı Kanunla alınan ilkokul öğretmenlerine ait kadrolardan 1953 Malî yılında kullanılacak olanların tahsisatları yıllık olarak bütçeye konulmuştur. Bu kadrolar ücretten maaşa geçen köy enstitüsü mezunlarına da tahsis olunmaktadır. Halbuki enstitüden mezun öğretmenler maaş alınırken kıdemlerini 1953 yılı-

F.	M.	Düşülen	İzahat
			nın muhtelif aylarında doldurmakta olmaları ve ayrıca askere gidenlerin yerlerinde vekil öğretmen çalıştırılmakta olması dolayısiyle bu miktarın tasarrufu mümkün olmuştur.
304	12	26 000	Bugüne kadar yapılan harcamalara göre yıl sonunda bu miktarın artacağı anlaşılmıştır.
425	13	82 785	Yabancı memleketlerde okuyan öğrencilerden tahsillerini ikmal ederek yurda dönenlerin yerine imtihanla talebe alınıp gönderilmesi sırasında 3 ilâ 4 aylık bir fâsıla bizzarure husule gelmektedir. Bu itibarla tasarruf sağlanmıştır.
450	10	58 000	Haziran döneminde mezun olan burslu öğrencilerin yerine hemen yenilerinin alınamaması sebebiyle tasarruf edilmiştir.
			Ekonomi ve Ticaret Vekâleti
307	40	4 000	Yabancı memleketlere daha fazla memur gönderilmesine lüzum hâsıl olmadığından bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
			Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti
201	12	700 000	6049 sayılı Kanunla alınmış bulunan kadrolara derhal tâyin yapılamaması dolayısiyle tasarrufu mümkün olmuştur.
202	12	331 010	Muhtelif sağlık tesisleri için alınmış bulunan 6 aylık 473 hizmetli kadrolarına daha sonra tâyinler yapılmış olması itibariyle bu miktar tasarruf sağlanmıştır.
307	30	15 000	Kışın erken başlaması münasebetiyle müfettişlerin mıntaka merkezlerinde vazifelerine devamları derpiş olunduğundan tasarruf edilmiştir.
430		100 000	Kan Bankasının kurulması maksadiyle hazırlanmış bulunan kanun lâyihası halen Büyük Millet Meclisinde incelenmekte olduğundan mezkûr banka henüz kurulamamış ve bu sebeple 100 000 lira harcanamamıştır.
450		50 000	Üniversite ve yüksek okullarda okutulan talebelerden bu yıl mezun olanların yerlerine yenilerinin alınması sırasında geçen müddet dolayısiyle tasarrufu mümkün olmuştur.
452	20	12 000	Bu sene Birleşmiş Milletler Teknik Yardımından faydalanılarak yabancı memleketlere memur gönderilememesi dolayısiyle tasarruf edilmiştir.
			Gümrük ve Tekel Vekâleti
309	33	23 000	Sarfiyat seyrine göre ve yıl sonuna kadarki ihtiyaçlar da nazarı itibara alınarak tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
452		12 000	Teknik yardımdan faydalanmak suretiyle ecnebi memleketlere staj için bu yıl kimsenin gönderilmesi derpiş olunmadığından tasarruf edilmiştir.
478		13 000	Bu tertipteki tahsisattan yıl sonuna kadar yapılacak olan masraflar çıktıktan sonra mezkûr meblâğın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.

F.	M.	Düşülen	İzahat
			Tarım Vekâleti
307	22	34 000	Bugüne kadar yapılan sarfiyat seyrine ve iş mevsiminin de geçmiş bulunması göz önünde bulundurulmak suretiyle yıl sonuna kadar bu miktarın harcanamıyacağı tesbit olunmuştur.
417	30	20 000	Bu yıl içinde kurulması düşünülen 3 aded fümigatuvarın alet ve malzemelerinin getirilmesi imkânsızlığı karşısında mezkûr tertipten bu miktarın artacağı anlaşılmıştır.
424	30	30 000	Bu yıl hastalık dolayısiyle yapılan itlâfın tahminden az olması dolayısiyle bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
428	10	110 000	Sulama mevsimi ve faaliyet aylarının sona ermesi üzerine malî yıl sonuna kadar tahakkuk edecek ihtiyaçlar da göz önünde bulundurulmak suretiyle mezkûr tahsisatın tasarruf edileceği anlaşılmıştır.
	20	54 000	
			Çalışma Vekâleti
476		13 500	Fiilen yapılan sarfiyata göre bu miktarın tasarruf edileceği anlaşılmıştır.

[2] SAYILI CETVEL

			Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü
761	10	36 500	İstanbul'daki Umraniye verici İstasyonunun tamiri için konulan tahsisattan gerekli tamirlerin yapılması dolayısiyle bu miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.
	20	30 000	Ankara Radyosu için yurt dışından getirilmesine lüzum görülen malzemelerin bir kısmının bu yıl içinde getirilmesine imkân hâsıl olamadığından tasarruf edilmiştir.
			Emniyet Umum Müdürlüğü
751	10	66 500	Telsiz tesisleri için konulmuş bulunuan tahsisattan Ankara, İstanbul şehir içi polis telsiz tesisatının ihalesi neticesinde bu miktarın tasarrufu mümkün olmuştur.
			Bayındırlık Vekâleti
742		500 000	Bugüne kadar yapılan tediyeler ve yıl sonuna kadar olan ihtiyaçlara nazaran bu miktarların kullanılamıyacağı anlaşılmıştır.
782	12	500 000	
	13	300 000	
	20	130 000	Limanlar inşaatında kullanılmakta olan makine ve araçlarda gerekli tamirat yapılmış olduğundan yıl sonuna kadar bu miktarın artacağı anlaşılmıştır.
	30	90 000	Bu yıl limanlar inşaatı için makine alınması ihtiyacı hâsıl olmadığından mezkûr miktarın tasarrufu mümkün görülmüştür.

F.	M.	Düşülen	İzahat
	40	40 000	Limanlarda yeni bir etüde lüzum hâsıl olmaması ve yeniden her hangi bir istimlâk mevzuu ile de karşılaşılmamış bulunması sebebiyle bu miktarın harcanamıyacağı anlaşılmıştır.
783	30	210 000	İskele ve barınaklar inşaatı için bu yıl içerisinde yalnız 60 tonluk bir aded sabih vinç sipariş edilmiş olup başkaca bir makine mubayaası derpiş olunmadığından mezkûr tahsisatın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
784	10	1 986 110	Salıpazarı rıhtım ve ambarları ile Haydarpaşa Limanı inşaatına ait malzemelerin tedarikinde karşılanan güçlükler, Alsancak Limanı inşaatının hazırlıklarının tamamlanmaması sebebiyle ihaleye çıkarılamaması ve İskenderun tesisleri ihalesinin gecikmesi sebebinden dolayı mezkûr miktarın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
			Gümrük ve Tekel Vekâleti
701	20	8 000	Sarfiyat seyrine göre tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
751	20	7 000	Satınalınması düşünülen tartı aletinin piyasada bulunmaması dolayısiyle alınamamıştır.
			Ulaştırma Vekâleti
742		16 800	Yapılan sarfiyat seyrine göre bu miktarın yıl sonuna kadar artacağı anlaşılmıştır.

[3] SAYILI CETVEL

F.	M.	Eklenen	İzahat
			Başvekâlet
301	21	39 500	Başvekâletin yeni binaya nakli dolayısiyle zaruret görülen bir kısım mefruşat ihtiyacı karşılanacaktır.
	41	2 000	Mevcut tahsisatın tamamen harcanmış olması dolayısiyle yıl sonuna kadar en mübrem ihtiyaçların karşılanmasını teminen mezkûr ödeneğe lüzum hâsıl olmuştur.
304	21	15 000	Bir taraftan yeni binada telefonların tesisi diğer taraftan artan iş hacmı neticesinde mevcut tahsisat ihtiyaca kâfi gelmemiştir.
306	11	3 000	Mevcut tahsisatla bir kısım hizmetlilere yiyecek temin edilemediğinden diğer hizmetlilerin ihtiyacı karşılanmak üzere mezkûr ödenek talep edilmiştir.
309	11	3 000	Bu tertiplere bütçe ile verilen tahsisattan tamamının harcanmış bulunması dolayısiyle yıl sonuna kadar hâsıl olacak ihtiyaçları karşılamak üzere bu miktarların eklenmesi icabetmiştir.
	13	3 000	
	21	2 500	
	41	1 500	
	42	500	
406		100 000	Görülen lüzuma binaen teklif olunmuştur.

F.	M.	Eklenen	İzahat
			Devlet Şûrası
307	20	300	Bu tertibe konulan tahsisatın harcanmış olması dolayısiyle İstanbul'da toplanan Milletlerarası İdari İlimler Kongresine iştirak eden âzanın zaruri masrafları ile yevmiyeleri karşılanamamıştır.
			Basın - Yayın ve Turizm Genel Md.
207		3 000	Lisan imtihanını kazanan 2 memurun tahakkuk eden ikramiyesini karşılamak üzere teklif olunmuştur.
304	11	1 500	Mevcut tahsisatın yıl sonuna kadar kifayet etmiyeceği anlaşıldığından mezkûr tertiplere bu miktarların eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.
	21	7 000	
	22	5 500	
309	31	2 000	Tahsisatın tamamen harcanmış olması dolayısiyle sene sonuna kadarki ihtiyaçları karşılamak üzere bu miktarın eklenmesine zaruret hâsıl olmuştur.
417	10	30 000	Radyolardaki neşriyat saatlerinin ve bu arada Türk müziği yayınlarının uzatılması ve canlı müziğe fazla yer verilmesi için hazırlanan yeni programın tetkiki neticesinde bu tertibe konulan tahsisatın kâfi gelmiyeceği anlaşıldığından teklif edilmiştir.
453	10	16 400	Üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Telekominikasyon Birliğine katılma payı olarak yeniden tahakkuk eden 26 704 İsviçre frangı ile 1953 yılında 3 ncü sınıf olarak ödenen aidatımızın radyo adedinin artmasından 4 ncü sınıfa yükselmemiz dolayısiyle hâsıl olan 3 600 ki ceman 30 304 İsviçre frangı karşılığı 16 400 liranın eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.
			Diyanet İşleri Reisliği
206	12	2 500	Vilâyet memurlarının zamma müstahak çocuk adedinin artması neticesinde mezkûr ödeneğin eklenmesine lüzum görülmüştür.
305	11	1 700	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zam dolayısiyle ihtiyaç hâsıl olmuştur.
	12	10 000	
308	11	1 000	Merkez memurlarından birinin Heybeliada Sanatoryumunda bir seneden beri tedavi altında bulunması dolayısiyle tahakkuk eden borcu karşılamak üzere teklif olunmuştur.
	12	1 000	Bütçeye konulan tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadar tahakkuku muhtemel ihtiyaçları karşılamak üzere eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
			Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü
418		250 000	Tapulama işlerinin süratle intacı için görülen lüzum üzerine 8 mıntakada daha ayrıca tapulamaya başlanmış ve bu suretle 61 bölgede tapulama ekiplerinin faaliyete geçmiş bulunmasından gerek komisyonların ve gerekse muhtar bilirkişi, jaloncu ve amelelerin ücret ve gündeliklerinin karşılanabilmesi için mezkûr tahsisatın eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.
450		23 500	Tapulama işlerinde fotogrametr sisteminin tatbiki tahakkuk etmiş ve bu iş için teknik okula yeniden burslu 47 öğrenci alınmış bulunduğundan bunların burslarını karşılamak üzere mezkûr ödeneğin eklenmesi icabetmiştir.

F.	M.	Eklenen	İzahat
			Toprak ve İskın İşleri Umum Müdürlüğü
305	11	4 700	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zam dolayısiyle ihtiyaç hâsıl olmuştur.
	12	15 000	
309	32	50 000	Bütçe ile verilen tahsisat tamamen harcanmış olduğundan toprak komisyonlarındaki nakil vasıtalarının faaliyetinin lâstiksizlik yüzünden akamete uğramamasını teminen mezkûr tahsisata ihtiyaç görülmüştür.
451	10	5 580	Bu tertipteki tahsisat tamamen harcanmıştır. İlmî ve teknik bakımdan çeşitli konuları ihtiva eden lüzumlu kitap ve mecmuaların satınalınması maksadiyle mezkûr tahsisata lüzum hâsıl olmuştur.
			Adalet Vekâleti
209		80 000	6068, 6129 sayılı kanunlarla ilâve edilen kadrolarla 6119 sayılı adlî tıp müessesesi teşkilâtı için alınan kadrolar ve emekliye sevkedilenlerden 55 yaşını doldurmamış olanlar için Emekli Sandığına ödenmesi gereken keseneklerin mevcut tahsisatla karşılanması mümkün olmadığından teklif edilmiştir.
305		100 000	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zammın karşılanması maksadı ile ihtiyaç hâsıl olmuştur.
417	10	200 000	Mevcut tahsisat tamamen harcanmış olduğundan illerden vukubulan talepleri karşılamak üzere teklif edilmiştir.
451	10	35 000	Yeniden teşkil olunan ağır ceza ve sulh mahkemeleri ile Cumhuriyet müddeiumumiliği kitaplıklarına konulmak üzere satınalınacak muhtelif hukuki eserlerle 3 ncü tertip düsturun mubayaasını teminen istenilmektedir.
			İçişleri Vekâleti
201	11	187 500	Merkez memurları aylığının hesabında vilâyet memurlarından teşkilât kanununa göre merkezde istihdam edilenler nazarı itibara alınmamış bulunduğundan mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
206	22	20 000	Çocuk adedinin artması dolayısiyle mevcut tahsisat ihtiyacı karşılamamaktadır.
209		20 000	Emekliye çıkarılan 16 memur için emekli aylığına yapılacak tediyatı karşılamak üzere lüzum görülmüştür.
305		47 500	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zammı karşılamak üzere eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.
308	12	12 000	Bütçedeki tahsisat tamamen harcanmış bulunduğundan hastalanan memurların tahakkuk eden ve edecek tedavi masraflarını karşılamak üzere ihtiyaç hâsıl olmuştur.
453	20	3 000	Bütçeye mevzu tahsisat Viyana'da toplanan Milletlerarası Şehircilik ve Mahallî İdareler Birliği Kongresine Hükümet adına iştirak eden iki memurun yolluklarına kâfi gelmediğinden istihkaklarının ödenmesini teminen teklif olunmuştur.
			Emniyet Umum Müdürlüğü
305		65 500	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zammı karşılamak üzere teklif olunmuştur.

F.	M.	Eklenen	İzahat
453	20	1 000	Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonunun Lâhey'de toplanmış olan Assamblesine Hükümetimiz adına iştirak eden memurumuzun tahakkuk eden yolluklarına bütçedeki tahsisatın kâfi gelmemesi dolayısiyle talebedilmektedir.
			Jandarma Umum Kumandanlığı
206	22	10 000	Çocuk adedlerinin artması dolayısiyle mevcut tahsisat tamamen harcanmış olduğundan vilâyetlerden vâkı talepleri karşılamak üzere teklif olunmuştur.
210		150	6030 sayılı Kanun gereğince Jandarma Umum Kumandanının Orgeneral rütbesini haiz bulunması kabul edilmiş olunduğundan temsil ödeneği farkını karşılamak üzere teklif olunmuştur.
305		142 000	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zammı karşılamak üzere ihtiyaç hâsıl olmuştur.
307	10	15 000	6183 sayılı Kanunla Devlet Demiryolları İktisadi Devlet Teşekkülü halini almış bulunması dolayısiyle 4004 sayılı Kanun meriyetten kalkmıştır. Bu sebeple tam tarife tatbiki icabettiğinden mezkûr tahsisatlara lüzum hâsıl olmuştur.
	20	15 000	
414		150 000	
409	10	300 000	1953 yılı er kadrosunun Ekim ayından itibaren artırılması ve bir kısmının da polis görevli olarak kullanılması sebebiyle mezkûr tahsisatın eklenmesi icabetmiştir.
412		4 000	Bütçeye konulan tahsisat tamamen harcanmış bulunduğundan yıl sonuna kadarki lüzumlu tıbbi ecza ve sağlık gereçleri masraflarını karşılamak üzere teklif olunmuştur.
			Dışişleri Vekâleti
301	40	10 000	Vekâletin yeni binaya nakli dolayısiyle bütçeye mevzu öteberi giderleri tahsisatı kâfi gelmemiştir.
304	11	50 000	Yeni teşkilâtın ve günden güne artan siyasi faaliyetlerin ve bilhassa NATO Teşkilâtının icabı olarak yapılan muhabereler dolayısiyle mevcut tahsisat kâfi gelmemiş ve yıl sonuna kadar bu miktar ödeneğe ihtiyaç hâsıl olmuştur.
307	10	40 000	Merkeze alınması icabeden bir büyükelçi ve üç memur ile hariçte yerleri değiştirilen, merkezden harice ve hariçten merkeze nakli icabeden iki elçi ile 4 memurun yolluklarını karşılamak üzere teklif olunmuştur.
	20	100 000	Merkezle elçiliklerimizin gizli muhaberat ve temasını temin etmek üzere kurulmuş bulunan kurye teşkilâtının siyasi faaliyetimizin artması dolayısiyle genişletilmesi cari bütçedeki tahsisatın kâfi gelmiyeceği neticesini tevlidetmiş ve yıl sonuna kadar 100 000 liraya ihtiyaç göstermiştir.
309	12	3 000	Cari yıl bütçesine mevzu tahsisat mevcut iki otomobilin tamir masraflarına kâfi gelmediğinden mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
	21	2 000	Mevcut tahsisat bir aded otomobil ile sepetli motosikletin işletme masrafını karşılıyamadığından yıl sonuna kadar ki, hizmetin aksamaması için 2 000 liraya ihtiyaç görülmektedir.

F.	M.	Eklenen	İzahat
403	20	50 000	Memleketimizin beynelmilel siyasi sahadaki fevkalâde durumu dolayısiyle gerek âzası bulunduğumuz Milletlerarası teşekküller, sivil ve askerî erkânının ve gerekse dost ve müttefik hükümetler ricalinin memleketimize vâkı ziyaretlerinin günden güne artmakta olması dolayısiyle bu tertibe 50 000 liranın eklenmesi icabetmiştir.
453	20	50 000	Siyasi ve iktisadi faaliyetlerin geçen yıla nazaran artması dolayısiyle kongre, konferanslar ve komisyonlara iştirakimiz de artmış bulunmaktadır. Diğer taraftan iktisadi müzakerelere diğer vekâletlerden iştirak eden hyetlerin yolluk ve masrafları da bu tertipten karşılandığından mevcut tahsisat yıl sonuna kadar olan ihtiyaçlara kifayet etmiyeceği cihetle 50 000 liranın eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
			Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı
201	12	128 795	Ağustos 1953 ayından muteber olmak üzere Paris'te bulunan memurların maaş ödeme misilleri yediye çıkarılmış olduğu gibi bâzı delegeler de terfi etmiş bulunduklarından mvcut tahsisat kâfi gelmemiştir.
302	20	10 000	Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Paris Heyetinin Kuzey
	30	10 000	Atlântik Paktı nezdindeki Türk Daimî Delegeliği binasına nakli üzerine alınacak masa, sandalye, evrak dolabı, kasa, etajer gibi lüzumlu eşyanın satınalınmasını teminen teklif edilmiştir.
			Maliye Vekâleti
201	12	100 000	Bütçeye mevzu tahsisatla vilâyet memurlarının üst derece farkları tamamen karşılanamıyacağı anlaşıldığından mezkûr tertibe 100 000 liranın ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.
206	11	17 500	Doğumların ve binnetice çocuk adedinin artması dolayısiyle vi-
	12	40 000	lâyetlerden vâkı talepleri karşılamak üzere mezkûr tahsisatın eklenmesine lüzum görülmüştür.
304	12	100 000	Gerek yeni kurulan vilâyet ve kazalar ve gerekse muhtelif yeni kanunların tatbikatı dolayısiyle muhabere hacmı artmış bulunduğundan mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
309	11	3 000	Bu tertibe konulan athsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadarki ihtiyacı karşılamak üzere teklif olunmuştur.
403		20 000	Bütçeye mevzu tahsisat malî konularla ilgili temasların fazlalığı ve bu arada Maliye Vekilinin Amerika'ya yaptığı seyahat dolayısiyle ihtiyar olunan masraflara kâfi gelmemiştir.
410	20	25 000	Devlete ait gayrimenkullerin yönetimi ile ilgili olarak yapılan masraflara nazaran yıl sonuna kadar bu miktar ödeneğe ihtiyaç olacağı anlaşılmıştır.
615		120 000	Muhtelif vilâyetlerde kuraklık, kış, don ve sair sebeplerle yardıma muhtaç duruma düşen arazi ve mal sahipleri ile maraba, ortakçı ve amelelerden yiyeceğe muhtaç kalanlara Kızılay vasıtasiyle 1950 yılında yapılan yardım karşılığı oalrak teklif edilmiştir.

F.	M.	Eklenen	İzahat
			Devlet Borçları
805	30	1 120	Mezkûr tertibe konulan tahsisatın tamamı sarfedilmiş olduğu halde ödenecek cüzi bir komüsyon kalmıştır. 1954 Bütçe yılından itibaren bu istikraz için bütçede tertip açılmıyacağından mezkûr komüsyonların tediyesini teminen teklif olunmuştur.
821		500 000	Bu tertibe konulan tahsisatın tamamı tediye edilmiş bulunduğundan hükme bağlanmış bulunan muhtelif alacakların ödenebilmesi için mezkûr tertibe 500 000 liranın eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.
			Millî Eğitim Vekâleti
206	12	400 000	Vilâyetlerden alınan taleplerde doğumların fazla olması dolayısiyle bütçeye mevzu doğum yardımı ve çocuk zammı tahsisatlarının kifayet etmiyeceği anlaşılmıştır.
	22	265 000	
	40	85 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen ödeme emrine bağlanmış olduğundan yakacak zammına tâbi vilâyet ve kazalardan vâkı olan taleplerin karşılığı olarak teklif edilmiştir.
217	30	200 000	Fazla talep dolayısiyle Erkek Sanat enstitülerinde çift öğretim yapmak lüzumu ve zarureti hâsıl olması sebebiyle ek ders ücreti ihtiyacının karşılanması maksadiyle teklif edilmiştir.
	40	450 000	Memleketimizin kültür seviyesinin devamlı surette yükselmesi karşısında yeni okullar açılması ve mevcut okulların teşkilâtının genişletilmesi zarureti karşısında bu okullara hariçten ücretli öğretmenler alınması bir kısım öğretmenlere de kanuni hadden fazla ders okutturularak ücret verilmesi icabetmiştir.
301	40	6 000	Mezkûr tertibe konulan tahsisat tamamı harcanmış olduğundan yıl sonuna kadarki ihtiyacın karşılanabilmesi maksadiyle teklif olunmuştur.
305	11	20 000	6084 sayılı Kanun gereğince kira bedellerine yapılan zamları karşılamak üzere teklif olunmuştur.
417	20	50 000	Eğitim enstitüleri öğrenci sayısının geçen yıla nispetle artmış olması ve ayrı bir müessese olan Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsünün bir şube halinde Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlanması, ayrıca Gazi Eğitim Enstitüsüne Özel Eğitim Şubesinin, İstanbul Eğitim Enstitüsüne de İngilizce Şubesinin ilâvesi dolayısiyle mevcut tahsisat ihtiyacı karşılamamakta ve 50 000 liranın eklenmesi icabetmektedir.
	40	30 000	150 öğrenci üzerinden kabul edilen 1953 Yılı Bütçe tahsisatı yeniden alınan 69 öğrencinin masraflarını karşılamadığından mezkûr tertibe 30 000 liranın ilâvesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.
452		53 000	Bilgi ve görgü ve ihtisaslarını artırmak üzere 4489 sayılı Kanun gereğince yabancı memleketlere gönderilen öğretmen ve memurların tahsisat farkları ile 1953-1954 ders yılı başında gönderilenlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere mezkûr tertibe 53 000 liranın eklenmesi icabetmiştir.

F.	M.	Eklenen	İzahat
609		8 000	Bu tertibe konulan tahsisat tamamen harcanmış olduğundan adedi pek fazla olan öğretim ve meslek kurumları ile gençlik teşekküllerine bir kısım daha yardım yapılabilmesini teminen mezkûr ödeneğin eklenmesi gerekmiştir.
611		450 000	Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğünün sezon programlarının tatbikı tesis ve malzeme noksanlarının ikmali ile sanatkâr teknisiyen ve yabancı mütehassıs ihtiyaçlarının temini maksadiyle eklenmesine zaruret hâsıl olmuştur.
			Bayındırlık Vekâleti
305		200	6084 sayılı Kanun gereğince kira bedellerine yapılan zammın karşılanması için teklif edilmiştir.
307	20	3 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasından, Amerikan yardımlarından sağlanan kredilerden sipariş edilen makine ve vasıtaların yurda geldikten sonra muayene ve tesellümleri ile mahallerine sevkleri için izam kılınan memurların seyahat masraflarını karşılamak üzere teklif edilmiştir.
307	40	2 000	Ecnebi memleketlere gönde ilen memurların tahakkuk etmiş olan yolluk ve gündeliklerinin bütçeye mevzu tahsisatla karşılanması mümkün olmadığından teklif edilmiştir.
403		1 000	Bütçeye konulan tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadar çıkacak ihtiyacı karşılamak üzere talebedilmektedir.
452		8 000	Halen ecnebi memleketlerde bulunanların yıl sonuna kadar tahakkuk etmiş ve edecek olan yolluk ve gündeliklerinin karşılanması ve Amerikan teknik yardımından karşılıklı hibe esasına göre su mühendisleri için tahsis olunan 6 300 dolârdan kullanılan 1 152 dolârın mukabili 40 lirasının Türkiye Merkez Bankası nezdinde açtırılmış olan (Teknik Yardım karşılıkları) hesabına yatırılmasını teminen teklif olunmuştur.
			Ekonomi ve Ticaret Vekâleti
305		2 500	6084 sayılı Kanunla kira bedellerine yapılan zammı karşılamak üzere istenmektedir.
306		2 650	Müstahdemine üç seneden beri verilmemekte olan palto ihtiyacı için bütçe ile alınan tahsisat Sümenbanktan mubayaa olunan paltoluk ve elbiselik kumaş bedelleri ile malzemesine ancak kâfi gelmiş olup dikiş bedelini karşılamadığından eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
309	11	500	Çok eski olan makam otomobilinin sık sık ârıza göstermesi ve fazla sarfiyatı icabetmesi dolayısiyle istenmektedir.
	12	1 000	
403		2 000	İktisadi münasebetlerimizin genişlemesi dolayısiyle yabancılarla temasımız artmış bulunduğundan bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış ve yıl sonuna kadar mezkûr tahsisata bu miktarın eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.

F.	M.	Eklenen	İzahat
			Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti
301	20	3 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan teftiş heyeti için mübrem bâzı döşeme ve demirbaş eşyanın temini maksadiyle teklif olunmuştur.
	30	12 000	
305	12	35 000	6084 sayılı Kanun gereğince kira bedellerine yapılan zam karşılığını karşılamak için ihtiyaç hâsıl olmuştur.
302	46	30 000	Dünya Sağlık Teşkilâtı ile UNCO'nun Hükümetimizle müştereken memleketimizde yapmakta olduğu B. C. G. vrem aşısı tatbikatı bütün süratiyle devam etmekte olduğundan bu tatbikatta kullanılan 33 vasıtanın ihtiyacı bulunan akar yakıt ve malzemenin temini maksadiyle teklif olunmuştur.
425		750 000	Sıtma savaşı için Amerika'dan mubayaa olunan D. D. T. Ekim 1953 tarihinde memleketimize gelmiş bulunduğundan mezkûr D. D. T. nin bir an evvel yurt içine sevkını teminen gümrük, ardiye, rıhtım ve tahliye masrafı karşılığı olan mezkûr ödeneğe ihtiyaç hâsıl olmuştur.
426		100 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadar B. C. G. verem aşısı kampanyasına hızla devam edilebilmesi ve verem dispanserlerinin idame masraflarını karşılamak üzere mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
			Gümrük ve Tekel Vekâleti
210	11	175	Eski müsteşarın ölümü sebebiyle yenisine bir aylık noksan kalan temsil tahsisatını karşılamak üzere teklif olunmuştur.
305	11	10 000	6084 sayılı Kanun gereğince kira bedellerine yapılan zammı karşılamak üzere teklif olunmuştur.
	12	30 525	
307	12	8 000	Devlet Demiryolları ve Denizbank vasıtalariyle yapılan askerî nakliyat için tam ücret tarifesi tatbikı dolayısiyle ihtiyaç hâsıl olmuştur.
	22	5 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadarki ihtiyaçları karşılamak üzere mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
308	14	3 000	Halen hastane ve sanatoryumda yatan memurların yıl sonuna kadar tahakkuk edecek tedavi ücretlerini karşılamak üzere teklif olunmuştur.
414	12	100 000	Askerî nakliyat için tam tarife esasına gidilmesi dolayısiyle mevcut tahsisat ihtiyacı karşılamamış ve mezkûr ödneğin eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
419		2 000	Askerî Ceza Kanununa göre gümrük muhafaza teşkilâtında kurulmuş olan hâkimlerin devamlı surette dolaşmakta oldukları cihetle yevmiyelerini ve tam tarife ücret kartlarını karşılamak üzere ihtiyaç hâsıl olmuştur.
423		12 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan Ziraat Bankaları vasıtasiyle gönderilen gümrük hasılatının yıl sonuna kadar acıyo ücretlerini karşılamak üzere teklif olunmuştur.

F.	M.	Eklenen	İzahat
453		6 000	Gümrük tarifeleri ve ticaret genel anlaşması âkid taraflarının 8 nci toplantısına iştirak etmek üzere Cenevre'ye gönderilen temsilcinin yolluk masrafları ile sene sonuna kadar çıkması muhtemel ihtiyacı karşılamak üzere eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
			Tarım Vekâleti
206	12	63 000	5944 sayılı Kanunla alınmış olan kadrolarla L cetvelinden serbes bırakılan kadrolara yapılan tâyinler dolayısiyle bütçeye mevzu doğum tahsisatı kâfi gelmemiştir.
304	21	10 000	Memleketimizin muhtelif bölgelerinde zuhur eden nebat ve bilhassa hububat zararları için haşerelerle mücadele mevzuunda vilâyetlerle kazalara acele olarak direktifler verilmesi icabettiğinden mezkûr tertibe konulan tahsisat ihtiyaca kâfi gelmemiştir.
308	12	8 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan hastane ve sanatoryumlarda yatmakta olan memurların tedavi masraflarını karşılamak üzere teklif olunmuştur.
309	32	30 000	Çekirge mücadelesinde kullanılan vasıtaların önümüzdeki mahsul devresinde çalışabilecek bir duruma gelebilmesini sağlamak üzere gerekli tamirin yaptırılması için mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
	33	10 000	1953 yılı içinde satın alınacak vasıtaların işletme masrafı için bütçede tahsisat derpiş olunmadığından ve mezkûr vasıtalarda senenin ilk aylarında satın alınıp faaliyete geçmiş bulunması sebebiyle mevcut tahsisat ihtiyacı karşılamamıştır.
419	10	50 000	Yalova fidanlığında yetiştirilmiş olan elma fidanlarından 100-150 bin adedi satın alınarak Bursa, Balıkesir, Kocaeli, ve havalisinin dağlık bölgelerindeki muhtaç yetiştiricilere parasız olarak dağıtılacaktır, mevsim dolayısiyle bu işin Marttan önce yapılması icabetmiş ve mezkûr tahsisat bu maksadı teminen talep edilmiştir.
429	10	100 000	Bu yıl çekirge mücadelesinde elde mevcut ilâçlar tamamen kullanılmış bulunduğundan çekirgelerin bıraktığı yumurtaların imhası için lüzumlu ilâçların Marttan evvel tedariki maksadiyle mezkûr ödeneğe ihtiyaç hâsıl olmuştur.
			Ulaştırma Vekâleti
207		1 000	Mayıs 1953 devresinde Devlet lisan imtihanına girerek kazanan bir memurun mükâfatını karşılamak üzere teklif edilmiştir.
301	40	400	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadarki ihtiyaçları karşılamak üzere bu miktar tahsisatın ilâvesine zaruret hâsıl olmuştur.
302	40	1 000	
304	12	500	
	21	2 000	
	22	1 000	
305	11	1 500	6084 sayılı kanun gereğince kira bedellerine yapılan zamları karşılamak üzere teklif olunmuştur.
	12	2 900	
307	10	750	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadar ki, ihtiyaçları karşılamak üzere mezkûr tahsisatların eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
	20	750	

F.	M.	Eklenen	İzahat
307	40	3 500	Tetkikat için Londra ve Münih'e giden heyetle âmme idaresi mevzuunda tetkikat yapmak üzere Amerika'ya gidip dönen bir memurun yolluk ve masraflarının bütçeye mevzu tahsisatla karşılanması mümkün olmadığından mezkûr tahsisata ihtiyaç hâsıl olmuştur.
309	11	1 000	Bütçeye mevzu tahsisat tasarrufla harcanmasına rağmen tamamen bitmiş olduğundan yıl sonuna kadar mezkûr tahsisatlara lüzum hâsıl olmuştur.
403		500	
			Çalışma Vekâleti
301	40	1 500	Müfettiş muavinliği için yapılan ilân masraflarını karşılamak üzere talebedilmiştir.
304	11	1 000	Mevcut tahsisat tamamen harcanmış olduğundan yıl sonuna kadarki masrafları karşılamak üzere bu miktar tahsisat eklenmesine lüzum hâsıl olmuştur.
	21	2 500	
305	12	8 500	6084 sayılı Kanun gereğince kira bedellerine yapılan zammı karşılamak üzere teklif olunmuştur.

[4] SAYILI CETVEL

			Jandarma Umum Kumandanlığı
701		142 500	6129 sayılı Kanunla kurulan yeni kazalarda yapılacak küçük inşaatla mevcut binalarda yapılacak tamirat masraflarını karşılamak üzere ihtiyaç hâsıl olmuştur.
			Dışişleri Vekâleti
701		75 000	Bütçeye mevzu tahsisat tamamen harcanmıştır. Ancak, Moskova, Vaşington ve diğer bâzı elçilik ve konsolosluk binalarında âcilen yapılması gereken tamir masraflarını karşılamak üzere mezkûr tahsisatın eklenmesine lüzum görülmüştür.
			Bayındırlık Vekâleti
741	16	117 000	Beyoğlu Emniyet Âmirliği ile Taksim Başkomiserlik binalarının tahliyeleri hükme bağlanmış bulunduğundan bu daireler için Evkaf Umum Müdürlüğüne ait bir binanın satınalınması maksadiyle ihtiyaç hâsıl olmuştur.
781	14	400 000	İnşaatı tamamlanmış ve işletmeye açılmış bulunan Ereğli - Armutçuk şube hattının bakımının sağlanması ve hattın inşaatına ait katî hesaptan mütevellit mütaahhidin istihkakının tediye edilebilmesi için teklif olunmuştur.

F.	M.	Eklenen	İzahat
788	10	15 000	Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasından sağlanan krediden ödenmek üzere dış memleketlere sipariş edilen makine ve vasıtalar yurda gelmekte olduğundan bunların tesellüm ve muayeneleriyle inşaatın kontrolu için bu miktar ödeneğin eklenmesine zaruret görülmüştür.

[5] SAYILI CETVEL

Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü

453		1 000	Merkezi Münih'te bulunan Milletlerarası Teşkilâtın murakabesi altında çalışmakta olan göçmen mevzularını inceleme derneğine katılma payımızın tediyesini teminen teklif edilmiştir.

Adalet Vekâleti

505		43 000	Geçen ve eski yıllardan tahakkuk eden borçların karşılanabilmesi maksadiyle teklif olunmuştur.

Emniyet Umum Müdürlüğü

461		23 500	5677 sayılı Af Kanunundan faydalanan mahkûmların nakil masrafları karşılığı olarak Devlet Denizyolları ve Demiryollarına ödenmesi gereken borcun tesviyesini teminen teklif olunmuştur.
462		135 000	Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesine göre bedelleri Hükümetçe ödenmesi icabedecek ateşli silâh ve bıçakların tahakkuk bedellerinin tediyesini teminen teklif olunmuştur.
505		83 500	1945 - 1947 yıllarında tahakkuk eden posta ve telgraf ücretlerinin tediyesini teminen teklif edilmiştir.

Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı

201	21	1 650	Genel Sekreterlik kadrosundaki memurlardan 4 adedi vekâlet emrine alınmış olduğundan bunların tahakkuk etmiş bulunan açık aylıklarını tediye etmek üzere yeniden açılan mezkûr tertibe 1 650 liranın eklenmesine ihtiyaç hâsıl olmuştur.

Devlet Borçları

809		5 280	Mülga 1683 sayılı Kanunun 58 nci maddesi gereğince tahakkuk eden emekli ikramiyelerinin tediye edilebilmesi maksadiyle yeniden açılan mezkûr tertibe 5 280 liranın konulması icabetmiştir.
830		460	Mülga 4992 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince eski yıllarda tahakkuk eden çocuk zamlarını karşılamak üzere teklif olunmuştur.

F.	M.	Eklenen	İzahat
			Tarım Vekâleti
505		40 000	1952 yılı içinde muhtelif bölgelerde zuhur eden hastalıklar dolayısiyle ölen ve öldürülen hayvanların sahiplerine 1234 sayılı Kanunun 58 nci maddesi gereğince ödenmesi lâzımgelen ve tertibinde tahsisat bakıyesi mevcut olmaması dolayısiyle ödenemiyen tazminatın tediyesi maksadiyle teklif edilmiştir.

Madde 3 : 1953 yılı Maliye Bütçesinin 752 nci faslının 21 nci (Jandarma Genel Komutanlığı) maddesine taşıt satınalma karşılığı olarak konulmuş bulunan 1 100 000 liradan 400 000 lirası, bütçe yılı başlarında Çanakkale ve Balıkesir havalisinde vukubulan zelzele dolayısiyle yapılacak yardımları kısmen karşılamak maksadiyle 6133 sayılı Kanunla tenzil edilmişti.

Bakiye 700 000 liralık ödenekle 17 aded jeep Üniversal aded Pick - up truk ve bir aded de Station Wogen satınalmış fakat bunların gümrük resmi ile tahmil ve tahliye masrafları için mevcut tahsisata ilâveten 45 000 liraya ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

Evvelce bu tertipten tenzil yapıldığı cihetle zam yapılamıyacağı göz önünde tutularak, kanunla yapılmış olan tenzilin madde metninde arzedildiği şekilde ve bu suretle bu tertipteki ödeneğin 45 000 lira tezyidi zarureti hâsıl olmuştur.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin, ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (3 615 185) lira ve (A/2) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerden (3 920 910) lira tenzil edilerek, (6 786 595) lirası aynı kanuna bağlı (A/1) işaretli cetvelin ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine, (749 500) lirası da (A/2) işaretli cetvelin ilişik (4) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine aktarılmıştır.

MADDE 2. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Bayındırlık Vekâleti kısmının 784 ncü (5775 sayılı Kanun gereğince yapılacak liman ve sair deniz tesisleri) faslının 10 ncu (Yapı Masrafları) maddesinden (333 390) lira tenzil edilerek (A/1) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (5) sayılı cetvelde yazılı tertiplere fevkalâde tahsisat olarak aktarılmıştır.

MADDE 3. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmının 752 nci (3827 sayılı Kanun gereğince satınalınacak taşıtlar) faslının 21 nci (Jandarma Umum Kumandanlığı) maddesine konulan tahsisattan 6139 sayılı Kanunla tenzil edilmiş bulunan (400 000) lira (355 000) lira olarak düzeltilmiş, buna mukabil aynı faslın 24 ncü (Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti) maddesinden (45 000) lira tenzil edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

Başvekil	**Devlet Vekili**
A. Menderes	
Devlet Vekili	**Adalet Vekili**
C. Yardımcı	*O. Ş. Çiçekdağ*
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
K. Yılmaz	*E. Menderes*
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	*H. Polatkan*
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
R. S. Burçak	*K. Zeytinoğlu*
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
F. Çelikbaş	*Dr. E. H. Üstündağ*
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
E. Kalafat	*N. Ökmen*
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
Y. Üresin	*H. Erkmen*

İşletmeler Vekili
S. Yırcalı

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira
		Başvekâlet	
307		Yolluklar	
	50	Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yoluk ve başka masrafları	48 000
		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
303		Basılı kâğıt ve defterler	50 000
306		Giyecekler	
	12	5055 ve 5602 sayılı kanunlar gereğince verilecek giyecekler	40 000
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	75 000
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları	20 000
		Fasıl yekûnu	**95 000**
476		Kurs ve okullar genel masrafları	
	20	Tapulama kursları genel masrafları	23 500
		Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	61 390
	50	Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka masrafları	15 000
		Fasıl yekûnu	**76 390**
		Adalet Vekâleti	
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	135 000
502		Eski yıllar borçları	
	10	1948 - 1951 yılları borçları	68 000
		İçişleri Vekâleti	
309		Taşit masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	**30 000**
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları	**5 000**
		Fasıl yekûnu	**35 000**

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira
476		Kaymakamlık ve meslek kursları	
	11	Kursa gidecek memurların, yollukları, gündelikleri, inceleme gezileri yollukları ve her çeşit uygulama masrafları	15 000
		Emniyet Umum Müdkrlüğü	
410		Giyecek ve teçhizat masrafları	
	20	Silâh, cephane, maske, haberleşme gereçleri ve yedek parçaları	117 000
		Jandarma Umum Kumandanlığı	
308		4598 ve 5501 sayılı kanunlar gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	10	Merkez	1 800
	20	Vilâyetler	2 200
		Fasıl yekûnu	**4 000**
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	5 000
		Maliye Vekâltti	
303		Basılı kâğıt ve defterler	150 000
423		5420 ve 5826 sayılı kanunlar gereğince yapılacak ödemeler karşılığı	30 000
476		Kurs masrafları	
	10	Maliye kursu umumi masrafları	35 000
		Millî Eğitim Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyetler memurları maaşı	1 000 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret vee masrafları	
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	26 000
425		Ecnebi memleketlere gönderilecek öğrencilerin her çeşit masrafları	
	13	Millî Eğitim Vekâleti	82 785
450		Üniversite ve yüksek okullarda okutulan öğrencilere verilecek burslar	
	10	Millî Eğitim Vekâleti	58 000
		Ekonomi ve Ticaret Vekâleti	
307		Yolluklar	
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	4 000
		Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyetler memurları maaşı	700 000
202		Ücretler	
	12	Vilâyetler hizmetlileri ücreti	331 010

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira
307		Yolluklar	
	30	Müfettişler yolluğu	15 000
430		Kan Bankası umumi masrafları	100 000
450		Üniversite ve yüksek okullarda okutulan öğrencilere verilecek burslar	50 000
452		Staj masrafları	
	20	Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere gönderileceklerin yolluk ve masrafları	12 000
		Gümrük ve Tekel Vekâleti	
309		Taşıt masrafları	
	33	Vilâyetler kara taşıtları ve deniz muhafaza vasıtaları işletme ve kira bedeli	23 000
452		Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere staj için gönderileceklerin yolluk ve masrafları	12 000
478		1950 Brüksel Gümrük Tarife Nomanklatürünün hazırlanmasında hariçten bilirkişi sıfatiyle çalıştırılacaklara verilecek ücretlerle tabı ve teksir masrafları	13 000
		Tarım Vekâleti	
307		Yolluklar	
	22	Veteriner işleri geçici görev yolluğu	34 000
417		Zirai savaş	
	30	Fümigatuvarlar masrafları	20 000
424		Veteriner savaş, tahaffuz evleri, hastaneler, bakteriyoloji ve serum kurumları ve lâboratuvarlar kurma yönetim işleri umumi masrafları	
	30	Hayvan tazminatı	30 000
428		Sulama, toprak etüd ve tahlil ve kimyevi gübre, küçük su ve arteziyen işleri umumi masrafları	
	10	Küçük su ve arteziyen işleri	110 000
	20	Sulama istasyonları	54 000
		Fasıl yekûnu	**164 000**
		Çalışma Vekâleti	
476		Kurs masrafları	15 500
		YEKÛN	**3 615 185**

[2] SAYILI CETVEL

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira
		Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
761		Yeniden radyo istasyonları kurulması ve mevcut istasyonların esaslı surette genişletilmesi ve düzenlenmesi masrafları	
	10	Yeni yapılar	36 500
	20	Alınacak makine, alet ve gereçler	30 000
		Fasıl yekûnu	**66 500**
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
751		Satınalınacak makine, araç ve gereçler	
	10	Telli ve telsiz telefonlar ve teletipler satınalma masrafları	66 500
		Bayındırlık Vekâleti	
742		5011 ve 5855 sayılı kanunlar gereğince Büyük Millet Meclisi binası ve eklentileri yapımı	500 000
782		Limanlar yapım masrafları	
	12	Trabzon limanı ikmal inşaatı masrafları	500 000
	13	Amasra - İnebolu limanlarının ikmal inşaatı masrafları	300 000
	20	Makine ve araçların onarımı	130 000
	30	Satınalınacak makine ve araçlar	90 000
	40	İstikşaf, etüd, aplikasyon, proje ihzarı ve istimlâk masrafları	40 000
		Fasıl yekûnu	**1 060 000**
783		5414 sayılı Kanun gereğince yaptırılacak iskele ve ufak barınaklar yapımı masrafları	
	30	Satınalınacak makine ve araçlar	210 000
784		5775 sayılı Kanun gereğince yaptırılacak liman ve sair deniz tesisleri	
	10	Yapım masrafları	1 986 110
		Gümrük ve Tekel Vekâleti	
701		Yapı onarımı	
	20	Muhafaza	8 000
751		Satınalınacak makine, alet ve gereçler	
	20	Tartı aletleri	7 000
		Ulaştırma Vekâleti	
742		Limanları temizleme, tarama ve mendirek masrafları	16 800
		YEKÛN	**3 920 910**

[3] SAYILI CETVEL

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
		Başvekâlet	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	21	Döşeme	39 500
	41	Öteberi masrafları	2 000
		Fasıl yekûnu	**41 500**
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	21	Telefon masrafları	15 000
306		Giyecekler	
	11	Başvekâlet	3 000
309		Taşıt masrafları	
	11	Başvekâlet otomobilleri işletme masrafları	3 000
	13	Devlet vekilleri otomobilleri işletme masrafları	3 000
	21	Basımevi kamyoneti ve motosikletleri işletme masrafları	2 500
	41	Ecnebi misafir otomobilleri işletme masrafları	1 500
	42	Ecnebi misafir otomobilleri onarma masrafları	500
		Fasıl yekûnu	**10 500**
406		Örtülü ödenek	100 000
		Şûrayı Devlet Reisliği	
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	300
		Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	3 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	1 500
	21	Merkez telefon masrafları	7 000
	22	Vilâyetler telefon masrafları	5 500
		Fasıl yekûnu	**14 000**
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	2 000
417		Ankara, İstanbul ve İzmir radyo istasyon ve stüdyoları yönetim ve işletme masrafları	
	10	Müzik yayınları	30 000

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	10	Kurum ve derneklere katılma payı	16 400
		Diyanet İşleri Reisliği	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	2 500
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	1 700
	12	Vilâyetler	10 000
		Fasıl yekûnu	**11 700**
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	11	Merkez	1 000
	12	Vilâyetler	1 000
		Fasıl yekûnu	**2 000**
		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
418		Tapulama Kanunu uygulama umumi masrafları	250 000
450		Teknik Okulda kadastro mühendisi olarak yetiştirilecek öğrencilere verilecek burslar	23 500
		Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	4 700
	12	Vilâyetler	15 000
		Fasıl yekûnu	**19 700**
309		Taşıt masrafları	
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları	50 000
451		Yayın masrafları	
	10	Satmalma ve abone	5 580
		Adalet Vekâleti	
209		5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	80 000
305		Vilâyetler kira bedeli	100 000
417		Kovuşturma masrafları	
	10	Suç masrafları	200 000
451		Yayın masrafları	
	10	Satmalma ve abone	35 000

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
		İçişleri Vekâleti	
201		Maaşlar	
	11	Merkez memurları maaşı	137 500
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	20 000
209		5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38, 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	20 000
305		Kira bedeli	47 500
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	12	Vilâyetler	12 000
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	20	Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk masrafları	3 000
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
305		Kira bedeli	65 500
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	20	Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yoluk ve masrafları	10 000
		Jandarma Umum Kumandanlığı	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	22	Vilâyetler subay, memur ve astsubayları doğum yardımı	10 000
210		Temsil ödeneği	150
305		Kira bedeli	142 000
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	15 000
	20	Geçici görev yolluğu	15 000
		Fasıl yekûnu	**30 000**
409		Muayyenat	
	10	Tayınat	300 000
412		Tıbbi ecza ve sağlık gereçleri	4 000
414		Taşıma masrafları	150 000
		Dışişleri Vekâleti	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	10 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	50 000
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	40 000
	20	Geçici görev yolluğu	100 000
		Fasıl yekûnu	**140 000**

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
309		Taşıt masrafları	
	12	Vekâlet otomobilleri onarma masrafları	3 000
	21	Merkez taşıtları işletme masrafları	2 000
		Fasıl yekûnu	**5 000**
403		Temsil ve ağırlama masrafları	
	20	Ecnebi elçilerle konukları ağırlama masrafları	50 000
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	20	Kongre, konferanslar ve komisyonlara iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları	50 000
		Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı	
201		Maaşlar	
	12	Ecnebi memleketlerdeki memurlar maaşı	128 795
302		Ecnebi memleketlerdeki teşkilâtın büro masrafları	
	20	Döşeme	10 000
	30	Demirbaş	10 000
		Fasıl yekûnu	**20 000**
		Maliye Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyetler memurları maaşı	100 000
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	11	Merkez memurları çocuk zammı	17 500
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	40 000
		Fasıl yekûnu	**57 500**
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	100 000
309		Taşıt masrafları	
	11	Vekâlet otomobili işletme masrafları	3 000
403		Temsil masrafları	20 000
419		Millî mülkler muameleleri masrafları	
	20	Menkul ve gayrimenkul mallar umumi masrafları	25 000
615		Kızılay Kurumuna yardım	120 000
		Devlet Borçları	
805		2094 sayılı Kanun gereğince çıkarılan (İkramiyeli % 5 faizli 1933 istikrazı) tahvilleri	
	30	Umumi masraflar	1 120
821		Hükme bağlı borçlar	500 000

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
		Millî Eğitim Vekâleti	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	400 000
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	265 000
	40	Yakacak zammı	85 000
		Fasıl yekûnu	**750 000**
217		Kanunları gereğince verilecek ücret ve tazminatlar	
	30	Meslekî ve teknik okullar öğretmenlerinin ders egzersiz ve şeflik ücretleri	200 000
	40	Ders ücreti	45 000
		Fasıl yekûnu	**650 000**
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	6 000
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	20 000
417		Yüksek okulların umumi masrafları	
	20	Eğitim enstitüleri masrafları	50 000
	40	Ankara Devlet Konservatuvarı	30 000
		Fasıl yekûnu	**80 000**
452		4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin yollukları ile başka her çeşit masrafları	53 000
609		Memleket içi ve dışı bilim, öğretim ve meslek kurumlariyle gençlik teşekküllerine yapılacak yardımlar	8 000
611		Devlet Tiyatrosuna yardım	450 000
		Bayındırlık Vekâleti	
305		Vilâyetler kira bedeli	200
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	3 000
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	2 000
		Fasıl yekûnu	**5 000**
403		Temsil masrafları	1 000
452		Teknik yardımdan faydalanılmak sure iyle ecnebi memleketlere gönderileceklerin yolluk ve gündelikleri	8 000
		Ekonomi ve Ticaret Vekâleti	
305		Vilâyetler kira bedeli	2 500

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
306		Giyecekler	2 650
309		Taşıt masrafları	
	11	Vekâlet otomobili işletme masrafları	500
	12	Vekâlet otomobili onarma masrafları	1 000
		Fasıl yekûnu	**1 500**
403		Temsil masrafları	2 000
		Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	20	Döşeme	3 000
	30	Demirbaş	12 000
		Fasıl yekûnu	**15 000**
305		Kira bedeli	
	12	Vilâyetler	35 000
309		Taşıt masrafları	
	46	Veremle savaş taşıt masrafları	30 000
425		Sıtma ile savaş umumi masrafları	750 000
426		Verem savaşı umumi masrafları	100 000
		Gümrük ve Tekel Vekâleti	
210		Temsil tahsisatı	
	11	Gümrük	175
305		Vilâyetler kira bedeli	
	11	Gümrük	10 000
	12	Muhafaza	30 525
		Fasıl yekûnu	**40 525**
307		Yolluklar	
	12	Muhafaza sürekli görev yolluğu	8 000
	22	Muhafaza geçici görev yolluğu	5 000
		Fasıl yekûnu	**13 000**
308		4598 ve 5501 sayılı kanunlar gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	14	Muhafaza vilâyetler memurları	2 000
414		Taşıma masrafları	
	12	Muhafaza	100 000
419		Mahkeme masrafları	2 000
423		Para gönderme masrafları	12 000

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
453		Milletlerarası kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları	6 000
		Tarım Vekâleti	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	63 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	21	Merkez telefon masrafları	10 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	12	Vilâyetler	8 000
309		Taşıt masrafları	
	32	Ziraat işleri taşıtları onarma masrafları	30 000
	33	Veteriner işleri taşıtları işletme masrafları	10 000
		Fasıl yekûnu	**40 000**
419		Bahçe ziraati işleri, bağcılık, meyvacılık, sebzecilik, süs nebatları, zeytin ve çay umumi masrafları	
	10	Bağcılık, meyvacılık, sebzecilik ve süs nebatları işleri ve kurumları	50 000
429		Kimyevi madde, ecza ve ilâçlar	
	10	Ziraat işleri	100 000
		Ulaştırma Vekâleti	
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 000
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	400
302		Vilâyetler büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	1 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	500
	21	Merkez telefon masrafları	2 000
	22	Vilâyetler telefon masrafları	1 000
		Fasıl yekûnu	**3 500**
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	1 500
	12	Vilâyetler	2 900
		Fasıl yekûnu	**4 400**
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	750
	20	Geçici görev yolluğu	750

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	3 500
		Fasıl yekûnu	**5 000**
309		Taşıt masrafları	
	11	Vekâlet otomobili işletme masrafları	1 000
403		Temsil masrafları	500
		Çalışma Vekâleti	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	1 500
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücret ve masrafları	1 000
	21	Merkez telefon masrafları	2 500
		Fasıl yekûnu	**3 500**
305		Kira bedeli	
	12	Vilâyetler	8 500
		YEKÛN	**6 786 595**

[4] SAYILI CETVEL

Jandarma Umum Kumandanlığı

701		Yapı onarımı ve küçük yapılar	142 500
		Dışişleri Vekâleti	
701		Yapım onarımı	75 000
		Bayındırlık Vekâleti	
741		Yapı işleri ve esaslı onarmalar	
	16	Emniyet Umum Müdürlüğü	117 000
781		Demiryolları yapım giderleri	
	14	5415 sayılı Kanun gereğince yapılacak olan Kozlu - Ereğli hattı ile Armutçuk şube hattı yapım masrafları	400 000
788		Teknik hizmetler geçici görev yollukları	
	10	Demiryolları ve limanlar işleri	15 000
		YEKÛN	**749 500**

[5] SAYILI CETVEL

F.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen Lira
		Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
453		Milletlerarası kurum ve derneklere katılma payı	1 000
		Adalet Vekâleti	
505		Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	43 000
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
461		5677 sayılı Af Kanunundan faydalanan mahkûmların nakil masrafları	23 500
462		6136 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi gereğince ödenecek ateşli silâhlar ve bıçaklar bedeli karşılığı	135 000
505		Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	83 500
		Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı	
201		Maaşlar	
	21	Merkez memurları açık maaşı	1 650
		Devlet Borçları	
829		Mülga 1683 sayılı Kanunun 58 nci maddesi gereğince tahakkuk eden emekli ikramiyesi	5 280
830		Mülga 4992 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince eski yıllarda tahakkuk eden çocuk zammı	460
		Tarım Vekâleti	
505		Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	40 000
		YEKÛN	**333 390**

İdare Âmiri Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen ve İzmir Mebusu Hehmet Aldemir'in, Riyasti Cumhur 1953 yılı Bütçesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/568)

T. B. M. M.
İdare Âmirliği
Muhasebe Mülürlüğü
No. 44051/1531

3 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

Riyaesi Cumhur Dairesi Umumi Kâtipliğinden alınan 30 . XI . 1953 tarih ve 662 sayılı tezkerede bâzı fasıllar arasında (18 000) liralık aktarma yapılması talebedilmekte olduğundan bu hususta alınan izahat ve tezkereye bağlı gerekçede dermeyan olunan sebepler dolayısiyle istenilen aktarmanın yapılması uygun görüldüğünden aşağıda yazılı kanun teklifinin kabulüne müsaade buyrulmasını saygı ile arz ve teklif eyeleriz.

İdare Âmiri *İ. Şerif Özgen*

İdare Âmiri *M. Aldemir*

İdare Âmiri

Aktarma kanunu teklifinin esbabı mucibesi

1. Riyaseti Cumhur Dairesinin 1953 Malî yılı Bütçesinin 304 ncü (Haberleşme) bölümündeki (28 000) liralık tahsisatı Ekim ayında tükenmiştir. Geri kalan dört ay için (10 000) liralık bir ödeneğe ihtiyaç vardır.

2. 301 nci bölümün 50 nci (Aydınlatma) maddesindeki (25 000) liralık tahsisatı Ekim ayında bitmiştir. Geri kalan dört ay için (8 000) liralık bir ödeneğe ihtiyaç vardır.

Yukarda istenilen tahsisat, Bütçemizin (A/1) sayılı cetvelde gösterilen tertiplerinden yukardaki tertiplere aktarma suretiyle temin edilecektir.

İDARECİ ÜYELERİN TEKLİFİ

1953 Malî yılı Bütçesinin A/1 işaretli cetvelin Riyaseti Cumhur kısmında bulunan tertipler arasında 18 000 liralık aktarma yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelin Riyaseti Cumhur kısmında ilişik 1 numaralı cetvelde yazılı fasıllardan 18 000 lira indirilerek 2 numaralı cetvelde gösterilen fasıllara aktarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye Vekili yürütür.

İdareci Üyelerin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

F	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	8 000
309		Taşıt masrafları	
	12	Taşıt onarma masrafları	8 000
402		Bahçe ve su ile işçi ücreti masrafları	2 000
			18 000

[2] SAYILI CETVEL

F	M.	Tahsisatın nev'i	Zam Lira
301		Umumi masraflar	
	50	Aydınlatma	8 000
304		Haberleşme	10 000
			18 000

İdare Âmiri İzmir Mebusu Mehmet Aldemir ve Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen'in, Divanı Muhasebat Reisliği 1953 yılı Bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi (2/584)

T. B. M. M.
İdare Âmirliği
Muhasebe Müdürlüğü
No. : 44136/1616

21 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

1953 yılı Divanı Muhasebat Bütçesinin bâzı fasıl ve maddelerine konan tahsisatın sene sonuna kadar ifası zaruri hizmetlere kâfi gelmiyeceği anlaşıldığı için gereken aktarmanın yapılması Divanı Muhasebat Reisliğinden alınan 12 . XII . 1953 tarih ve 362657 - 1988 sayılı tezkerede bildirilmiş olduğundan 19 500 liralık aktarmaya mütaallik aşağıda yazılı kanun teklifinin kabulüne müsaade buyurulmasını saygı ile yüksek tasviplerine arzeyleriz.

İdare Âmiri	İdare Âmiri	İdare Âmiri
Bursa Mebusu	İzmir Mebusu	Kütahya Mebusu
	M. Aldemir	*İ. Ş. Özgen*

İDARECİ ÜYELERİN TEKLİFİ

1953 Muvazenei Umumiye Kanununun A/1 işaretli cetvelin Divanı Muhasebat Dairesine ait olan kısmının bâzı fasıl ve maddeleri arasında 19 500 liralık aktarma yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelin Divanı Muhasebata ait kısmındaki ilişik 1 numaralı cetvelde yazılı fasıl ve maddelerden 19 500 lira indirilerek ilişik 2 numaralı cetvelde yazılı fasıl ve maddelere eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye Vekili yürütür.

İdareci Üyelerin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil edilen Lira
305		Kira bedeli	14 500
306		Giyecekler	2 000
307	20	Geçici görev yolluğu	3 000
		Yekûn	**19 500**

[2] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500
206	20	Doğum yardımı	1 000
301	40	Öteberi masrafları	4 000
301	60	Isıtma	2 000
701		Onarma	11 000
		Yekûn	**19 500**

İdare Âmiri İzmir Mebusu Mehmet Aldemir ve Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen'in, 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi (2/587)

T. B. M. M.
İdare Âmirliği
Muhasebe Müdürlüğü
No. 44165/1645

28 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

Büyük Millet Meclisi Muhafız Kıtası subay ve erlerinin iaşeleriyle diğer giyecek ve sair levazımı da Millî Savunma Vekâletinin diğer askerî subay ve erleri hakkında tatbik olunan usule göre Ankara'daki askerî levazım teşkilâtınca temin edilmekte ve bunların bir sene içinde tahakkuk eden bedelleri sene sonunda yapılan hesaba göre tutarının Büyük Millet Meclisi Bütçesine konan tahsisattan adı geçen vekâlet bütçesine yapılan aktarma ile hesabı kapatılmaktadır.

1953 malî yılı içinde Muhafız kıtasına askerî teşkilâttan verilen iaşe ve sair levazım bedelinin 103 000 liraya baliğ olduğu ve bunun Millî Savunma Bütçesinin 409 ncu faslın II nci Kara Kuvvetleri tayınat maddesine aktarılması, Kara Kuvvetleri Komutanlığı Levazım Dairesi Reisliğinden alınan 15 . XII . 1953 tarih ve 16/794025 sayılı tezkeresiyle bildirilmiş olduğundan Büyük Millet Meclisi Bütçesinin 404 ncü faslının 10 ncu tayınat maddesinden 58 000 ve 20 nci giyecekler maddesinden de 45 000 liranın düşülerek yukarda bahsedilen Millî Savunma Bütçesinin 409 ncu faslın II nci maddesine aktarılmasına ve ölen mebusların maaşa müstahak aileleriyle mirasçılarına kanunen verilmesi icabeden ve fakat geçen yıl ile geçmiş yıllar da noksan ödendiği anlaşılan ölüm tazminatının kanuni hadde iblâğı için ödenmesi kabul olunan aradaki 412 500 lira farktan 140 950 lirasının B. M. Meclisi Bütçesinin 101 nci faslın 12 nci âza tahsisatı maddesinden indirilerek 78 000 liranın 501 nci geçen yıl borçları tertibine ve 62 950 lirasının da 502 nci faslın 10 ncu 1948 - 1951 yılları borçları tertibine aktarılmasına ve geri kalan 271 550 liradan 249 050 liranın yine aynı maddeye eklenmesiyle beraber 22 500 liranın da 502 nci faslın 20 nci 1928 - 1947 borçları tertibine ve B. M. Meclisi Zat ve Kâğıt İşleri Müdürlüğünde bir vazifeye tâyin kılındıktan sonra ecnebi dil öğrenip 1953 Kasım devresinde yapılan imtihana dâhil olan Nihat Ülkekul'un imtihanı kazandığına dair ibraz eylediği Millî Eğitim Vekâleti Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğünün 9 . XII . 1953 tarih ve 204 - 22 - 14593 sayılı tezkeresi üzerinde hak kazandığı para mükâfatının karşılığı olan B. M. Meclisi Bütçesinin 207 nci ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı faslına 1 500 liranın eklenmesine mütaallik olarak tanzim kılınan aşağıda yazılı kanun teklifinin kabulüne müsaade buyurulmasını saygı ile arz ve teklif eyleriz.

İdare Âmiri	İdare Âmiri	İdare Âmiri
Bursa Mebusu	İzmir Mebusu	Kütahya Mebusu
	M. Aldemir	*İ. Ş. Özgen*

İDARECİ ÜYELERİN TEKLİFİ

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelin, Büyük Millet Meclisi kısmının ilişik 1 sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden 243 950 lira tenzil edilerek 103 000 lirası Millî Savunma Vekâleti Bütçesinin 409 ncu Muayyenat faslının 11 nci Kara Kuvvetleri tayinat maddesine ve 140 950 lirası da aynı cetvelde yazılı tertiplere aktarılmıştır.

MADDE 2. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelin Büyük Millet Meclisi kısmının ilişik 2 sayılı cetvelde yazılı tertiplerine 273 050 lira tahsisat eklenmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

İdareci üyelerin teklifine bağlı cetveller

[I] No. lu CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil edilen Lira	Zammedilen Lira
101		Tahsisatlar		
	12	Âza tahsisatı	140 950	
404		Koruyucu asker müfrezesi masrafları		
	10	Tayinat	58 000	
	20	Giyecekler	45 000	
501		Geçen yıl borçları		78 000
502		Eski yıllar borçları		
	10	1948 - 1951 yılları borçları		62 950
		Yekûn	**243 950**	**140 950**

[II] No. lu CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
207		Yabancı dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500
502		Eski yıllar borçları	
	10	1948 - 1951 yılları borçları	249 050
	20	1928 - 1947 yılları borçları	22 500
		Yekûn	273 050

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/745, 2/568, 2/584, 2/587
Karar No. 91

9 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1953 yılı Muvazeni Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılmasına dair Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 3.II. 1954 tarihli ve 6/265 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası ile İdare Âmiri İzmir Mebusu Mehmet Aldemir ve Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen'in, Büyük Millet Meclisi, Riyaseti Cumhur ve Divanı Muhasebat 1953 yılı bütçelerinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifleri komisyonumuza havale edilmiş olmakla tevhiden tetkik ve müzakere edildi.

Lâyiha ve tekliflerin gerekçelerinde belirtildiği sebeplere binaen 1953 Malî yılı içinde bütçenin bâzı fasıl ve maddelerinden tasarrufu mümkün olan tahsisatın tenzili suretiyle karşılanmak üzere, senesi içinde mevzu tahsisatı kifayet etmiyeceği anlaşılan tertiplere münakale yapılmasına, lüzum ve zaruretlerin icabı olarak yeniden açılan tertiplere de fevkalâde tahsisat aktarılmasına dair olan kanun lâyihası ile teklifler Komisyonumuzca yerinde görülmüş, lâyiha ve tekliflerin birleştirilmesi neticesi olarak kanun metni ve cetveller yeniden tanzim ve kabul edilmiştir.

1953 Malî yılı sona ermesine az bir zaman kalmış olduğundan hizmetlerin aksamamasını teminen Umumi Heyetin gündeminde bulunan işlere takdimen görüşülmesi temennisiyle lâyiha, Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili
Rize	İstanbul
İ. Akçal	*H. Hüsman*
Bu Rapor Sözcüsü	
Ordu	Antalya
R. Aksoy	*A. Sarıoğlu*
Bolu	Diyarbakır
M. Güçbilmez	Y. Azizoğlu
	İmzada bulunamadı
Diyarbakır	Giresun
M. Ekinci	*A. Tüfekcioğlu*
Giresun	Gümüşane
M. Şener	*K. Yörükoğlu*
İstanbul	Konya
S. Oran	*M. Â. Ülgen*
Malatya	Rize
M. S. Eti	*O. Kavrakoğlu*
İmzada bulunamadı	
Seyhan	Siird
S. Barı	*M. D. Süalp*
Zonguldak	
H. Balık	
İmzada bulunamadı	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin, ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden (3 654 435) lira ve (A/2) işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerden (4 150 910) lira tenzil edilerek, (7 044 845) lirası aynı kanuna bağlı (A/1) işaretli cetvelin ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine, (760 500) lirası da (A/2) işaretli cetvelin ilişik (4) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine aktarılmıştır.

MADDE 2. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2)işaretli cetvelin Bayındırlık Vekâleti kısmının 784 ncü (5775 sayılı Kanun gereğince yapılacak liman ve sair deniz tesisleri) faslının 10 ncu (Yapı masrafları) maddesinden (333 390) lira ve (A/1) işaretli cetvelin ilişik (5) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden de (412 500) lira ki, ceman (745 890) lira tenzil edilerek (A/1) işaretli cetvelde yeniden açılan ilişik (6) sayılı cetvelde yazılı tertiplere fevkalâde tahsisat olarak aktarılmıştır.

MADDE 3. — 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmının 752 nci (3827 sayılı Kanun gereğince satınalınacak taşıtlar) faslının 21 nci (Jandarma Umum Kumandanlığı) maddesine konulan tahsisattan 6139 sayılı Kanunla tenzil edilmiş bulunan (400 000) lira (355 000) lira olarak düzeltilmiş, buna mukabil aynı faslın 24 ncü (Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti) maddesinden (45 000) lira tenzil edilmiştir.

(Hükümetin maddesi aynen.)

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

(Hükümetin maddesi aynen.)

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
		Cumhurbaşkanlığı	
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	8 000
309		Taşıt masrafları	
	12	Taşıt onarma masrafları	8 000
402		Bahçe ve su ile işçi ücreti masrafları	2 000
		Divanı Muhasebat	
305		Kira bedeli	14 500
306		Giyecekler	2 000
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	3 000
		Başvekâlet	
307		Yolluklar	
	50	Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka masrafları	48 000
		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
303		Basılı kâğıt ve defterler	50 000
306		Giyecekler	
	12	5055 ve 5602 sayılı kanunlar gereğince verilecek giyecekler	40 000
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	75 000
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları	20 000
		Fasıl yekûnu	**95 000**
476		Kurs ve okullar genel masrafları	
	20	Tapulama kursları genel masrafları	23 500

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
		Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	61 390
	50	Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka masrafları	15 000
		Fasıl yekûnu	**76 390**
		Adalet Vekâleti	
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	135 000
502		Eski yıllar borçları	
	10	1948 - 1951 yılları borçları	68 000
		İçişleri Vekâleti	
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	30 000
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları	5 000
		Fasıl yekûnu	**35 000**
476		Kaymakamlık ve meslek kursları	
	11	Kursa gidecek memurların, yollukları, gündelikleri, inceleme gezileri yollukları ve her çeşit uygulama masrafları	15 000
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
410		Giyecek ve teçhizat masrafları	
	20	Silâh, cephane, maske, haberleşme gereçleri ve yedek parçaları	117 000
		Jandarma Umum Kumandanlığı	
308		4598 ve 5501 sayılı kanunlar gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	10	Merkez	1 800
	20	Vilâyetler	2 200
		Fasıl yekûnu	**4 000**

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	5 000
		Maliye Vekâleti	
303		Basılı kâğıt ve defterler	150 000
423		5420 ve 5826 sayılı kanunlar gereğince yapılacak ödemeler karşılığı	30 000
476		Kurs masrafları	
	10	Maliye kursu umumi masrafları	35 000
		Millî Eğitim Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyetler memurları maaşı	1 000 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	26 000
425		Ecnebi memleketlere gönderilecek öğrencilerin her çeşit masrafları	
	13	Millî Eğitim Vekâleti	82 785
450		Üniversite ve yüksek okullarda okutulan öğrencilere verilecek burslar	
	10	Millî Eğitim Vekâleti	58 000
		Ekonomi ve Ticaret Vekâleti	
307		Yolluklar	
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	4 000
		Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyet memurları maaşı	701 750
202		Ücretler	
	12	Vilâyetler hizmetlileri ücreti	331 010
307		Yolluklar	
	30	Müfettişler yolluğu	15 000
430		Kan Bankası umumi masrafları	100 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
450		Üniversite ve yüksek okullarda okutulan öğrencilere verilecek burslar	50 000
452		Staj masrafları	
	20	Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere gönderileceklerin yolluk ve masrafları	12 000
		Gümrük ve Tekel Vekâleti	
309		Taşıt masrafları	
	33	Vilâyetler kara taşıtları ve deniz muhafaza vasıtaları işletme ve kira bedeli	23 000
452		Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere staj için gönderileceklerin yolluk ve masrafları	12 000
478		1950 Brüksel Gümrük Tarife Nomanklâtürünün hazırlanmasında hariçten bilirkişi sıfatiyle çalıştırılacaklara verilecek ücretlerle tabı ve teksir masrafları	13 000
		Tarım Vekâleti	
307		Yolluklar	
	22	Veteriner işleri geçici görev yolluğu	34 000
417		Zirai savaş	
	30	Fümigatuvarlar masrafları	20 000
424		Veteriner savaş, tahaffuz evleri, hastaneler, bakteriyoloji ve serum kurumları ve lâboratuvarlar kurma ve yönetim işleri umumi masrafları	
	30	Hayvan tazminatı	30 000
428		Sulama, toprak etüd ve tahlil ve kimyevi gübre, küçük su ve arteziyen işleri umumi masrafları	
	10	Küçük su ve arteziyen işleri	110 000
	20	Sulama istasyonları	54 000
		Fasıl yekûnu	**164 000**
		Çalışma Vekâleti	
476		Kurs masrafları	13 500
		YEKÛN	**3 654 435**

[2] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
		Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
741		Radyo istasyonları yapımı her türlü masrafları	230 000
761		Yeniden radyo istasyonları kurulması ve mevcut istasyonların esaslı suretle genişletilmesi ve düzenlenmesi masrafları	
	10	Yeni yapılar	36 500
	20	Alınacak makine, alet ve gereçler	30 000
		Fasıl yekûnu	**66 500**
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
751		Satın alınacak makine, araç ve gereçler	
	10	Telli ve telsiz telefonlar ve teletipler satın alma masrafları	66 500
		Bayındırlık Vekâleti	
742		5011 ve 5855 sayılı kanunlar gereğince Büyük Millet Meclisi binası ve eklentileri yapımı	500 000
782		Limanlar yapım masrafları	
	12	Trabzon limanı ikmal inşaatı masrafları	500 000
	13	Amasra - İnebolu limanlarının ikmal inşaatı masrafları	300 000
	20	Makine ve araçların onarımı	130 000
	30	Satınalınacak makine ve araçlar	90 000
	40	İstikşaf etüd, aplikasyon, proje ihzarı ve istimlâk masrafları	40 000
		Fasıl yekûnu	**1 060 000**
783		5414 sayılı Kanun gereğince yapılacak iskele ve ufak barınaklar yapımı masrafları	
	30	Satın alınacak makine ve araçlar	210 000
784		5775 sayılı Kanun gereğince yapılacak liman ve sair deniz tesisleri	
	10	Yapım masrafları	1 986 110
		Gümrük ve Tekel Vekâleti	
701		Yapı onarım	
	20	Muhafaza	8 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil Lira
751		Satın alınacak makine, alet ve gereçler	
	20	Tartı aletleri	7 000
		Ulaştırma Vekâleti	
742		Limanları temizleme, tarama ve mendirek masrafları	16 800
		Yekûn	**4 150 910**

[3] SAYILI CETVEL

F	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
		Büyük Millet Meclisi	
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500
212		4367 sayılı kanun gereğince kolluk memurlarına verilecek erzak bedeli	250
		Riyaseti Cumhur	
301		Umumi masraflar	
	50	Aydınlatma	8 000
304		Haberleşme	10 000
		Divanı Muhasebat Reisliği	
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500
206		4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	20	Doğum yardımı	1 000
301		Büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	4 000
	60	Isıtma	2 000
		Fasıl yekûnu	**6 000**

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
		Başvekâlet	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	21	Döşeme	39 500
	41	Öteberi masrafları	2 000
		Fasıl yekûnu	**41 500**
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	21	Telefon masrafları	15 000
306		Giyecekler	
	11	Başvekâlet	3 000
39		Taşıt masrafları	
	11	Başvekâlet otomobilleri işletme masrafları	3 000
	13	Devlet Vekilleri otomobilleri işletme masrafları	3 000
	21	Basımevi kamyoneti ve motosikletleri işletme masrafları	2 500
	41	Ecnebi misafir otomobilleri işletme masrafları	1 500
	42	Ecnebi misafir otomobilleri onarma masrafları	500
		Fasıl yekûnu	**10 500**
406		Örtülü ödenek	100 000
		Şûrayi Devlet Reisliği	
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	300
		Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü	
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	3 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	1 500
	21	Merkez telefon masrafları	7 000
	22	Vilâyetler telefon masrafları	5 500
		Fasıl yekûnu	**14 000**
309		Taşıt masrafları	
	31	Vilâyetler taşıtları işletme masrafları	2 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
417		Ankara, İstanbul ve İmir radyo istasyon ve stüdyoları yönetim ve işletme masrafları	
	10	Müzik yayınları	30 000
451		Yayını Turizm ve Propaganda masrafları	
	40	Propaganda masrafları	230 000
453		Milletlerarası münasebetlerin grektirdiği masraflar	
	10	Kurum ve derneklere katılma payı	16 400
		Diyanet İşleri Reisliği	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	2 500
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	1 700
	12	Vilâyetler	10 000
		Fasıl yekûnu	**11 700**
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	11	Merkez	1 000
	12	Vilâyetler	1 000
		Fasıl yekûnu	**2 000**
		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	
418		Tapulama Kanunu uygulama umumi masrafları	250 000
450		Teknik okulda kadastro mühendisi olarak yetiştirilecek öğrencilere verilecek burslar	23 500
		Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	4 700
	12	Vilâyetler	15 000
		Fasıl yekûnu	**19 700**
309		**Taşıt masrafları**	
	32	Vilâyetler taşıtları onarma masrafları	50 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
451		Yayın masrafları	
	10	Satınalma ve abone	5 580
		Adalet Vekâleti	
209		5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	80 000
305		Vilâyetler kira bedeli	100 000
417		Kovuşturma masrafları	
	10	Suç masrafları	200 000
451		Yayın masrafları	
	10	Satınalma ve abone	35 000
		İçişleri Vekâleti	
201		Maaşlar	
	11	Merkez memurları maaşı	137 500
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	20 000
209		5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	20 000
305		Kira bedeli	47 500
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	12	Vilâyetler	12 000
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	20	Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk masrafları	3 000
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
305		Kira bedeli	65 500
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	20	Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları	1 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
		Jandarma Umum Kumandanlığı	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	22	Vilâyetler subay, memur ve astsubayları doğum yardımı	10 000
210		Temsil ödeneği	150
305		Kira bedeli	142 000
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	15 000
	20	Geçici görev yolluğu	15 000
		Fasıl yekûnu	**30 000**
409		Muayyenat	
	10	Tâyinat	300 000
412		Tıbbi ecza ve sağlık gereçleri	4 000
414		Taşıma masrafları	150 000
		Dışişleri Vekâleti	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	10 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	50 000
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	40 000
	20	Geçici görev yolluğu	100 000
		Fasıl yekûnu	**140 000**
309		Taşıt masrafları	
	12	Vekâlet otomobilleri onarma masrafları	3 000
	21	Merkez taşıtları işletme masrafları	2 000
		Fasıl yekûnu	**5 000**
403		Temsil ve ağırlama masrafları	
	20	Ecnebi elçilerle konukları ağırlama masrafları	50 000

F.	M.	Tahsîsatın nev'i	Zammedilen Lira
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar	
	20	Kongre, konferanslar ve komisyonlara iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları	50 000
		Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı	
201		Maaşlar	
	12	Ecnebi memleketlerdeki memurlar maaşı	128 795
302		Ecnebi memleketlerdeki teşkilâtın büro masrafları	
	20	Döşeme	10 000
	30	Demirbaş	10 000
		Fasıl yekûnu	**20 000**
		Maliye Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyetler memurları maaşı	100 000
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	11	Merkez memurları çocuk zammı	17 500
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	40 000
		Fasıl yekûnu	**57 500**
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	100 000
309		Taşıt masrafları	
	11	Vekâlet otomobili işletme masrafları	3 000
403		Temsil masrafları	20 000
419		Millî mülkler muameleleri masrafları	
	20	Menkul ve gayrimenkul umumi masrafları	25 000
615		Kızılay Kurumuna yardım	120 000
		Devlet Borçları	
805		2094 sayılı Kanun gereğince çıkarılan (ikramiyeli % 5 faizli 1933 istikrazı) tahvilleri	
	30	Umumi masraflar	1 120

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
821		Hükme bağlı borçlar	500 000
		Millî Eğitim Vekâleti	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	400 000
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	265 000
	40	Yakacak zammı	85 000
		Fasıl yekûnu	**750 000**
217		Kanunları gereğince verilecek ücret ve tazminatlar	
	30	Meslekî ve teknik okullar öğretmenlerinin ders ekzersiz ve şeflik ücretleri	200 000
	40	Ders ücreti	450 000
		Fasıl yekûnu	**650 000**
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	6 000
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	20 000
417		Yüksek okulların umumi masrafları	
	20	Eğitim enstitüleri masrafları	50 000
	40	Ankara Devlet Konservatuvarı	30 000
		Fasıl yekûnu	**80 000**
452		4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin yollukları ile başka her çeşit masrafları	53 000
609		Memleket içi ve dışı bilim, öğretim vemeslek kurumlariyle gençlik teşekkküllerine yapılacak yardımlar	8 000
611		Devlet Tiyatrosuna yardım	450 000
		Bayındırlık Vekâleti	
305		Vilâyetler kira bedeli	200

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
307		Yolluklar	
	20	Geçici görev yolluğu	3 000
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	2 000
		Fasıl yekûnu	**5 000**
403		Temsil masrafları	1 000
452		Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere gönderilecek-lerin yolluk ve gündelikleri	8 000
		Ekonomi ve Ticaret Vekâleti	
305		Vilâyetler kira bedeli	2 500
306		Giyecekler	2650
309		Taşıt masrafları	
	11	Vekâlet otomobili işletme masrafları	500
	12	Vekâlet otomobili onarma masrafları	1 000
		Fasıl yekûnu	**1 500**
403		Temsil masrafları	2 000
		Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	20	Döşeme	3 000
	30	Demirbaş	12 000
		Fasıl yekûnu	**15 000**
305		Kira bedeli	
	12	Vilâyetler	35 000
309		Taşıt masrafları	
	46	Veremle savaş taşıt masrafları	30 000
425		Sıtma ile savaş umumi masrafları	750 000
426		Verem savaşı umumi masrafları	100 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
		Gümrük ve Tekel Vekâleti	
210		Temsil tahsisatı	
	11	Gümrük	175
305		Vilâyetler kira bedeli	
	11	Gümrük	10 000
	12	Muhafaza	30 525
		Fasıl yekûnu	**40 525**
307		Yolluklar	
	12	Muhafaza sürekli görev yolluğu	8 000
	22	Muhafaza geçici görev yolluğu	5 000
		Fasıl yekûnu	**13 000**
308		4598 ve 5501 sayılı kanunlar gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	14	Muhafaza vilâyetler memurları	3 000
414		Taşıma masrafları	
	12	Muhafaza	100 000
419		Mahkeme masrafları	2 000
423		Para gönderme masrafları	12 000
453		Milletlerarası kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk ve masrafları	6 000
		Tarım Vekâleti	
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	63 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	21	Merkez telefon masrafları	10 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve yollukları	
	12	Vilâyetler	8 000

F.	M.	Tahsisatin nev'i	Zammedilen Lira
309		Taşıt masrafları	
	32	Ziraat işleri taşıtları onarma masrafları	30 000
	33	Veteriner işleri taşıtları işletme masrafları	10 000
		Fasıl yekûnu	**40 000**
419		Bahçe ziraati işleri, bağcılık, meyvacılık, sebzecilik, süs nebatları, zeytin ve çay umumi masrafları	
	10	Bağcılık, meyvacılık, sebzecilik ve süs nebatları işleri ve kurumları	50 000
429		Kimyevi madde, ecza ve ilâçlar	
	10	Ziraat işleri	100 000
		Ulaştırma Vekâleti	
207		Ecnebî dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 000
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	400
302		Vilâyetler büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	1 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	12	Vilâyetler posta ve telgraf ücretleri	500
	21	Merkez telefon masrafları	2 000
	22	Vilâyetler telefon masrafları	1 000
		Fasıl yekûnu	**3 500**
305		Kira bedeli	
	11	Merkez	1 500
	12	Vilâyetler	2 900
		Fasıl yekûnu	**4 400**
307		Yolluklar	
	10	Sürekli görev yolluğu	750
	20	Geçici görev yolluğu	750
	40	Ecnebi memleketler yolluğu	3 500
		Fasıl yekûnu	**5 000**

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
309		Taşıt masrafları	
	11	Vekâlet otomobili işletme masrafları	1 000
403		Temsil masrafları	500
		Çalışma Vekâleti	
301		Merkez daireleri büro masrafları	
	40	Öteberi masrafları	1 500
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	
	11	Merkez posta ve telgraf ücret ve masrafları	1 000
	21	Merkez telefon masrafları	2 500
		Fasıl yekûnu	3 500
305		Kira bedeli	
	12	Vilâyetler	8 500
		YEKÛN	7 044 845

[4] SAYILI CETVEL

		Divanı Muhasebat Reisliği	
701		Yapı onarımı ve küçük yapılar	11 000
		Jandarma Umum Kumandanlığı	
701		Yapı onarımı ve küçük yapılar	142 500
		Dışişleri Vekâleti	
701		Yapı onarımı	75 000
		Bayındırlık Vekâleti	
741		Yapı işleri ve esaslı onarmalar	
	16	Emniyet Umum Müdürlüğü	117 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
781		Demiryolları yapım giderleri	
	14	5415 sayılı Kanun gereğince yapılacak olan Kozlu - Ereğli hattı ile Armutçuk şube hattı yapım masrafları	400 000
788		Teknik hizmetler geçici görev yollukları	
	10	Demiryollar ve limanlar işleri	15 000
		YEKÛN	**760 500**

[5] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil edilen Lira
		Büyük Millet Meclisi	
101		Tahsisatlar	
	12	Âza tahsisatı	140 950
404		Koruyucu asker müfrezesi masrafları	
	10	Tayınat	58 000
	20	Giyecekler	45 000
		Fasıl yekûnu	**103 000**
		Sağlık Vekâleti	
201		Maaşlar	
	12	Vilâyetler memurları maaşı	168 550
		YEKÛN	**412 500**

[6] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
		Büyük Millet Meclisi	
104		Ölen mebusların ailelerine 2507 sayılı Kanun gereğince ödenecek ölüm tazminatı karşılığı	412 500
		Toprak ve İskân İşleri Umum Müdürlüğü	
453		Milletlerarası kurum ve derneklere katılma payı	1 000
		Adalet Vekâleti	
505		Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	43 000
		Emniyet Umum Müdürlüğü	
461		5677 sayılı Af Kanunundan faydalanan mahkûmların nakil masrafları	23 500
462		6136 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi gereğince ödenecek ateşli silâhlar ve bıçaklar bedeli karşılığı	135 000
505		Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	83 500
		Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı	
201		Maaşlar	
	21	Merkez memurları açık maaşı	1 650
		Devlet Borçları	
829		Mülga 1683 sayılı Kanunun 58 nci maddesi gereğince tahakkuk eden emekli ikramiyesi	5 280
830		Mülga 4992 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi gereğince eski yıllarda tahakkuk eden çocuk zammı	460
		Tarım Vekâleti	
505		Geçen ve eski yıllar karşılıksız borçları	40 000
		YEKÛN	**745 890**

Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/706)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2665, 6/3537

21 . XII . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 . XI . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe girecek olan 6183 numaralı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunun 39 ncu maddesinde, hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmemiş âmme alacaklarının, borçlunun ikametgâhının bulunduğu yer tahsil dairesine ödeneceği hükmü mevcuttur. Arazi Vergisi Kanununda verginin, arazinin bulunduğu kaza vergi dairesince tarh olunacağı gösterilmiş ve fakat ödeneceği yer tâyin edilmemiştir. Bugüne kadar ise vergi, arazinin bulunduğu ve tarhiyatın yapıldığı yer vergi dairesine ödenmektedir. Halbuki, kanununda ödeme yeri gösterilmemiş bulunduğundan 6183 numaralı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Arazi Vergisinin, arazinin bulunduğu yer değil, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesine ödenmesi lâzımgelecektir. Arazi Vergisi, beyana dayanan diğer vergilerimiz gibi mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince tarhedilmediğine ve mükellefin ikametgâhı ile değil, bulunduğu kaza ile, satış, intikal ve sair işler münasebetiyle bir taraftan tapu, diğer taraftan başka dairelerle alâkasından ötürü, sıkı bir irtibatı vardır. Bu durum muvacehesinde Arazi Vergisinin, mükellef nerede ikamet ediyorsa o yer vergi dairesince tahsil olunması birçok bakımlardan mahzurlu bulunduğundan evvelden olduğu gibi tahsilâtın devam ettirilmesinde lüzum vardır. Bu sebeple Arazi Vergisi Kanununa bu yolda bir hüküm konulmasına zaruret hâsıl olmuş ve maksadı teminen 10 ncu madde değiştirilmiştir.

Hazırlanan bu tasarı ile, maddeye, yalnız verginin hangi dairece tahsil olunacağını gösteren bir kayıt konulmuş ve Bina Vergisinde olduğu gibi taksit zamanlarının tâyini salâhiyeti Maliye Vekâletine bırakılmıştır.

Maliye Komisyonu Raporu

T. B. M. M
Maliye Komisyonu
Esas No : 1/706
Karar No : 32

20 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası, komisyonumuzca, Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle, tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihasının tetkiki ve yapılan müzakereler sonunda :

1. Arazi Vergisi Kanununda, verginin, arazinin bulunduğu kaza vergi dairesince tarh olunacağı tesbit edilmiş ise de tahsilâtın hangi vergi dairesince yapılacağının hükme bağlanmamış bulunduğu;

2. Bu sebepten, tahsilâtın, 1 . I . 1954 tarihinden itibaren 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunun 39 ncu maddesi gereğince, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince yapılacağı;

3. Halbuki, Arazi Vergisinin, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yerden ziyade arazinin bulunduğu kaza ile, satış, intikal gibi muameleden dolayı tapu dairesi ve diğer dairelerle, alâkası bulunduğu ve mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince tahsilât yapılmasının birçok mahzurları bulunduğu;

Neticesine varılmış ve lâyiha esasından kabul edilmiştir.

Maddelerin müzakeresinde, birinci madde, esasa müessir olmıyan değişiklikler yapılmak suretiyle tadilen, diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Ko. Reisi	Sözcü	Kâtip
Amasya	Zonguldak	Diyarbakır
H. Koray	*F. Açıksöz*	*M. R. Bucak*
Çorum	Erzurum	Kocaeli
Ş. Gürses	*S. Erduman*	*E. Alican*
Kocaeli		Mardin
Lûtfi Tokoğlu		*A. Kalav*
İmzada bulunamadı		
Seyhan	Siird	Yozgad
Z. Akçalı	*Cemil Yardım*	*F. Nizamoğlu*

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/706
Karar No. 93

8 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 21 . XII . 1953 tarihli ve 6/3537 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinde de tebaruz ettirilmiş olduğu üzere; 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununda mezkûr verginin arazinin bulunduğu kaza vergi dairesince tarhedileceği gösterilmiş ise de ödeneceği yer tâyin edilmemiş olduğundan âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanunun meriyet mevkiine girdiği 1 Ocak 1954 tarihine kadar bu vergi iki taksitte ve her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclisle-

rinin mütalâası alınarak valilerce tâyin edilen zamanlarda ve hususi kanununda sarahat bulunmamasına rağmen, tarheden kaza vergi dairesi tarafından tahsil edilmekte idi.

1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe giren Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin ikinci fıkrasiyle 39 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tevfikan, hususi kanununda ödeme yeri tâyin edilmediğinden, bu vergisinin Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılan tebliğden itibaren bir ay zarfında, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesi tarafından tahsili lâzımgelecektir.

Çok geniş bir vatandaş zümresini ve bilhassa köylümüzü alâkadar eden bu verginin, senelerden beri müesses usul hilâfına, bir ay içinde ve mükellefin ikametgâhının bağlı bulunduğu yer vergi dairesi tarafından defaten tahsili cihetine gidilmesi vatandaşları müşkül bir durumda bırakacak ve huzursuzluk tevlit edecektir.

Hükümetçe getirilen kanun lâyihasiyle; 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 3585 sayılı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi maksada uygun bir şekilde tadil edilmekte ve sevkedilen birinci madde ile mezkûr verginin, gayrimenkulün aynından doğması ve temliki muamelelerle sıkı bir surette alâkalı bulunması dolayısiyle, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince iki müsavi taksitte tahsili ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu ile vergiler konusunda Maliye Vekâletine geniş salâhiyetler tanınmış olması itibariyle de, taksit zamanlarının tâyini yetkisi valilerin uhdesinde bırakılmıyarak Bina Vergisinde olduğu gibi her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınmak suretiyle yine Maliye Vekâletince tâyin ve tesbiti sağlanmakta ve diğer maddelerde yürürlük tarihine ve kanunu yürütmeye memur edilenlere ait bulunmaktadır.

Komisyonumuz lâyihayı yerinde görerek maddelerin müzakeresine geçmiş ve birinci maddenin sonuna, tâyin olunacak taksit zamanlarının münasip vasıta ile halka ilân edilmesini temin edici hükmün ilâvesini kabul etmiştir.

2 ve 3 ncü maddeleri şeklen değiştirilmek suretiyle kabul olunan kanun lâyihası öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*H. İmre*

Bu rapor Sözcüsü

Gazianteb	Antalya	Bolu
E. Cenani	*A. Sarıoğlu*	*M. Gücbilmez*
Diyarbakır	Diyarbakır	Elâzığ
Y. Azizoğlu	*M. Ekinci*	*Ö. F. Sanaç*

Gümüşane	İstanbul
K. Yörükoğlu	*S. Oran*
İzmir	Kırşehir
B. Bilgin	*R. Özdeş*

İmzada bulunamadı

Konya	Muğla	Ordu
M. Â. Ülgen	*N. Özsan*	*R. Aksoy*
Rize	Seyhan	Siird
O. Kavrakoğlu	*S. Barı*	*M. D. Süalp*

Urfa	Zonguldak
F. Ergin	*H. Balık*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tâdiline dair kanun lâyihası	*1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası*	*1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası*
MADDE 1. — 6 . 7 . 1931 tarihli ve 1833 numaralı Arazi Vergisi Kanununun 3585 numaralı kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir.	MADDE 1. — 6 . VII . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 3585 sayılı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir : Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir.	MADDE 1. — 6 . VII . 1931 tarihli ve 1833 numaralı Arazi Vergisi Kanununun 3585 numaralı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir : Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetlerine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir ve keyfiyet münasip vasıta ile ilân olunur.
MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinde meriyete girer.	MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya, Maliye ve İçişleri Vekilleri memurdur. Başvekil *A. Menderes* Devlet Vekili Devlet Vekili *C. Yardımcı* Adalet Vekili *O. Ş. Çiçekdağ* Millî Savunma Vekili *K. Yılmaz* İçişleri Vekili *E. Menderes* Dışişleri Vekili *F. Köprülü* Maliye Vekili *H. Polatkan* Millî Eğitim Vekili *R. S. Burçak*	Bayındırlık Vekili *K. Zeytinoğlu* Ekonomi ve Ticaret Vekili *Fethi Çelikbaş* Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili *Dr. E. H. Üstündağ* Gümrük ve Tekel Vekili *E. Kalafat* Tarım Vekili *N. Ökmen* Ulaştırma Vekili *Y. Üresin* Çalışma Vekili *H. Erkmen* İşletmeler Vekili *S. Yırcalı*	MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya, Maliye ve İçişleri vekilleri memurdur.

Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve İçişleri, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/611)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71-2555, 6/1623

22 . V . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5 . V . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

1. Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun birinci maddesi, kadro yüzünden açıkta kalmış memurlar bulunduğu takdirde bunların derecesindeki veya bir derece aşağısındaki münhallere dışardan memur alınmaması esasını koymuş olduğundan her hangi bir dairede yeniden ihdas olunan memuriyet kadrolarına veya mevcut kadrolarda vâkı olacak münhallere, şayet bu memuriyetlere tâyin edilecekler için kanunda hususi bir vasıf ve şart tesbit edilmemişse, evvel emirde açıktaki memurların yerleştirilmesi icabetmektedir.

Kanunun koyduğu bu mecburiyetten dolayı idare, ekseri ahvalde münhal memuriyetlere bu memuriyetlerle hiçbir ünsiyet ve ilgisi bulunmıyan kimseleri tâyin etmek zaruretinde kalmakta ve bu hal ise âmme işlerinin liyakatli ellere tevdiine bir engel teşkil etmektedir.

2. Memurin Kanununun Bâzı Maddelerinin Tadili hakkındaki 1777 sayılı Kanunun 2919 sayılı Kanunla değiştirilen 3 ncü maddesine göre, Vekâlet emrine alınan memurlardan hizmet müddetlerine nazaran 4 ve 6 sene zarfında derecelerine muadil veya bir derece aşağıdaki bir memuriyete tâyin edildikleri halde o memuriyeti kabul etmiyenler hakkında eski Tekaüt Kanununun 13 ncü maddesi hükümleri tatbik edilerek ilişikleri kesilmekte idi.

Bilâhara 1 . I . 1950 tarihinde yürürlüğe giren 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu, prensip olarak emekliliğe ilişkin bilcümle hükümlerin bir metinde toplanması esasını kabul etmiş olduğundan bu kanunun 135 nci maddesiyle 2919 sayılı Kanunun mevzuubaris üçüncü maddesinin emeklive ayrılma ve ayırmava ve emeklilik hususlarına ait hükmü de yürürlükten kaldırılmıştır.

Filhakika, Emekli Sandığı Kanununun 87 nci maddesinde, Vekâlet emrine alınanlardan, kurumlarınca teklif edilen eski vazifelerine esit veya bir aşağı derecedeki emeklilik hakkı tanınan vazifeleri kabul etmemek suretiyle ilgisi kesilerek aylıksız duruma düşenlerin emekli keseneklerinin geri verileceği hükme bağlanmış ise de teklif edilen vazifeyi kabul etmiyenlerin Vekâlet emri aylıklarının kesileceği hususunun ayrıca Memurin Kanununda yer alması icabetmektedir.

Birinci maddede arzedilen mahzuru bertaraf etmek ve müktesep haklarına muadil veya bunun bir derece aşağısındaki bir aylıkla tâyin edildikleri vazifeyi kabul etmiyen vekâlet emrindeki memurların vekâlet emri aylıklarının kesileceği hususunun ilgili kanun olan Memurin Kanununda yer almasını sağlamak maksadiyle ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Esas No. 1/611
Karar No. 77

5 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Lâyihanın kadro dolayısiyle açıkta kalan memur varken dahi münhallere lâyık vasıf ve şartları haiz kimselerin tâyinlerine imkân verilmesi ve açıkta bulunanların eski vazifelerine eşit veya bir aşağı dereceye tâyinlerinin mümkün kılınması maksadiyle sevkedildiği anlaşılmıştır.

Açıkta kalan memurun müktesep derecesinden aşağı dereceye tâyini müktesep hakkı ihlâl edeceği sebebiyle doğru görülmediğinden metindeki bu hususi ifadeden kayıt çıkarılarak ve açıkta memur var iken dışardan memur alınmıyacağı kaydı konularak 1 nci madde tadilen 2 ve 3 ncü maddeleri de aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

İçişleri Ko. Reisi
Edirne
R. Nasuhioğlu

Reisvekili
Bursa
N. Yılmaz

Sözcü
İzmir
P. *Arat*

Kâtip
Muğla
Y. Başer

Afyon K.
A Veziroğlu

Amasya
K. Eren

Balıkesir
S. Baskan

Bursa
R. Aybar

Çoruh
Z. Ural

Çorum
B. Koldaş

Erzurum
M. Zeren

İstanbul
C. Türkgeldi

Kastamonu
F. Keçecioğlu

Kırklareli
F. Üstün

Kütahya
Y. Aysal

Kütahya
B. Besin

Niğde
Muhalifim
F. Ecer

Ordu
F. Boztepe

Samsun
M. Özkefeli

Sivas
E. Damalı

Trabzon
H. Orhon

Van
İ. Akın

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/611
Karar No. 92

8. II. 1954

Yüksek Reisliğe

2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 21. V. 1953 tarihli ve 6/1623 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası İçişleri ve Maliye komisyonları raporlariyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Halen mer'i olan 2658 sayılı Kanunun birinci maddesi hükmüne göre, her hangi bir vekâlet veya umumi idare teşkilâtından açıkta kalmış memurlar varken bu vekâlet ve idarelere dışardan memur alınmıyarak vukubulan münhallere evvelemirde açıktaki memurların yerleştirilmesi icabetmektedir.

Lâyihanın esbabı mucibesinde de tebarüz ettirildiği üzere bu hal ise bâzı ahvalde münhal memuriyelere bu vazifelerle hiçbir ilgi ve alâkası olmıyan açıktaki memurların tâyin edilerek âmme hizmetinin aksamasını tevlit edebilir. Kanun lâyihasının esas maksadı, her hangi bir vekâlet veya umumi idarede vukubulacak münhallere o teşkilâttan açıkta kalmış memurlar bulunsa dahi dışardan memur alabilmek salâhiyetinin tanınmasıdır.

Maliye Komisyonu Hükümet lâyihasını esas itibariyle kabul etmiş, yalnız açıkta memur varken dışardan memur tâyin edebilmek salâhiyetini (muayyen bir mesleki bilgiye ihtiyaç gösteren vazifeler) e hasretmiştir.

Bu ise, takdire geniş ölçüde yer veren sübjektif bir kıstastır. Zira hangi memuriyetlerin meslekî bilgiye ihtiyaç gösterdiği hususunun tâyini tamamen idareye bırakılmaktadır. Bu bakımdan komisyonumuz bu kanunla verilmek istenilen salâhiyetin sarih bir surette hudutlandırılmasr lâzımgeleceği kanaatiyle birinci maddeyi yeniden hazırlamıştır.

Bu metne göre, memurun açıkta kaldığı serviste aynı dereceden veya bir derece aşağısından münhal vukubulduğu takdirde bu münhale açıktaki memur tâyin edilecektir.

Yalnız diğer servislerde açılacak memuriyetlere ilgili vekilin tasvibi alınmak suretiyle dışardan memur tâyin edilebilecektir.

2 ve 3 ncü maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*H. İmre*

Bu rapor Sözcüsü

Giresun	Antalya	Bolu
M. Şener	*A. Sarıoğlu*	*M. Güçbilmez*
Diyarbakır	Diyarbakır	Elâzığ
Y. Azizoğlu	*M. Ekinci*	*Ö. F. Sanaç*
Gazianteb	Gümüşane	İstanbul
E. Cenani	*K. Yörükoğlu*	*S. Oran*
İzmir		Kırşehir
B. Bilgin		*R. Özdeş*

İmzada bulunamadı

Konya	Muğla	Ordu
M. Â. Ülgen	*N. Özsan*	*R. Aksoy*
Rize	Seyhan	Siird
O. Kavrakoğlu	*S. Barı*	*M. D. Süalp*
Urfa		Zonguldak
F. Ergin		*H. Balık*

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/611
Karar No. 91

14 . VII . 1953

Yüksek Reisliğe

Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası Maliye Vekâleti temsilcisinin de iştirakiyle komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihası ve İçişleri Komisyonu raporu okunduktan sonra lâyihanın 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesi hükmünün âmme hizmetlerini aksatmıyacak bir şekle konulmak gayesiyle hazırlandığı anlaşılmıştır.

Esbabı mucibede de belirtildiği veçhile istihdaf olunan gaye, idareye bilûmum açıkta kalan memurların yerine hariçten tâyin yapabilmek imkânının verilmesi olmayıp ancak muayyen bir meslekî bilgiye lüzum gösteren memuriyetlere kadro sebebiyle açıkta kalan memurlardan o bilgiye sahip olmıyanlar yerine hariçten tâyin yapmak, bu suretle hizmetin ehil ellere bırakılmasını sağlamaktan ibarettir. Binaenaleyh muayyen bir bilgiye ve mümareseyi icabettirmiyen memuriyetlere yapılacak tâyinlerde, açıkta kalan memurların haklarını 2658 sayılı Kanunun 1 nci maddesi hükmüne göre mahfuz tutmanın âmme hizmetini aksatmıyacağı, muayyen bir bilgiye lüzum gösteren memuriyetlere yapılacak tâyinlerde ise idareye bu kaide dışına çıkmak imkânının verilmesi komisyonumuzca hakkaniyete ve lâyihanın esbabı mucibesine daha uygun görülerek maddede o şekilde değişiklik yapılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi	Sözcü
Rize	Siird
İ. Akçal	M. Daim Süalp
	İmzada bulunamadı
Kâtip	
Zonguldak	Amasya
F. Açıksöz	H. Koray
	İmzada bulunamadı
Kocaeli	Kocaeli
E. Alican	L. Tokoğlu
	İmzada bulunamadı
Malatya	Seyhan
E. Doğan	*Z. Akçalı*
İmzada bulunamadı	
Konya	Niğde
U. Nazif Yiğiter	*H. Arıbaş*
Yozgad	Yozgad
F. Nizamoğlu	*H. Tatlıoğlu*
İmzada bulunamadı	
Zonguldak	
R. Sivişoğlu	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Memurin Kanununa Ek 23 Aralık 1934 tarihli ve 2658 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kadro yönünden açıkta kalan veya vekâlet emrine alınan memurlardan müktesep haklarına muadil veya bunun bir derece aşağı aylıkla tâyin edildikleri memuriyeti kabul etmiyenlerin açık maaşları kesilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	*F. Çelikbaş*
Devlet Vekili	Adalet Vekili
C. Yardımcı	*O. Ş. Çiçekdağ*
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
S. Kurtbek	*E. Menderes*
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	*H. Polatkan*
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
R. S. Burçak	*K. Zeytinoğlu*
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
E. Güreli	*Dr. E. H. Üstündağ*
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
	N. Ökmen
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
Y. Üresin	*H. Erkmen*

İşletmeler Vekili
S. Yırcalı

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Memurin Kanununa ek 23 Aralık 1934 tarihli ve 2658 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kadro yönünden açıkta kalan veya Vekâlet emrine alınan memurlardan mürekkep haklarına muadil aylıkla tâyin edildikleri memuriyeti kabul etmiyenlerin açık maaşları kesilir.

Kadro Yüzünden açıkta kalmış memur var iken bunların derecelerindeki açıklara dışardan memur alınamaz.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Kadro yüzünden açıkta kalmış memurlar varken bunların derecelerinde veya bir derece aşağısındaki açıklara dışardan memur alınamaz. Bu açık memuriyetlere ilk önce açıkta kalanlar yerleştirilir.

Ancak, muayyen bir meslekî bilgiye ihtiyaç gösteren vazifeler için yapılacak tâyinlerde ilgili vekilin muvafakati alınmak şartiyle bu hüküm uygulanmaz

Dereceleri içinde veya bir derece aşağısında verilen memuriyetleri kabul etmiyen açıktaki memurlarla vekâlet emrindeki memurların açık maaşları kesilir. Kabul edenlerin kendi derece ve sıraları içinde ilk açılacak memuriyetlere tâyinde üstün tutulmak hakları mahfuzdur.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Memurin Kanununa ek 2658 sayılı Kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Memurin Kanununa ek 23 Aralık 1934 tarihli ve 2658 sayılı Kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Kadro yüzünden açıkta kalmış memurlar varken bunların derecelerinde veya bir derece aşağısındaki açıklara dışardan memur alınmaz. Bu açık memuriyetlere ilk önce açıkta kalanlar yerleştirilir.

Şukadar ki, memurun açıkta kaldığı servis dışında vukubulacak münhallere ilgili vekilin tasvibi şartiyle dışardan memur tâyini caizdir.

Dereceleri içinde veya bir derece aşağısında teklif edilen memuriyetleri kabul etmiyen açıktaki memurlarla Vekâlet emrindeki memurların açık maaşları kesilir. Kabul edenlerin kendi derece ve sınıfları içinde ilk açılacak memuriyetlere tâyinde üstün tutulmak hakları mahfuzdur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/709)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2666, 6/3539

21 . XII . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek olarak Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 . XI . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihalarının snulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Bina Vergisi Kanununda bu verginin ne zaman, hangi vergi dairesince ve ne suretle tahsil olunacağına dair bir hüküm yoktur. Malî senenin hulûlünden evvel binanın bulunduğu yer vergi dairesince tarholunan ve malî senenin girmesiyle Mart ayında vacibüttahsil bir hale gelen Bina Vergisinin o sene kaç taksitte ve hangi aylarda ödeneceği Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunla 1 Ocak 1954 tarihinden itibaren meriyet mevkiinden kaldırılan 5 Ağustos 1325 tarihli Tahsili Emval Kanununun 4 ncü maddesi mucibince vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin edilmekte ve binanın bulunduğu yer vergi dairesince tahsil olunmaktadır.

Tahsili Emval Kanunu ilga edilmiş olduğuna ve yukarda arz olunduğu veçhile Bina Vergisi Kanununda da bu hususta bir hüküm bulunmadığına göre, 1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe girecek olan Âmme Alacaklarının Tahsili hakkındaki Kanunun 37 nci maddesi gereğince bir malî sene için tahakkuk ettirilen Bina ve bu vergiye bağlı Buhran ve Müdafaa vergilerinin ve belediyelere ait bulunan Temizleme ve Aydınlatma Resminin bir ay içinde sözü edilen kanunun 39 ncu maddesine göre de mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesine, ödenmesi icabedecektir.

Halbuki Gelir, Kurumlar ve Hayvanlar gibi vergilerimiz de taksitlere bölünmüş ve kaç taksitte ve hangi aylarda ödeneceği de kanunlarında ayrıca gösterilmiştir. Vaziyet böyle olunca öteden beri taksit esasına göre tahsil olunan Bina Vergisinin bir ay içinde ve defaten alınması vatandaşları müşkül duruma sokacağında ve bir adaletsizlik yaratacağında şüphe yoktur. Bu itibarla halen tatbik olunduğu veçhile Bina Vergisinin de taksit esasına bağlanarak ödenmesini temin maksadiyle bu tasarı hazırlanmıştır.

Hazırlanan tasarı ile, diğer vergilerimize muvazi olarak bu verginin de her sene iki müsavi taksitte ödenmesi ve fakat taksitlerin zamanını , yani hangi aylarda ödeneceğinin, verginin karekteri ve mükelleflerin durumu nazara alınmak suretiyle cari usule göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin edilmesi uygun olacağı düşünülmüştür. Bu salâhiyetin Maliye Vekâletine bırakılmasiyle memleketin zirai, iktisadi ve ticari durumunda ve vatandaşların ödeme kabiliyetlerindeki değişikliklerin nazara alınmasına imkân verilmiş bulunulmaktadır.

Bundan başka Bina Vergisi, beyana dayanan vergilerimiz zümresinden olmadığına, mükellefin ikametgâhından ziyade binanın bulunduğu yer vergi dairesiyle her bakımdan sıkı bir irtibatı bulunduğuna, satış, intikal ve saire gibi muameleler noktasından da aynı nispette tapu ve diğer dairelerle alâkalı olduğuna binaen verginin, binanın bulunduğu yer vergi dairesince tahsilini temineri, tasarıya hüküm konulmuştur.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/709
Karar No. 26

20 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle, komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Kanun lâyihasının tümü üzerinde yapılan müzakereler sonunda :

1. Bina Vergisi Kanununda bu verginin ne zaman ve hangi vergi dairesince tahsil edileceği hükme bağlanmadığından bugüne kadar Tahsili Emvâl Kanununun 4 ncü maddesi gereğince tahsil edilegelmekte olduğu,

2. Tahsili Emvâl Kanunu 1 . I . 1954 de Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunla kaldırılmış bulunduğundan eski hükümlerin tatbikının gayrimümkün olduğu;

3. Bina Vergisi Kanununda verginin ne suretle tahsil edileceği tesbit edilmemiş bulunduğundan, 1 . I . 1954 tarihinden itibaren Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 37 ve 39 ncu maddeleri gereğince işlem yapmak icabettiği;

4. Mezkûr kanunun 37 ve 39 ncu maddeleri gereğince ise, bir malî yılda tahakkuk edecek Bina Vergisi ve buna bağlı vergi ve resimlerin bir ay içinde ve mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince tahsil edilmesinin lâzımgeldiği ve bu suretle mükelleflerin, alıştıkları usulden güç bir usulün tatbiki suretiyle, müşkülâta mâruz bırakılmalarının doğru olmıyacağı;

5. Diğer vergilerimizin tahsil şekilleri kanunlarında tesbit etmiş ve taksitlere bölünmüş bulunduğundan Bina Vergisinin de taksitlere bölünmesinin ve taksit zamanlarının eskiden olduğu gibi mahallî şartlara göre tesbit edilmesinin, bütün vergilerin aynı esaslar dâhilinde tahsilini sağlamak bakımından lüzumlu bulunduğu;

Düşüncesiyle lâyiha uygun görülmüş ve maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Bütçe Komisyonuna tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Ko. Reisi	Sözcü	Kâtip
Amasya	Zonguldak	Diyarbakır
H. Koray	*F. Açıksöz*	*M. R. Bucak*
Çorum	Erzurum	Mardin
Ş. Gürses	*S. Erduman*	*A. Kalav*
Seyhan	Siird	Yozgad
Z. Akçalı	*C. Yardım*	*F. Nizamoğlu*

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No : 1/709
Karar No : 94

8 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek olarak Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 21 . XII . 1953 tarihli ve 6/3539 sayılı tezkeresi ile gönderilen kanun lâyihası Maliye Komisyonu raporu ile birlikte

komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinde de izah edilmiş bulunduğu veçhile; 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda bu verginin hangi dairesince ve ne zaman tahsil edileceğine dair bir hüküm mevcut olmadığından mezkûr vergiler şimdiye kadar Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunla 1 Ocak 1954 tarihinde meriyetten kaldırılmış bulunan Tahsili Emval Kanununun 4 ncü maddesine tevfikan binanın bağlı bulunduğu yer vergi dairesince ve vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin edilen taksitlerde tahsil edilmekte idi.

1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe giren 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunda kaldırılan hükme mütenazır olarak bir hüküm sevkedilmemiş ve mezkûr kanunun 37 nci maddesinin 2 nci fıkrasiyle, hususi kanunlarında ödeme zamanı tesbit edilmemiş âmme alacaklarının Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılan tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği ve 39 ncu maddesinin birinci fıkrasiyle de hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmemiş olan âmme alacaklarının borçlunun ikametgâhının bulunduğu yer tahsil dairesine ödeneceği hükme bağlanmış olduğundan ve esasen Bina Vergisi Kanununda bunu temin edecek bir kayıt da bulunmadığından 1954 Bütçe Yılından itibaren Bina Vergilerinin ,mezkûr kanunun 37 ve 39 ncu maddeleri gereğince binanın değil mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince ve bir ay zarfında tahsili lâzım gelmektedir.

Geniş bir vatandaş kitlesini alâkadar eden bu verginin bir ay içinde ve defaten ve mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesi tarafından tahsil cihetine gidilmesi ve senelerden beri tatbik edilegelmekte olan bu usulün terki vatandaşları müşkül bir durumda bırakacaktır.

Bu kanun lâyihasının birinci maddesiyle; gayrimenkulün aynından doğan ve temliki muamelelerle sıkı bir surette alâkalı bulunan mezkûr verginin binanın bulunduğu yer vergi dairesi tarafından, yine vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tâyin ve tesbit edilecek zamanlarda ve diğer vergilerimizde olduğu gibi iki müsavi taksitte tahsili temin edilmekte ve diğer maddeler de kanunun yürürlük tarihine ve yürütmeye memur edilenlere taallûk etmektedir.

Komisyonumuz esas itibariyle lâyihayı yerinde görmüş ve birinci madde gereğince tâyin olunacak taksit zamanlarının münasip vasıta ile halka da ilân edilmesini temin maksadiyle birinci maddeye bir fıkra ilâvesini kabul ederek birinci maddeyi tadilen 2 ve 3 ncü maddelerini de şeklen değiştirmek suretiyle kabul etmiştir.

Lâyiha, malî yıl başlangıcı ile olan münasebeti bakımından öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*H. İmre*
Bu Rapor Sözcüsü		
Gazianteb	Antalya	Bolu
E. Cenani	*A. Sarıoğlu*	*M. Güçbilmez*
Diyarbakır	Diyarbakır	Elâzığ
Y. Azizoğlu	*M. Ekinci*	*Ö. F. Sanaç*
Gümüşane	İstanbul	İzmir
K. Yörükoğlu	*S. Oran*	B. Bilgin
		İmzada bulunamadı
Kırşehir	Konya	Muğla
R. Özdeş	*M. Â. Ülgen*	*N. Özsan*
Ordu	Rize	Seyhan
R. Aksoy	*O. Kavrakoğlu*	*S. Barı*
Siird	Urfa	Zonguldak
M. D. Süalp	*Dr. F. Ergin*	*H. Balık*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası

Madde 1. — Bina Vergisi, binanın bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahallin iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak, Maliye Vekâletince tâyin edilir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Adalet, İçişleri, Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekilleri memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	*C. Yardımcı*
Adalet Vekili	Millî Savunma Vekili
O. Ş. Çiçekdağ	*Kenan Yılmaz*
İçişleri Vekili	Dışişleri Vekili
E. Menderes	*F. Köprülü*
Maliye Vekili	Millî Eğitim Vekili
H. Polatkan	*R. S. Burçak*
Bayındırlık Vekili	Eko. ve Ticaret Vekili
K. Zeytinoğlu	*F. Çelikbaş*
Sağlık ve So. Y. Vekili	G. ve Tekel Vekili
Dr. E. H. Üstündağ	*E. Kalafat*
Tarım Vekili	Ulaştırma Vekili
N. Ökmen	*Y. Üresin*
Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili
H. Erkmen	*S. Yırcalı*

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununa ek kanun lâyihası

Madde 1. — Bina Vergisi, binanın bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur. Taksit zamanları, her mahallin iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak, Maliye Vekâletince tâyin edilir ve keyfiyet münasip vasıta ile ilân olunur.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Adalet, İçişleri, Maliye ve Ekonomi ve Ticaret vekilleri memurdur.

Tokad Mebusu Sıtkı Atanç ve 2 arkadaşının, Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/505)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2556 sayılı Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi bağlı olarak tevdi edilmiştir. Muktezasının ifasını rica ederiz. 12.II.1953

Tokad Mebusu	Erzurum Mebusu	Erzurum Mebusu
Sıtkı Atanç	*Rıza Topçuoğlu*	*Enver Karan*

MUCİP SEBEPLER

3 Mart 1926 tarih ve (766) sayılı Hâkimler Kanununun 36 ncı maddesinde (Adliye Meslek Mektebinden çıkıp da icra memurluğunda 3 sene iyi hizmet etmiş olanlardan Adliye Vekâletince tâyin edilecek usül ve şerait dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar üçüncü mertebe icra muavinliğine tâyin ve birinci sınıf icra reisliğine kadar terfi edebilirler) yolunda bir hükmü ihtiva etmekte iken 2556 sayılı Hâkimler Kanununun her nedense bu hükmü alınmamış ve esbabı mucibesinde de tay sebepleri yazılmamış bulunmaktadır.

İcra vazifesinin ehemmiyet ve hususiyeti bu bıranşta çalışan memurların icra hâkim muavini ve icra hâkimi salâhiyetleriyle teçhiz edilmeleri halinde daha ziyade bilgili ve faydalı hizmet yapabilecekleri kanaatini kuvvetle vermektedir.

1340 senesinde açılarak devamla Adliye Meslek Mektebinin icra şubesinden mezun ve mülga (766) sayılı Kanunun meriyet tarihi olan 1933 ten bugüne kadar icra memuru olarak vazife görmekte bulunan müktesep hakları mevcut ve adedleri (on beşi) geçmiyen memurların maaş derecelerinin icra memur kadro maaşlarını aşmış ve tecrübeleri ilerlemiş bulunması göz önünde tutularak imtihanla yalnız icra hâkim muavinliğine ve icra hâkimliğine alınmalarını sağlamak maksadiyle teklif sunulmuştur.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 2/505
Karar No. 28

9 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Tokad Mebusu Sıtkı Atanç ve iki arkadaşının 2556 sayılı Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair olan kanun teklifi Adalet Vekâleti mümessili de hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi :

Teklifin mahiyeti : 3 Mart 1926 tarihli ve (766) sayılı mülga Hâkimler Kanununun (36) ncı maddesinde (Adliye meslek mektebinden çıkıp da icra memurluğunda yirmi sene iyi hizmet etmiş olanlardan Adliye Vekâletince tâyin edilecek usul ve şerait dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar 3 ncü mertebe icra muavinliğine tâyin ve birinci sınıf icra reisliğine terfi edebileceklerinin musarrah bulunduğuna ve

2556 sayılı Hâkimler Kanununun tedvini zamanında lâyiha muhtevasına mümasil hükmün vaz ve ithal edilmesine mukabil mucip sebebi gösterilmeksizin çıkarıldığına, kanunun meriyeti tarihinden sonra mezun olanlardan icra memurluğuna intisapla müstemirren vazife görenlerin meslekî tecrübe ve iktisaplarından istifade edilmesine muvazi olarak kendilerinin terfihi cihetine gidilmesi zımnında evvelce kabul olunan hakkın ihyasına mütedairdir.

Komisyon kararı : Kanun teklifinin hak ve adalet mefhumlarına temas ve cari mevzuat hükümlerine intibak etmekte bulunmasından dolayı ittifakla kabulüne karar verilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Muvakkat madde :

1. Teklif metninde (iyi hizmet etmiş olanlar) kaydı mevcuttur. Bu tâbir ile ifade olunan husus gerekçede sarih surette zikredilmemiş olduğundan tatbikatta anlayış farkları husule getireceği düşünülmüş ve binnetice (iyi hizmet) tâbiri (meslekî vukuf ve muvaffakiyet) mânasında kabul edilmiştir. Ancak, bir vazifelinin sadece meslekî sahadaki bilgi ve başarısının maksadı temin edemiyeceği, kendisinin daha başka vasıfları haiz ve bilhassa ahlâk ve seciye bakımından mazbut bulunması lâzımgeleceği göz önünde tutularak (iyi hizmet) tâbirinden sonra (sicili itibariyle de müsait) kaydının ilâvesi uygun ve keyfiyetin raporda zikir ve tasrihi tezekkür kılınmıştır.

2. Maddenin son kısmında (yedinci derece icra hâkim muavinliğine tâyin ve birinci sınıf icra reisliğine kadar terfi edebilir.) diye bir hüküm sevkolunmuş ise de :

a) 788 sayılı Memurin Kanununun 4 ncü maddesinin (D) fıkrası memur olabilmek için lâakal orta mektepten mezuniyet şartının tesbit edilmesine ve yine bu fıkrada muharrer olduğu veçhile meslek mekteplerinde okuyanlar orta tahsili ikmal etmemiş bulunsalar dahi, meslekleri dâhilinde memur olmalarının tecviz kılınmasına,

b) 3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanunun 4598 sayılı Kanun ile değiştirilen 7 nci maddesinin 5 nci fıkrası yukarda zikredilen vaziyetteki memurların 3 ncü dereceye kadar (4 ncü derece dâhil) terfi edebileceklerini âmir bulunmasına mebni;

c) Kanun teklifinde mezkûr icra memurlarının 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 4791 sayılı Kanun ile muaddel 17 nci maddesine bağlı 1 numaralı cetvelde gösterilen 7 nci derecedeki icra muavin hâkimliğine imtihana da tâbi tutulmak sureti ile tâyin ve yine bu cetvelin 4 ncü derecesinde muharrer icra hâkimliğine kadar terfilerinde mahzur görülmemiş olduğundan metnin bu hususa dair olan kısmı (7 nci derece icra muavin hâkimliğine tâyin ve 4 ncü derecedeki icra hâkimliğine terfi edebilirler) şeklinde tadil olunmuştur.

d) Kanun teklifinin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri esas itibariyle aynen kabul edilmiş ve yalnız tahrirde değişiklik yapılmıştır.

Teklifin İçtüzüğün 5 nci bölümü hükümleri dairesinde ivedilik ve öncelikle müzakeresi de kararlaştırılmıştır.

Yüksek Meclisin tasvibine arzolunmak üzere Riyaset makamına sunulur.

Başkan	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip
İzmir	Balıkesir	Balıkesir
H. Özyörük	*V. Asena*	V. Asena
Amasya	Ankara	Aydın
İ. Olgaç	*H. Ş. İnce*	*N. Geveci*
Aydın	Çanakkale	Çoruh
C. Ülkü	*N. Kirişçioğlu*	*M. Güney*
Erzurum	Gazianteb	Kars
E. Karan	*G. Kınoğlu*	*L. Aküzüm*
Kayseri	Konya	Tokad
Y. Z. Turgut	*H. Aydıner*	*H. Ökeren*
	Yozgad	
	N. Ü. Alcılı	

TOKAD MEBUSU SITKI ATANÇ VE 2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

2556 sayılı Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıda yazılı muvakkat madde eklenmiştir:

Muvakkat madde — Adliye Meslek Mektebinden çıkıp da icra memurluğunda yirmi sene iyi hizmet etmiş olanlardan Adliye Vekâletince tâyin edilecek usul ve şartlar dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar (7) nci derece icra muavin hâkimliğine tâyin ve birinci sınıf icra reisliğine kadar terfi edebilirler.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunu yürütmeye Adliye Vekili memurdur.

ADALET KOMİSYONUNUN TADİLİ

2556 sayılı Hâkimler Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıda yazılı muvakkat madde eklenmiştir:

Muvakkat madde — Adliye Meslek Mektebinden çıkıp da icra memurluğunda 20 sene iyi hizmet etmiş ve sicili müsait bulunmuş olanlardan Adalet Vekâletince tâyin edilecek usul ve şartlar dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar 7 nci derece icra muavin hâkimliğine tâyin ve 4 ncü derecedeki icra hâkimliğine kadar terfi edebilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya Adalet Vekili memurdur.

Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/755)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71 - 2729, 6/265

6 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 ve B cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 4 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

MUCİP SEBEP LÂYİHASI

1953 Malî yılı başında Amerikan yardımından 4 milyon dolârlık yeni makine sıparişi yapılacağı umularak yol yapım tertiplerine ona göre tahsisat konulmuştu. Halbuki bu idare ile bilâhara yapılan temaslar neticesinde yardımın tezyidine imkân hâsıl olmuş ve bu kredi 6 milyon 600 bin dolâra iblâğ edilmiştir. Gerek bu suretle temin olunan makineler ve gerekse evvelce sipariş edilen makinelerin sevkiyatının, sevkiyat programında alınan yeni tedbirlerle hızlandırılmış bulunması ile yurda gelen makinelerle daha geniş mikyasta iş yapmak imkânı hâsıl olmuş ve yurdun muhtelif bölgelerindeki yol çalışmalarına hız verilerek programın tahakkuku için büyük bir gayret sarfedilmiş ve bugüne kadar da bu mesai aynı tempoda devam edegelmiştir. Bu itibarla Devlet Karayolları inşaatı için 10 milyon liralık bir ek ödeneğe şiddetle lüzum hâsıl olmuş bulunmaktadır.

İl ve köy yolları ile köy içme suları üzerinde yapılan çalışmalarda da büyük inkişaflar kaydedilmiş ve kuvvei karibeye gelmiş bulunan işlerin intacını sağlamak ve bu suretle yapılan mesaiden âzami randıman alınmak üzere il ve köy yolları tahsisatına 10 milyon liralık ek ödenek verilmesi zarureti meydana çıkmıştır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/755
Karar No. 95

10 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) ve (B) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 5 . II . 1954 tarihli ve 6/265 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Karayollarının artan faaliyeti ile il ve köy yolları ve köy içme suları üzerinde inkişaf eden çalışmalarından mütevellit Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin 781 nci (yollar ve köprüler) faslının 10 ncu (yapım) maddesine (10 000 000) ve 783 ncü vilâyet ve köy yolları yapımı faslına da (10 000 000) lira ki ceman (20) milyon lira ek tahsisatın Karayolları varidat bütçesine Hazineden verilmek suretiyle karşılanmak üzere verilmesini istihdaf eden kanun lâyihası komisyonumuzca da lüzumlu hizmetlerin ifası bakımından yerinde görülmüş ve lâyiha Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Malî yılın sona ermesine az bir zaman kalmış olduğundan gündemde mevcut işlere takdimen görüşülmesi temennisiyle lâyiha Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*H. İmre*
Bu rapor Sözcüsü	Kâtip	
Ordu	Siird	Antalya
R. Aksoy	*B. Erden*	*A. Sarıoğlu*
Gazianteb	Giresun	Gümüşane
E. Cenani	*M. Şener*	*K. Yörükoğlu*
İstanbul	İstanbul	Kırklareli
S. Oran	*F. Sayımer*	*Ş. Bakay*
Konya	Muğla	Rize
R. Birand	*N. Özsan*	*O. Kavrakoğlu*
	Siird	
	M. D. Süalp	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 Yılı Bütçe Kanununa Bağlı A/2 ve B İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası	*Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 Yılı Bütçe Kanununa Bağlı A/2 ve B İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 Yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin 781 nci (yollar ve köprüler) faslının 10 ncu (yapım) maddesine 10 000 000 lira ve 783 ncü (Vilâyetler ve köy yolları yapımına yardım) faslına da 10 000 000 lira ki ceman 20 000 000 lira ek ödenek verilmiştir.	MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Karayolları Umum Müdürlüğü 1953 Yılı Bütçe Kanununa bağlı B işaretli cetvelin 2 nci (Hazineden yardım) faslına 20 000 000 lira eklenmiştir.	MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Bayındırlık vekilleri memurdur.	MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.

Başvekil	Devlet Vekili	Devlet Vekili
A. Menderes		*C. Yardımcı*
Adalet Vekili		Millî Savunma Vekili
		K. Yılmaz
İçişleri Vekili		Dışişleri Vekili
E. Menderes		*F. Köprülü*
Maliye Vekili		Millî Eğitim Vekili
H. Polatkan		*R. S. Burçak*
Bayındırlık Vekili		Eko. ve Ticaret Vekili
K. Zeytinoğlu		*F. Çelikbaş*
Sa. ve So. Y. Vekili		G. ve Tekel Vekili
Dr. E. H. Üstündağ		*E. Kalafat*
Tarım Vekili		Ulaştırma Vekili
N. Ökmen		*Y. Üresin*
Çalışma Vekili		İşletmeler Vekili
H. Erkmen		*S. Yırcalı*

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve ve Bütçe Komisyonu raporu (1/754)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71-2728, 6/278

5 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 ve A/2 işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 4 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişiğiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

GEREKÇE

1953 Malî yılı başında Amerikan Yardımından 4 milyon dolârlık yeni makine siparişi yapılacağı umularak yol yapım tertiplerine ona göre tahsisat konmuştu. Halbuki bu idare ile bilâhara yapılan temaslar neticesinde yardımın tezyidine imkân hâsıl olmuş ve bu kredi 6 milyon 600 bin dolâra iblâğ edilmiştir. Gerek bu suretle temin olunan makineler ve gerekse evvelce sipariş edilen makinelerin sevkiyatının, sevkiyat programında alınan yeni tedbirlerle hızlandırılmış bulunması ile yurda gelen makinelerle daha geniş mikyasta iş yapmak imkânı hâsıl olmuş ve yurdun muhtelif bölgelerindeki yol çalışmalarına hız verilerek programın tahakkuku için büyük bir gayret sarfedilmiş ve bugüne kadar da bu mesai aynı tempoda devam edegelmiştir. Bu itibarla Devlet karayolları inşaatı için 10 milyon liralık bir ek ödeneğe şiddetle lüzum hâsıl olmuş bulunmaktadır.

İl ve köy yolları ile köy içme suları üzerinde yapılan çalışmalarda da büyük inkişaflar kaydedilmiş ve kuvvei karibeye gelmiş bulunan işlerin intacını sağlamak ve bu suretle yapılan mesaiden âzami randıman alınmak üzere il ve köy yolları tahsisatına 10 milyon ve içme suları yardım tahsisatına da 5 milyon liralık bir ek ödenek verilmesi zarureti meydana çıkmıştır.

Bu suretle talebedilen 25 milyon liralık tahsisatın 7,5 milyon lirası lâyihanın birinci maddesiyle aktarma suretiyle temin edilmiştir.

7 Eylûl 1946 tarihli kararla yabancı dövizlere yeniden kıymet takdirinden mütehassıl kur farklarından Hazine lehine tahakkuk eden paralardan bakıye kalan 2 653 629,58 lira ile prim tediye ve tahsilinden mütevellit olarak Merkez Bankasındaki karşılık hesabının tasfiyesi neticesinde Hazine lehine tahassül eden 7 577 272,15lira ki ceman 10 230 901,73 lira Merkez Bankasiyle yapılan hesaplaşma neticesinde Hazineye intikal etmiş ve bu mebaliğ 31 . XII . 1953 tarihinde gelir kaydedilmiş bulunmaktadır.

2 nci madde ile talebedilen 17,5 milyon liralık ek tahsisatın 10 230 901,73 lirası bu suretle karşılanmış olup bakıyesi de 1953 yılı bütçe tasarruflariyle karşılanacaktır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/754
Karar No. 96

10 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 5 . II . 1954 tarihli ve 6/278 sayılı tezkeresi ile gönderilen kanun lâyihası komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; gerekçesinde belirtilen lüzum ve zaruretlere binaen 1953 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Devlet borçları kısmındaki 823 ncü faslından (7 500 000) liranın tenzil edilerek (A/2) işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 792 nci fasla aktarılmasını ve aynı cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 792 nci ve Bayındırlık Vekâleti kısmındaki 791 nci fasıllarına ceman (17 500 000) lira ek tahsisat verilmesini istihdaf etmektedir.

İfa olunacak hizmetlerin lüzum ve ehemmiyeti bakımından lâyihayı yerinde mütalâa eden komisyonumuz maddelerin müzakeresine geçmiş ve lâyiha ile ekli bulunan cetveli Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul etmiştir.

1953 Malî yılının nihayete ermesine az bir zaman kalmış olduğundan lâyiha, Umumi Heyetin gündeminde mevcut işlere takdimen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.
Rize	İstanbul
İ. Akçal	*H. Hüsman*
Sözcü	Bu rapor Sözcüsü
Sivas	Ordu
H. İmre	*R. Aksoy*
Kâtip	
Siird	Antalya
B. Erden	*A. Sarıoğlu*
Gazianteb	Giresun
E. Cenani	*M. Şener*
Gümüşane	İstanbul
K. Yörükoğlu	*S. Oran*
İstanbul	Kırklareli
F. Sayımer	*Ş. Bakay*
Konya	Muğla
R. Birand	*N. Özsan*
Rize	Siird
O. Kavrakoğlu	*M. D. Süalp*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
1953 Yılı Muvazenei Umumiye Kanununa Bağlı A/1 ve A/2 İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası	*1953 Yılı Muvazenei Umumiye Kanununa Bağlı A/1 ve A/2 İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — 1953 Yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/1 işaretli cetvelin devlet borçları kısmındaki 823 ncü (5358 ,5480, 5582 sayılı kanunlar gereğince Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yapılacak ödemeler karşılığı) faslından 7 500 000 lira tenzil edilerek A/2 işaretli cetvelin Maliye Vekâleti kısmındaki 792 nci (5539 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin 5 nci fıkrası gereğince Karayolları Umum Müdürlüğüne) faslına aktarılmıştır.	MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — 1953 Yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı fasıllarına 17 500 000 lira ek ödenek verilmiştir.	MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.	MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.	MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili *C. Yardımcı*	Devlet Vekili Adalet Vekili
Millî Savunma Vekili *K. Yılmaz*	İçişleri Vekili *E. Menderes*
Dışişleri Vekili *F. Köprülü*	Maliye Vekili *H. Polatkan*
Millî Eğitim Vekili *R. S. Burçak*	Bayındırlık Vekili *K. Zeytinoğlu*
Eko. ve Ticaret Vekili *F. Çelikbaş*	Sa. ve So. Y. Vekili *Dr. E. H. Üstündağ*
G. ve Tekel Vekili *E. Kalafat*	Tarım Vekili *N. Ökmen*
Ulaştırma Vekili *Y. Üresin*	Çalışma Vekili *H. Erkmen*

İşletmeler Vekili
S. Yireali

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Eklenen Lira
		Maliye Vekâleti	
792		5539 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin 5 nci fıkrası gereğince Karayolları Umum Müdürlüğüne	12 500 000
		Bayındırlık Vekâleti	
791		Köylerde halkın yapacağı su işlerine yardım	5 000 000
		Yekûn	**17 500 000**

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı

CETVEL

Cetvel aynen kabul edilmiştir.

Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/738)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2705, 6/122

15 . I . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 25 . XII . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1953 yılı katma bütçesinin 206 ncı faslının 13 ncü çocuk zammı maddesindeki 30 000 liralık tahsisat tükenmiş bulunmaktadır.

1953 yılının hitam tarihi olan 28 . II . 1954 tarihine kadar işletmeler ve merkez atelyesi memurları çocuk zammı tahsisatından, işletmelerin yapmış oldukları taleplere göre daha 8 500 liraya ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

Aynı faslın diğer maddelerinden 31 nci maddeden 1 000 lira ve 33 ncü maddeden de 3 000 lira ki ceman 4 000 liralık tahsisat ihtiyaca binaen aynı faslın 23 ncü doğum yardımı maddesine münakalesi yapılmış olup bu faslın diğer maddelerinde de tasarrufu mümkün tahsisat mevcudu kalmamıştır.

Bu vaziyette başka bir fasıldan bu fasla münakale yapılması zarureti hâsıl olmuştur.

Bütçe Kanunu gereğince ecnebi memleketler için staj masrafları karşılığı olarak 1953 yılı Bütçesinin 452 nci faslına kabul edilmiş olan ceman 62 150 lira tahsisattan şimdiye kadar 10 ncu maddesinden 7 000 lira ve 20 nci maddesinden 25 000 liralık tahsisat istimal edilmiş olup 10 ncu maddesinden 7 150 lira ve 20 nci maddeden de 23 000 liralık tahsisat bakıyesi kalmıştır.

Buna nazaran 10 ncu maddedeki bakıyeden 2 000 lirasının ve 20 nci maddesindeki bakıyeden de 6 500 lira ki ceman 8 500 liralık tahsisatın sene nihayetine kadar tasarrufu muhtemel görülmüş olduğundan bu tertipten 8 500 liranın tenziliyle 206 ncı faslın 13 ncü işletmeler ve merkez atelyesi memurları çocuk zammı maddesine ilâvesi mümkün görülmektedir.

Arzedilen münakalenin yapılmasını teminen ilişik kanun lâyihası tanzim ve takdim kılınmıştır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/738
Karar No. 102

10 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 16 . I . 1954 tarihli ve 6/122 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; 1933 Malî yılı sonuna kadar kifayet etmiyeceği anlaşılan 206 ncı faslın 13 ncü (işletmeler ve merkez atelyesi memurları çocuk zammı) maddesine mevzu tahsisata (8 500) liranın ilâvesi ve aynı cetvelin 452 nci faslın 10 ncu maddesinden (2 000) ve 20 nci maddesinden de (6 500) liranın sene sonuna kadar sarfedilemiyeceği anlaşılmış bulunduğundan tenzili suretiyle karşılanması maksadiyle sevkedilmiştir.

Kanunen tediyesi icabeden çocuk zammının verilebilmesini mümkün kılmak için hazırlanmış bulunan lâyiha komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve lâyiha Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha; malî senenin sonuna ermesine az zaman kalmış olduğundan bir an evvel iktisabı kanuniyet edebilmesini temin için, öncelikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*H. İmre*
Bu rapor sözcüsü		
Ordu	Antalya	Bolu
R. Aksoy	*A. Sarıoğlu*	*M. Güçbilmez*
Diyarbakır	Giresun	Gümüşane
M. Ekinci	*M. Şener*	*K. Yörükoğlu*
İstanbul	Konya	Malatya
S. Oran	*M. Â. Ülgen*	*M. S. Eti*
Rize	Seyhan	Siird
O. Kavrakoğlu	*S. Barı*	*M. D. Sülalp*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇ5 KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa Bağlı (A/1) İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyisası	*Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğünün 1953 yılı Bütçe Kanununa Bağlı (A/1) İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — Devlet Üretme Çiftlikleri Umum Müdürlüğü 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin 452 nci (Staj masrafları) faslının 10 ncu (4489 sayılı Kanuna göre staj için ecnebi memleketlere gönderileceklerin yollukları ile başka her çeşit masrafları) maddesinden 2 000 lira ile 20 nci (Teknik yardımdan faydalanılmak suretiyle ecnebi memleketlere staj için gönderileceklerin yolluk ve masrafları) maddesinden 6 500 lira ki, ceman 8 500 lira düşülerek 206 ncı (4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar) faslının 13 ncü (İşletmeler ve merkez atelyesi memurları çocuk zammı) maddesine aktarılmıştır.	MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Tarım Vekilleri yürütür.	MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başvekil	**Devlet Vekili**
A. Menderes	*C. Yardımcı*
Adalet Vekili	**Millî Savunma Vekili**
O. Ş. Çiçekdağ	*K. Yılmaz*
İçişleri Vekili	**Dışişleri Vekili**
E. Menderes	*F. Köprülü*
Maliye Vekili	**Millî Eğitim Vekili**
H. Polatkan	*R. S. Burçak*
Bayındırlık Vekili	**Eko. ve Ticaret Vekili**
K. Zeytinoğlu	*F. Çelikbaş*
Sa. ve So. Y. Vekili	**G. ve Tekel Vekili**
Dr. E. H. Üstündağ	*E. Kalafat*
Tarım Vekili	**Ulaştırma Vekili**
N. Ökmen	*Y. Üresin*
Çalışma Vekili	**İşletmeler Vekili**
H. Erkmen	*S. Yırcalı*

İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Komisyonu raporu (1/756)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2714

8 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Millî Eğitim Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 . I . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihası ve ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

1. 6034 sayılı Kanunla inşa ve tesisi kabul edilen Maden Fakültesi binası inşaatının kanunla kabul edilen müddet içinde ikmali zarureti dolayısiyle inşaata takaddüm eden avan projelerin hemen hazırlanması icabetmektedir.

Plân ve projelerin esası üniversitece tanzim edilecekse de teferruatının hazırlanması üniversitenin mevcut kadrosiyle mümkün olamıyacağından bu maksat için bir büro ihdası ve burada geçici hizmetli kullanılması zaruri görülmektedir.

Bu zaruret sebebiyle İstanbul Teknik Üniversitesi 1953 Malî Yılı Bütçeesinin A/2 işaretli cetvelinin 742 nci « özel kanunu gereğince yapılacak olan Maden Fakültesi binaları inşaatı» faslından 40 875 liranın tenziliyle A/1 işaretli cetvelde yeniden açılacak 203 ncü «geçici hizmetliler ücreti» faslına aynı miktarın fevkalâde tahsisat konulması.

2. 1953 Malî Yılı Bütçesinin 751 nci satınalınacak makine, alet ve gereçler faslının 15 nci Elektrik Fakültesi maddesine konulan ödenekten alınması düşünülen bâzı aletlerin malî yıl sonuna kadar getirilmesi mümkün olamıyacağı anlaşılmıştır. Bu sebeple madde tahsisatından 12 000 liranın tenzili ile, fakültenin günden güne genişliyen lâboratuvarlar ihtiyacının 1953 Malî Yılı Bütçesinin 420 nci lâboratuvarlar, atelyeler işletme masrafları faslının 15 nci Elektrik Fakültesi maddesine konulmuş olan 40 000 lira ile karşılanamıyacağı anlaşılmış olduğundan 10 000 lirasının 420 nci faslın 15 nci maddesine,

Divanı Muhasebat Umumi Heyetinin 20 . IV . 1953 tarih ve 2153/3 sayılı kararıyle 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 62 nci maddesine göre yabancı memleketlere gönderileceklerin yolluklarının % 50 zamlı verilmesi kararlaştırılmıştır.

Karar tarihinden sonra ödenmesi icabeden yollukları 407 nci yolluklar faslının 45 nci Elektrik Fakültesi ecnebi memleketler yolluğu maddesine konan tahsisat karşılayamıyacağı cihetle 2 000 liranın da 307 nci faslın 45 nci maddesine aktarılması.

1953 Malî yılı bütçesinin tanziminde Fizik ve Kimya Lâboratuvar ve kürsüleri Makine Fakültesine bağlı idi. Bu itibarla tahsisatları 751 nci satınalınacak makine, alet ve gereçler faslının 14 ncü Makine Fakültesi maddesine konulmuştur.

6033 sayılı Kanunla Maden Fakültesi kurulduktan sonra Fizik ve Kimya Kürsü ve lâboratuvarları Maden Fakültesine devredilmiştir.

Bu itibarla 751 nci faslın 14 ncü maddesinden 19 500 liranın tenzili ile Fizik ve Kimya lâboratuvarları ve kürsüleri ihtiyacını karşılamak üzere 751 nci faslın yeniden açılacak 16 ncı Maden Fakültesi maddesine aktarılması.

Maden Fakültesinin teşekkülü üzerine, ders müfredatı bakımından; kendisine Jeoloji, Kimya ve Fizik kürsüleriyle bunların lâboratuvarları ve atelyeleri intikal etmiştir.

Fizik ve Kimya kürsüleri Gümüşsuyu binasında bulunmaktadır. Maden Fakültesinin yapılması düşünülen binaları ikmal edilinciye kadar adı geçen bu lâboratuvarlar ve atelyeler bulundukları yerlerde inkişaf edeceklerdir.

Nitekim; bu lâboratuvarların inkişafı için kendilerine Taşkışla binasından lâboratuvar olmaya elverişli odalar tahsis edilmiştir.

6034 sayılı Özel Kanunla (Maden Fakültesi binaları ile lâboratuvarlarının tesisi ve inşası) için 1953 Bütçe Kanununun 742 nci bölümüne 1 000 000 lira konulduğu için atelye ve lâboratuvarlarının tesis ve onarımına ait 751 nci bölümün 16 ncı maddesi açılmamıştır.

Adı geçen kürsülerin lâboratuvar ve atelyeleri bulundukları binalarda en az üç sene kalarak inkişaflarına devam edecekleri için her gün yeni yeni tesislerini karşılıyabilmek maksadı ile 742 nci fasıldan 55 000 liranın tenzili ile yeniden açılan 16 ncı Maden Fakültesi maddesine aktarılması zaruri görülmüş ve bu maksatla ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esasa No. 1/756
Karar No. 99

10 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Millî Eğitim Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 8 . II . 1954 tarihli ve 711/2714 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinde belirtilen lüzum ve zaruretlere binaen sevkedilmiş bulunan kanun lâyihası komisyonumuzca da yerinde mütalâa edilerek maddeler ile eki bulunan cetveller Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha malî yılın sona ermesine az bir zaman kalmış bulunduğundan hizmetlerin aksamamasını teminen Umumi Heyetin gündeminde mevcut işlere takdimen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.
Rize	İstanbul
İ. Akçal	*H. Hüsman*
Sözcü	Bu rapor Sözcüsü
Sivas	Ordu
H. İmre	*R. Aksoy*
Kâtip	
Siird	Antalya
B. Erden	*A. Sarıoğlu*
Diyarbakır	Eskişehir
M. Ekinci	*A. Potuoğlu*
İstanbul	İstanbul
S. Oran	*F. Sayımer*
Konya	Mardin
R. Birand	*R. Erten*
Rize	Siird
O. Kavrakoğlu	*M. D. Sözlp*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa Bağlı A/1 ve A/2 İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası	*İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 Yılı Bütçe Kanununa Bağlı A/1 ve A/2 İşaretli Cetvellerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — İstanbul Teknik Üniversitesinin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin 751 nci «Satınalınacak makine, alet ve gereçler» faslının 15 nci «Elektrik Fakültesi» maddesinden 12 000 lira tenzil edilerek A/1 işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertiplerine aktarılmıştır.	MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Mezkûr üniversitenin 1953 yılı Bütçe Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden 115 375 lira tenzil edilerek 40 875 lirası A/1 işaretli cetvelde «Geçici hizmetliler ücreti» adiyle yeniden açılan 203 ncü fasla ve 74 500 lirası da A/2 işaretli cetvelin 751 nci «Satınalınacak makine, alet ve gereçler» faslında yeniden açılan 16 ncı «Maden Fakültesi» maddesine fevkalâde tahsisat olarak konulmuştur.	MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir
MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.	MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Millî Eğitim vekilleri memurdur.	MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili	**Devlet Vekili**
C. Yardımcı	***O. Ş. Çiçekdağ***
Millî Savunma Vekili	**İçişleri Vekili**
K. Yılmaz	*E. Menderes*
Dışişleri Vekili	**Maliye Vekili**
F. Köprülü	*H. Polatkan*
Millî Eğitim Vekili	**Bayındırlık Vekili**
R. S. Burçak	***K. Zeytinoğlu***
Eko. ve Ticaret Vekili	**Sa. ve So. Y. Vekili**
F. Çelikbaş	***Dr. E. H. Üstündağ***
G. ve Tekel Vekili	**Tarım Vekili**
E. Kalafat	***N. Ökmen***
Ulaştırma Vekili	**Çalışma Vekili**
Y. Üresin	***H. Erkmen***

İşletmeler Vekili
S. Yırcalı

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Zammedilen Lira
307		Yolluklar	
	45	Elektrik Fakültesi ecnebi memleketler yolluğu	2 000
420		Lâboratuvar ve atelyeler işletme masrafları	
	15	Elektrik Fakültesi lâboratuvar ve atelyeler işletme masrafları	10 000
		Toplam	**12 000**

[2] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Tenzil edilen Lira
742		Özel Kanunu gereğince yapılacak Maden Fakültesi binaları inşaatı	95 875
751		Satınalınacak makine, alet ve gereçler	
	14	Makine Fakültesi	19 500
		Toplam	**115 375**

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı
CETVELLER

1 ve 2 sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Adalet ve Bütçe komisyonları raporları (1/747)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2715, 6/267

3 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Adalet Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 . I . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihalarının ilişikleriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Gezici arazi kadastrosu hâkim ve kâtip kadroları Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilâtında yer almış ise de bu hâkimlerin tâyin ve terfileri Hâkimler Kanunu hükümlerine tâbi bulunmaktadır.

Bu hâkim kadrolarının Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne bağlı olması, münhal bulunan gezici arazi kadastrosu hâkimliklerinin kapatılmasında müşkülâta mâruz kalındığı, halbuki bu kadroların Adalet Vekâleti teşkilâtına alınması halinde münhallerin kapatılması ve diğer muamelelerin daha kolay olacağı ve binnetice işlerin aksamıyacağı düşünülmüştür.

Gezici arazi kadastrosu hâkimlerinin göreceği işler Adalet Vekâletince görevlendirilecek hâkimler tarafından tedvir edilmek suretiyle 5602, 5860 ve 6206 sayılı kanunlarla Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilâtına ilâve edilen 80 liralık (4), 70 liralık (15), 60 liralık (27), 50 liralık (27) ve 40 liralık (27) ki, ceman 100 hâkim ve 30 liralık (14), 25 liralık (20) ve 20 liralık (66) ki, ceman 100 kâtip kadrosu ve yine Tapu ve Kadastro Bütçesinde ücretle istihdam edilen mübaşirler de (66) aded 15 lira maaşlı kadro ile bu kadrolara ait olmak üzere maaş, emekli aidatı, hâkim tahsisatı ve diğer tertiplerden ceman 418 742 liralık tahsisatın, Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü ile görüşülerek mutabık kalındıktan sonra bu kadrolarla gerekli tahsisatın Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilâtından ve bütçesinden çıkarılıp Adalet Vekâleti teşkilât ve bütçesine eklenmesi için bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No : 1/747
Karar No : 27

8 . II . 1954

Yüksek Başkanlığa

Gezici arazi kadastrosu hâkim ve kâtip kadrolarının Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilâtından çıkarılarak Adalet Vekâleti kadrosuna ithali hakkındaki kanun lâyihası Adalet Vekâleti ile Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi :

1. Devlet Memurları Aylıklrının Tevhit ve Teadülüne dair bulunan 3656 sayılı Kanunun Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne ait (1) numaralı cetvele nazaran 5, 6, 7, 8 ve 9 ncu derecelerde (100) arazi kadastrosu hâkimi ile 11, 12 ve 13 ncü derecelerde hâkim kâtibi kadroları mevcut bulunmaktadır.

Kadastro teşkilâtına refakat etmesi lâzımgelen kaza heyetinin yukarda bahsedilen cetveldeki kadroya munhasır olarak vazife görmeleri hasebiyle daha ziyade hâkim kadrolarında vukua gelen inhilâllerin ikmalinde müşkülâta mâruz kalındığı Vekâlet ve Umum Müdürlük mümessillerinin izahlarından anlaşılmış olduğundan gerek hâkim ve gerekse hâkim kâtibi kadrolarının Adalet Vekâleti kadrosuna bağlanması prensibi, ifa edilen âmme hizmetinin mazbutiyeti bakımından zaruri ve faideli görülmüştür.

Lâyihada mezkûr (2) numaralı cetvel münderecatına göre yeniden ihdas edilen 14 ncü derecedeki (66) mübaşir kadrosu da mahkemelerin faaliyet tarzları bakımından şimdiye kadar ihmale mâruz kalan mühim bir ihtiyacı temin edeceği şüphesizdir.

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilâtından çıkarılan (1) numaralı kadro cetvelıne mukabil Adalet Vekâleti kadrosunda ilâve ve ihdas edilen (2) numaralı cetvele nazaran arazi kadastrosu hâkimi ve hâkim kâtibi unvanlariyle kadro vücuda getirilmiyerek Adalet Vekâleti, teşkilâtının umumi mahiyette tevsii hususunun nazara alınması keyfiyeti, kadastro heyetlerinde tavzif edilmesi gereken adalet uzuvlarının daha geniş bir kadro imkânı dâhilinde temin ve bu suretle adlî hizmetlerin aksamadan zamanında ifasının derpiş edilmesi esasına müstenit bulunmuştur.

Kanun lâyihasının 1, 2, 3 ve 4 ncü maddeleri ile geçici 1 ve 2 nci maddelere bağlı cetvellerde bir gûna değişiklik yapılmamış ve kanun lâyihasının umumiyetle kabulüne karar verilmiştir. Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Riyaset Makamına sunulur.

Başkan		Bu rapor sözcüsü
İzmir		Balıkesir
H. Özyörük		*V. Asena*
Manisa	Amasya	Ankara
Ş. Ergin	*İ. Olgaç*	*O. T. İltekin*
Ankara	Aydın	Aydın
H. Ş. İnce	*N. Geveci*	*C. Ülkü*
Çanakkale	Çoruh	Erzurum
N. Kirişcioğlu	*M. Güney*	*E. Karan*
Gazianteb	Kayseri	Konya
G. Kınoğlu	*Y. Z. Turgut*	*H. Aydıner*
Tokad		Yozgad
H. Ökeren		*N. Ü. Alcılı*

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/747
Karar No. 100

10 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne Dair Olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tâdil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında Adalet Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 3 . II . 1954 tarihli ve 6/267 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Adalet Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Adalet ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Gezici arazi kadastro hâkim ve kâtip kadroları Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü teşkilâtında yer almış ise de bu hâkimlerin tâyin ve terfileri Hâkimler Kanunun hükümlerine tâbi bulunmakta ve bu hâkim kadrolarının Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne bağlı olması dolayısiyle münhal bulunan gezici arazi kadastro hâkimlerinin kapatılmasında müşkülâta mâruz kalındığı anlaşılmakta olduğundan bu kadroların Adalet Vekâleti teşkilâtına alınması halinde münhallerin daha kolay kapatılması ve netice itibariyle işlerin aksamamasının da önlenereği tabiî bulunduğundan bu sebeple gezici arazi kadastro hâkimlerinin göreceği işler Adalet Vekâletince vazifelendirilecek hâkimler tarafından tedvir edilmek üzere bu kadroların Adalet teşkilâtına eklenmesi maksadiyle hazırlanmış bulunan kanun lâyihası komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş 1 ve 2 nci maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın geçici 1 ve 2 nci maddeleri tadilen kabul edilmiş ve bu sebeple lâyihaya ilişik (3) sayılı cetvel çıkarılarak (4) sayılı cetvel numarası (3) sayılı olmuş ve bu kanunla kaldırılacak olan maaşlı kadrolarda halen çalışmakta olanların, yeni bir tâyin muamelesine lüzum olmaksızın Adalet Vekâleti teşkilâtına eklenen kadrolarda istihdamlarına devam edebilecekleri hakkındaki hükmü ihtiva eden geçici 3 ncü madde komisyonumuzca eklenmiştir.

3 ve 4 ncü maddeleri aynen kabul olunan kanun lâyihası, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
İ. Akçal	*H. Hüsman*	*H. İmre*
Bu Rapor Sözcüsü		Kâtip
Gümüşane		Siird
K. Yörükoğlu		*B. Erden*
Antalya	Diyarbakır	Eskişehir
A. Sarıoğlu	*M. Ekinci*	*A. Potuoğlu*
İmzada bulunamadı		
İstanbul	İstanbul	Konya
S. Oran	*F. Sayımer*	*R. Birand*
Mardin	Ordu	Rize
R. Erten	*R. Aksoy*	*O. Kavrakoğlu*
	Siird	
	M. D. Süalp	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası	*Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti ve Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısımlarında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — Devlet Memurları aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü taşra kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve bağlı (2) sayılı cetvelde derece, sayı ve unvanları yazılı kadrolar Adalet Vekâleti vilâyetler kısmına eklenmiştir.	MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Tapulama Kanununun uygulanmasında çalışan hâkimlerle memur ve hizmetlilerin maaş ve ücretleriyle, 4178, 4598 sayılı Kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar ve Emekli Sandığına yapılacak ödemeler ve hâkim tahsisatı Adalet Vekâleti Bütçesinden ve diğer bütün masrafları da Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Bütçesinden ödenir.	MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
GEÇİCİ MADDE 1. — Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü Bütçesinin ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı tertiplerinden 418 742 liralık tahsisat indirilmiş ve Adalet Vekâleti Bütçesinin bu cetvelde yazılı fasıl ve maddelerine 418 742 lira aktarılmıştır.	GEÇİCİ MADDE 1. — Tapu ve Kadasro Umum Müdürlüğü 1954 yılı Bütçesine bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı istihkaklar karşılığı konulmuş olan tahsisatları Adalet Vekâleti Bütçesinin ilgili tertiplerine aktarmaya Maliye Vekili mezundur.
GEÇİCİ MADDE 2. — İlişik (4) sayılı cetvelde yazılı kadrolar, 1954 yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kısmından çıkarılmış ve aynı cetvelin Adalet Vekâleti kısmına ilâve edilmiştir.	GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanuna ilişik (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1954 malî yılı içinde kullanılamaz.
	GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunla kaldırılan maaşlı kadrolarda halen çalışmakta olanların, yeni tâyin muamelesine lüzum kalmaksızın Adalet Vekâleti teşkilâtına eklenen kadrolarda istihdamlarına devam olunabilir.
MADDE 3. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinde meriyete girer.	MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur. Başvekil *A. Menderes* Devlet Vekili	MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü. | B. K.

Devlet Vekili
C. Yardımcı
Millî Savunma Vekili
K. Yılmaz
Dışişleri Vekili

Adalet Vekili
O. Ş. Çiçekdağ
İçişleri Vekili
E. Menderes
Maliye Vekili
H. Poltkan

Millî Eğitim Vekili
R. S. Burçak
Eko. ve Ticaret Vekili
F. Çelikbaş
G. ve Tekel Vekili
E. Kalafat
Ulaştırma Vekili
Y. Üresin

Bayındırlık Vekili
K. Zeytinoğlu
Sa. ve So. Y. Vekili
Dr. E. H. Üstündağ
Tarım Vekili
N. Ökmen
Çalışma Vekili
H. Erkmen

İşletmeler Vekili
S. Yırcalı

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü		
	Taşra teşkilâtı		
5	Arazi kadastro hâkimi	4	80
6	» » »	15	70
7	» » »	27	60
8	» » »	27	50
9	» » »	27	40
11	Hâkim kâtibi	14	30
12	» »	20	25
13	» »	66	20

[2] SAYILI CETVEL

Adalet Vekâleti

Vilâyetler

5	Reis, hâkim, âza, sulh hâkimi, C. Başmüddeiumumiliği başmuavini, C. Başmüddeiumumiliği muavinleri, C. Müddeiumumisi ve muavinleri, icra hâkim ve muavin hâkimleri, sorgu hâkimleri, hâkim muavinleri ve Temyiz raportörleri	4	80
6		15	70
7		27	60
8		27	50
9		27	40

Kâtipler

11	Başkâtip, başkâtip muavinleri, zabıt kâtibi, zabıt kâtip muavinleri, kâtip	14	30
12		20	25
13		66	20
14	Mübaşir	66	15

[3] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Düşülen Lira	Eklenen Lira
		Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü		
201		Maaşlar		
	12	Vilâyetler memurları maaşı	288 400	
203		Geçici hizmetliler ücreti		
	12	Vilâyetler geçici hizmetlileri ücreti	49 680	
206		4178, 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar		
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı	1 000	
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı	600	
209		5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	15 862	
219		Hâkim tahsisatı	63 200	
			418 742	
		Adalet Vekâleti		
201		Maaşlar		
	12	Vilâyetler memurları maaşı		330 080
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar		
	12	Vilâyetler memurları çocuk zammı		1 000
	22	Vilâyetler memurları doğum yardımı		600
209		5434 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin (D) fıkrasiyle 34, 38 ve 39 ncu maddeleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler		15 862
219		Hâkim tahsisatı		63 200
				418 742

[4] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	Adalet Vekâleti		
	Vilâyetler		
5	Reis, hâkim, âza, sulh hâkimi, C. Başmüddeiumumiliği başmuavini, C. Başmüddeiumumiliği muavinleri, C. Müddeiumumisi ve muavinleri, icra hâkim ve muavin hâkimleri, sorgu hâkimleri, hâkim muavinleri ve Temyiz raportörleri	2	80
6		15	70
7		15	60
8		2	50
	Kâtipler		
11	Başkâtip, başkâtip muavinleri, zabıt kâtibi, zabıt kâtip muavinleri, kâtip	14	30
12		20	25

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı cetveller

Hükümetin (1) sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin (2) sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin (4) sayılı cetveli (3) sayılı cetvel olarak kabul edilmiştir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları hakkındaki Kanuna bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe komisyonları raporları (1/743)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71/2708, 6/208

22 . I . 1954

Büyük Millet Meclisi yüksek Reisliğine

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında adı geçen Vekâletçe hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15 . I . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihalarının ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arzederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Sağlık merkezleri :

1. Asrımızın sıhhiyeciliği, bir taraftan hasta fertleri kurtarmakla beraber diğer taraftan da fertleri koruma esaslarına dayanmakta; ve memleketin nüfus artımı hastalıkların artma veya yayılmasının önlenmesi, ölümlerin azaltılması ancak koruyucu tababet teşkilâtı ile temin olunabilmektedir.

Bu itibarla yabancı memleketler sağlık teşkilâtında olduğu gibi memleketimizin her kasabasının muhtaç bulunduğu sağlık merkezlerinin sayısı 1950 yılında 21 iken aradan geçen üç senede 121 e yükselmiş bu suretle halkın en yakın sağlık yurdu haline gelen bu müesseselere rağbet artmış buna sahip olan her kasaba halkının son derece memnun oldukları yapılan seyahatlerde müşahede edilmiştir.

Vatandaşların ilk tedavilerinde ve hastalıklardan korunma tedbirlerinde tıp icaplarının zamanında tatbik edilmesi mevzuunda ehemmiyet atfı aslâ ihmal götürmiyecek olan bu dâvanın ilk basamağında alınan neticelerin dahi bir kıymet olduğunu şüphe götürmez bir hakikat olarak kabul ve kaydetmek lâzımdır. Gerek malî ve gerekse eleman imkânları göz önünde tutularak 1953 yılındaki mevcuda 30 sağlık merkezinin daha ilâvesi pek faydalı olacağı ve 30 kasaba halkının bu hayırlı müesseseye kavuşacağı, bu suretle halkın sağlığına metotlu olarak hizmet edilmiş bulunacağı mülâhaza ve kanaati ile 6 aylığı 303 000 liraya bâliğ olan 210 kadronun teklifi yapılmıştır.

Doğum ve çocuk bakım evleri :

2. Çocukların ölümünü önleme ve anaların sıhhatlerini koruma mücadelesinde en kudretli şefkat yuvası olan doğum ve çocuk bakım evlerinden, memleketin coğrafi durumu ve nüfus kesafeti

nazara alınarak görülen ihtiyacın icabı ve mahallî halkın talebi ile biri Çankırı ve diğeri İsparta'da olmak üzere 1954 yılında iki doğum ve çocuk bakım evi daha vücuda getirilmek üzere 6 aylığı 31 800 liraya baliğ olan 20 kadronun teklifi yapılmıştır.

Ebe Hemşire okulları :

3. Hastabakıcı ve lâborant yetiştirme okulu adının ortaokul mezunları için cazip bir unvan olarak telâkki edilmediğinden bu okulların adının (Hemşire - Ebe ve Hemşire Lâborant okulları) olarak değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

Hali faaliyette bulunan 7 okulun kültür dersleri arasındaki askerlik ve beden eğitimi derslerinin mevcut kadro ile tedrisi mümkün olmadığından 7 aded 20 liralık askerlik ve 7 aded 30 liralık kültür dersi öğretmen kadrolarının ilâvesi zaruri bulunmuş 6 aylık tutarı 16 800 liraya baliğ olmuştur.

Kanser Enstitüsü :

4. Amerika'da beş sene çalışmak suretiyle bulunduğu müessese ve fakültelerin takdirini kazanarak profesörlük payesine ulaşmış bir mütehassıs halen Ankara Nümune Hastanesinde çalıştırılmakta ve bu hususta staj ve tetkiklerde bulunmak üzere iki mütehassıs 1953 yılında Amerika'ya gönderilmiş bulunmaktadır. Memleketimizin çok muhtaç bulunduğu kanser enstitüsünün önümüzdeki yıllarda teessüs etmesine lüzumu mutlak bulunluğundan 6 aylık tutarı 14 550 liraya baliğ olan beş kadro teklif edilmiştir.

Sıtma savaş memurları :

5. 5880 sayılı Kanunun geçici maddesinde (Bu kanunun yayımı tarihinde müstahdem olan sağlık koruyucularının 4871 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinden istifadeye devam ederler) denilmekle bir kere daha teyidedilmiş bu hükümden istifade etmek suretiyle aylığa geçmeye hak kazanmış ve beş yıllık sürelerini doldurmuş olup kursa hazırlanmış bulunan sağlık koruyucularından 300 adedinin kursa tâbi tutulması lâzımgeldiğinden 15 lira aylıklı 300 kadronun 270 000 lira tutan ödeneğinin teklifine kanunen mecburiyet hâsıl olmuştur.

Köy Sağlık memurları :

6. 3 senelik hizmet süresini bitirerek 1954 yılında 5479 sayılı Kanun gereğince maaşlı kadroya geçmeye hak kazanmış olan 197 stajyer köy sağlık memurunun (L) cetvelinde mevcut 25 kadrosunun fiilî kadroya eklenmesine ve 172 kadronun yeniden ihdasına lüzum görülmüştür. 133 000 liralık ödenek teklif edilmiştir.

7. Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi ile Beyoğlu İlk Yardım Hastanesine ilâve edilen hasta yatakları iş hacmını artırmış olması sebebiyle emsali hastanelerin baştabip ek görev tazminatlarının seviyesine çıkarılması zaruri bulunmuş ve 100 er lira olan munzam vazife tazminatlarının 200 er liraya çıkarılması mecburiyeti hâsıl olduğundan (2) sayılı cetvelde tadilât yapılmıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Sağlık ve Sosyal
Yardım Komisyonu
Esas No. 1/743
Karar No. 7

30 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa Bâzı Hükümler Eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti mümessili huzuriyle görüşüldü.

Günden güne genişliyen vekâlet teşkilât ve müesseselerine eleman temini gayesiyle değiştirilmesi istenilen kadro cetvellerinin tetkikında, mevcut olan ve 1954 senesinde faaliyete geçecek bulunan Sağlık müesseselerine bu kadroların verilmesinin yerinde olduğu tesbit edildi.

Sağlık merkezlerine 210 kadro ilâve edilmektedir. Komisyonumuz; evvelce kadroları verilmiş ve bina ve malzemesi hazır olan ve şimdiye kadar eleman bulunmaması yüzünden faaliyete geçirilemiyen sağlık merkezlerine tabip ve sair hizmetlilerin tâyini ile bir an evvel halkın hizmetine açılmalarını ve açılmış olan sağlık merkezlerinin de daha fazla vakit kaybetmeden gayelerine uygun bir şekilde çalışmalarının temini temenniye şayan görmüştür.

Doğum ve çocuk bakım evleri için yirmi kadro talep edilmektedir. Doğum ve çocuk bakım evleri hem koruyucu ve hem de sosyal hizmet ifa ettiklerinden adedlerinin artırılarak hiç olmazsa her vilâyet merkezinde bir müessesenin faaliyete geçmesinin temini çok yerinde olacaktır.

Hastabakıcı ve lâborant yetistirme okullarının adlarının (hemşire - ebe ve hemşire - lâborant okulları) olarak değiştirilmesi teklif edilmiştir. Hemşire yetistirmekte bulunan okulların adlarının hasta bakıcı okulları olarak kalması hakikaten uygun değildir. Yalnız, burada yetişecek ebe ve lâborantların esas vasıfları hemşire olduğuna göre okulun isminin de (ebe - lâborant hemşire okulu) şeklinde olması daha uygun görülmüştür.

İhdas edilmesi derpiş edilen kanser enstitüsü memlekete çok hayırlı hizmetler ifa edecektir. Talebedilen beş kadro ile bu enstitünün bir nüvesi kurulmuş olacaktır.

5680 sayılı Kanun gereğince aylığa geçmeye hak kazanan 300 sağlık koruyucusunun bu haklarının tanınması için 300 kadro talebedilmektedir ki komisyonumuz bu talebi yerinde görmüştür.

Aynı suretle 5479 sayılı Kanun gereğince maaşlı kadroya geçmiye hak kazanmış köy sağlık memurları için istenilen 172 kadro muvafık görülmüştür.

Balta Limanı Kemik ve Mafsal Veremi ve Beyoğlu İlk Yardım hastaneleri baştabiplik tazminatının 100 liradan 200 liraya çıkarılması talebi de görülen hizmet nazarı itibara alınarak muvafık bulunmuştur.

Maddelerin müzakeresinden sonra ekseriyetle tümü kabul edilen kanun lâyihası havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Reisi	Sözcü
Konya	Çoruh
S. S. Burçak	*A. R. Sağlar*
Kâtip	
İzmir	Afyon K.
N. İncekara	*A. Tan*
Bilecik	Çankırı
Talât Oran	Kenan Cığman
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Kars	Kocaeli
E. Oktay	*Z. Atığ*
Kocaeli	Kocaeli
H. Türkand	*E. Vassaf*
Seyhan	Sinob
Söz hakkım mahfuz	A. Sükrü Şavlı
C. Türk	İmzada bulunamadı
Sivas	Sivas
N. Ağacıkoğlu	Bahattin Taner
	İmzada bulunamadı
Tekirdağ	
Z. Erataman	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/743
Karar No. 103

10.II.1954

Yüksek Reisliğe

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında adı geçen vekâletçe hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 22.I.1954 tarihli ve 6/208 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de tafsilen arz ve izah edildiği veçhile tesis edilmiş olan sağlık merkezleri doğum ve çocuk bakım evleri için lüzumu olan kadroların ihdası maksadiyle sevkedilmiş ve bu kadrolara olan ihtiyaç da komisyonumuzca kabul edilerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi ile bağlı (2) sayılı cetvelde kelime değişikliği yapılmak suretiyle ikinci maddesi cetvelleriyle birlikte Hükümetin teklifi ve 3 ncü maddesi Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değiştirişi 4 ve 5 nci maddeleri de şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Lâyiha, 1954 yılı Muvazenei Umumiye kanunu lâyihası ile olan ilgisi bakımından öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.
Rize	İstanbul
İ. Akçal	*H. Hüsman*
Sözcü	Bu Rapor Sözcüsü
Sivas	Seyhan
H. İmre	*S. Barı*
Kâtip	
Siird	Antalya
B. Erden	A. Sarıoğlu
	İmzada bulunamadı

Diyarbakır	Eskişehir	İstanbul
M. Ekinci	*A. Potuoğlu*	*S. Oran*
İstanbul	Konya	Mardin
F. Sayımer	*R. Birand*	*R. Erten*
Ordu	Rize	Siird
R. Aksoy	*O. Kavrakoğlu*	*M. D. Süalp*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası	*Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa Bâzı Hükümler Eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası*	*Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — 11 . II . 1946 tarihli ve 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve (2) sayılı cetvelde derece, memuriyeti, aded ve maaşları yazılı memuriyetler eklenmiştir.	MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — 11 . II . 1946 tarihli ve 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve (2) sayılı cetvelde derece, memuriyeti, aded ve maaşları yazılı kadrolar eklenmiştir.
MADDE 2. — Aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış (4) sayılı cetvelde memuriyet ve ücretleri yazılı kadrolar eklenmiştir.	MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Mezkûr kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı Hastabakıcı ve Lâborant Yetiştirme okulları unvanı kaldırılarak yerine (Hemşire - Ebe ve Hemşire - Lâborant okulları) unvanı konulmuştur.	MADDE 3. — Mezkûr kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı Hastabakıcı ve Lâborant Yetiştirme okulları unvanı kaldırılarak yerine (Ebe - Lâborant Hemşire okulları) unvanı konulmuştur.	MADDE 3. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun 31 . VIII . 1954 tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 4. — Bu kanun 31 . VIII . 1954 tarihinden itibaren mer'idir.
MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri yürütür.	MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri memurdur.
Başvekil ***A. Menderes*** **Devlet Vekili** **Devlet Vekili** ***C. Yardımcı***		

Hü.	S. ve S. Y. K.	B. K.
Adalet Vekili *O. Ş. Çiçekdağ* Millî Savuma Vekili *K. Yılmaz* İçişleri Vekili *E. Menderes* Dışişleri Vekili *F. Köprülü* Maliye Vekili *H. Polatkan* Millî Eğitim Vekili *R. S. Burçak* Bayındırlık Vekili *K. Zeytinoğlu* Ekonomi ve Ticaret Vekili *Fethi Çelikbaş* Sağlık ve So. Yardım Vekili *Dr. E. H. Üstündağ* G. ve Tekel Vekili *E. Kalafat* Tarım Vekili *N. Ökmen* Ulaştırma Vekili *Y. Üresin* Çalışma Vekili *H. Erkmen* İşletmeler Vekili		

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	Hastabakıcı ve Lâborant Yetiştirme okulları		
8	Müdür (Tabip)	7	50
9	Öğretmen	49	40
11	Yardımcı öğretmen	28	30
9	Talim hemşiresi	7	40

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	İLLER KURULUŞU		
	Sağlık merkezleri		
6	Tabip	6	70
7	»	12	60
8	»	21	50
9	»	21	40
11	Ziyaretçi başhemşire	30	30
12	» hemşire	15	25
13	» »	15	20
12	Ebe	15	25
13	»	15	20
12	Sağlık memuru	15	25
13	» »	15	20
12	Depo ve ambar memuru	15	25
13	» » »	15	20
	Doğum ve Çocuk Bakım evleri		
5	Mütehassıs	2	80
6	»	2	70
12	Ebe	2	25
13	»	2	20
10	Başhemşire (Ebe)	2	35
12	Hemşire	2	25
	Doğum ve Çocuk Bakım evleri İdari memurları		
11	Yönetim memuru ve aynivat mutemedi	2	30
12	Mutemet ve satınalma memuru	2	35
12	Depo ve ambar memuru	2	25
13	Kâtip	2	20
	Sıtma Savaş Bölge Başkanlıkları		
14	Sıtma savaş memurları	300	15
	Hemşire - Ebe ve Hemşire - Lâborant okulları		
8	Müdür	7	50
9	Öğretmen	49	40
11	Yardımcı öğretmen	28	30
9	Talim hemşiresi	7	40
11	Kültür dersi öğretmeni	7	30
13	Askerlik dersi öğretmeni	7	20
	Köy Sağlık Teşkilâtı		
13	Köy sağlık memuru	172	20
	Kanser Enstitüsü		
4	Röntgen mütehassısı	1	90
6	Veteriner	1	70
5	Bakteriyolog	1	80
6	Fizik mütehassısı	1	70
9	Hayvan sağlık memuru	1	40

[3] SAYILI CETVEL

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi	1	100
Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi	1	100

[4] SAYILI CETVEL

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Sağlık merkezleri baştabipleri	30	60
Doğum ve Çocuk Bakım evleri	2	100
Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi Baştabibi	1	200
Beyoğlu İlk Yardım Hastanesi Baştabibi	1	200

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değiştirişine bağlı cetvel

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	İller kuruluşu		
	Sağlık merkezleri		
6	Tabip	6	70
7	»	12	60
8	»	21	50
9	»	21	40
11	Ziyaretçi başhemşire	30	30
12	» hemşire	15	25
13	» »	15	20
12	Ebe	15	25
13	»	15	20
12	Sağlık memuru	15	25
13	» »	15	20
12	Depo ve ambar memuru	15	25
13	» » »	15	20
	Doğum ve Çocuk Bakım evleri		
5	Mütehassıs	2	80
6	»	2	70
12	Ebe	2	25
13	»	2	20
10	Başhemşire (Ebe)	2	35
12	Hemşire	2	25
	Doğum ve Çocuk Bakım evleri İdari memurları		
11	Yönetim memuru ve ayniyat mutemedi	2	30
12	Mutemet ve satınalma memuru	2	25
12	Depo ve ambar memuru	2	25
13	Kâtip	2	20
	Sıtma savaş bölge başkanlıkları		
14	Sıtma savaş memurları	300	15
	Ebe - Lâborant Hemşire okulları		
8	Müdür	7	50
9	Öğretmen	49	40
11	Yardımcı öğretmen	28	30
9	Talim hemşiresi	7	40
11	Kültür dersi öğretmeni	7	30
13	Askerlik dersi öğretmeni	7	20
	Köy Sağlık Teşkilâtı		
13	Köy sağlık memuru	172	20
	Kanser Enstitüsü		
4	Röntgen mütehassısı	1	90
6	Veteriner	1	70
5	Bakteriyolog	1	80
6	Fizik mütahassısı	1	70
9	Hayvan sağlık memuru	1	40

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı cetvel

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	İller Kuruluş		
	Sağlık merkezleri		
6	Tabip	6	70
7	»	12	60
8	»	21	50
9	»	21	40
11	Hemşire	30	30
12	»	15	25
13	»	15	20
12	»	15	25
13	»	15	20
12	Sağlık memuru	15	25
13	» »	15	20
12	Depo ve ambar memuru	15	25
13	» » »	15	20
	Doğum ve Çocuk Bakım evleri		
5	Mütehassıs	2	80
6	»	2	70
12	Hemşire	2	25
13	»	2	20
10	»	2	35
12	»	2	25
	Doğum ve Çocuk Bakım evleri İdare memurları		
11	Yönetim memuru ve ayniyat mutemedi	2	30
12	Mutemet ve satınalma memuru	2	25
12	Depo ve ambar memuru	2	25
13	Kâtip	2	20
	Sıtma savaş bölge başkanlıkları		
14	Sıtma savaş memurları	300	15
	Ebe - Lâborant Hemşire okulları		
8	Müdür	7	50
9	Öğretmen	49	40
11	Yardımcı öğretmen	28	30
9	Talim hemşiresi	7	40
11	Kültür dersi öğretmeni	7	30
13	Askerlik dersi öğretmeni	7	20
	Köy Sağlık Teşkilâtı		
13	Köy sağlık memuru	172	20
	Kanser Enstitüsü		
4	Röntgen mütehassısı	1	90
6	Veteriner	1	70
5	Bakteriyolog	1	80
6	Fizik mütehassısı	1	70
9	Hayvan sağlık memuru	1	40
6	Kimyager	1	70

Bütçe Komisyonunun değiştirişine bağlı cetveller

1, 3 ve 4 sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.

Bursa Mebusu Hulûsi Köymen ile Rize Mebusu İzzet Akçal ve Kastamonu Mebusu Hamdi Türe'nin, Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/511, 591)

Bursa Mebusu Hulûsi Köymen'in, Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/511)

1.IV.1953

Büyük Millet Meclisi Yüce Reisliğine

Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat ikinci maddesinin değiştirilmesine dair olarak hazırlanan kanun teklifi sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasına müsaadeleri saygı ile arz ve rica olunur.

Bursa Mebusu
H. Köymen

GEREKÇE

Mülga 766 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre (Adliye Meslek Mektebinden çıkıp da icra memurluğunda 3 sene iyi hizmet etmiş olanlardan Adliye Vekâletince tâyin edileecek usul ve şerait dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar 3 ncü mertebe icra muavinliğine tâyin ve bu kanun üzere birinci sınıf icra reisliğine kadar terfi edebilirler) idi.

Bu maddede yazılı imtihanı kazanmış olanlar arasında kıyas kabul etmez farklar husule gelmiş ve bâzılarının müktesep hakkı ihlâl edilmiş olduğu için haksızlık ve müsavatsızlığın izalesi maksadiyle teklif edilen kanunun gerekçeleri aşağıda arz ve izah edilmiştir :

1. 766 sayılı Hâkimler Kanununun 36 ncı maddesinde yazılı imtihanı daha basit şartlarla (meselâ mahallî adliye encümenlerinde) kazanmış olan bâzı emsal hâkimler müktesep hakkın son derecesine kadar terfi ettirilmiş, hattâ icra hâkimliğinden başka hâkimliklere nakil ve tâyinleri yapılmış olduğu halde, meslek mektebi icra ve müstantik şubelerinden aliyyülâlâ derecede mezun olduktan ve Hukuk Fakültesinde de daha şümullü bir imtihan vererek netice itibariyle o zamanın hukuk tahsili devresine tekabül eden bir tahsil devresini geçirmiş ve meslekte mümtazen terfie lâyık vasfını kazanmış olan bâzı hâkimlerin terfi hakları 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesiyle lüzumsuz yere 7 nci derece ile takyit ve bu suretle de 3 ncü derecoye kadar terfilerine imkân bahşeden müktesep hakları ihlâl edilmiştir.

2. Mektepsiz olan ve bu itibarla da yalnız müstantiklikte kalmaları muktazi bulunan ve mük-

tesebat ve ehliyetleri itibariyle daha geri bulunan bâzı hâkimler için ahiren 4791 sayılı Kanunla 6 ncı dereceye kadar terfi imkânı verilmiş olduğu halde hüküm hâkimi olan ve durumları da emsallerine kıyasen müktesep hakları zaviyesinden telifi icabeden icra reis muavinleri hakkındaki terfi takyidatının bekası sadece haksızlık ve müsavatsızlığa yer veren bir hâdisedir.

3. Hiçbir mektep mezunu olmıyan birçok hâkimlerin müktesep hak esasına istinaden hâkimliğin her sınıf ve derecesine ve hattâ Temyiz âza ve reisliğine kadar terfileri kabul ve icra edilmiş iken icra hâkim muavinlerinin mutlak ve sarih bulunan müktesep haklarının takyidedilmesinde adlî müsavata yaraşır bir şemme bulunamaz.

4. Bunlardan başka :

A) 3656 sayılı Tekaüt Kanununun muvakkat 5 nci maddesine göre yüksek mektep mezunu olmıyan her memur için 3 ncü ve hattâ yukarı dereecye kadar terfi hakkı kabul edilmiş ve 4598 sayılı Kanunun 3 ncü maddesiyle derece dörde indirilmek suretiyle bu hüküm muhafaza edilmiş;

B) Terfi ve maaşa mütaallik bütün hükümler bugünkü şeraite intıbak ettirilerek memurlar lehine değiştirilmiş ve hattâ askerî ve mülki kanunlarda memurlar lehine subaylık, müfettişlik, defterdarlık gibi bâzı müktesep haklar yeniden tanınmış;

C) Demokrasi prensiplerinin izahı sadedinde formaliteden fazla ehliyet ve liyakate yer verilmiş ve bu hususta adalet ve müsavat umdelerinin mahfuziyetine değer verilmiş;

D) Millî irade ve onu temsil ve tecelli eden kanunun, kendisine kaza ve karar hakkını bahşetmek hususunda endişe ve bu yolda emsalinden fark gözetmediği bir hâkimin aleyhine olarak maddi bir tasarruf zihniyetini derpiş ve emsalleri arasında müsavatsızlığı müsamaha ediciliği asla ihtimal dâhilinde bulunmamış;

E) Nihayet mevzuatımızda antidemokratik hükümlerin ıslahı emrinde seferber edilen faaliyetin fiilî tezahüratının cereyan ettiği bir sırada belki de 1 numaralı antidemokratik çehresini taşıyan ve bahis konusu bulunan terfi takyidatının beka ve devamına hiçbir sebep ve lüzum mevcut olmayıp bilâkis emsaller arasındaki müsavatsızlık ve kanunlar arasındaki ahenksizliği gidermek lüzumu derkâr bulunmuş olduğu cihetle müktesep hakkın mahfuziyeti emrinde teklif edilen kanunun kabulü rica olunur.

H. Köymen

Rize Mebusu İzzet Akçal ve Kastamonu Mebusu Hamdi Türe'nin, Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/591)

Büyük Millet Meclisi Yüce Reisliğine

2556 sayılı Hâkimler Kanununun muvakkat II nci maddesiyle bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 sayılı Kanunun ikinci maddesi ve 3501 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin A. bendi hükümlerinin ve yine mezkûr kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat ikinci maddesinin değiştirilmesine dair olarak hazırlanan kanun teklifi sunulmuştur. Gereğinin yapılımasına müsaadeleri saygı ile arz ve rica olunur.

Rize Mebusu
İ. Akçal

Kastamonu Mebusu
H. Türe

GEREKÇE

Mülga 776 sayılı Kanunun 35 ve 36 ncı maddelerine göre:

I. - Adliye Meslek Mektebinden çıkıp da ikinci dereceye kadar terfi eden müstantiklerden üçüncü dereceye geçmek için terfi levhasına ismi geçenler Hukuk Fakültesinde veya mektebinde okunan derslerden imtihan vererek ehliyet gösterdikleri takdirde hâkimlik sınıfının sair derecelerine tâyin olunabilirler. Meslek mektebinden çıkmamış olan müstantikler dahi bu usule tâbidir.

II - Adliye meslek mektebinden çıkıp da icra memurluğunda üç sene iyi hizmet etmiş olanlardan Adliye Vekâletince tâyin edilecek usul ve şerait dairesinde yapılacak imtihanda kazananlar üçüncü mertebe icra muavinliğine tâyin ve bu kanun üzere birinci sınıf icra reisliğine kadar terfi edebilirler) şeklinde idi.

Bu maddelerde yazılı imtihanı kazanmış olanlar arasında kıyas kabul etmez farklar husule gelmiş ve bâzılarının müktesep hakları ihlâl edilmiş olduğu için haksızlık ve müsavatsızlığın izalesi maksadiyle teklif edilen kanun gerekçesi aşağıda arz ve izah edilmiştir.

1. 766 sayılı Hâkimler Kanununun 35 ve 36 ncı maddelerinde yazılı imtihanı daha evvelce basit şartlarla (meselâ mahallî adalet encümenlerinde) kazanmış olan bâzı emsali hâkimler müktesep hakkın son derecesine kadar terfi ettirilmiş, müstantiklik ve icra hâkimliğinden başka hâkimliklere nakil ve tâyinleri yapılmış olduğu halde meslek mektebi müstantik ve icra şubelerinden mezun olduktan ve hattâ 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 7 ve 8 nci maddeleri gereğince hukuk mezunu olan hâkim namzetlerinin kâkim muavinliği sınıfına geçirilmesinde tatbikı iktiza eden imtihanı Hukuk Fakültesinde daha şümullü bir tarzda vererek netice itibariyle o zamanın hukuk tahsili derecesine tekabül eden bir tahsil devresini geçirmiş ve meslekte muntazam terfie lâyık vasfını kazanmış olan bâzı sorgu hâkimleriyle icra hâkimlerinin terfi hakları 2556 sayılı Hâkimler Kanununun muvakkat II nci ve 3206 sayılı Kanunun ikinci ve 3501 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin A. bendi ve 3885 sayılı Kanunun muvakkat ikinci maddesi hükümleri ile lüzumsuz yere 6 ve 7 nci derecelerle takyit ve bu suretle de sorgu hâkimlerinin hâkimliğin sair sınıf ve derecelerine ve icrahâkimlerinin de üçüncü dereceye kadar terfilerine imkân bahşeden müktesep hakları ihlâl edilmiştir.

2. Mektepsiz olan ve bu itibarla da yalnız müstantiklikte kalmış bulunan sorgu hâkimleri için ahiren 4791 sayılı Kanunla altıncı dereceye kadar terfi imkânı verilmiş olmakla beraber yukarda yazılı durumları itibariyle gerek haklarına nail olamıyan sorgu hâkimleri ve gerekse emsallerine kıyasen müktesep hakları zaviyesinden telifi icabeden icra reis muavinleri hakkındaki terfi takyidatının bekası sadece haksızlık ve müsavatsızlığa yer veren bir hâdisedir.

3. Hiçbir mektep mezunu olmıyan birçok hâkimlerin müktesep hak esasına istinaden hâkimliğin her sınıf ve derecesine ve hattâ temyiz âza ve reisliğine kadar terfileri kabul ve icra edilmişken hukuk fakültesinde muayyen program dâhilinde imtihan vererek uzun zamandan beri vazifelerini başarı ile yapan ve muhtelif tarihlerde tasfiye, vazifeden af, hizmete nihayet verme gibi süzgeçlerden geçerek temiz ve pâk bir memuriyet hayatı geçiren sorgu hâkimleriyle icra hâkim muavinlerinin mutlak ve sarih bulunan müktesep haklarının takyit edilmesinde adlî müsavata yaraşır bir şemme bulunamaz.

Bunlardan başka :

A) 3656 sayılı Teadül Kanununun muvakkat 5 nci maddesine göre yüksek mektep mezunu olmıyan her memur için üçüncü ve hattâ yukarı dereceye kadar terfi hakkı kabul edilmiş ve 4598 sayılı Kanunun üçüncü maddesiyle derece dörde indirilmek suretiyle bu hüküm muhafaza edilmiş,

B) Terfi ve maaşa mütaallik bütün hükümler bugünkü şeraite intibak ettirilerek memurlar lehine değiştirilmiş ve hattâ askerî ve mülki kanunlar da memurlar lehine subaylık, müfettişlik, defterdarlık gibi bâzı müktesep haklar yeniden tanınmış,

C) Demokrasi prensiplerinin izahı sadedinde formaliteden fazla ehliyet ve liyakata yer verilmiş ve bu hususta adalet ve müsavat umdelerinin mahfuziyetine değer verilmiş,

D) Millî irade ve onu temsil ve tecelli eden kanunun, kendisine kaza ve karar hakkını bah-

şetmek hususunda endişe ve bu yolda emsalinden fark gözetmediği ve nitekim birçok yerlerde en yüksek dereceyi ihraz etmiş olmak itibariyle seçim kurullarında reislik gibi mühim bir vazifeyi bile tevdi ettiği bir hâkimin aleyhine olarak maddi bir tasarruf zihniyetini derpiş ve emsalleri arasında müsavatsızlığı müsamaha edeceği asla ihtimal dâhilinde bulunmamış,

E) Nihayet mevzuatımızda antidemokratik hükümlerin ıslahı emrinde seferber edilen faaliyetin fiilî tezahüratının cereyan ettiği bir sırada belki de bir numaralı antidemokratik çehresini taşıyan ve bahis konusu bulunan terfi takyidatının beka ve devamına hiçbir sebep ve lüzum mevcut olmayıp bilâkis emsaller arasındaki müsavatsızlık ve kanunlar arasındaki ahenksizliği gidermek lüzumu derkâr bulunmuş olduğu cihetle müktesep hakkın mahfuziyeti emrinde teklif edilen kanunun kabulü rica olunur.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 2/511, 591
Karar No. 31

11 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Bursa Mebusu Hulûsi Köymen'in, Hâkimler Kanununun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile, Rize Mebusu İzzet Akçal ve arkadaşı Kastamonu Mebusu Hamdi Türe'nin 2556 sayılı Hâkimler Kanununun muvakkat 2 nci maddesi ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ve 3501 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin A bendi hükümlerinin ve yine mezkûr kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri komisyonumuza havale edilmiş olmakla her iki teklifin de Hâkimler Kanununun tadiline ait hükümleri ihtiva etmesi karşısında tevhit edilerek Adalet Vekâleti mümessili hazır olduğu halde komisyonumuzda görüşüldü.

Her iki teklifin mucip sebepleri komisyonumuzca da kabul edilerek Adliye Meslek Mektebinin icra ve müstantik şubelerinden mezun olanların mesleke intisaplarında lâzım olan şeraiti ve evsafı haiz olmaları karşısında 7 nci derece ile takyit edilmiş olmaları umumi prensiplere de uygun görülmemiş ve bu şekilde Adliye Meslek mektebinden mezun olup da icra ve sorgu hâkimliklerine intisap etmiş olan bu şahısların Barem Kanununa muvazi olan yüksek mektep mezunu olmıyanların terfi edebilecekleri baremin 4 ncü derecesi olan 90 lira asli maaşa kadar yükselebilmelerini temin etmenin devam eden bir haksızlığı izale bakımından zaruri olduğu neticesine varılmış ve icraya intisap edenler için 3885 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ile ve sorgu hâkimleri için de 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5457 sayılı Kanunla muaddel 1 sayılı cetvel kaldırılarak yerine ekli 1 sayılı cetvelin ilâvesinin kâfi geleceği mülâhaza edilmiş ve teklifler bu yolda komisyonda tanzim, ıslah ve kabul edilmiş ve mezkûr teklifi kanuninin devam eden bir haksızlığı bir an evvel izalesi maksadı ile Umumi Heyette ivedilik ve öncelikle görüşülmesine karar verilmiş olmakla Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetine arzedilmesi ricası ile Yüksek Riyasete takdim olunur.

Başkan	Sözcü
İzmir	Manisa
H. Özyörük	*Ş. Ergin*
Kâtip	
Balıkesir	Ankara
V. Asena	*H. Ş. İnce*
Aydın	Bingöl
N. Geveci	*M. N. Okcuoğlu*
Çanakkale	Çoruh
N. Kirişcioğlu	*M. Güney*
Erzurum	Kars
E. Karan	*L. Aküzüm*

Kayseri	Konya	Sivas	Tokad
Y. Z. Turyut	*H. Aydıner*	*Ş. Ecevit*	*H. Ökeren*
Konya	Kütahya	Tokad	Yozgad
M. Obuz	*S. S. Nasuhoğlu*	*M. Önal*	*N. Ü. Alcılı*

BURSA MEBUSU HULÛSİ KÖYMEN'İN TEKLİFİ

Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — Hâkimler Kanunu ile bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 ve 3501 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

Mülga 766 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde beyan olunan imtihanı kazanmış olup da icra muavinliğine tâyin edilmemiş bulunanlar 2556 sayılı Hâkimler Kanununa bağlı 1 No. lu cetvelin 10 ncu derecesinde yazılı icra memurluklarına tâyin edilirler.

Bunlar zikri geçen Hâkimler Kanununun terfie mütaallik hükümleri dairesinde 4 ncü derece-

RİZE MEBUSU İZZET AKÇAL VE KASTAMONU MEBUSU HAMDİ TÜRE'NİN TEKLİFİ

2556 sayılı Hâkimler Kanununun muvakkat II nci maddesiyle bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 sayılı Kanunun ikinci maddesi ve 3501 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin A bendi hükümlerinin ve yine mezkûr kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat ikinci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun muvakkat II nci maddesiyle bu kanunun bâzı maddelerini tadil eden 3206 sayılı Kanunun ikinci maddesi ve 3501 sayılı Kanunun muvakkat maddesinin A bendi hükümleri ve yine mezkûr kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve Hâkimler Kanununa bâzı maddeler ilâvesine dair olan 3885 sayılı Kanunun muvakkat ikinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Mülga 766 sayılı Kanunun 35 nci maddesinde beyan edilen müstantiklerden olup da 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 7 ve 8 nci maddeleriyle muvakkat II nci maddesinde yazılı olduğu üzere Hâkim

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3885 sayılı Kanunun Muvakkat 2 nci Maddesinin Değiştisilmesine ve 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5457 sayılı Kanunla Muaddel 1 sayılı Cetvel Kaldırılarak Yerine Bu Kanuna Bağlı 1 sayılı Cetvelin Konulmasına dair Kanun

MADDE 1. — 3885 sayılı Kanunun muvakkat 2 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Muvakkat madde 2. — Mülga 766 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde beyan olunan imtihanı kazanmış olup da icra muavinliğine tâyin edilmemiş bulunanlar Hâkimler Kanununa bağlı 1 numaralı cetvelin 10 ncu derecesinde yazılı icra memurluklarına tâyin edilirler. Bunlar zikri geçen Hâkimler Kanununun terfie mütaallik hükümleri dairesinde 4 ncü dereceye kadar (bu derece dâhil) icra memurluğu ile icra muavin hâkimliği ve hâkimliklerine terfi edebilirler.

Hulûsi Köymen'in teklifi	İzzet Akçal'ın teklifi	Ad. K.
ye kadar (bu derece dâhil) icra memurluğu ile icra muavin hâkimliği ve hâkimliklerine terfi edebilirler.	muavinliği imtihanında ehliyet göstererek vazifelerinde devam etmekte bulunan ve 4791 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 6 ncı derecesinde zikredilen Sorgu Hâkimleri Hâkimler Kanununda yazılı usul ve şartlar dairesinde hâkimlik ve müddeiumumilik mesleklerinin dördüncü derecesine kadar (bu derece dâhil) terfi ettirilirler. B) Mülga 766 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde beyan olunan imtihanı kazanmış olup da icra muavinliğine tâyin edilmiş bulunanlar Hâkimler Kanununun terfie mütaallik hükümleri dairesinde dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) icra muavin hâkimliği ile icra hâkimliklerine terfi ederler.	MADDE 2. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5457 sayılı Kanunla muaddel 1 sayılı cetvel kaldırılarak yerine bu kanuna bağlı 1 sayılı cetvel konulmuştur.
MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.
MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Adalet Komisyonunun değiştirişine bağlı cetvel

[1] SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Memuriyeti	Aylığı
Muavinlik	10	İcra memurluğu, âza muavinliği, hâkim muavinliği, sorgu hâkimliği	35
»	9	İcra memurluğu, icra muavin hâkimliği, sorgu hâkimliği, âza muavinliği, hâkim muavinliği	40
3 ncü sınıf hâkimlik	8	İcra memurluğu, icra muavin hâkimliği, sorgu hâkimliği, sulh hâkimliği, mahkeme âzalığı, icra hâkimliği, hâkimlik, Temyiz raportörlüğü	50
» » »	7	İcra muavin hâkimliği, sorgu hâkimliği, sulh hâkimliği, mahkeme âzalığı, icra hâkimliği, hâkimlik, Temyiz raportörlüğü	60
» » »	6	İcra muavin hâkimliği, sorgu hâkimliği, sulh hâkimliği, mahkeme âzalığı, icra hâkimliği, hâkimlik, mahkeme reisliği, Temyiz raportörlüğü	70
2 nci sınıf hâkimlik	5	Mahkeme âzalığı, icra hâkimliği, hâkimlik, mahkeme reisliği, sorgu hâkimliği, Temyiz raportörlüğü	80
» » »	4	İcra hâkimliği, hâkimlik, mahkeme reisliği, sorgu hâkimliği	90-100
1 nci sınıf hâkimlik	3	Temyiz Mahkemesi âzalığı	100
» » »	2	Temyiz Mahkemesi İkinci Reisliği	125
» » »	1	Temyiz Mahkemesi Birinci Reisliği	150

Siird Mebusu Baki Erden'in, Kimyagerlik ve kimya mühendisliği hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu düşüncesiyle Millî Eğitim ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (2/441)

Ankara 18 . XI . 1952

Yüksek Başkanlığa

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki kanun teklifimi gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunuyorum.

İcabeden muamelenin yapılması hususunda Yüksek Başkanlığınızdan emir ve müsaadelerinizi saygılarımla istirham ederim.

Siird Milletvekili
Baki Erden

GEREKÇE

Yabancı memleketlerin pek çoğunda olduğu gibi memleketimizde de kimyagerlik mesleki «utilitaire» bir gaye ile yani pratikte faydalı olmak maksadiyle başlar. Nitekim, herşeyden önce dertlerine deva aramakla meşgul olan insanlar en evvel tıp ve eczacılığın inkişafı için çalışmışlar, zamanla tecrübe ve pratiğin biriktirdiği malûmatı bir araya toplamaya ve bunları her gün biraz daha tekemmül eden bir sistem dâhilinde tasnife gayret ederek tıbbın esaslarını vaz'ettikten sonra bu malûmatı yeni yetişen nesillere de öğretmişlerdir. Böylece hekimlik meslek ve öğretimi meydana gelmiştir. Bunun gibi eczacılık, baytarlık, ziraatçilik, harb bilgileri ve sanayii vücut bulmuştur.

Memleketimizde de, bir taraftan çok eskiden beri mevcut olan ve klasik tedrisat ile meşgul bulunan medreseler faaliyetlerine devam ederken, XVIII nci asrın sonlarına doğru, hayat ihtiyaçlarını karşılamak üzere tıp, eczacılık, baytarlık, dişçilik ve ziraat mektepleri, mühendishaneler açılmıştır. Muasır kimya öğretimi de memleketimizde bu şekilde başlamıştır. Bu saydığımız meslek erbabına ihtiyaçlarına göre, yani mesleklerinin kimya ile alâkası nispetinde az çok kimya öğretilmiş ve bunlardan bâzıları mesleklerinin kimyaya mütaallik şubelerinde ihtısas edinmişler ve bir kısmı kazançlarını bu şekilde temin edegelmişlerdir. Tasarının sekizinci maddesinde zikredilen «Tıp Kimyası Uzmanı Tabip», «Tıp Kimyası Uzmanı Eczacı».. ilh.. gibi tâbirler bu zümrelere mensup kimselere tahsis olunan unvanlardır.

İmparatorluğun son yüz yılı içinde muhtelif namlar altında açılıp kısa bir hayat sürdükten sonra kapanan veya kapatılan Darülfünunların fen zümrelerinde (1916 dan evvel) her ne kadar kimya okutulmuş ise de, bu öğretimin gayesi kimyagerden ziyade orta öğretim için kimya hocası yetiştirmeye mâtuf bulunmuştur.

Bu hususlar göz önüne getirildiği takdirde, memleketimizde hakiki kimyagerin yetişmesi, Birinci Dünya Harbinin başlangıcından sonra, yani 1916 senesinde Almanya ve Avusturya - Macaristan'dan celbolunan meslekten yetişme kimya profesörlerinin nezaret ve idaresi altında İstanbul'da Cağaloğlu'nda «Yerebatan Kimya Darülmesaisi» namiyle kurulan müessese ile başlar. Sunulan kanun tasarısının, geçici birinci maddesinde bahsolunan «mülga İstanbul Darulfununu Kim-

ya Şubesi» nin ve kuruluş tarihinin zikrolunması bu sebebe müstenittir. Ve tabiîdir ki, tasarı kanunlaştığı takdirde, memlekette meslekî kimya öğretiminin mevcut bulunmadığı devirde yetişip kimyagerliği meslek edinmiş olan kimselerin bu hakkı mahfuz tutulacaktır.

1919 yılı Türk kimya tarihinde mühim bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Zira, yukarda ihdasından bahsolunan kimya mesleki yüksek tahsili bu tarihten itibaren mezun vermeye başlar ve bir taraftan bu yüksek tahsil zümresi memlekete «kimyager» diplomasını haiz mezunlar verirken, diğer taraftan muhtelif yabancı memleketlerin üniversite ve üniversite ayarı yüksek tahsil müesseseleriyle (Polytechnique'ler, Hochschule'ler gibi), üniversite seviyesinde olmamakla beraber, kimya sanayiinin bilûmum şubelerinde veya muayyen sahalarında (dericilik, şarapçılık, mensucat boyacılığı... ilâh.. gibi) çalışacak «qualifié» ve fakat daha mahdut bilgi ve tekniğe vâkıf kimya mühendisleri yetiştirmek üzere kurulmuş müesseselerinden (Technicum'lar gibi) mezun olanlar memlekete dönerek Türkiye'nin bugünkü hakiki yani sistematik meslekî kimya tahsili görmüş kimyacılarını teşkil etmişlerdir. 1933 senesinde yapılan üniversite reformundan sonra ise mülga Darülfünunun verdiği yukarda mezkûr «Kimyager» unvanı «Kimya yüksek mühendisi» ne tahvil olunmuştur.

Bu suretle, sunulan tasarının birinci maddesinde zikir ve tasnif edilen unvanlar ortaya çıkmış bulunmaktadır. Üniversitelerde yapılan akademik sırfî kimya öğretimi pratikte çalışacak kimyagerler için kâfi görülmediğinden Türkiye ve yabancı memleketlerde kimyagere daha kuvvetli bir formasyon sağlamak üzere umumi fizikokimya, inorganik kimya, organik kimya gibi esas derslere analitik kimya, metal kimyası, biyokimya ilh. gibi bâzı nazari ve amelî ders ve lâboratuar tatbikatı ilâvesi zaruri görülmüş; ve bu öğretim gerek üniversitelere bağlı enstitülerde (İstanbul ve Paris üniversitelerinde olduğu gibi) veya müstakil yüksek mekteplerde (Ecole municipale de Physique et de Chimie industrielles de Paris) yapılmaktadır. Bu nevi müesseseler birinci maddenin «a» fıkrasında bahsolunan «kimyager» diploması verdikleri gibi, talebesini kimya sanayiinde çalışabilmek üzere kimya teknolojisi, makina, elektrik, teknik resim ve saire gibi bilgilerle teçhiz ederek aynı maddenin «b» fıkrasında sözü geçen «Kimya yüksek mühendisi» diploması da verirler. Bu son diploma, memleketlere göre, teknik üniversiteler, polytechnique'ler veya Hochschule'ler tarafından da verilmektedir.

Üniversitelerin fen fakültelerinde sırf ilim olarak okutulan ve bâzı memleketlerde «Fen lisans diploması» na (Licence des sciences, Bachelorship of Science) müncer olan kimya tahsili pratikte ve sanayide çalışacak kimyager için kâfi değildir. Bunların kimyegerlik meslekine intisap edebilmeleri ve kimyagerlik hak ve salâhiyetlerinden müstefit olabilmeleri için, memleketine göre, «lisans» veya diğer bir nam taşıyan ve üniversite tahsilinin hitam bulduğunu gösteren bir diploma aldıktan sonra ya bilfiil kimya araştırma lâboratuvarlarında çalışarak bir kimya mevzuu üzerinde doktora yapıp « Kimya mansiyonunu » taşıyan « Fen doktoru » unvanını alması veya yerine göre analitik kimya, biyokimya, metal kimyası, elektrokimya, elektrokimya ve saire gibi derslerin nazari ve amelî kısımlarını takip ederek imtihanlarda başarı gösterip gereken sertifikaları almaları lâzımdır. Bu takdirde, tasarının birinci maddesinde bahsolunan « kimyagerlik diplomasına tekabül eden üniversiter kimya tahsili » yapılmış olur ve bunu yapanlar kimyagerlik meslekine girebilir ve « kimyager » unvanını taşıyabilirler. Bilhassa Almanya ve Birleşik Amerika gibi memleketlerle Avrupa'nın diğer bâzı memleketlerinde kimya sanayiinin muayyen şubelerinde vazife görmek veya kimyagerliğin gokmütenevvi olan sahalarının bâzılarında çalışmak üzere meslek mekteplerinden veya formasyon iti-bariyle yüksek tahsil ayarında olmıyan müesseselerden (Almanya'nın technicum'ları gibi) yetişenler birinci maddenin (C) fıkrasında « kimya mühendisi » namı altında toplanmıştır.

« Mühendis » meslekî unvanı, yukarda da işaret olunduğu veçhile, hem yüksek öğretim ve hem de yüksek öğretim ayarında olmıyan müesseseler tarafından verildiği için, iki ayrı menşeden gelen zümreleri birbirinden ayırdedebilmek gayesiyle yüksek öğretim menşeli olanlara « yüksek » sıfatının ilâve edilmesine zaruret hâsıl olmuştur. Halbuki, birinci maddenin (a) fıkrasında sözü geçen « kimyagerlik » meslek ve unvanı hekimlik, eczacılık veya hukuk, iktisat fakül-

leleri mezunu olmak gibi mutlaka üniversite veya üniversite ayarı bir tahsil neticesinde elde edilen bir diploma ile iktisap olunduğuna göre « yüksek » sıfatiyle birlikte kullanılması lüzumsuzdur ve uygun değildir. İhtısas ve derecelerini belirten « birinci sınıf mütehassıs », « ikinci sınıf mütehassıs » tâbirleri tahsil diplomasiyle değil fakat bu diplomanın istihsalinden sonra yapılan çalışmalar neticesinde verilen «belge» lere (vesikalara) ait olduğundan, ve meselâ, «Dahiliye mütehassısı birinci sınıf tabip» denmeyip «birinci sınıf dahiliye mütehassısı tabip» denildiğine göre, birinci veya ikinci sınıf gibi ihtısas derecesi olarak kullanılan tâbirlerin «Kimyager» unvanına muzaf olarak kullanılması doğru olamaz (sekizinci maddenin «a» fıkrası).

Kimyagerlik mesleki ile alâkalı diploma ve unvanlar böylece birinci maddede tarif ve tasnif edildikten ve müktesep haklar da geçici maddelerle tasrih olunduktan sonra, bu çerçevenin dışında kalanların artık bu unvanları kullanmasına cevaz verilmemesi icabeder. Nasıl ki, tabip veya eczacı diplomasını haiz olmıyan bir kimsenin tabiplik veya eczacılık iddiasında bulunmasına imkân yoksa ve bu unvanları kullanmasına mesağı kanuni verilmiyorsa, birinci derece sınıflanmalarla iktifa edemiyerek ihtısaslar içinde ihtısas sahaları ayırmaya mecburiyet duyan bugünün ilim ve teknik âlemi karşısında artık memleketimizde de sistematik meslekî kimya tahsili görmiyenlerin ikinci madde gereğince ve işbu maddede mezkûr unvanları kullanmalarının ve bu unvanların verdiği hak ve salâhiyetlerden istifade etmelerinin caiz olamıyacağı aşikârdır.

Yabancı memleketlerin muhtelif dereceli müesseseleri, memleketimizde kimya öğretimi ile meşgul olan müesseselere tamamen intibak ve tekabül etmediklerinden, her hangi bir iltibasa meydan vermemek üzere derpiş olunan üçüncü madde gereğince bundan böyle yabancı müesseselerin vermiş oldukları diplomalar Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tetkik olunarak tasdik edileceğine göre kanun bu hususu da sarih şekilde halletmiş olacaktır.

Keşif, ihtira, mevcudun ıslah ve mükemmelleştirilmesi gibi fikrî faaliyet ve mahsullerin korunma ve teşvikı her medeni memleketin hukuki mevzuatında mühim mevkiler işgal etmektedir. Hattâ bu nevi faaliyetleri teşvik için hususi vasıtalar ve mükâfatlar düşünülmüştür. Bizde ise bu nevi mevzuat pek mahdut olup hemen hemen yok mesabesindedir. Bilhassa, kimya gibi sık sık muazzam yenilikler ve değişikliklere sahne olan bir sahada bu hususun büyük bir ehemmiyetle göz önünde bulundurulması gerektiğinden tasarının beşinci maddesi yaz'edilmiştir.

Bu nevi fikrî faaliyetler, sadece faillerini teşvik etmek ve mükâfatlandırmakla kalmayıp aynı zamanda memleket ekonomisi ve dolayısiyle millî servet ile çok yakından alâkadar bulunmaktadır. Yine bu hususla ilgili mülâhazalardır ki, onuncu maddenin derpişini zaruri kılmıştır. İlim, rasyonalizasyon ve ihtısas asrı olan bugünkü günde memleket sanayii ve imalâtı gelişi güzel bilgisiz ellere tevdi olunamaz. Memleket ekonomisi bu yüzden birçok zararlar görmüş olduğu gibi halen de görmekte bulunmuştur. Bu itibarla, İş Kanunu çerçevesine giren ve mezkûr onuncu maddenin tahdit ve tâyin ettiği kimya ile alâkalı sahada faaliyette bulunan müesseselerin, ehemmiyet ve ekonomik durumlarına göre, teknik işlerini tedvir ve tanzim edecek en az bir kimyagere ihtiyaçları bulunduğu aşkârdır. Aksi takdirde, bu müesseselerin çalışma ve imalât tarzı Orta Çağ durumundan ileri gidememeye mahkûmdur ki,bu da her bakımdan memleket için zararlıdır.

Gıda maddeleri hususi bir ehemmiyet arzettiklerinden ötürü bunlara mütaallik kimyevi analiz, kontrol ve saire gibi işlerin yapılmasına mahsus lâboratuarlar açmak salâhiyeti ayrıca düşünülmüş ve bu husus altıncı madde ile belirtilmiştir. Vakaa, 1552 sayılı Kanunla muaddel 992 sayılı Kanunun birinci maddesi bu gibi lâboratuvarlar açmak için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından müsaade alınmasını âmir ise de, bu kanun bugün çok eskimiş olduğu gibi mezkûr maddesi de realite ile taban tabana zıt bir durumda bulunmaktadır. Zira, meselâ glikoz, şeker fabrikaları ve saire gibi gıda maddeleri imal eden fabrikalar tamamen kimyagerlerin nezaret ve mesuliyetleri altında bulunduktan başka gıda maddelerinin kontrol ve standardizasyonu ile meşgul Devlet lâboratuvarlarında çalışanlar da munhasıran kimyagerlerdir. Binaenaleyh, gıda maddeleri bakımından daha büyük mesuliyetler yüklenen kimselere hususi lâboratuvar açarak çok daha küçük çapta mesuliyetleri üzerine almak hakkını kendilerine tanımak en basit mantık ve hukuk icabıdır. Kaldı ki, yürürlük tarihi çok daha yeni olan 4348 sayılı Kanunla muaddel 1262 sayılı Kanunun beşinci maddesi kimyagerlere, ta-

bip ve eczacılar misillû, ispençiyarî ve tıbbî müstahzarlar yapmak hakkını tanıdığına göre gıda maddeleri lâboratuvarları açmak salâhiyetinin evleviyetle teslimi icabeder ve bunun için hususi bir müsaade istihsalini müstelzim hiçbir ilmî ve mantıki sebep gösterilemez.

İlim ve sanayi bakımlarından ileri memleketlerde kimya ve tatbikatının pek mütenevvi olan muhtelif kollarında yapılan gerek sırf ilmî ve gerek tatbikî ve sınai araştırmaları teşvik ve artırmak ve hususiyle bunları memleket ekonomisine uygun bir şekilde koordine edip muayyen gayelere doğru mecralandırmak amaciyle kurulmuş «Millî Kimya Konsey» leri mevcuttur. Bu teşekküller gerek doğrudan doğruya gerek UNESCO kanaliyle Beynelmilel Kimya Birliğine bağlıdırlar. Böylece her memleketin kendi ekonomik şartlarına göre ayarlanmış olan kimya çalışmaları bu birlik vasıtasiyle dünya ekonomik şartlarına da uydurularak tanzim ve koordine edilmiş olur, ve muhtelif memleketlerde aynı sahada yapılan araştırmalardan bütün dünyadaki alâkalılar haberdar bulunur. Halen Türkiye'den çok küçük devletler de dâhil olmak üzere otuzdan fazla memleket bu birliğe girmiş bulunmaktadır. Her memleketin Millî Kimya Konseyi mahallî hükümet tarafından kuvvetli yardım görür, Türkiye'de henüz böyle bir konsey mevcut olmadığından memleketimizin bu beynelmilel birliğe dâhil olmayışı bütün dünya kimya âleminde hayretler uyandırmaktadır. Sunulan tasarının on birinci maddesi bu mühim eksikliğin giderilmesi ve bir Millî Kimya Konseyinin bir an evvel kurulmasını temin ve böyle bir teşekküle Hükümetin çok lüzumlu yardımını sağlamak gayesiyle vaz'olunmuştur.

Bu tasarının hazırlanmasında göz önünde tutulan düşünceler, prensipler, mevzuat ve teklifi gerektiren sebepler böylece izah edilmiş bulunmaktadır. Esasen, mütemadi bir inkişaf halinde bulunan kimya ilim ve tatbikatı son yarım asır içinde harukulâde bir gelişmeye mazhar olmuş ve nihayet atom enerjisinin tatbik sahasına konulmasiyle bütün dünyaya kendisini ilk plânda kabul ettirmiştir. Böyle bir durum karşısında, medeni dünyanın ikinci ve hattâ üçüncü derecedeki memleketleri bile kimyagerlik mesleğini tanzim ve gelişmesini temin gayesiyle kanunlar vaz'etmek ihtiyacını duymuş olduklarına göre memleketimizde bu mesleke dair ilk müstakil kanun olarak teklif edilen bu tasarının, şimdiye kadar birtakım küçük zümre menfaatlerine kapılarak çok geç kalınmış olduğundan daha fazla vakit kaybına meydan verilmeksizin bir an evvel kanunlaştırılması medeni dünyanın gidişine en basit şekilde ayak uydurabilmek için elzem olan ilk adımı teşkil edecektir.

Adalet Komisyonunun değiştirişi

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 2/441
Karar No. 38

14 . V . 1953

Yüksek Reisliğe

Siird Mebusu Baki Erden'in (Kimyagerlik ve kimya mühendisliği hakkındaki) kanun teklifi, 12 nci maddesi için mütalâa alınmak üzere komisyonumuza havale edilmekle teklif sahibi hazır olduğu halde müzakere edildi.

12 nci madde hakkındaki **mütalâamız berveçhi âti kararlaştırıldı :**

1. Ceza miktarı uygun görülerek münakaşasız geçilmiştir.

2. Münakaşa son fıkra üzerinde yapılmıştır: Filhakika son fıkrada (bilerek) kelimesinin bulunması bâzı üyelerce uygun görülmemiş ve (kasıt) ile (bilerek) mefhumlarının Ceza Hukukunda nazari sahada ifade ettiği mâna ile yekdiğerinden farkı ve tatbikatta ne şekilde anlaşıldıkları hususları üzerinde durulmuş ve bilerek kelimesi metinde bulunursa bu kanunun aradığı şartları haiz olmıyan bir şahsı kullanana bilmiyorum müdafaası karşısında bildiğini ispat etmedikçe ceza vermeye imkân olmadığı ve daima onun bildiği hususunu Cumhuriyet müddeiumumisinin ispat mevki ve mecburiyetinde kalacağı ve şu suretle maddenin istihdam edenleri teeziye ettiğine dair hükmü meflûç kalacağı ileri sürülerek bu kelimenin metinden çıkarılması istenmişse de ekseriyet bu müşkülâtı kabul etmekle beraber hakikaten bilmeden istihdam eden kimseleri himaye etmek ve bilhassa kimyagerliğin 2 nci maddede kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisi gibi memleketimizde henüz taammüm etmemiş üç muhtelif sınıfa ayrılmış olması ve her birinin bu isimleri iktisap şartlarının ve kullanacakları salâhiyetlerin ayrı ayrı bulunması karşısında hüsnüniyet sahibi istihdam edenlerin zühule kolaylıkla düşebilecekleri göz önünde tutularak (bilerek) kelimesinin ipkası,

Bundan başka (hükmi şahısların mümessilleri) kaydı üzerinde durulmuş ve mevzuatımızda hükmi şahısların da bâzı ahvalde teeziye edildiği görülmüşse de mümessilleri diye tahdit ve tâyin etmenin bâzı ahvalde şahsiyeti hükmiyeyi temsil eden mümessilin hâdiseden haberi bile yokken temsile salâhiyetli olmıyan bir organı tarafından istihdam kararının alınabileceği ve böylece suçu işliyenin hükmi şahsiyeti temsil etmiyen yine bu müessesenin bir mensubu olabileceği ve suçu işliyen kimse dedikten sonra bu kimse tâbiri içine hükmi şahsiyet adına hareket eden kimsenin de dâhil olacağı ve netice olarak fıkranın aşağıdaki şekilde tanziminin mütalâa olunduğu arz olunur. (Bu kabîl şahısları bilerek istihdam eden kimseler de aynı ceza ile cezalandırılırlar.) Millî Eğitim Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Bu Rapor Sözcüsü
İzmir	Çankırı
H. Özyörük	*Celâl Boynuk*

Kâtip
Balıkesir
V. Asena

Metinde ipka edilen (bilerek) tâbiri suiistimali mucip olacağından muhalifim.

Amasya	Bingöl
İ. Olgaç	*M. N. Okcuoğlu*
Çanakkale	Çoruh
«Bilerek» kaydına muarızım	*Mesut Güney*
N. Kirişcioğlu	
Erzurum	Gazianteb
Enver Karan	*G. Kınoğlu*
İçel	İstanbul
Şahap Tol	*A. Moshos*
Kayseri	Konya
Y. Z.Turgut	Söz hakkım mahfuzdur
	H. Aydıner
Mardin	Sivas
M. K. Boran	*Ş. Ecevit*
Sivas	Yozgad
N. Ertürk	*N. Ü. Alcalı*

Millî Eğitim Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. 2/441
Karar No. 12

20 . V . 1953

Yüksek Reisliğe

Siird Mebusu Baki Erden tarafından Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki kanun teklifi komisyonumuza havale buyurulmuş olmakla Millî Eğitim, Sağlık ve Sosyal Yardım, Ticaret ve Ekonomi Vekâletleri temsilcileri hazır oldukları halde beş celsede müzakeresi yapılmış ve aşağıki kararlar alınmıştır :

1. Birinci maddenin «a» fıkrasının başına (Yüksek) kelimesinin ilâvesi, (b) fıkrası ile (c) fıkrasındaki (Zümre) kelimesinin yerine (şube) kelimesinin konulması suretiyle birinci madde kabul edilmiştir.

2. İkinci madde aynen kabul olunmuştur.

3. Üçüncü madde aynen kabul olunmuştur.

4. Dördüncü madde aşağıki şekilde kabul edilmiştir :

(Yüksek kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisi Devlet Teşekkülleriyle yarı resmî ve hususi müesseselerde meslekî mesuliyeti icabettiren bütün mevkileri işgal ve her türlü meslekî analiz ve müstahzarat lâboratuvarları, kimya ile alâkalı sair tesisler kurar ve mesuliyetleri altında müstakilen idare edebilirler.)

5. Birinci maddenin birinci fıkrası, dördüncü maddede mevcut, diğer fıkralar ihtira beratı kanundaki hükümlerle telif edilemediğinden bu madde tamamen kaldırılmıştır.

6. Altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

7. Yedinci maddedeki (en çok altı ay) yerine (en az bir yıl) cümlesinin ilâvesiyle madde aynen kabul edilmiştir.

8. Sekizinci madde aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir :

(1551 sayılı Kanunla muaddel 992 sayılı Kanun gereğince umuma mahsus olmak üzere serirî ve gıdai araştırmalar ve analizler yapan kimya lâboratuvarları açmaya mezun olanlar tıp kimyası mütehassısı veya gıdai kimya mütehassısı unvanını alırlar. Bunlara bu takdirde kendi unvanlarına ilâveten tıp kimyası mütehassısı veya gıdai kimya mütehassısı unvanı verilir).

9. Dokuzuncu madde aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir:

(Birinci maddede yazılı unvanları almış olanlardan Devlet müesseseleriyle yarı resmî teşekkküllerde vazife almış olanlar mesai saatleri haricinde meslekî sahada serbest çalışabilirler).

10. Onuncu madde aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir:

(Sanayi işletmelerinden, lâboratuvarlarında daimî olarak kimyager bulunması icabedeceği Ticaret ve Ekonomi, Sağlık, ve Sosyal Yardım, Çalışma ve İşletmeler vekâletlerince müştereken tesbit ve ilân olunacakların işbu kanunun birinci maddesinde zikredilen unvanları kullanmaya salâhiyetli olanlardan en az bir kişiyi çalıştırmaları mecburdurlar.

11. On birinci madde aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir :

(Memleket kalkınması ile sıkı münasebet halinde bulunan kimya ilmi ve tatbikatının genişlemesi ve bu sahada ilmî ve tatbiki araştırmaların teşvik ve tanzimi ile meşgul olmak üzere İcra Vekilleri Heyetince bir Kimya Danışma Kurulu meydana getirilir).

12. On ikinci madde hakkında Adalet Komisyonunun da mütalâası alınarak aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir :

(Bu kanunun ikinci ve sekizinci maddelerine aykırı hareket edenler yüz liradan 500 liraya kadar ağır para cezasiyle, tekerrürü halinde para cezasiyle beraber bir aydan üç aya kadar hapis cezasiyle cezalandırılırlar. Mezkûr fiilin icrasından mütevellit Türk Ceza Kanunu itibariyle daha ağır cezayi müstelzim bir suç işlenmiş olduğu takdirde o fiile mahsus ceza verilir. Bu kabîl şahısları bilerek istihdam eden kimseler de aynı ceza ile cezalandırılırlar).

13. Geçici birinci maddeye lüzum kalmamış olduğundan çıkarılmıştır.

14. Geçici ikinci madde aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir :

(Bu kanunun neşri tarihinden evvel her hangi bir surette kimyager unvanını iktisap etmiş olanların hakkı mahfuzdur.)

15. On üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

16. On dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Eğitim

Ko. Reisi	Bu R. Sözcüsü	Kâtip
Trabzon	Çorum	
M. R. Tarakçıoğlu	*H. A. Vural*	
Bolu	Burdur	Gümüşane
Z. Danışman	*M. Özbey*	*V. M. Kocatürk*
Çankırı	İstanbul	Kütahya
K. Arar	*F. N. Çamlıbel*	*R. Koçak*
Seyhan		Yozgad
A. N. Asya		*H. Üçöz*

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Sağlık ve So. Y. Komisyonu — *3 . VI . 1953*
Esas No. 2/441
Karar No. 20

Yüksek Reisliğe

Millî Eğitim Komisyonunca kabul edildikten sonra 20 . 5 . 1953 tarihinde Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonuna havale buyrulan Siird Mebusu Baki Erden'in kimyagerlik ve kimya mühendisliği hakkındaki kanun teklifi Hükümet mümessillerinin ve teklif sahibinin huzurlariyle müzakere ve tetkik edildi.

Kanun teklifinin kimyagerlik mesleğinin son inkişaflarına uygun hükümleri ihtiva etmesi suretiyle memleketin esaslı ihtiyaçlarından birisine cevap vereceği hususuna iştirak edilerek tümü üzerinde yapılan müzakerelerden sonra maddelere geçildi.

Teklif sahibinin birinci maddesi birinci madde olarak aynen ikinci, üçüncü, dördüncü maddeleri tadilen beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci maddeleri tay suretiyle, dokuzuncu madde beş ve onuncu madde altıncı, 11 nci tay 12 nci 7 nci madde olarak 1 nci geçici madde tay 2 nci; geçici madde olarak 13 ncü madde 8, 14 ncü madde 9 ncu madde olarak tadilen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Reisi	Sözcü
Ankara	Çoruh
T. V. Öz	*A. R. Sağlar*

Kâtip

Çorum	Af. Karahisar	Antalya
S. Baran	*A. Tan*	*B. Onat*
Balıkesir	Çankırı	Bilecik
M. Tunçay	*K. Çığman*	*T. Oran*
Çankırı	İçel	İstanbul
C. Otman	*A. Köksal*	*A. V. Bayar*
İstanbul	İzmir	Kars
S. Yaver	*N. İncekara*	*E. Oktay*
Kayseri		Kocaeli
A. R. Kılıçkale		*E. Vassaf*
İmzada bulunamadı		
Kocaeli	Kocaeli	Konya
H. Türkand	*Z. Atığ*	*S. S. Burçak*
Malatya		Ordu
H. Fırat		*Z. M. Sezer*
Sinob		Sinob
A. Ş. Şavlı		Söz hakkım vardır
İmzada bulunamadı		*M. Tümerkan*
Sivas	Sivas	Tekirdağ
N. Ağaoğlu	*B. Taner*	*Z. Erataman*

SİİRD MİLLETVEKİLİ BAKİ ERDEN'İN TEKLİFİ

Tasarı

MADDE 1. — Türkiye'de kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisi unvanlarının kullanılması ve bu unvanların verdiği hak ve salâhiyetler aşağıda yazılı hükümlere bağlıdır:

a) «Kimyager» unvanını, Türkiye veya yabancı memleketler üniversitelerine bağlı olarak veya üniversite ayarında olup da müstakillen diploması veren müesseselreden mezun olanlarla işbu kimyagerlik diplomasına tekabül eden üniversiter kimya tahsilini yaparak gereken diplomayı alanlar kullanabilirler.

b) «Kimya yüksek mühendisi» unvanını, Türkiye veya yabancı memleketlerin üniversite veya üniversite ayarında olan yüksek öğretim müesseselerinin kimya mühendisliği zümresi mezunları kullanabilirler.

c) «Kimya mühendisi» unvanını, üniversite ayarında olmayıp teknik ve meslekî öğretim yapan müesseselerin kimya mühendisliği zümresi mezunları kullanabilirler.

MADDE 2. — Birinci maddenin a, b ve c fıkralarında zikrolunan diplomalardan birini haiz olmıyanlar Türkiye'de «Kimyager» «Kimya yüksek mühendisi» ve «Kimya mühendisi» unvanlariyle istihdam olunamazlar ve bu unvanlarla sanat icra edemedikleri gibi bu unvanları kullanarak rey veremezler ve imza da atamazlar.

MADDE 3. — Birinci maddede yazılı diploma ve unvanlarla yabancı memleketlerden alınmış diploma ve unvanların muadeletleri Millî Eğitim Bakanlığınca tâyin ve tasdik olunur.

MADDE 4. — Kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisleri Devlet teşekküleriyle yarı resmî ve hususi müesseselerde meslekî mesuliyeti icabettiren bütün mevkileri işgal edebilirler. Her türlü meslekî analiz ve müstahzarat lâboratuvarları, imalâthane ve fabrikaları açar ve mesuliyetleri altında müstakillen idare ederler. Yalnız, kimya sanayiinde kurma ve işletme işleri kimya yüksek mühendislerine veya Kimya mühendisine tevdi olunur.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kimyagerlik ve kimya mühendisliği hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye'de kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisi unvanlarının kullanılması ve bu unvanların verdiği hak ve salâhiyetler aşağıda yazılı hükümlere bağlıdır.

a) (Yüksek kimyager) unvanını, Türkiye veya yabancı memleketler üniversitelerine bağlı olarak veya üniversite ayarında olup da müstakillen diploma veren müesseselerden mezun olanlarla iş bu kimyagerlik diplomasına tekabül eden üniversiteler de kimya tahsili yaparak gereken diplomayı alanlar kullanabilirler.

b) (Kimya yüksek mühendisi) unvanını, Türkiye veya yabancı memleketlerin üniversite veya üniversite ayarında olan yükseköğretim müesseselerinin kimya mühendisliği şubesi mezunları kullanabilirler.

c) (Kimya mühendisi) unvanını, üniversite ayarında olmayıp teknik ve meslekî öğretim yapan müesseselerin kimya mühendisliği şubesi mezunları kullanabilirler.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Yüksek kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisi, Devlet teşekkülleri ile yarı resmî ve hususi müesseselerde meslekî mesuliyeti icabettiren bütün mevkileri işgal ve her türlü meslekî analiz ve müstahzarat lâboratuvarları, kimya ile alâkalı sair tesisler kurar ve mesuliyetleri altında müstakillen idare edebilirler.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Teklif sahibinin 1 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 2. — 1 nci maddenin a, b ve c fıkralarında zikrolunan diplomalardan birini haiz olmıyanlar Türkiye'de (kimyager) (kimya yüksek mühendisi) ve (kimya mühendisi) unvanlariyle istihdam olunamazlar ve bu unvanlarla sanat icra edemiyecekleri gibi imza da atamazlar.

MADDE 3. — Yabancı memleketlerden diplomalı kimyager, kimya yüksek mühendisi ve kimya mühendisleri unvanlarını kullanabilmeleri için üniversite profesörlerinden mürekkep bir jüri huzurunda, ilmî hüviyetlerini ispat ve diplomalarının muadeletlerini Millî Eğitim Vekâletine tasdik ettirmeye mecburdurlar.

MADDE 4. — Kimyagerler, kimya yüksek mühendisleri her türlü meslekî, gıdai tahlil ve müstahzarat lâboratuvarları ve kimya ile ilgili sair tesisleri kurabilir ve mesul müdürlüklerini deruhde edebilirler.

Kimya mühendisleri imalâthane açabilir fabrika kurabilir ve mesuliyetleri altında idare edebilirler.

Teklif	M. E. K.
MADDE 5. — Birinci maddede yazılı unvanları haiz olanlar, kimyanın bütün şubeleriyle ilgili bilûmum kimyevi madde ve müstahzarları imal eder veya ettirebilirler. İhtira beratlarını, ruhsat veya permilerini aldıkları prosede, kimyevi madde ve tertip ve terkipleri şahsan veya vekilleri vasıtasiyle tatbik ve imal eder veya ettirebilirler. İhtira beratlarını, ruhsatlarını veya permilerini aldıkları yukarda mezkûr prosede, madde, tertip ve terkiplerin mülkiyetleri ve her türlü ticari, iktisadi intifa hakları, ihtiralar hangi Devlet teşekkülünde veya yarı resmî ve hususi müessesede yapılmış olursa olsun, kayıtsız ve şartsız muhterilerine ait olur.	MADDE 5. — Tayyedilmiştir.
MADDE 6. — 1552 sayılı Kanunla muaddel 992 sayılı Kanunun birinci maddesine göre umuma mahsus gıda maddeleri kimyevi analiz lâboratuvarları açmak için istenilen vesika bu kanunun birinci maddesinin a ve b fıkralarında zikrolunan diplomalardan birini haiz olanlardan aranmaz.	MADDE 6. — Aynen kabul edilmiştir.
MADDE 7. — Birinci maddenin a ve b fıkralarındaki unvanları haiz olanlardan, tıbbi kimya sahasında çalışmak istiyenler, Tababet ve Şuabatı Kanunu esasları dâhilinde, en çok altı aylık stajdan sonra bu haklara sahip olurlar.	MADDE 7. — Birinci maddenin a ve b fıkralarındaki unvanları haiz olanlardan, tıbbi kimya sahasında çalışmak istiyenler, Tababet ve Şuabatı Kanunu esasları dâhilinde, en az bir yıl stajdan sonra bu haklara sahip olurlar.
MADDE 8. — a) «Kimyagerlik» unvanı, mühendislik tahsil mertebelerini gösteren «Yüksek» sıfatiyle birlikte veya ihtısas derecelerini belirten «Birinci sınıf» veya «İkinci sınıf» tâbirlerne muzaf olarak kulanılamaz. b) 1552 sayılı Kanunla muaddel 992 sayılı Kanun gereğince umuma mahsus olmak üzere açılacak serirî ve gıdai araştrmalar ve analizler yapılan ve serolojik teamüller aranılan bakteriyoloji ve kimya lâboratuvarları açmaya izinli olanlar Tıp Kimyası Uzmanı unvanını alırlar ve bu takdirde, kendi ünvanlarına ilâveten Tıp Kimyası Uzmanı ünvanını da kullanabilirler. Bu meyanda tabip, eczacı ve veterinerlerden bu uzmanlığı kazanmış olanlara «Tıp Kimyası Uzmanı Tabibi», «Tıp Kimyası Uzmanı Eczacı» ve «Tıp Kimyası Uzmanı Veteriner» ünvanı verilir. Fakat, sadece bu belgelere sahip olanlar birinci maddedeki ünvanları kullanamazlar.	MADDE 8. — 1551 sayılı Kanunla muaddel 992 sayılı Kanun gereğince umuma mahsus olmak üzere serirî ve gıdai araştırmalar ve analizler yapan kimya lâboratuvarları açmaya mezun olanlar tıp kimyası mütehassısı veya gıdai kimya mütehassısı unvanını alırlar. Bunlara bu takdirde kendi unvanlarına ilâveten tıp kimyası mütehassısı veya gıdai kimya mütehassısı unvanı verilir.

S. ve S. T. K.

Teklif	M. E. K.
c) Ziraat, ormancılık ve saire gibi meslekle-rin kimya ile ilgili sahalariyle iştigal eden mütehassıslar da «Zirai Kimya Uzmanı Ziraat Yüksek Mühendisi», «Zirai Kimya Uzmanı Orman Yüksek Mühendisi» ünvanlarını alırlar.	
MADDE 9. — Birinci maddede yazılı unvanları almış olanlardan Devlet teşekkülleriyle yarı resmî ve hususi müesseselerde çalışanlar, mesai saatleri haricinde serbest çalışabilirler.	MADDE 9. — Birinci maldede yazılı unvanları almış olanlardan devlet müesseseleri ile yarı resmî teşekküllerde vazife almış olanlar mesai saatleri haricinde meslekî sahada serbest çalışabilirler.
MADDE 10. — İş Kanununun çerçevesi dâhil bulunup da kimyevi madde istihsal eden, kimyevi teamül ve prosedelere müstenit mamuller hazırlıyan ve ham veya yarı mamûl maddeleri kimya yoliyle tahvil veya ıslah eden bütün fabrika ve imalâthaneler, daimî olmak şartiyle, işbu kanunun birinci maddesinde zikredilen ünvanları kullanmaya salâhiyetli olanlardan en az bir kişi çalıştırmakla mükelleftirler.	MADDE 10. — Sanayi işletmelerinden lâboratuvarlarda daimî olarak kimyager bulunması icabedeceği Ekonomi ve Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve İşletmeler vekâletlerince müştereken tesbit ve ilân olunacakların iş bu kanunun birinci maddesinde zikredilen unvanları kullanmaya salâhiyetli olanlardan en az bir kişiyi çalıştırmaları mecburidir.
MADDE 11. — Memleket sanayi ve ekonomisiyle sıkı münasebet halinde bulunan kimya ilmi ve tatbikatının genişlemesi ve bu sahada ilmî ve tatbikı araştırmaların teşvik ve tanzimi ile meşgul olmak üzere kurulacak bir « Millî Kimya Konseyi » ne Hükümet yardım eder. Bu Konseyin statüsü ayrı bir nizamname ile tesbit olunacaktır.	MADDE 11. — Memleket kalkınması ile sıkı münasebet halinde bulunan kimya ilmi ve tatbikatının genişlemesi ve bu sahada ilmî ve tatbiki araştırmaların teşvik ve tanzimi ile meşgul olmak üzere İcra Vekilleri Heyetince bir kimya danışma kurulu meydana getirilir.
MADDE 12. — Bu kanunun ikinci ve sekizinci maddelerine aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar. Tekrarlama halinde suçlular iki kat para cezasiyle birlikte bir aydan üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılarlar. Birinci maddede mezkûr diplomaları almış olmıyanları bu unvanlarla çalıştıranlar da aynı cezalarlarla cezalandırılırlar.	MADDE 12. — Bu kanunun ikinci ve sekizinci maddelerine aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası ile, tekerrürü halinde para cezası ile beraber bir aydan 3 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Mezkûr fiilin icrasından mütevellit T. Ceza Kanunu itibariyle daha ağır cezayi müstelzim bir suç işlenmiş olduğu takdirde o fiile mahsus ceza verilir. Bu kabîl şahısları bilerek istihdam eden kimseler de aynı ceza ile cezalandırılırlar.
GEÇİCİ MADDEE 1. — Mülga İstanbul Darülfünunu Fen Fakültesi Kimya Şubesinin kuruluşu tarihi olan 1916 dan önce kimya ile ilgili yüksek öğretim müesseselerini bitirmiş olanlardan Türkiye'de yürürlükte bulunan usullere göre kimyagerliği meslek edinmiş bu-	GEÇİCİ BİRİNCİ MADDE — Tayyedilmiştir.

S. ve S. Y. K.

MADDE 5. — 1 nci maddede yazılı unvanları almış olanlardan Devlet ve müesseseleriyle yarı resmî teşekküllerde vazife almış olanlar mesai saatleri dışında meslekî sahada serbest çalışabilirler.

MADDE 6. — Sınai işlerden hangilerinin bu kanunun 1 nci maddesinde zikredilenlerden birer mesul müdür bulundurmaya mecbur olduğu Ekonomi ve Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve İşletmeler vekâletlerince müştereken tanzim edilecek bir talimatnamede zikredilir.

MADDE 7. — Bu kanunun 2 nci maddelerine aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasiyle cezalandırılırlar. Tekrarlama halinde suçlular iki kat para cezasiyle birlikte 1 yıldan 3 aya kadar hapis cezasiyle cezalandırılırlar. 1 nci maddede mezkûr diplomaları almış olmıyanları bu unvanlarla çalıştıranlar da aynı cezalarla cezalandırılırlar.

Teklif	M. E. K.
lunanlar bu kanunun (a) fıkrasındaki unvanının verdiği haklardan faydalanırlar.	
GEÇİCİ MADDE 2. — Mülga İstanbul Darülfünunu zamanında ve İstanbul Üniversitesinin kuruluş tarihine tesadüf eden intikal devresinde Fen Fakültesinden « kimyager » unvaniyle mezun olanlar, işbu kanunun dördüncü maddesinde bahsolunan kimya yüksek mühendislerinin hak ve salâhiyetlerine maliktirler.	GEÇİCİ İKİNCİ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden evvel her hangi bir surette kimyager unvanı iktisap etmiş olanların hakkı mahfuzdur.
MADDE 13. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.	MADDE 13. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.
MADDE 14. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu **yürütür.**	MADDE 14. — Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

S. ve S. Y. K.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden evvel usulü dairesinde kimyager unvanını iktisap etmiş olanların hakkı mahfuzdur.

MADDE 8. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.